

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2021 m. gruodžio 3 d.
(OR. en)

Tarpinstitucinė byla:
2021/0203(COD)

10745/2/21
REV 2

ENER 322
ENV 510
TRANS 468
ECOFIN 730
RECH 349
CLIMA 188
IND 197
COMPET 551
CONSOM 163
IA 132
CODEC 1073

PASIŪLYMAS

Komisijos dok. Nr.: COM(2021) 558 final/2

Dalykas: Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS
DIREKTYVOS dėl energijos vartojimo efektyvumo (nauja redakcija)

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2021) 558 final/2.

Pridedama: COM(2021) 558 final/2

Briuselis, 2021 07 14
COM(2021) 558 final/2

CORRIGENDUM

This document corrects COM(2021)558 final of 14.7.2021

Concerns all the language versions
Formatting errors in the text and other
minor errors in the text and annexes

The text shall read as follows:

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

dėl energijos vartojimo efektyvumo (nauja redakcija)

(Tekstas svarbus EEE)

{SEC(2021) 558 final} - {SWD(2021) 623 final} - {SWD(2021) 624 final} -
{SWD(2021) 625 final} - {SWD(2021) 626 final} - {SWD(2021) 627 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

2019 m. gruodžio mėn. Komisijos priimtas Europos žaliasis kursas¹ yra „*nauja augimo strategija, kuria siekiama pertvarkyti ES į teisingą ir klestinčią visuomenę ir sukurti modernią, efektyviai išteklius naudojančią ir konkurencingą ekonomiką, kurios grynasis išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis 2050 m. bus nulinis, o jos augimas bus atsietas nuo išteklių naudojimo. Be to, juo siekiama apsaugoti, tausoti bei didinti ES gamtinį kapitalą ir apsaugoti piliečių sveikatą bei gerovę nuo su aplinka susijusios rizikos ir poveikio.*“ Norint pasiekti šiuos tikslus „*pirmenybę būtina teikti energijos vartojimo efektyvumui*“.

Ta proga Komisija taip pat paskelbė, kad pateiks įvertinto poveikio planą, kuriuo siekiama atsakingai padidinti Sąjungos 2030 m. išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekio mažinimo tikslą, ir įsipareigojo „*iki 2021 m. birželio mėn. peržiūrėti ir prireikus pasiūlyti persvarstyti atitinkamus energetikos teisės aktus*“².

2020 m. kovo mėn. Komisija pateikė pasiūlymą dėl Europos klimato teisės akto, kuriuo siekiama iki 2050 m. sumažinti Europos priklausomybę nuo iškastinio kuro. Klimato politikos tikslo įgyvendinimo plane³ Komisija pasiūlė padidinti Sąjungos užmojį iki 2030 m. sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį bent 55 proc. žemiau 1990 m. lygio – tai gerokai didesnis užmojis, palyginti su esamu 40 proc. tikslu. Klimato politikos tikslo įgyvendinimo plane taip pat nurodyti būtini veiksmai, kurių reikia imtis visuose ekonomikos sektoriuose, įskaitant pagrindinių teisėkūros priemonių peržiūras, kad būtų pasiektas šis didesnis užmojis ir įvykdytas komunikate dėl Europos žaliojo kurso⁴ priimtas įsipareigojimas pateikti išsamų planą, kaip atsakingai padidinti Europos Sąjungos 2030 m. tikslą iki 55 proc. Klimato politikos tikslo įgyvendinimo planas atitinka ir Paryžiaus susitarimo tikslą užtikrinti, kad pasaulio temperatūros padidėjimas būtų gerokai mažesnis nei 2 °C, ir toliau dėti pastangas, kad jis neviršytų 1,5 °C. 2020 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Taryba patvirtino privalomą ES tikslą iki 2030 m. grynąjį išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį sumažinti bent 55 proc., palyginti su 1990 m.⁵ Europos Vadovų Taryba padarė išvadą, kad klimato srities užmojis turi būti padidintas taip, kad būtų skatinamas tvarus ekonomikos augimas, kuriamos kokybiškos darbo vietos, teikiama nauda Sąjungos piliečių sveikatai ir aplinkai ir prisidedama prie ilgalaikio Sąjungos ekonomikos pasaulinio konkurencingumo skatinant ekologiškų technologijų inovacijas. 2021 m. balandžio 22 d. Europos Parlamentas ir Taryba pasiekė preliminarų politinį susitarimą iki 2030 m. bent 55 proc. sumažinti išmetamų ŠESD kiekį. Taip nustatoma veiksmų, kuriais siekiama ateinančiais dešimtmečiais sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį,

¹ Europos žaliasis kursas, COM(2019) 640 *final*).

² Žaliojo kurso komunikato priedas, 2 puslapis.

³ KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI. Platesnis Europos 2030 m. klimato srities užmojis. Investavimas į neutralaus poveikio klimatui ateitį žmonių labui (COM/2020/562 *final*).

⁴ KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, EUROPOS VADOVŲ TARYBAI, TARYBAI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI. Europos žaliasis kursas (COM/2019/640 *final*).

⁵ <https://www.consilium.europa.eu/media/47296/1011-12-20-euco-conclusions-en.pdf>

sistema, tačiau, kad būtų užtikrintas toks sumažinimas, ji turi būti įgyvendinama priimant konkrečius teisės aktus. Prognozės rodo, kad, jei dabartinė politika bus visiškai įgyvendinta, išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis iki 2030 m. būtų sumažintas maždaug 45 proc., palyginti su 1990 m. lygiu, neįskaitant dėl žemės naudojimo išmetamų ir absorbuojamų kiekių, ir maždaug 47 proc., jei žemės naudojimas būtų įskaičiuojamas. Todėl 2030 m. klimato politikos tikslo įgyvendinimo plane apžvelgiami veiksmai, kurių reikia imtis visuose ekonomikos sektoriuose, ir pagrindinių teisėkūros priemonių peržiūros, kad būtų pasiektas šis didesnis užmojis.

Siekiant tai įgyvendinti, Europos Komisijos 2021 m. darbo programoje⁶ paskelbta apie pasirengimo įgyvendinti 55 proc. tikslą priemonių rinkinį, kad iki 2030 m. išmetamų ŠESD kiekis būtų sumažintas bent 55 proc., ir iki 2050 m. pasiekti, kad Europos poveikis klimatui taptų neutralus. Šis priemonių rinkinys apims įvairias politikos sritis, įskaitant energijos vartojimo efektyvumą, atsinaujinančiuosius energijos išteklius, žemės naudojimą, energijos apmokestinimą, pastangų pasidalijimą ir prekybą apyvartiniais taršos leidimais.

Energijos vartojimo efektyvumas yra viena iš pagrindinių veiklos sričių, be kurios neįmanoma visiškai sumažinti Sąjungos ekonomikos priklausomybės nuo iškastinio kuro⁷. Remiantis Energijos vartojimo efektyvumo (EVE) direktyva įgyvendinama dabartinė Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo politika išnaudoti ekonomiškai efektyvaus energijos taupymo galimybes. 2018 m. gruodžio mėn. Energijos vartojimo efektyvumo direktyva buvo iš dalies pakeista kaip dokumentų rinkinio „Švari energija visiems europiečiams“ dalis, visų pirma siekiant įtraukti naują pagrindinį 2030 m. Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo tikslą – bent 32,5 proc. (palyginti su numatomu energijos suvartojimu 2030 m.) ir išplėsti ir sugriežtinti energijos taupymo įpareigojimą po 2020 m.

Nors 2020 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslas galėjo būti pasiektas dėl išskirtinių aplinkybių, susidariusių dėl COVID-19 pandemijos, nacionalinių įnašų, apie kuriuos valstybės narės pranešė nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose (NECP), suma nesiekia Sąjungos užmojo – 32,5 proc. 2030 m. Bendras įnašų poveikis būtų galutinės energijos suvartojimo sumažėjimas 29,4 proc., o pirminės energijos – 29,7 proc., palyginti su 2007 m. atskaitos scenarijuje pateiktomis 2030 m. prognozėmis. Tai reikštų ES-27 kolektyvinio užmojo atotrūkį 2,8 procentinio punkto pirminės energijos suvartojimo ir 3,1 procentinio punkto galutinės energijos suvartojimo. Nuo šio atotrūkio priklauso ir pastangų, kurių reikia didesniai energijos vartojimo efektyvumo tikslų užmojui pasiekti, lygis. Klimato politikos tikslo įgyvendinimo plano poveikio vertinime daroma išvada, kad mažai tikėtina, jog reikiamas didesnio energijos vartojimo efektyvumo lygis būtų pasiektas vien rinkos jėgomis, dabartiniu rinkos organizavimu ir technologijų plėtra, o tai reiškia, kad reikia dėti daugiau pastangų. Kaip nurodyta prie šios direktyvos pridedamame poveikio vertinime⁸, energijos vartojimo efektyvumo didinimo užmojį nuo dabartinio 32,5 proc. lygio reikės gerokai padidinti.

⁶ COM(2020) 690 *final*.

⁷ Komunikatas „Švari mūsų visų planeta. Strateginė klestinčios, modernios ir konkurencingos neutralizuoto poveikio klimatui Europos ekonomikos ateities vizija“ (COM(2018) 773 *final*), kuriame energijos vartojimo efektyvumas vertinamas kaip visų priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo scenarijų būtina sąlyga (*sine qua non*).

⁸ SWD(2021) 623.

Dėl didesnio užmojo visose energetikos sistemos srityse ir visuose susijusiuose sektoriuose, kuriuose nuo veiklos priklauso energijos poreikis, t. y. transporto, vandens ir žemės ūkio sektoriuose, reikia labiau skatinti energijos vartojimo efektyvumą, kai tai ekonomiškai efektyvu. Vandens ir energijos santykio klausimo sprendimas yra ypač svarbus, nes didėja vandens ir energijos poreikis arba dėl klimato kaitos didėja spaudimas vandens ištekliais.

Energijos vartojimo efektyvumo direktyva, pagal kurią energijos vartojimo efektyvumas turi būti laikomas atskiru energijos šaltiniu, yra svarbus elementas siekiant iki 2050 m. neutralizuoti poveikį klimatui. Pagrindinį energijos vartojimo efektyvumo vaidmenį stiprina principas „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“. Jis pripažįstamas pagrindiniu Sąjungos energetikos politikos principu ir į jį turėtų būti atsižvelgiama ne tik energetikos sistemoje, bet ir visuose sektoriuose, visais lygmenimis, įskaitant finansų sektorių. Nustatant naujas tiekimo ir kitų politikos sričių taisykles, energijos vartojimo efektyvumo sprendimai turėtų būti laikomi pirmąja galimybe priimant planavimo ir investavimo sprendimus. Šis principas pripažintas pagrindiniu energetikos sektoriaus integracijos strategijos⁹ elementu.

Nors energijos taupymo potencialas tebėra didelis visuose sektoriuose, ypatingas uždavins yra susijęs su transporto sektoriumi, nes jam tenka 30 proc. galutinės energijos suvartojimo, ir su pastatais, nes 75 proc. Sąjungos pastatų energinis naudingumas yra prastas. Kitas svarbus sektorius, kuriam skiriama vis daugiau dėmesio, yra informacinių ir ryšių technologijų (IRT) sektorius, nes jam tenka 5–9 proc. visos pasaulyje suvartojamos elektros energijos ir daugiau kaip 2 proc. visų išmetamų teršalų. 2018 m. duomenų centruose Sąjungoje suvartota 76,8 TWh energijos. Numatoma, kad iki 2030 m. šis skaičius sieks 98,5 TWh, t. y. padidės 28 proc. Šis absoliutusias padidėjimas taip pat gali būti vertinamas santykiniais dydžiais: ES duomenų centrams 2018 m. teko 2,7 proc. elektros energijos paklausos, o iki 2030 m. jie pasieks 3,21 proc., jei plėtra tęsis pagal dabartinę trajektoriją¹⁰. Europos skaitmeninėje strategijoje¹¹ jau pabrėžta, kad reikia labai efektyviai energiją vartojančių ir tvarių duomenų centrų ir skaidrumo priemonių, skirtų telekomunikacijų operatoriams dėl jų aplinkosauginio pėdsako.

Viešasis sektorius pats savaime yra svarbus ekonomikos dalyvis ir jam tenka apie 5–10 proc. viso Sąjungoje suvartojamos galutinės energijos kiekio¹². Apskaičiuota, kad centrinės valdžios institucijoms priskiriamos viešųjų pirkimų sutartys Sąjungoje sudaro apie 16 proc. Valstybių narių lygmeniu šis rodiklis svyruoja nuo 5 iki 86 proc.¹³ Apskaičiuota, kad viešiesiems pastatams tenka apie 2 proc. galutinės Sąjungoje suvartojamos energijos. Ekonomiškai efektyvių taupymo galimybių vis dar yra visame viešajame sektoriuje tiek esamų pastatų renovacijos ir energijos valdymo, tiek būsimų efektyviai energiją vartojančių pastatų, produktų ir paslaugų pirkimo srityse.

⁹ COM(2020) 299 *final*.

¹⁰ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/energy-efficient-cloud-computing-technologies-and-policies-eco-friendly-cloud-market>.

¹¹ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui. Europos skaitmeninės ateities formavimas (COM(2020) 67 *final*).

¹² SWD(2021) 623, 2.2.2 skirsnis.

¹³ Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos (2012/27/ES) 6 ir 7 straipsnių vertinimas (SWD(2016) 403 *final*); https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/3_en_autre_document_travail_service_part1_v3.pdf.

Pramonė yra vienas iš sektorių, per pastarąjį dešimtmetį gerokai padidinusią energijos vartojimo efektyvumą. Nepaisant to, vis dar esama ekonomiškai efektyvių taupymo galimybių¹⁴. Šildymui ir vėsinimui tenka pusė Sąjungoje suvartojamos galutinės energijos, todėl tai yra didžiausias galutinės energijos vartojimo sektorius. Vis dar yra daug galimybių mažinti energijos suvartojimą šiame sektoriuje, tačiau vis dar pasiekti reikiamą temperatūrą¹⁵. Todėl šildymas ir vėsinimas atlieka labai svarbų vaidmenį įgyvendinant Sąjungos užmojų iki 2050 m. pereiti prie švarios ir neutralaus anglies dioksido poveikio ekonomikos. Daug pastangų reikia dėti geresnio pastatų izoliavimo srityje, tačiau taip pat yra galimybių efektyviau tiekti reikiamą šilumą ar vėsumą¹⁶. Energijos nuostoliai transformuojant, perduodant ir skirstant energiją gali būti dideli¹⁷. Kadangi nėra bendrų metodikų ir ataskaitų, sunku palyginti tinklus ar operatorius arba palyginti veiklos rezultatus. Tiesą sakant, nėra vienodos energijos nuostolių apibrėžties Sąjungoje, todėl duomenų kokybė nėra optimali ir šią problemą reikia spręsti.

Namų ūkių sektoriui tenka apie ketvirtadalį visos Sąjungoje suvartojamos galutinės energijos. Vartotojų ir piliečių elgesys daro didelį poveikį šiam energijos suvartojimui, o EVE direktyvoje yra keletas nuostatų, kuriomis remiamas piliečių ir vartotojų įgalinimas. Kadangi trūksta stiprių su energijos vartojimo efektyvumo skatinimu susijusių vartotojų elgesio ir įgalinimo aspektų, visų pirma vietos lygmenimis, vartotojai nepakankamai skatinami didinti energijos vartojimo efektyvumą ir spręsti didelių išankstinių išlaidų ir skirtingų paskatų problemą¹⁸.

Nors Energijos vartojimo efektyvumo direktyvoje jau numatytos paskatos valstybėms narėms spręsti energijos nepritekliaus problemą, COVID-19 krizė parodė, kad būtina skubiai spręsti energijos nepritekliaus problemą, jei Sąjunga nori sukurti socialinę Europą, dėl kurios susitarta bendrame Porto socialinių įsipareigojimų dokumente¹⁹ ir kuri atitiktų visų jos piliečių poreikius, suteikiant jiems galimybę aktyviai dalyvauti perėjime prie žaliosios ekonomikos, kartu švelninant neigiamą poveikį ir nepaliekant nė vieno nuošalyje. Ypač daug dėmesio bus skiriama energijos nepritekliaus lygiui visose valstybėse narėse, nes vis daugiau europiečių gali nebeįpirkti būtiniausios energijos, ypač dėl to, kad didėja išlaidos energijai ir nedarbas. Be to, vidutinės pajamos gaunantys namų ūkiai artimiausioje ateityje gali susidurti su didėjančia energijos nepritekliaus rizika, nes jau šiandien dauguma namų ūkių, patiriančių energijos nepriteklį, yra (mažesnes) vidutinės pajamos gaunantys namų ūkiai. Energijos vartojimo efektyvumas įvardytas kaip veiksmingiausias sprendimas siekiant sumažinti energijos nepriteklį ir įveikti galimą neigiamą kainodaros priemonių poveikį pajamų pasiskirstymui²⁰. Kaip reikalaujama pagal Europos žaliąjį kursą, Energijos vartojimo efektyvumo direktyva kartu su kitomis iniciatyvomis pagal pasirengimo įgyvendinti 55 proc. tikslą priemonių rinkinį, visų pirma Socialinį klimato fondą, padės spręsti dvejopą problemą bei klimato ir socialinius poreikius paversti galimybėmis.

¹⁴ SWD(2021) 623, H priedas.

¹⁵ SWD(2021) 623, 2.2.2 skirsnis.

¹⁶ ES šildymo ir vėsinimo strategija (COM/2016/051 *final*).

¹⁷ Žr., pvz., 2-oji CEER elektros energijos nuostolių ataskaita; Europos energetikos reguliavimo institucijų taryba, 2020 m.

¹⁸ SWD(2021) 623, 2.2.2 skirsnis.

¹⁹ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2021/05/08/the-porto-declaration/>

²⁰ SWD(2021) 623, 2.2.2 skirsnis ir L priedas.

Atsižvelgiant į tai, pakeitimai padės sustiprinti Energijos vartojimo efektyvumo direktyvą, kad būtų geriau šalinamos likusios rinkos kliūtys ir nepakankamumai, atsižvelgiant į platesnius Europos žaliojo kurso, kuriuo siekiama nė vieno nepalikti nuošalyje ir sukurti tvarią ekonomiką, tikslus. Taigi pasiūlymu bus sustiprintos įvairios Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos nuostatos, siekiant užtikrinti, kad ja būtų optimaliai prisidedama prie didesnio klimato tikslo iki 2030 m. bent 55 proc. sumažinti išmetamų ŠESD kieki, kaip nustatyta Klimato politikos tikslo įgyvendinimo plane.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Pasiūlymas yra platesnės energijos vartojimo efektyvumo politikos sistemos, kuria siekiama išnaudoti energijos vartojimo efektyvumo potencialą konkrečiose politikos srityse, įskaitant pastatus (Direktyva 2010/31/EB²¹ (Pastatų energinio naudingumo direktyva)), gaminius (Direktyva 2009/125/EB, Reglamentas (ES) 2017/1369 ir Reglamentas (ES) 2020/740²²) ir Valdymo reglamentą (ES) 2018/1999, dalis. Tų politikos priemonių vaidmuo labai svarbus užtikrinant, kad būtų sutaupoma energijos kai keičiami gaminiai ir statomi arba renovuojami pastatai²³. Pasiūlymas dera su Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvos peržiūros pasiūlymu^{24, 25}.

Šiuo pasiūlymu dėl Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos išdėstymo nauja redakcija nustatoma kitų energijos vartojimo efektyvumo politikos kryptių sistema, nustatant energijos vartojimo efektyvumo tikslus ir pagrindines tarpsektorines bei konkretesnes priemones. Ja siekiama taupyti energiją viešajame sektoriuje, be kita ko, nustatant įpareigojimus kasmet renovuoti viešuosius pastatus ir atsižvelgiant į energijos vartojimo efektyvumą perkant prekes, paslaugas, darbus ir pastatus. Jos konkretus tikslas, susijęs su viešaisiais pastatais, papildo Pastatų energinio naudingumo direktyvą, kurioje nustatyti su pastatais susiję standartai ir konkretūs techniniai įpareigojimai. Viešasis sektorius tarnauja plačiai visuomenei, įskaitant pažeidžiamus vartotojus ir tuos, kuriems gresia energijos nepriteklus, taip užtikrinant, kad niekas nebūtų paliktas nuošalyje pagal Europos žaliojo kurso tikslus. Energijos vartojimo efektyvumo direktyvoje ypač daug dėmesio skiriama viešajam sektoriui, kad jis vaidintų pavyzdinį vaidmenį didinant energijos vartojimo efektyvumą. Komisija pradėjo Pastatų energinio naudingumo direktyvos peržiūrą, kad 2021 m. pabaigoje galėtų pateikti pasiūlymą. Nors šiuo metu neįmanoma iš anksto numatyti tos peržiūros rezultatų, šiuo pasiūlymu atsižvelgiama į konkretų PEND vaidmenį nustatant sąnaudų atžvilgiu optimalius energinio naudingumo reikalavimus, kartu sustiprinant EVE direktyvos nuostatas, susijusias

²¹ 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo.

²² 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/125/EB, nustatanti ekologinio projektavimo reikalavimų su energija susijusiems gaminiams nustatymo sistemą; Atitinkamai 2017 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1369, kuriuo nustatoma energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo sistema, ir 2020 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/740 dėl padangų ženklavimo pagal degalų naudojimo efektyvumą ir kitus parametrus.

²³ Be to, įgyvendinant produktų peržiūrą pagal 2020–2024 m. Ekologinio projektavimo darbo planą ir veiksmų planą „Renovacijos banga“, kartu su Pastatų energinio naudingumo direktyvos peržiūra, bus labai prisidėta prie 2030 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslo.

²⁴ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, PE/48/2018/REV/1, OL L 328, 2018 12 21, p. 82–209.

²⁵ SWD(2021) 623, M priedas.

su pavyzdiniu viešųjų įstaigų vaidmeniu (5 ir 6 straipsniai) ir viešaisiais pirkimais (7 straipsnis), ir taip nustatoma būtina horizontalioji veiksmų sistema.

Energijos vartojimo efektyvumo direktyvoje nustatyta šildymo ir vėsinimo planavimo sistema, pagal kurią valstybės narės nustato energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos potencialą. Joje taip pat numatyta stebėti politiką ir priemones šiam potencialui išnaudoti. Šia politika ir priemonėmis tiesiogiai padedama siekti atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslo šildymo ir vėsinimo sektoriuje, nustatyto Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvos 24 straipsnyje. Pavyzdžiui, persvarstyta efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo apibrėžtis (Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos 2 straipsnio 43 punktas) tiesiogiai skatintų centralizuotai tiekti šilumą ir vėsinimą iš atsinaujinančiųjų išteklių. Ir atvirkščiai, šie smulkesni tikslai padėtų siekti Energijos vartojimo efektyvumo direktyvoje nustatytų energijos vartojimo efektyvumo tikslų.

Be to, Energijos vartojimo efektyvumo direktyvoje numatytos šildymo ir vėsinimo sektoriaus planavimo priemonės bus suderintos su NEKSVP tvarkaraščiu. Tai padeda užtikrinti didesnę NEKSVP, išsamių vertinimų ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos potencialo ir atliekinės šilumos ir vėsumos naudojimo šildymo ir vėsinimo sektoriuje pagal Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvos 15 straipsnio 7 dalį vertinimų nuoseklumą.

Išsami informacija apie įvairias Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos nuostatas pateikiama Valdymo reglamente (Reglamente (ES) 2018/1999²⁶). Pagal šį reglamentą reikalaujama, kad kiekviena valstybė narė parengtų dešimties (2021–2030) metų integruotą nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą, kuriame būtų nurodyta, kaip ji ketina prisidėti, *inter alia*, prie 2030 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslo. Valdymo reglamente taip pat nustatyti konkretūs reikalavimai, susiję su energijos vartojimo efektyvumo tikslų nustatymu, ataskaitų teikimo įpareigojimais, pažangos stebėseną ir taisomaisiais veiksmais, kurių reikia imtis, jei užmojis ir pažanga nepakankami. Reikės išanalizuoti šios direktyvos pakeitimų poveikį, todėl vėliau gali prireikti iš dalies pakeisti Valdymo reglamentą, kad būtų užtikrintas šių dviejų teisės aktų nuoseklumas. Siekiant išvengti reikalavimų dubliavimosi, naujos nuostatos, visų pirma susijusios su nacionalinių orientacinių įnašų nustatymu, atotrūkio panaikinimo mechanizmais ir ataskaitų teikimo prievolėmis, turėtų būti perkeltos ir suderintos su Valdymo reglamentu, kai jis bus peržiūrėtas. Kai kurias Valdymo reglamento nuostatas taip pat gali reikėti iš naujo įvertinti atsižvelgiant į šioje direktyvoje siūlomus pakeitimus.

Energijos vartojimo efektyvumo direktyva sąveikauja su kitais energijos vartojimo efektyvumo teisės aktais, t. y. Pastatų energinio naudingumo direktyva, Sąjungos ekologinio projektavimo direktyva, Sąjungos Energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo ir Padangų ženklinimo reglamentais²⁷. Šiomis priemonėmis nustatomi minimalūs veikimo standartai, tačiau nereikalaujama nei spartinti pakeitimo normų, nei pasirinkti efektyvesnių rezultatų, viršijančių minimumą. Pagrindiniai mechanizmai, kuriais valstybės narės gali padidinti energijos taupymą virš įprastų normų, kad atitiktų Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos reikalavimus, yra skatinti pakeisti neefektyviai energiją vartojančius prietaisus ir rinktis efektyvesnius sprendimus. Kiekviena priemonė skirta skirtingiems energijos vartojimo efektyvumo aspektams ir galiausiai padeda siekti to paties tikslo, t. y. didinti energijos vartojimo efektyvumą ir pasiekti bendrą Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo tikslą.

²⁶ OL L 328, 2018 12 21, p. 1–77.

²⁷ SWD(2021) 623, M priedas.

Kitose srityse Energijos vartojimo efektyvumo direktyva papildo kitus teisės aktus, kuriais siekiama daugiau dėmesio skirti energijos vartojimo efektyvumui ir taip padidinti bendrą sutaupytos energijos kiekį, pavyzdžiui, priemonės, susijusias su viešaisiais pirkimais, energetikos tinklais ir šildymu bei vėsinimu.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos politikos struktūros pakeitimai yra susiję su esama ir planuojama politika ir priemonėmis, įskaitant kainodaras ir su kainodara nesusijusius mechanizmus ir priemones. Energijos vartojimo efektyvumo direktyva, kuria šalinamos esamos rinkos kliūtys, trukdančios efektyviai vartoti energiją, įgyvendinama kartu įvedant apyvartinius taršos leidimus pastatuose naudojamam kurui, nes tai sutrumpins investicijų į energijos vartojimo efektyvumą atsipirkimo laikotarpį ir sustiprins energijos vartojimo efektyvumo priemonių verslo scenarijų visoje Sąjungoje. Klimato politikos tikslo įgyvendinimo planas parodė, kad norint ekonomiškai efektyviausiu būdu pasiekti 55 proc. išmetamų ŠESD kiekio sumažinimo tikslą, reikia derinti reguliavimo priemonės ir anglies dioksido apmokestinimą. Siekiant didesnio klimato politikos tikslo ekonomiškai efektyviu būdu ir kartu mažinant bet kokią su anglies dioksidu susijusių išlaidų perkėlimo poveikį, visų pirma pažeidžiamiesiems vartotojams ir galutiniams naudotojams, labai svarbu užtikrinti anglies dioksido kainodaras ir reguliavimo politikos pusiausvyrą. Be to, dėl prekybos apyvartiniais taršos leidimais iš apyvartinių taršos leidimų aukcionų bus gauta papildomų pajamų, kurias bus galima perskirstyti valstybėms narėms ir valstybėse narėse, siekiant padėti pažeidžiamiesiems ir energijos nepriteklių patiriantiems galutiniams naudotojams apmokėti sąskaitas ir atlikti pastatų renovaciją.

Pasirengimo įgyvendinti 55 proc. tikslą priemonių rinkinys apima atitinkamas politikos priemones, kurios gali padėti pasiekti 55 proc. išmetamų ŠESD kiekio mažinimo tikslą, ir juo siekiama tai padaryti nuosekliai ir proporcingai kartu su kitais aktualiais reglamentais ir direktyvomis. Tai visų pirma pasakytina apie Energijos vartojimo efektyvumo direktyvą, Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvą (AIEDII), ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą (ATLPS), Pastangų pasidalijimo reglamentą (PPR), Žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės (LULUCF) reglamentą, energijos apmokestinimą ir transporto priemonių išmetamo CO₂ kiekio standartus. Buvo pripažinta, kad įvairių iniciatyvų, įgyvendinamų pagal pasirengimo įgyvendinti 55 proc. tikslą priemonių rinkinį, koherentiškumas yra labai svarbus siekiant užtikrinti, kad įvairios rinkinio politikos priemonės, įskaitant Energijos vartojimo efektyvumo direktyvą, padėtų didesnę klimato tikslą – 55 proc. – pasiekti kuo efektyviau. Tos ES politikos kryptys padeda siekti Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos tikslų, visų pirma susijusių su energijos vartojimo efektyvumo tikslu. Energijos vartojimo efektyvumo direktyvoje nustatyti tikslai ir priemonės užtikrins veiksmingesnes sąsajas ir sinergiją su kitomis Sąjungos politikos sritimis²⁸.

EVE direktyva turi svarbių sąsajų su Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyva, visų pirma šildymo ir vėsinimo srityje, nes abi šios direktyvos padeda siekti ir energetikos sektoriaus integravimo strategijos tikslo. EVE direktyvoje numatyta sustiprinta planavimo sistema, pagal kurią nustatomas energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos potencialas šildymo ir vėsinimo srityje, ir reikalaujama, kad valstybės narės

²⁸ SWD(2021) 623, M priedas.

įgyvendintų politiką ir priemones šiam potencialui išnaudoti. Šia politika ir priemonėmis tiesiogiai padedama siekti atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslo šildymo ir vėsinimo sektoriuje, nustatyto Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvos 23 straipsnyje. Ir atvirkščiai, šie tikslai padeda siekti energijos vartojimo efektyvumo tikslų, nustatytų EVE direktyvos 23 straipsnyje ir visoje EVE direktyvoje.

ES ATLPS nustatyta išmetamų ŠESD kiekio viršutinė riba, kuri laikui bėgant mažėja. PPR valstybėms narėms nustatomi privalomi metinio išmetamų ŠESD kiekio mažinimo tikslai, kuriais siekiama mažinti ŠESD kiekį sektoriuose, kuriems netaikoma ES ATLPS, įskaitant pastatų, transporto ir žemės ūkio sektorius. Taikant PPR skatinama laikytis Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos, visų pirma įpareigojimo taupyti energiją. Papildomumo reikalavimas pagal energijos taupymo įpareigojimą skatina valstybes narės įgyvendinti nacionalinę politiką ir priemones, kurios viršija Sąjungos lygmeniu nustatytus minimalius energinio naudingumo reikalavimus (pvz., griežtesni nacionaliniai statybos kodeksai ir skatinimo naudoti aukštesnės klasės prietaisus programos). Tokiomis kainodaros priemonėmis, kaip ES ATLPS²⁹ ir Energijos mokesčių direktyva³⁰, investicijos į energijos vartojimo efektyvumą tampa finansiškai patrauklesnės, tačiau jomis nepašalinamos rinkos kliūtys, dėl kurių investicijų lygis tampa neoptimalus. Todėl jos papildo energijos vartojimo efektyvumo teisės aktus, bet jų nepakeičia.

Prieš pradedant visapusiškai įgyvendinti visas priemones ir tikslus, siūlomus pagal pasirengimo įgyvendinti 55 proc. tikslą priemonių rinkinį, ir taip sumažinti naštą Europos piliečiams dėl priklausomybės nuo iškastinio kuro ir energijos kainų didėjimo, pereinamuoju laikotarpiu kai kurie veiksmai gali turėti didelį poveikį pajamų pasiskirstymui. Tikimasi, kad pradėjus taikyti ES ATLPS pastatų ir transporto sektoriuose padidės energijos kainos, nes tikėtina, kad kuro ir degalų tiekėjai perkels su anglies dioksidu susijusias išlaidas vartotojams, todėl tai gali daryti poveikį pažeidžiamiesiems vartotojams ir galutiniams naudotojams, kurie priklauso nuo iškastinio kuro, arba žmonėms, kuriems gresia energijos nepritekliai. Tikslinės priemonės, palengvinančios perėjimą tiek Europos, tiek nacionaliniu lygmeniu. Pasirengimo įgyvendinti 55 proc. tikslą priemonių rinkinyje siūlomos konkrečios priemonės pagal EVE direktyvą ir nauja pajamomis iš naujosios ATLPS grindžiama finansavimo priemonė, kuria siekiama sušvelninti didesnių vartotojų išlaidų, atsirandančių dėl anglies dioksido kainos įvedimo kelių transporto ir statybos sektoriuose, poveikį. Labai svarbu užtikrinti, kad investicijos į energijos vartojimo efektyvumą būtų vykdomos pažeidžiamiausiose mūsų visuomenės grupėse. Šį poveikį sušvelninti gali padėti paramos priemonės, skirtos energijos taupymo įpareigojimui stiprinti ir pažeidžiamiesiems vartotojams, namų ūkiams, kurie patiria energijos nepriteklį arba kuriems gresia energijos nepritekliai, ir, kai taikoma, socialiniuose būstuose gyvenantiems žmonėms įgalinti ir juos apsaugoti. Bendras siūlomų priemonių pagal EVE direktyvą ir naujos finansavimo priemonės, grindžiamos pajamomis, gautomis iš prekybos apyvartiniais taršos leidimais naujuose sektoriuose, poveikis padės veiksmingai ir solidariai šalinti galimą neigiamą socialinį poveikį. Valstybės narės taip pat galės gauti pajamų iš ES ATLPS, įskaitant pajamas iš prekybos apyvartiniais taršos leidimais naujuose sektoriuose, kad galėtų finansuoti priemones, kuriomis siekiama gerinti energijos vartojimo

²⁹ 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB.

³⁰ 2003 m. spalio 27 d. Tarybos direktyva 2003/96/EB, pakeičianti Bendrijos energetikos produktų ir elektros energijos mokesčių struktūrą (OL L 283, 2003 10 31, p. 51–70).

efektyvumą, centralizuoto šilumos tiekimo sistemas ir izoliaciją, arba teikti finansinę paramą mažesnes ir vidutines pajamas gaunantiems namų ūkiams.

Siekiant spręsti prekybos apyvartiniais taršos leidimais poveikį dviem naujiems pastatų ir kelių transporto sektoriams, įsteigiamas Socialinis klimato fondas (toliau – Fondas). Siekdama užtikrinti, kad iš Sąjungos biudžeto būtų galima finansuoti papildomas Fondo išlaidas, Komisija kartu su šiuo fondo reglamentu teikia pasiūlymus iš dalies pakeisti 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos reglamentą ir Tarybos sprendimą (ES, Euratomas) 2020/2053 (toliau – Sprendimas dėl nuosavų išteklių). Visų pirma dalis pajamų, gautų iš kelių transporto ir pastatų apyvartinių taršos leidimų prekybos, atiteks Sąjungos biudžetui. Fondas turėtų teikti finansavimą valstybėms narėms, kad jos galėtų remti savo priemones ir investicijas, kuriomis siekiama didinti pastatų energinį naudingumą, didinti energijos vartojimo efektyvumą, renovuoti pastatus ir mažinti pastatų šildymo ir vėsinimo priklausomybę nuo iškastinio kuro, įskaitant energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių integravimą, ir finansuoti netaršų ir mažatarši judumą; Valstybės narės taip pat galėtų apsvarstyti galimybę teikti laikiną tiesioginę paramą pažeidžiamiems namų ūkiams kartu su investicijomis, kuriomis spartinami tolesni struktūriniai pokyčiai.

Be to, pagal pastatų renovacijos bangos strategiją Sąjungos finansinė parama investicijoms į energijos vartojimo efektyvumą ir pastatų renovaciją, kurios padės spręsti energijos nepritekliaus problemą arba užkirsti jam kelią, teikiama pagal kelias naujas ir esamas DFP ir „Next Generation EU“ programas.

Kitas svarbus investicijų į energijos vartojimo efektyvumą finansavimo šaltinis – Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė, pagal kurią valstybėms narėms bus skirta iš viso 672,5 mlrd. EUR dotacijų ir paskolų. Siekdamas bendro tikslo 37 proc. RRF lėšų skirti klimato srities veiksams, valstybės narės, atsižvelgdamos į Europos Komisijos rekomendacijas, planuoja skirti dideles sumas investicijoms į pastatų renovaciją, visų pirma skirtas prasčiausio energinio naudingumo pastatams ir energijos nepriteklių patiriantiems namų ūkiams.

Sanglaudos politikos fondai, siekdami bendro 30 proc. klimato tikslo ir sutelkdami lėšas pagal temas 2 politikos tikslui, ir toliau skirs didelę Sąjungos biudžeto dalį investicijoms į energijos vartojimo efektyvumą ir pastatų renovaciją, o pagal programą „InvestEU“, pasitelkiant specialias finansines priemones ir techninę pagalbą, visų pirma pagal priemonę ELENA, bus plačiu mastu telkiamos privačios ir viešosios investicijos valstybėse narėse.

Teisingos pertvarkos fondu, kurio bendras biudžetas 17,5 mlrd. EUR, bus siekiama sumažinti socialines ir ekonomines išlaidas, patiriamas dėl perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos, be kita ko, investuojant į energijos vartojimo efektyvumą ir pastatų renovaciją, nes tai duos dvejopos naudos – padės kurti vietos darbo vietas ir tvariai spręsti energijos nepritekliaus problemą.

Galiausiai centralizuotai valdomos programos, pavyzdžiui, LIFE arba programa „Europos horizontas“, turės finansavimo prioritetus, kuriais bus remiamas teisingas perėjimas prie žaliosios ekonomikos, atsižvelgiant į konkrečių programų tikslus ir pobūdį, t. y. bus siekiama diegti technologines ir rinkos inovacijas ir plėtoti geriausią energijos vartojimo efektyvumo politikos įgyvendinimo patirtį. ES kelių transporto priemonių išmetamo CO₂ teisės aktuose reikalaujama, kad gamintojai mažintų vidutinį savo parduodamų naujų transporto priemonių parko išmetamo CO₂ kiekį. Nustatytos sunkiosioms ir lengvosios komercinės transporto

priemonėms taikomos taisyklės³¹. Šios taisyklės reiškia, kad gamintojai turi arba įdiegti technologiją, kuria būtų padidintas transporto priemonių energijos vartojimo efektyvumas (pvz., sumažinta jų aerodinaminė arba riedėjimo varža arba padidintas galios pavaros efektyvumas), arba naudoti energijos šaltinį, kurį naudojant būtų išmetama mažiau CO₂. Pereinant prie visiškai elektrinės galios pavaros išvengiama vidaus degimo variklių energijos nuostolių ir sumažinamas galutinės energijos suvartojimas vienam kilometrui. Energijos suvartojimo transporto sektoriuje sumažėjimas dėl transporto priemonių išmetamo CO₂ teisės aktų atsispindi kiekybiškai nustatant bendrą ES energijos vartojimo efektyvumo tikslą. Energijos vartojimo efektyvumo direktyva bus sukurta sinergija su Tvaraus ir pažangaus judumo strategijos priemonėmis. Direktyvoje valstybėms narėms paliekamas visiškas lankstumas ir veiksmų laisvė pasirenkant priemones, kuriomis siekiama sumažinti energijos suvartojimą transporto sektoriuje, tačiau ja bus skatinama įsisavinti energijos vartojimo efektyvumo priemones transporto sektoriuje. Žiedinės ekonomikos veiksmų planas taip pat papildė EVE direktyvą. Gaminių ir infrastruktūros projektavimas siekiant užtikrinti ilgesnę jų naudojimo trukmę arba pakartotinis žaliavų naudojimas ir perdirbimas lemia mažesnę energijos suvartojimą ir per visą produktų ir infrastruktūros gyvavimo ciklą išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Pastatų renovacijos bangos strategijoje daugiausia dėmesio skiriama tam, kad būtų užtikrinamas didesnis Europos pastatų energinis naudingumas, per jų gyvavimo ciklą būtų išmetama mažiau anglies dioksido ir jie būtų tvaresni. Žiedinės ekonomikos principai gali padėti sumažinti su pastatų renovacija susijusią taršą ir su medžiagomis susijusį išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Pasiūlymas grindžiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 194 straipsnio 2 dalimi, kuri yra su energetika susijusių priemonių teisinis pagrindas. Siūlomomis priemonėmis siekiama didinti energijos vartojimo efektyvumą visuose sektoriuose ir visoje energijos grandinėje, taigi jomis siekiama vieno iš 194 straipsnyje išvardytų tikslų, t. y. skatinti energijos vartojimo efektyvumą ir taupymą pagal 194 straipsnio 1 dalies c punktą. Sutartyje nustatytas būtent su energija susijęs teisinis pagrindas, todėl tikslinga juo remtis.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Šiame pasiūlyme atsižvelgiama į subsidiarumo principą, nes Sąjunga neturi išimtinės kompetencijos energetikos politikos klausimais. Pasiūlyme laikoma, kad energijos vartojimo efektyvumo, kaip politinio ir ekonominio uždavinio, reikšmė didėja ir yra glaudžiai susijusi su energijos tiekimo saugumo, klimato kaitos, vidaus rinkos ir ekonominės bei socialinės plėtros politikos sritimis.

ES veiksmų poreikis

Todėl ES veiksmai yra pagrįsti subsidiarumo principu pagal SESV 191 straipsnį, nes koordinavimas Europos lygmeniu iš tiesų didina energetinį saugumą ir naudą aplinkai bei

³¹ 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/631 kuriuo nustatomos naujų lengvųjų automobilių ir naujų lengvųjų komercinių transporto priemonių išmetamo CO₂ normos.

klimatui. Pagrindinės problemos, dėl kurių sutaupoma mažiau energijos (palyginti su optimaliu lygiu visuomenės požiūriu), yra vienodos visoje ES ir jų esama visur³².

Siekiant užtikrinti, kad valstybės narės prisidėtų prie ES lygmeniu nustatyto privalomo energijos vartojimo efektyvumo tikslo ir jis būtų pasiektas kolektyviai ir ekonomiškai efektyviai, reikia imtis Sąjungos lygmens veiksmų. Valstybių narių reikalaujama nustatyti savo užmojus ir trajektorijas, atitinkančius jų nacionalines aplinkybes ir kontekstą. Priemonės pobūdis ir tai, kad energijos vartojimo efektyvumo tikslas nėra privalomas nacionaliniu lygmeniu, atitinka subsidiarumo principą. Atsižvelgdamos į nacionalines aplinkybes ir ypatumus, valstybės narės išlaikys tokį patį lankstumo lygį pasirinkdamos savo politikos priemonių derinį, sektorius ir metodą, kad iki 2030 m. sutaupyty reikiamą energijos kiekį.

Atsižvelgiant į didesnę klimato tikslą, Sąjungos veiksmai papildys ir sustiprins nacionalinius ir vietos veiksmus, kuriais siekiama didinti energijos vartojimo efektyvumą. Valdymo reglamente jau numatyta Komisijos pareiga imtis veiksmų, jei valstybių narių užmojis nepakankamas siekiant Sąjungos tikslų, taigi *de facto* oficialiai pripažįstamas esminis Sąjungos veiksmų vaidmuo šioje srityje, todėl ES veiksmai yra pagrįsti subsidiarumo principu pagal SESV 191 straipsnį.

Pagrindinės problemos, dėl kurių sutaupoma mažiau energijos (palyginti su optimaliu lygiu visuomenės požiūriu), yra vienodos visoje Sąjungoje ir jų esama visur. Atsižvelgiant į energijos vartojimo išorės sąnaudas (pvz., dėl išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, į orą išmetamų teršalų, energetinio saugumo), tikėtina, kad energijos vartojimo efektyvumo didinimo ir energijos vartojimo mažinimo veiksmai duos naudos tarpvalstybiniu mastu. Tarpvalstybinių problemų atveju mažai tikėtina, kad valstybių narių veiksmai duos optimalių rezultatų. Nustačius didesnę klimato tikslą, kuriam pasiekti reikia didesnio energijos vartojimo efektyvumo tikslo, Sąjungos veiksmams turi būti papildomi ir stiprinami nacionaliniai ir vietos veiksmai.

Be to, priemonės pobūdis ir tai, kad energijos vartojimo efektyvumo tikslas nėra privalomas nacionaliniu lygmeniu, atitinka subsidiarumo principą. Valstybės narės išlaiko tokį patį lankstumo lygį pasirinkdamos savo politikos priemonių derinį, sektorius ir metodą, kad iki 2030 m. sutaupyty reikiamą energijos kiekį, atsižvelgdamos į nacionalines aplinkybes ir ypatumus. Tačiau energetika yra politikos sritis, kurioje reikia didelių investicijų.

Koordinuotas požiūris Sąjungos lygmeniu gali užtikrinti pasitikėjimą, patikimumą ir tęstinumą ir taip padidinti įvairių subjektų investavimo ir dalyvavimo tikimybę. Sąjungos lygmens politika taip pat gali užtikrinti teisingą ir sąžiningą pertvarką šalims ir regionams, kurių ekonomiką gali labai paveikti pramonės struktūros ar užimtumo pokyčiai dėl energetikos pertvarkos mažinant priklausomybę nuo iškastinio kuro.

Be to, koordinuoti veiksmai Sąjungos lygmeniu leidžia geriau atsižvelgti į skirtingas valstybių narių galimybes veikti. Išorinės sąnaudos atsiranda, kai gaminant ar vartojant prekę ar paslaugą išlaidų (neigiamą poveikį) patiria trečioji šalis.

ES pridėtinė vertė

³² SWD(2021) 623, 2 skirsnis.

Energijos vartojimo efektyvumo politika yra labai svarbus išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo mechanizmas ir padeda užtikrinti aplinkosauginę, ekonominę ir socialinę naudą, pavyzdžiui, geresnę oro kokybę, mažesnes sąskaitas už energiją ir geresnę sveikatą. 2030 m. Sąjungos energetikos ir klimato tikslai yra kolektyviniai tikslai. Šiuo atžvilgiu koordinuota Sąjungos politika turi daugiau galimybių iki 2050 m. paversti Sąjungą neutralaus poveikio klimatui žemynui. Bendras požiūris yra veiksmingiausias būdas užtikrinti tarptautinių įsipareigojimų vykdymą.

Konkretūs energijos suvartojimo mažinimo veiksmai turi būti vykdomi valstybių narių lygmeniu. Vis dėlto Sąjungos lygmeniu reikia veiksmingos šių veiksmų sistemos. Koordinuotas ir suderintas požiūris Sąjungos lygmeniu sudarys sąlygas valstybėms narėms imtis veiksmų ir juos sustiprins, taip pat užtikrins keturias laisves. Bendras Sąjungos požiūris padės, pavyzdžiui, sukurti didesnes rinkas Europos tiekėjams, darbuotojams ir prekėms ir užtikrinti, kad būtų taikomi tie patys įpareigojimai ir taisyklės. Taip bus apsaugota ir sustiprinta konkurencija. Bendras Sąjungos lygmens požiūris leis vartotojams naudotis tomis pačiomis pagrindinėmis teisėmis ir visoje Sąjungoje gauti palyginamą ir atpažįstamą informaciją. Bendras Sąjungos požiūris į energijos vartojimo efektyvumą sudarys sąlygas spręsti konkrečius bendrus uždavinius, pavyzdžiui, poreikį mažinti energijos nepriteklių.

Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos įgyvendinimo patirtis parodė, kad bendra Sąjungos sistema yra socialiai teisinga, mažina sąnaudas, didina vidaus rinkos naudą ir suteikia galimybę nacionalinės politikos formuotojams mokytis vieni iš kitų. Energijos vartojimo efektyvumo direktyva veiksmingai papildė ir skatina kitas nacionalines ir Sąjungos priemones. Sąjungos lygmeniu priimta politika atspindi glaudžius klimato kaitos, tiekimo saugumo, tvarumo, aplinkos, vidaus rinkos, socialinio ir ekonominio vystymosi politikos sričių tarpusavio ryšius. Todėl priimant sprendimus dėl politikos ir priemonių ir jas įgyvendinant galima atsižvelgti į poveikį bendrajai rinkai, susijusį su ekonomikos augimu, investicijomis ir darbo vietų kūrimu. Tam pritarė darbo grupė, kuriai pavesta sutelkti valstybių narių pastangas, kad būtų pasiekti 2020 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslai, ir paragino sukurti tvirtą, tikslingą ir bendrą energijos vartojimo efektyvumo politikos sistemą, kad būtų pritrauktos būtinos investicijos ir užtikrinta, kad energijos sutaupymas būtų pasiektas teisingai ir sąžiningai.

Be to, Sąjungos bendroji rinka labai skatina išmetamų ŠESD kiekį mažinti ekonomiškai efektyviai.

Bendrais Sąjungos veiksmais bus užtikrinta, kad politikos tikslai būtų kolektyviai pasiekti mažiausiomis įmanomomis sąnaudomis. Todėl, norint kolektyviai pasiekti bendrus tikslus, koordinuotais Sąjungos lygmens veiksmais galima sudaryti sąlygas dėti daugiau pastangų nacionaliniu lygmeniu, užtikrinant labiau suderintą požiūrį, padedant sukurti masto rinkas Europos tiekėjams ir užtikrinant, kad jiems būtų taikomi tie patys įpareigojimai ir taisyklės.

Sąjungos lygmens sistema taip pat suteiks daugiau tikrumo investuotojams. Ji duos bendrą postūmį visoje bendrojoje rinkoje investuoti į efektyviau energiją vartojančius visų rūšių gaminius. Sąjungos ir nacionalinių tikslų nustatymas aiškiai parodo, kiek pastangų tikimasi dėti energijos vartojimo efektyvumo srityje, ir padeda nustatyti efektyviai energiją vartojančių gaminių ir paslaugų rinkos dydį. Tai bus ženklas tiekėjams ir gamintojams dėti daugiau pastangų projektuoti gaminius atsižvelgiant į šiuos aspektus.

Norint užtikrinti energijos vartojimo efektyvumą, kartu įgalinant vartotojus, reikia teikti prasmingą, tikslią ir suprantamą informaciją apie energijos vartojimą ir susijusias išlaidas ir užtikrinti, kad būtų galima naudotis lengva prieiga prie konkurencingos statybinių medžiagų

(langų, izoliacijos ir kt.), šildymo ir vėsinimo sprendimų ir kitų gaminių, kurie padeda didinti energijos vartojimo efektyvumą, rinkos.

Konkrečioms sektoriams skirtomis priemonėmis, pavyzdžiui, skirtomis šildymo ir vėsinimo sektoriui, siekiama užtikrinti tinkamą dėmesį sektoriams, kuriuose reikia daugiausiai sumažinti išmetamų ŠESD kieki. Suderintu planavimu užtikrinama palyginama nacionalinės politikos ir priemonių kokybė. Juo taip pat užtikrinama galimybė gauti struktūrizuotą informaciją apie sektorių tikslus ir planus valstybės narėse ir taip padedama valstybėms narėms ir rinkos dalyviams planuoti savo veiklą. Šildymo ir vėsinimo sektoriuje jis padeda užtikrinti pakankamą rinką su bendrais standartais didelio naudingumo centralizuoto šilumos tiekimo ir kogeneracijos įrangos tiekėjams, siekiant sumažinti sąnaudas ir motyvuoti juos diegti naujoves ir gerinti pasiūlą.

Veikiant Sąjungos lygmeniu galima pašalinti kelias kliūtis viešosioms ir privačiosioms investicijoms, spręsti įvairių leidimų suteikiančių įstaigų koordinavimo nacionaliniu lygmeniu trūkumo problemą ir skatinti administracinius gebėjimus įgyvendinti tarpvalstybinius projektus ir paramos schemas.

Energijos vartojimo efektyvumo direktyvoje iš esmės nustatytas bendras energijos vartojimo efektyvumo tikslas, tačiau dauguma veiksmų, kurių reikia imtis šiam tikslui pasiekti, paliekama valstybėms narėms. Taikant principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ valstybėms narėms paliekama lankstumo. Energijos vartojimo efektyvumo direktyvoje nustatyti privalomi Sąjungos lygmens energijos vartojimo efektyvumo tikslai, tačiau 2020 m. ir 2030 m. perspektyvoje nebus nustatyta privalomų nacionalinio lygmens tikslų. Valstybės narės turėtų nustatyti savo įnašą, kad būtų bendrai pasiektas Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo tikslas, atsižvelgdamos į Energijos vartojimo efektyvumo direktyvoje pateiktą formulę. Įpareigojimas kasmet mažinti energijos suvartojimą viešajame sektoriuje užtikrins, kad viešasis sektorius rodytų pavyzdį, o valstybės narės išlaiko visišką lankstumą pasirinkdamos energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, kad būtų pasiektas reikiamas galutinės energijos suvartojimo sumažinimas. Be to, Energijos vartojimo efektyvumo direktyvoje ir toliau bus numatyta su pastatų patalpų plotu susijusi metinė reikalaujama renovacijos norma. Šio įpareigojimo taikymo sritis išplečiama įtraukiant pastatus, priklausančius visoms valstybės narės teritorijoje esančioms viešosioms įstaigoms. Šia priemone užtikrinama, kad valstybės narės ir toliau rodytų pavyzdį didindamos pastatų energinį naudingumą savo sferose, kartu išsaugant lankstumą rinktis priemones. Be to, Energijos vartojimo efektyvumo direktyva bus nustatyta sistema, būtina siekiant užtikrinti aukštą viešųjų įstaigų perkamų produktų, paslaugų, darbų ir pastatų energijos vartojimo efektyvumą ir energinį naudingumą ir prireikus apsvarstyti platesnio masto tvarumo, socialinius, aplinkos ir žiedinės ekonomikos aspektus. Suderintas požiūris, įskaitant energijos vartojimo efektyvumo aspektus konkursų procedūrose, padės išsaugoti konkurenciją, užtikrinti ilgalaikį ir ekonomiškai efektyvų energijos taupymą ir sudaryti sąlygas toliau veikti masto rinkoms. Energijos vartojimo efektyvumo direktyva padidins sutaupytos energijos kiekį dėl didesnės taupymo normos. Valstybės narės turėtų ir toliau siekti, kad taikant politikos priemones visuose sektoriuose kasmet būtų papildomai sutaupoma energijos. Kadangi energijos taupymo įpareigojimas yra veiksminga energijos vartojimo efektyvumo didinimo įvairiuose sektoriuose priemonė, jis taip pat veiksmingai padeda valstybėms narėms mažinti energijos nepriteklių. Taigi pagal energijos taupymo įpareigojimą valstybės narės turės užtikrinti, kad individualiai apskaičiuotą bendro sutaupytos energijos kiekio dalį sutaupytų pažeidžiami vartotojai ir galutiniai naudotojai, energijos nepriteklių patiriantys žmonės ir, kai taikoma, socialiniuose būstuose gyvenantys žmonės. Suderintas požiūris gali prisidėti prie teisingos energetikos pertvarkos visiems Europos piliečiams. Energijos taupymo įpareigojimas valstybėms narėms išlaiko visišką lankstumą dėl politikos priemonių rūšies,

dydžio, taikymo srities ir turinio. Energijos vartojimo efektyvumo direktyva visiems Europos piliečiams užtikrins vienodas pagrindines sutartines teises, susijusias su šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens tiekimu. Nors Energijos vartojimo efektyvumo direktyvoje bus reikalaujama įgyvendinti tam tikras pagrindines vartotojų sutartines teises, nacionalinė kompetencija nebūtų ribojama. Taip pat būtina, kad visoje ES būtų vienodos vartotojų informavimo ir informuotumo didinimo veiklos sąlygos. Reikalaujama, kad valstybės narės imtųsi tinkamų priemonių, o konkretus tokių veiksmų planas paliekamas jų nuožiūrai. Visos Sąjungos ekonomikos ir sveikatos krizės poveikis rodo, kad taip pat reikia suderinto požiūrio siekiant įgalinti ir apsaugoti pažeidžiamus vartotojus ir galutinius naudotojus, taip pat tuos, kurie patiria energijos nepriteklių.

Siekiant užtikrinti vienodą apsaugos ir įgalinimo lygį, Energijos vartojimo efektyvumo direktyvoje reikalaujama įgyvendinti ir finansuoti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones pirmiausia tiems žmonėms, o tai taip pat padės valstybėms narėms mažinti poveikį pajamų pasiskirstymui. Ekspertų tinklas palengvins valstybių narių veiksmus šioje srityje ir turėtų būti įsteigtas visose valstybėse narėse. Nors reikalaujama privalomų didelių įmonių energijos vartojimo auditų, nes sutaupomos energijos kiekis gali būti didelis, valstybės narės ir toliau galės lanksčiai rengti programas, kuriomis būtų skatinama atlikti MVĮ energijos vartojimo auditus. Kalbant apie šildymo ir vėsinimo sektorių, valstybės narės išlaiko savo kompetenciją atlikti išsamų didelio naudingumo kogeneracijos ir efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo potencialo vertinimą ir gali taikyti išimtis atliekinės šilumos panaudojimo srityje, kai naudojama didelio naudingumo kogeneracija arba surinkta šiluma tiekama į centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo tinklą. Energijos vartojimo efektyvumo direktyva leis valstybėms narėms nustatyti priemones ir procedūras, kuriomis būtų skatinama diegti bendros šilumos ir elektros energijos gamybos įrenginius. Siekiant prisidėti prie bendrosios rinkos kūrimo, visos valstybės narės, nacionalinės reguliavimo institucijos ir perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai turėtų taikyti principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ ir panaikinti visas reguliavimo, technines ir su reguliavimu nesusijusias priemones, kad būtų didinamas su energetikos tinklų eksploatavimu susijęs energijos vartojimo efektyvumas. Energetikos paslaugų rinkos plėtra siekiant užtikrinti galimybę naudotis tiek energetinių paslaugų paklausa, tiek pasiūla, ir toliau būtų valstybių narių nuožiūros dalykas. Energijos vartojimo efektyvumo direktyvoje valstybėms narėms būtų palikta galimybė lanksčiai imtis veiksmų siekiant nustatyti ir šalinti reguliavimo ir su reguliavimu nesusijusias energijos vartojimo efektyvumo didinimo kliūtis. Valstybės narės ir regionai būtų skatinami visapusiškai pasinaudoti struktūriniais ir investicijų fondais ir kitomis finansavimo priemonėmis, kad paskatintų investicijas į energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, sumažintų energijos nepriteklių ir sušvelnintų pajamų pasiskirstymo poveikį pažeidžiamiems vartotojams ir galutiniams naudotojams, energijos nepriteklių patiriantiems žmonėms ir socialiniuose būstuose gyvenantiems žmonėms.

Todėl pasiūlymas atitinka subsidiarumo principą.

- **Proporcingumo principas**

Remiantis pridedamu poveikio vertinimu³³ ir laikantis proporcingumo principo, apskritai siūlomais pakeitimais neviršijama to, kas būtina tikslams pasiekti, kad atsižvelgiant į padidintą 2030 m. klimato srities tikslą būtų pasiektas didesnis energijos vartojimo efektyvumo užmojis. Kalbant apie energijos vartojimo efektyvumo tikslus, pakeitimai yra

³³ SWD(2021) 623.

proporcingi reikiamam Sąjungos užmojui, atsižvelgiant į padidintą klimato politikos tikslą – bent 55 proc. sumažinti išmetamų ŠESD kieki, kaip siūloma Klimato politikos tikslo įgyvendinimo plane. Keliais pakeitimais nustatyti konkretūs viešojo administravimo institucijų tikslai ir įpareigojimai taupyti energiją tam tikrose srityse – viešajame sektoriuje ir sprendžiant energijos nepriteklių, kurie iš esmės bus proporcingi. Kalbant apie viešojo sektoriaus įpareigojimą taupyti energiją, viešosios įstaigos (perkančiosios organizacijos) yra apibrėžtos Viešųjų pirkimų direktyvoje 2014/24/ES. Valstybės narės turėtų sukurti viešųjų įstaigų duomenų bazę, kurioje būtų nurodomas jų metinis energijos suvartojimas. Siūlomu įpareigojimu sumažinti energijos suvartojimą valstybės narėms paliekama daug lankstumo sprendžiant, kur ir kaip būtų galima sutaupyti energijos. Atsižvelgiant į taupymo priemonių įgyvendinimo sąnaudų ir naudos santykį, šios pastangos laikomos veiksmingomis ir ne pernelyg didelėmis. Pasiūlymu taip pat siekiama spręsti poveikio pajamų pasiskirstymui, atsirandančio dėl prekybos apyvartiniais taršos leidimais išplėtimo įtraukiant pastatus ir transportą, klausimą. Nustatyti apibrėžtis ir įpareigojimus, visų pirma susijusius su šildymu ir vėsinimu, būtų proporcinga papildomai sutaupomai energijai ir sinergijai su kitomis priemonėmis, kurias būtų galima pasiekti šiame sektoriuje. Papildomų stebėsenos ir ataskaitų teikimo reikalavimų proporcingumas priklauso nuo didesnių sąnaudų ir lėšų sutaupymo, pasiekto geriau suprantant atitinkamų priemonių poveikį, pusiausvyros.

Todėl nustatytos normos yra proporcingos tikslui.

- **Priemonės pasirinkimas**

Pasirinkta priemonė yra direktyva, kurią turi įgyvendinti valstybės narės. Direktyva yra tinkama priemonė, nes joje aiškiai apibrėžiami siektini Sąjungos tikslai, kartu valstybės narėms leidžiama pakankamai lanksčiai ją įgyvendinti, atsižvelgiant į konkrečias savo nacionalines aplinkybes.

Pasiūlymas apima Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos kodifikavimą ir pakeitimus. Žmonių Europos kontekste Komisija didelį dėmesį skiria tam, kad Sąjungos teisė būtų paprastesnė ir aiškesnė siekiant, kad ji taptų suprantamesnė ir prieinamesnė piliečiams, kurie įgytų naujų galimybių ir galėtų pasinaudoti konkrečiomis jiems suteiktomis teisėmis. Pasiūlymas susijęs su esminiu Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos, kuri buvo keletą kartų iš dalies pakeista, pakeitimu.

Siekdama suderinti abu procesus – peržiūros ir kodifikavimo procesus – Komisija siūlo Energijos vartojimo efektyvumo direktyvą išdėstyti nauja redakcija. Išdėstymo nauja redakcija metodas padeda supaprastinti Sąjungos teisės aktus, nes juo leidžiama priimti vieną teisės akto tekstą, kuriame kartu padaromas norimas pakeitimas, kodifikuojamas tas ir ankstesni pakeitimai, nepakeistos ankstesnio akto nuostatos ir panaikinamas tas aktas bei ankstesni pakeitimų aktai. Todėl naujos redakcijos direktyva yra tinkama priemonė, kuri dera su Komisijos įsipareigojimu pagal Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros³⁴ 46 pastraipą. Naujuoju teisės aktu bus pakeistas ir panaikintas ankstesnis aktas 2012/27/ES.

Kadangi straipsniams suteikiami nauji numeriai, naujos direktyvos redakcijos XVI priede nurodomas buvusių ir naujų straipsnių numerių atitikimas.

³⁴ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

3. **EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

- **Galiojančių teisės aktų *ex-post* vertinimas³⁵**

Energijos vartojimo efektyvumo direktyva tebėra svarbi užtikrinant didesnę energijos vartojimo efektyvumą Sąjungoje ir prisidedant prie didesnio klimato tikslo – 55 proc. Ji taip pat duoda kitos naudos, pavyzdžiui, mažina priklausomybę nuo energijos importo ir skatina inovacijas bei konkurencingumą. Vertinimas parodė, kad Energijos vartojimo efektyvumo direktyva turi užtikrinti, kad valstybės narės imtųsi tinkamų veiksmų konkrečiose energijos vartojimo srityse. Įvairūs Komisijos atlikti tyrimai ir suinteresuotųjų šalių³⁶ pateikti įrodymai rodo, kad net ir su esamomis technologijomis vis dar yra daug galimybių investuoti į energijos vartojimo efektyvumą ir ekonomiškai efektyviai sutaupyti valstybių narių ekonomikos sektoriuose ir plačiojoje visuomenėje.

Tačiau įprastos veiklos sąlygomis, ypač dėl neigiamo socialinio ir ekonominio poveikio ir pajamų praradimo dėl COVID-19 krizės, didelė šio energijos vartojimo efektyvumo ir energijos taupymo potencialo dalis liktų neišnaudota, be kita ko, dėl rinkos ir reguliavimo trūkumų, kurie trukdo ekonomiškai efektyviai investuoti į energijos vartojimo efektyvumą ir imtis veiksmų. Atsižvelgiant į didelį energijos taupymo potencialą, būtina toliau skatinti energijos vartojimo efektyvumo veiksmus ir pašalinti nuolatinės kliūtis efektyvaus energijos vartojimo elgesiui, taip pat investicijoms.

Iš vertinimo matyti, kad viešasis sektorius nenori sistemiškai įtraukti energijos vartojimo efektyvumo reikalavimų į viešuosius pirkimus, daugiausia dėl pirkimo kainos. Taigi yra galimybių stiprinti ir racionalizuoti Energijos vartojimo efektyvumo direktyvą, kad ji padėtų siekti didesnio klimato tikslo ir Europos žaliojo kurso tikslų. Be to, Energijos vartojimo efektyvumo direktyva gali padėti geriau spręsti socialinius ir ekonominius uždavinius, pavyzdžiui, apsaugoti ir įgalinti pažeidžiamus vartotojus bei galutinius naudotojus ir mažinti energijos nepriteklių. Kalbant apie pramonės sektorius, iš vertinimo matyti, kad viena iš pagrindinių kliūčių gali būti tai, kad dauguma įmonių neturi žinių apie technines energijos taupymo galimybes ir jų ekonominę naudą verslui.

Kalbant apie veiksmingumą, dėl Energijos vartojimo efektyvumo direktyvoje nustatytų tikslų (būtent 3 ir 5 straipsniai) ir privalomų priemonių (būtent 7 straipsnis dėl energijos taupymo įpareigojimų) ji padėjo visoje Sąjungoje pagerinti energijos vartojimo efektyvumą, nors pažanga siekiant Sąjungos 2020 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslų buvo nepakankama. Reikiamo energijos vartojimo efektyvumo didinimo lygio pasiekimas iš esmės priklauso nuo valstybių narių užmojo nustatant tikslus ir jų pastangų rengiant ir įgyvendinant energijos vartojimo efektyvumo priemones nacionaliniu lygmeniu. Nors Energijos vartojimo efektyvumo direktyvoje nustatytos visos Sąjungos galutinės ir pirminės energijos suvartojimo ribos, o Valdymo reglamente numatytos papildomos Sąjungos priemonės, jei tikslai nebūtų pasiekti, orientacinis tikslinio rodiklio pobūdis neskatina jį pasiekti. 7 straipsnis tebėra veiksminga priemonė, dėl kurios sutaupoma energijos, visų pirma pastatų sektoriuje. Paaiškėjo, kad įpareigojimai viešajam sektoriui (5 ir 6 straipsniai) yra labai svarbūs siekiant

³⁵ SWD(2021) 623.

³⁶ Žr. pvz. https://www.eiif.org/sites/default/files/2020-12/Eiif_White%20paper_2020_REV.15.pdf.

parodyti pavyzdinį centrinės valdžios vaidmenį skatinant energijos vartojimo efektyvumą vykdant pastatų renovaciją ir viešuosius pirkimus. Tačiau priemonės įgyvendintos nedideliu mastu, o tam tikri apribojimai neleidžia išnaudoti energijos taupymo potencialo viešajame sektoriuje. Energijos vartojimo efektyvumo direktyva taip pat buvo labai svarbi skatinant atlikti energijos vartojimo auditus visoje Sąjungoje (8 straipsnis). Tačiau vis dar yra svarbių trūkumų, pavyzdžiui, tolesni veiksmai po auditų ir MVI apibrėžties taikymo sunkumai, reikalavimų ir paskatų įgyvendinti energijos valdymo sistemas stoka. 14 straipsnio reikalavimai dėl šildymo ir vėsinimo, visų pirma reikalavimas atlikti išsamius vertinimus, padėjo padidinti bendrą šildymo ir vėsinimo svarbą ir informuotumą apie juos visose valstybėse narėse. Tačiau analizė parodė, kad bendras poveikis buvo gana nedidelis, visų pirma dėl to, kad nebuvo imtasi tolesnių veiksmų atsižvelgiant į išsamių vertinimų, atliktų pagal 14 straipsnį, išvadas ir dėl to, kad buvo plačiai taikomos leidžiamos išimtys. Energijos vartojimo efektyvumo direktyva labai padėjo plėtoti energetinių paslaugų rinkas ir sudaryti sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo (18 straipsnis). Tačiau dar yra svarbių kliūčių, kurias reikia pašalinti.

Apskritai kalbant apie efektyvumą, Energijos vartojimo efektyvumo direktyva padėjo ekonomiškai efektyviai sutaupyti energijos Sąjungoje. Keliomis sąlyginėmis nuostatomis (pvz., 5, 6, 9–11, 14 straipsniai) reikalaujama imtis veiksmų, jei tai ekonomiškai efektyvu, ekonomiškai ar techniškai įmanoma. Jomis valstybėms narėms suteikta daug lankstumo rinktis priemones. Tačiau valstybės narės ne visada parodėdavo, kaip buvo nustatytas įmanomumas. Nėra požymių, rodančių, kad valstybių narių išlaidų dydis pagal daugumą Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos nuostatų labai skirtingas, išskyrus 7 straipsnį (išlaidos priklauso nuo priemonės struktūros ir taikymo srities).

Kalbant apie suderinamumą, Energijos vartojimo efektyvumo direktyva apskritai dera su platesne energetikos ir klimato politika, tačiau dėl didėjančios sąsajos su atsinaujinančiųjų išteklių energija ir ES ATLPS reikia tinkamai supaprastinti ir atidžiau išnagrinėti administracinės naštos mažinimo klausimą. Be to, Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos nuostatos turi būti pritaikytos taip, kad būtų remiami priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo ir nulinės taršos tikslai įgyvendinant iniciatyvas pagal Europos žaliąjį kursą.

Kalbant apie Sąjungos pridėtinę vertę, Sąjungos intervencija buvo labai svarbi siekiant padidinti energijos vartojimo efektyvumą visoje Sąjungoje. Akivaizdu, kad be ES lygmens tikslo ir privalomų priemonių jis nebūtų pasiektas nustatytu mastu. Tačiau kai kurias nuostatas dar galima sustiprinti ir supaprastinti, siekiant užtikrinti, kad Energijos vartojimo efektyvumo direktyva užtikrintų reikiamas pastangas atsižvelgiant į didesnę Sąjungos 2030 m. klimato srities tikslą – bent 55 proc.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Vertinimo veiksmų gairės ir (arba) įžanginis poveikio vertinimas buvo paskelbti 2020 m. rugpjūčio 3 d. ir buvo prieinami iki 2020 m. rugsėjo 21 d.

Komisija gavo 189 atsiliepimus, o 99 suinteresuotieji subjektai prie savo atsiliepimų pateikė papildomų teiginių ir informacijos. Daugiausia atsakymų gauta iš verslo asociacijų (80 atsakymų), bendrovių (36 atsakymai) ir NVO (26 atsakymai). Be to, 2020 m. rugsėjo–spalio mėn. buvo surengti devyni specialūs susitikimai su tikslinėmis suinteresuotųjų subjektų grupėmis konkrečiomis temomis, o 2020 m. lapkričio 10 d. sušauktas Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos ekspertų grupės posėdis. 2020 m. lapkričio 17 d. – 2021 m. vasario 9 d. Komisija surengė viešas konsultacijas internetu, laikydamasi Komisijos geresnio reglamentavimo taisyklių. Apklausoje buvo pateikti keli atsakymų variantai ir atviri klausimai, apimantys įvairius aspektus, susijusius su *ex post* vertinimu ir Energijos vartojimo

efektyvumo direktyvos peržiūros galimybėmis. Iš viso gauti 344 atsakymai. Didžiausia respondentų grupė buvo verslo asociacijos (132 atsakymai), atskiros įmonės ir bendrovės (92 atsakymai), taip pat NVO (34 atsakymai). 21 respondentas pateikė atsakymus kaip individualūs piliečiai. Atsakymus pateikė 24 valdžios institucijos, įskaitant 9 valstybių narių (Kipro, Čekijos, Estijos, Suomijos, Prancūzijos, Lietuvos, Nyderlandų, Ispanijos ir Švedijos) nacionalines valdžios institucijas.

Aiški suinteresuotųjų subjektų dauguma (86 proc. respondentų) išreiškė nuomonę, kad energijos vartojimo efektyvumas turėtų atlikti svarbų vaidmenį remiant platesnio užmojo 2030 m. klimato tikslus ir siekiant iki 2050 m. užtikrinti Sąjungos anglies dioksido poveikio neutralumą. Šiuo atžvilgiu suinteresuotieji subjektai iš esmės pritarė Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos stiprinimui. Dauguma suinteresuotųjų šalių (53 proc.) pritarė privalomiems energijos vartojimo efektyvumo tikslams, taip pat ir nacionaliniu lygmeniu (47 proc.). Suinteresuotųjų šalių nuomone, reikia papildomų energijos vartojimo efektyvumo pastangų pastatuose (76 proc.) ir transporto sektoriuje (62 proc.), pramonės sektoriuje (52 proc.) ir IRT (40 proc.).

Į suinteresuotųjų subjektų nuomones, išreikštas per viešas konsultacijas ir praktinius seminarus, buvo atsižvelgta rengiant įvairias atitinkamų sričių politikos galimybes poveikio vertinime.

Birželio mėn. Europos Komisija surengė klausymą su Europos socialiniais partneriais dėl pasirengimo įgyvendinti 55 proc. tikslą priemonių rinkinio. Europos socialinių partnerių buvo paprašyta pasidalyti savo pirmine reakcija į šį priemonių rinkinį ir pareikšti savo nuomonę, kokių papildomų priemonių ir mechanizmų būtų galima imtis siekiant užtikrinti, kad niekas nebūtų paliktas nuošalyje. Buvo iškeltas klausimas, kad reikia stiprinti Europos socialinių teisių ramsčio ir Europos žaliojo kurso sąveiką, ir paaiškinta, kad abiejų aspektų tikslai turėtų būti dvi to paties medalo pusės.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

COWI pagrindžiamasis tyrimas buvo vienintelė sutartis, kuria buvo tiesiogiai siekiama padėti rengti poveikio vertinimą. Svarbios informacijos gauta iš daugelio kitų ataskaitų. Kalbant apie energijos vartojimo audito reikalavimus, buvo atliktas specialus EVE direktyvos 8 straipsnio 4 dalyje pavartoto termino apibrėžties įgyvendinimo problemų vertinimas.

- **Poveikio vertinimai**

Bendras energijos taupymo užmojis ir energijos taupymo įpareigojimų lygis nustatyti remiantis ekonomiškai efektyviu metodu siekti bendro tikslo – 55 proc. sumažinti išmetamų ŠESD kieki. Poveikio vertinime³⁷ nagrinėjamos priemonės yra papildomi elementai, kuriais remiamos energijos taupymo priemonės, kurios palengvins investicijas į energijos vartojimo efektyvumo didinimą ir taip sumažins bendras energijos taupymo ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslų įgyvendinimo sąnaudas, ir kuriais sudaromos sąlygos tų priemonių imtis.

Buvo svarstomos priemonės dešimtyje skirtingų sričių, kurios nėra tarpusavyje nesuderinamos. Jos skiriasi ir apima su reguliavimu nesusijusias ir reguliavimo priemones. Išnagrinėtos įvairios skirtingo griežtumo reguliavimo priemonės. Norint nustatyti

³⁷ SWD(2021) 623.

tinkamiausią galimybę, reikia įvertinti optimalų poveikį kiekvienoje srityje, palyginti su reguliavimo pastangomis ir administracine našta.

Pagrindinis priemonės poveikis bus tas, kad Sąjungoje bus sunaudojama mažiau energijos nedarant poveikio norimų paslaugų teikimui. Sumažinus energijos suvartojimą bus gauta papildomos naudos, pavyzdžiui, padidės energetinis saugumas ir sumažės poveikis aplinkai. Mažesnę poveikį aplinkai visų pirma lemia maždaug 8 proc. mažesnis į orą išmetamų teršalų kiekis, tačiau taip pat tikimasi, kad sumažės kuro tiekimo poreikis, infrastruktūros poreikis ir į vandenį išmetamų teršalų, pvz., iš dūmtakių dujų valymo įrangos, kiekis. Tinkamai kryptinga viešoji parama pastatų renovacijai taip pat gali duoti didelės socialinės naudos, nes sumažėtų energijos nepritekliaus ir atitinkamai būtų teigiamas poveikis žmonių sveikatai.

Visose srityse energijos taupymą daugiausia tikimasi pasiekti investicijomis į energijos taupymą, kurios atsipirks per kelerius metus. Informacija apie numatomą atsipirkimo laiką pateikiama pagal sektorius ir investicijų rūšį.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Ši peržiūra yra direktyvos išdėstymas nauja redakcija. Poveikio vertinime³⁸ nustatytos galimybės supaprastinti galiojančius teisės aktus ir sumažinti reguliavimo sąnaudas, kartu siekiant siūlomų pakeitimų veiksmingumo. Panaikinus alternatyvų požiūrį į viešųjų įstaigų pastatų renovaciją, nuostatos bus supaprastintos, nes dėmesys bus sutelktas tik į renovaciją. Konkretūs su viešaisiais pastatais susiję techniniai aspektai ir tam tikros išimtys išbraukiami, nes jie reglamentuojami Pastatų energinio naudingumo direktyva. Panaikinus su viešųjų pirkimų energijos vartojimo efektyvumo reikalavimais susijusias ekonominio efektyvumo, techninio ar ekonominio įgyvendinamumo sąlygas bus paprasčiau įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo reikalavimus, nes jie bus vienodai taikomi visoms valdžios institucijoms. IT plėtojimui ir viešiesiems pirkimams iš anksto turės pritarti Europos Komisijos informacinių technologijų ir kibernetinio saugumo valdyba.

Užtikrinus, kad energijos vartojimo audito pastangos būtų sutelktos į didesnius energijos vartotojus, būtų sutaupyta proporcingai daugiau energijos, o įmonėms, kurios naudoja mažiau energijos, našta gerokai sumažėtų, taip pat būtų supaprastinta viešojo administravimo institucijoms tenkanti našta, nes auditų poreikį jos galėtų vertinti pagal paprastesnį kriterijų ir tikrintų mažesnę įmonių skaičių. Tikimasi, kad didesnės reikalavimų laikymosi išlaidos, tenkančios įmonėms, kurioms ši nuostata netaikoma, atsipirks dėl didesnio ekonomiškai efektyvių gerinimo priemonių įsisavinimo.

Pakeitimais bus sugriežtinti dabartiniai stebėsenos ir ataskaitų teikimo reikalavimai, visų pirma susiję su energijos nepritekliaus mažinimo pagal įpareigojimą taupyti energiją (8 straipsnis) priemonėmis ir viešojo sektoriaus pastatų renovacija, nes tai užtikrintų veiksmingesnius rezultatus, bet taip pat padidintų administracinę naštą valdžios institucijoms. Reikalaujant papildomų stebėsenos ir ataskaitų teikimo reikalavimų, susijusių su viešuoju pirkimu ir energijos vartojimo efektyvumo sutartimis, būtų dar labiau padidintas šių nuostatų veiksmingumas, tačiau gali šiek tiek padidėti administracinė našta įmonėms ir valdžios institucijoms.

³⁸ SWD(2021) 623.

Teikiant tolesnes gaires ir paramą, turint omenyje valstybių narių veiksmus, pvz., informuotumo didinimo srityje, trumpuoju laikotarpiu padidės administracinė našta, nes valstybės narės turėtų parengti įvairias informavimo kampanijas, keitimosi žiniomis priemonės ar paramos schemas, tačiau tikimasi, kad vidutinės trukmės laikotarpiu tai bus ekonomiškai naudinga dėl didesnio energijos taupymo.

Papildomais ataskaitų teikimo ir stebėsenos reikalavimais jokių naujų ataskaitų teikimo sistemų sukurta nebus, bet jiems būtų taikoma dabartinė stebėsenos ir ataskaitų teikimo sistema pagal Valdymo reglamentą (ES/2018/1999).

- **Pagrindinės teisės**

Pasiūlymas atitinka Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 37 straipsnį, kuriame reikalaujama, kad aukštas aplinkosaugos lygis ir aplinkos kokybės gerinimas būtų integruoti į Sąjungos politiką ir užtikrinti pagal tvaraus vystymosi principus.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas neturi poveikio Sąjungos biudžetui. Dėl pakeitimų valdžios institucijos patirtų nedaug administracinių išlaidų.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Teisės aktų leidėjams priėmus šią naujos redakcijos direktyvą, perkėlimo į nacionalinę teisę laikotarpiu Komisija ims šią veiksmų, kad palengvintų jos perkėlimą į nacionalinę teisę:

- Parengs atitikties lentelę, kuria kaip perkėlimo kontroliniu sąrašu naudosis tiek valstybės narės, tiek Komisija.
- Organizuos susitikimus su valstybių narių ekspertais, atsakingais už įvairių direktyvos dalių perkėlimą į nacionalinę teisę, siekiant aptarti, kaip jas perkelti į nacionalinę teisę ir išsklaidyti abejones, kaip suderintus veiksmus dėl Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos (CA-EED) arba komiteto formatu.
- Galės organizuoti dvišalius susitikimus ir pokalbius su valstybėmis narėmis, jei kyla konkretus klausimas dėl direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę.
- Pasibaigus perkėlimo į nacionalinę teisę terminui, Komisija atliks išsamų vertinimą, ar valstybės narės visiškai ir teisingai perkėlė direktyvą į nacionalinę teisę.

Reglamentu (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo nustatyta integruota energetikos ir klimato srities planavimo, stebėsenos ir ataskaitų teikimo sistema, skirta pažangai siekiant klimato ir energetikos tikslų stebėti laikantis Paryžiaus susitarimo skaidrumo reikalavimų. Valstybės narės iki 2019 m. pabaigos turėjo pateikti Komisijai savo integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, apimančius penkis 2021–2030 m. laikotarpio energetikos sąjungos aspektus. Valstybės narės kas dvejus metus turi pranešti apie pažangą, padarytą įgyvendinant planus, be to, iki 2023 m. birželio 30 d. jos turi pateikti Komisijai planų atnaujinimo projektus, o galutiniai atnaujinimai turi būti pateikti 2024 m. birželio 30 d. Šis atnaujinimas apimtų visus naujus tikslus, dėl kurių susitarta persvarstant EVE direktyvą. Ši ataskaitų teikimo sistema pagal Valdymo reglamentą laikoma veiksminga stebint valstybių narių pažangą siekiant prisidėti prie energijos vartojimo efektyvumo didinimo Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis.

Į šį pasiūlymą įtrauktos naujos nuostatos, daugiausia susijusios su nacionalinių įnašų nustatymu, atotrūkio panaikinimo mechanizmais ir ataskaitų teikimo prievolėmis. Šie pasiūlymai turėtų būti perkelti ir suderinti su Valdymo reglamentu (ES) 2018/1999, kai tik jis bus persvarstytas siekiant išvengti reikalavimų dubliavimosi. Kai kurias Valdymo reglamento nuostatas taip pat gali reikėti iš naujo įvertinti atsižvelgiant į šioje direktyvoje siūlomus pakeitimus.

Šios naujos redakcijos direktyvos 33 straipsnyje siūloma įvertinti 4, 5, 6 ir 8 straipsnių užmojį.

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Į EVE direktyvą įtraukiamas naujas straipsnis (3 straipsnis) dėl principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“, siekiant užtikrinti, kad šis principas būtų taikomas kai aktualu ir būtų tinkamai stebimas visose srityse. Atsižvelgiant į plačią principo taikymo sritį, Direktyvoje nenurodoma, kaip tai turėtų būti daroma. Siekdama palengvinti Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos nuostatų įgyvendinimą, Europos Komisija valstybėms narėms pateiks rekomendaciją, kurioje pateiks gaires, kaip šis principas turėtų būti aiškinamas ir taikomas įvairiomis aplinkybėmis. Šis rekomendacinis dokumentas turėtų padėti užtikrinti, kad šis principas būtų veiksmingesnis.

Europos Teisingumo Teismui priėmus sprendimą byloje Komisija prieš Belgiją (byla C-543/17), valstybės narės prie pranešimo apie perkėlimo į nacionalinę teisę priemonės turi pridėti pakankamai aiškią ir tikslią informaciją, nurodymą, kuriomis nacionalinės teisės nuostatomis perkeliama konkrečios direktyvos nuostatos. Tai turi būti numatyta kiekvienai prievolei, o ne tik straipsnių lygmeniu.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Pagrindinės nuostatos, kuriomis daromi esminiai Direktyvos 2012/27/ES pakeitimai arba įrašomi nauji elementai:

1 ir 4 straipsniuose nustatytas didesnis Sąjungos privalomas galutinės ir pirminės energijos vartojimo efektyvumo tikslas, taip pat orientaciniai nacionaliniai įnašai į energijos vartojimo efektyvumą ir valstybėms narėms pateikiama jų įnašo apskaičiavimo formulė. Sąjungos tikslai nustatyti pagal galutinės ir pirminės energijos suvartojimo lygį, kuris turi būti pasiektas 2030 m., o užmojis išreikštas šiuos lygius lyginant su 2020 m. atskaitos scenarijaus 2030 m. projekcijomis. Taip išreikštas užmojis atspindi papildomas pastangas, palyginti su dedamomis arba nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose nurodytomis pastangomis. Palyginimai su ankstesniu baziniu scenarijumi, t. y. 2007 m. atskaitos scenarijaus 2030 m. projekcijomis ir 2005 m. istoriniais duomenimis, nurodyti konstatuojamosiose dalyse.

Nacionaliniai įnašai išlieka orientaciniai, nes viešose konsultacijose ir kituose forumuose dauguma valstybių narių išreiškė griežtą prieštaravimą privalomiems nacionaliniams tikslams. Tačiau siūlomi lyginamieji standartai ir nauji rezultatų atotrūkio panaikinimo mechanizmai papildė Valdymo reglamente siūlomus kriterijus ir mechanizmus.

3 straipsnyje pateikiama nauja nuostata dėl principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“, siekiant nustatyti šio principo taikymo teisinę pagrindą ir kartu kuo labiau sumažinti administracinę naštą. Ji apima įpareigojimą apsvarstyti efektyvaus energijos vartojimo sprendimus priimant politinius ir investicinius sprendimus energetikos sistemose ir ne energetikos sektoriuose, įskaitant sprendimus dėl socialinių būstų.

5 straipsnyje nustatytas įpareigojimas viešajam sektoriui sumažinti energijos suvartojimą teikiant viešąsias paslaugas ir naudojant viešųjų įstaigų įrangą. Tai galima pasiekti bet kuriame viešojo sektoriaus subsektoriuje, be kita ko, transporto, viešųjų pastatų, teritorijų planavimo ir vandens bei atliekų tvarkymo sektoriuose.

6 straipsniu išplečiama renovacijos įpareigojimo taikymo sritis. Dabar įpareigojimas bus taikomas visoms viešosioms įstaigoms visais administracijos lygmenimis ir visuose viešųjų įstaigų veiklos sektoriuose, įskaitant sveikatos priežiūrą, švietimą ir viešuosius būstus, kai pastatai priklauso viešosioms įstaigoms. Taip viešųjų pastatų renovacijos nauda bus prieinamesnė visiems žmonėms visose valstybėse narėse ir padidės renovacijos mastas viešajame sektoriuje. 6 straipsniu siekiama užtikrinti, kad renovacija atitiktų beveik nulinės energijos pastatų standartą, kuris yra sustiprintas ekonomiškai efektyvus renovacijos standartas. Renovacijos norma išlieka bent 3 proc., t. y. mažiausias bendras minimalios renovacijos rodiklis, tačiau pripažįstama, kad kai kurios valstybės narės, regionai ir miestai jau yra nustatę aukštesnius renovacijos viešajame sektoriuje reikalavimus ir standartus. Galiausiai, išbraukiamos alternatyvos, leidžiančios valstybėms narėms panašiai sutaupyti energijos taikant kitas priemones nei renovacija. Tokios priemonės gali ir toliau būti įskaičiuojamos į energijos taupymo įpareigojimus pagal 8 straipsnį ir prisidėti prie 8 straipsnyje nustatyto įpareigojimo įvykdymo. 6 straipsniu siekiama renovuoti atsižvelgiant į pastatų renovacijos bangos strategiją.

7 straipsniu sugriežtinamos viešojo pirkimo nuostatos išplečiant įpareigojimą atsižvelgti į energijos vartojimo efektyvumo reikalavimus visuose viešojo administravimo lygmenyse ir panaikinant sąlygas, susijusias su ekonominiu efektyvumu, techniniu ir ekonominiu įgyvendinamumu. Pakeitimais bus įtraukta nuostata, pagal kurią valstybės narės gali reikalauti, kad viešosios įstaigos prireikusių apsvaistytų žiedinės ekonomikos aspektus ir žaliojo viešojo pirkimo kriterijus viešojo pirkimo praktikoje. Valstybės narės turės remti viešąsias įstaigas, teikdamos gyvavimo ciklo sąnaudų vertinimo gaires ir metodikas, įkurdamos kompetencijos palaikymo centrus ir skatindamos naudotis bendrais viešaisiais pirkimais ir skaitmeniniais viešaisiais pirkimais. Valstybės narės turės skelbti informaciją apie atrinktas paraiškas (pagal viešojo pirkimo direktyvose nustatytas ribas).

Įgyvendinant pavyzdinį viešojo sektoriaus vaidmenį, 7 straipsnyje taip pat yra nuostata, pagal kurią perkančiosios organizacijos gali reikalauti, kad pasiūlymuose būtų atskleistas naujų pastatų visuotinio atšilimo potencialas (skaitmeninis rodiklis, išreikštas $\text{kg CO}_2\text{e/m}^2$ (naudingo vidaus patalpų ploto) per kiekvieną gyvavimo ciklo etapą, kurio vidurkis skaičiuojamas vieniems 50 metų pamatinio tyrimo laikotarpio metams), ypač naujų pastatų, kurių plotas didesnis nei 2 000 kvadratinų metrų. Ji yra susijusi su nuostata, kuria siekiama didinti informuotumą apie žiedinę ekonomiką ir visą išmetamo anglies dioksido gyvavimo ciklą vykdant viešuosius pirkimus.

8 straipsnio pakeitimais visų valstybių narių (įskaitant Kiprą ir Maltą) metinis energijos taupymo įpareigojimas padidinamas iki 1,5 proc. ir įtraukiami konkretūs energijos nepritekliaus mažinimo reikalavimai. Jame reikalaujama politikos priemonės pirmumo tvarka įgyvendinti pažeidžiamiesiems vartotojams ir galutiniams naudotojams, energijos nepriteklių patiriantiems žmonėms ir, kai taikoma, socialiniuose būstuose gyvenantiems žmonėms, kuomet geriau panaudoti viešąjį finansavimą ir, kai taikytina, apsvaistyti galimybę panaudoti ATLPS pajamas. 8 straipsnyje reikalaujama, kad valstybės narės užtikrintų, kad nacionalinės politikos priemonių derinys nedarytų neigiamo poveikio pažeidžiamiesiems vartotojams ir galutiniams naudotojams, energijos nepriteklių patiriantiems žmonėms ir, kai taikoma, socialiniuose būstuose gyvenantiems žmonėms ir kad ta politika veiksmingai sumažintų energijos nepriteklių. 8 straipsnyje reikalaujama, kad tam tikrą reikalaujamą sutaupyti energijos kiekio dalį valstybėse narėse sutaupytų pažeidžiami vartotojai ir galutiniai naudotojai, energijos

nepriteklių patiriantys žmonės ir, kai taikoma, socialiniuose būstuose gyvenantys žmonės. 8 straipsnyje nustatytas įpareigojimų dėl sutaupytos energijos kiekio, kurį reikia pasiekti per tam tikrą įpareigojimo taikymo laikotarpį, vykdymo rezultatų atotrūkio panaikinimo mechanizmas. Energijos taupymo įpareigojimu nenumatoma galimybės alternatyviai apskaičiuoti reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį nuo 2024 m. sausio 1 d. (8 straipsnio 6–9 dalys). 9 straipsnyje kaip galimos įpareigotosios šalys nurodyti perdavimo sistemos operatoriai, o valstybėms narėms leidžiama reikalauti, kad įpareigotosios šalys užtikrintų, kad tam tikrą energijos kiekį sutaupytų pažeidžiami vartotojai ir galutiniai naudotojai, energijos nepriteklių patiriantys žmonės ir, kai taikoma, žmonės, gyvenantys socialiniuose būstuose. V priede atimama galimybė įskaityti energiją, sutaupytą dėl politikos priemonių, susijusių su tiesioginio iškastinio kuro deginimo technologijų naudojimu, paaiškinama, kad energijos suvartojimo mažinimo taikant priemones pagal ATLPS direktyvą negalima įskaityti į energijos taupymo įpareigojimo vykdymą ir sustiprinamas papildomumo reikalavimas, susijęs su apmokestinimo priemonėmis.

11 straipsnyje energijos vartojimo audito ir energijos valdymo sistemų kriterijumi tampa ne įmonių tipas, o energijos suvartojimo lygis, ir reikalaujama, kad audito rekomendacijas pasirašytų įmonės vadovybė. Jame taip pat reikalaujama, kad daugiausiai energijos suvartojančiose įmonėse būtų taikoma energijos valdymo sistema, o taip, tikėtina, bus veiksmingiau užtikrinama, kad būtų daroma daugiau ekonomiškai energijos taupymo investicijų, o bendra įmonei tenkančių sąnaudų našta tikriausiai bus mažesnė. Galiausiai straipsnyje nustatomas įpareigojimas stebėti duomenų centrų energijos vartojimo efektyvumą, siekiant vėliau nustatyti duomenų centrų darnumo rodiklius.

20 straipsniu sustiprinama vartotojų apsauga, nustatant pagrindines sutartines teises centralizuoto šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens tiekimo srityse, kurios dera su teisėmis, nustatytomis Direktyva (ES) 2019/944 elektros energijos srityje.

21 straipsniu sustiprinami įpareigojimai vartotojų atžvilgiu, visų pirma informacijos prieinamumas ir teikimas, informuotumo didinimo priemonės ir siūlomos techninės bei finansinės konsultacijos ar pagalba. Vieno langelio principu veikiančių centrų, bendrų informacinių centrų ir neteisminių ginčų sprendimo mechanizmų sukūrimas yra struktūros, kurios labai padės įgalinti vartotojus ir galutinius naudotojus. Galiausiai į straipsnį įtraukti įpareigojimai nustatyti ir pašalinti kliūtis, susijusias su skirtingomis nuomininkų ir savininkų arba skirtingų savininkų paskatomis.

22 straipsnyje nurodoma pažeidžiamų vartotojų sąvoka, kurią valstybės narės turėtų nustatyti pagal Direktyvos (ES) 2019/944 28 ir 29 straipsnius ir Direktyvos 2009/73/EB 3 straipsnio 3 dalį. 22 straipsnyje reikalaujama, kad valstybės narės nustatytų šią sąvoką atsižvelgdamos ir į galutinius naudotojus, kurie nėra sudarę tiesioginės ar individualios sutarties su energijos tiekėjais.

22 straipsnyje nustatytas įpareigojimas valstybėms narėms energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones pirmiausia įgyvendinti pažeidžiamiems vartotojams, energijos nepriteklių patiriantiems žmonėms ir, kai taikytina, socialiniuose būstuose gyvenantiems žmonėms, kad būtų sumažintas energijos nepriteklis. Reikalaujama, kad valstybės narės įgyvendintų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, kurios sušvelnintų kitų politikos sričių ir priemonių, pavyzdžiui, apmokestinimo priemonių, įgyvendinamų pagal šios direktyvos 9 straipsnį, arba apyvartinių taršos leidimų prekybos pagal ES ATLPS direktyvą poveikį pajamų pasiskirstymui, ir skatintų diegti įgalinančias finansavimo ir finansines priemones. 22 straipsniu sustiprinamas ekspertų tinklų vaidmuo.

23 ir 24 straipsniuose nustatytas griežtesnis išsamių šildymo ir vėsinimo vertinimų planavimas ir tolesni veiksmai, įskaitant skatinimą vietos ir regionų lygmenimis.

Straipsniuose nustatyti minimalūs efektyvių centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų reikalavimai, platesni sąnaudų ir naudos reikalavimai ir įpareigojimai dėl atliekinės šilumos panaudojimo. Siekiant iki 2050 m. užtikrinti visiškai nuo iškastinio kuro nepriklausomą šilumos ar vėsumos tiekimą našiose centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo sistemose, minimalūs efektyvaus centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo reikalavimai bus laipsniškai didinami. Didelio naudingumo kogeneracijos reikalavimai bus papildyti kriterijumi dėl vykdančią kogeneraciją tiesiogiai išmetamo CO₂ kiekio, kai tam naudojamas ne atsinaujinančiųjų išteklių kuras ar atliekos.

25 straipsnyje paaiškinamas ir sustiprinamas nacionalinių reguliavimo institucijų vaidmuo planuojant ir eksploatuojant energetikos tinklus pagal principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“. Jame pažangai stebėti taip pat panaudojamos ENTSO-E, ENTSO-G ir ES SSO žinios. Dėl labai didelio sistemos operatorių skaičiaus pirmenybė teikiama netiesioginiam metodui.

26 straipsnyje paaiškinamos ir sustiprinamos nuostatos dėl įvairių energetinių paslaugų teikėjų, energijos auditorių, energetikos valdytojų ir montuotojų kvalifikacijos, akreditavimo ir sertifikavimo sistemų prieinamumo. Pagal naujas nuostatas bus reikalaujama, kad valstybės narės vertintų sistemas kas ketverius metus nuo 2024 m. gruodžio mėn.

27 straipsnyje nustatyti papildomi reikalavimai didinti sutarčių dėl energijos vartojimo efektyvumo įsisavinimą.

28 straipsnyje nustatytas reikalavimas valstybėms narėms teikti ataskaitas dėl investicijų į energijos vartojimo efektyvumą, įskaitant sudarytas sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo (pagal Valdymo reglamentą). Valstybės narės turės nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis sukurti projektų rengimo pagalbos mechanizmus, kad būtų skatinamos investicijos į energijos vartojimo efektyvumą ir būtų lengviau pasiekti aukštesnius energijos vartojimo efektyvumo tikslus.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

dėl energijos vartojimo efektyvumo, ~~kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (nauja redakcija)~~

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 194 straipsnio 2 dalį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę³⁹,
atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę⁴⁰,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,
kadangi:

↓ naujas

(1) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES⁴¹ buvo keletą kartų iš esmės keičiama⁴². Kadangi tą direktyvą reikia keisti dar kartą, dėl aiškumo ji turėtų būti išdėstyta nauja redakcija;

↓ 2012/27/ES 1 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~Sąjunga susiduria su beprecedentėmis problemomis, kurias lemia didėjanti priklausomybė nuo energijos importo ir menki energijos ištekliai, taip pat su poreikiu riboti klimato kaitą ir įveikti ekonomikos krizę. Energijos vartojimo efektyvumas yra vertinga priemonė šioms problemoms spręsti. Ją naudojant Sąjungeje gerinamas energijos tiekimo saugumas mažinant pirminės energijos suvartojimą ir energijos importą. Energijos vartojimo efektyvumas padeda~~

³⁹ OL C [...], [...], p. [...].

⁴⁰ OL C [...], [...], p. [...].

⁴¹ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL L 315, 2012 11 14, p. 1).

⁴² Žr. XV priedo A dalį.

~~ekonomiškai efektyviai mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir taip švelninti klimato kaitą. Perėjimas prie efektyviau energiją vartojančios ekonomikos taip pat turėtų paspartinti novatoriškų technologinių sprendimų plitimą ir didinti Sąjungos pramonės konkurencingumą skatinant ekonomikos augimą ir sukuriant aukštos kokybės darbo vietų keliuose su energijos vartojimo efektyvumu susijusiuose sektoriuose;~~

↓ 2012/27/ES 2 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~2007 m. kovo 8 ir 9 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose pabrėžtas poreikis didinti energijos vartojimo efektyvumą Sąjungoje, kad būtų pasiektas tikslas ne vėliau kaip 2020 m. užtikrinti, kad lyginant su prognozėmis pirminės energijos būtų suvartojama 20 % mažiau. 2011 m. vasario 4 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose pabrėžta, kad turi būti pasiektas tikslas – iki 2020 m. užtikrinti 20 % energijos vartojimo efektyvumą, dėl kurio susitarta 2010 m. birželio mėn. Europos Vadovų Tarybos susitikime ir nuo kurio šiuo metu nukrypta. Pagal 2007 m. parengtas prognozes 2020 m. pirminės energijos suvartojimas sudarytų 1842 mln. tne. 20 % sumažinus energijos suvartojimą, 2020 m. bus suvartojama 1474 mln. tne, t. y. 368 mln. tne mažiau, palyginti su prognozėmis;~~

↓ 2012/27/ES 3 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~2010 m. birželio 17 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose energijos vartojimo efektyvumo tikslas patvirtintas kaip vienas iš Sąjungos naujos darbo vietų kūrimo ir pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategijos (toliau – strategija „Europa 2020“) pagrindinių tikslų. Vykstant šiam procesui ir siekdamas šį tikslą įgyvendinti nacionaliniu lygiu, valstybės narės, glaudžiai bendradarbiaudamos su Komisija, privalo nustatyti nacionalinius tikslus ir savo nacionalinėse reformų programose nurodyti, kaip ketina juos pasiekti;~~

↓ 2012/27/ES 4 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~2010 m. lapkričio 10 d. Komisijos komunikate „Energetika 2020“ energijos vartojimo efektyvumas laikomas 2020 m. Sąjungos energetikos strategijos pagrindu ir išreiškiamas poreikis nustatyti naują energijos vartojimo efektyvumo strategiją, kuri visoms valstybėms narėms leistų energijos naudojimą atsieti nuo ekonomikos augimo;~~

↓ 2012/27/ES 5 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~2010 m. gruodžio 15 d. rezoliucijoje dėl energijos vartojimo efektyvumo veiksmų plano persvarstymo Europos Parlamentas paragino Komisiją į persvarstytą energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planą įtraukti priemones, kuriomis būtų panaikintas atotrūkis, trukdantis 2020 m. pasiekti bendrą Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo tikslą;~~

↓ 2012/27/ES 6 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~viena iš strategijos „Europa 2020“ iniciatyvų – 2011 m. sausio 26 d. Komisijos patvirtinta pavyzdinė taupiai išteklius naudojančios Europos iniciatyva. Joje energijos vartojimo~~

~~efektyvumas nurodomas kaip vienas iš pagrindinių aspektų užtikrinant energijos išteklių naudojimo tvarumą;~~

↓ 2012/27/ES 7 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~2011 m. vasario 4 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose pripažinta, kad nukrypta nuo Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo tikslo ir kad reikia imtis ryžtingų veiksmų, kad būtų panaudotas didžiulis didesnio energijos taupymo pastatuose, transporte ir produktuose bei procesuose potencialas. Tose išvadose taip pat numatoma, kad ne vėliau kaip 2013 m. bus atlikta Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo tikslo įgyvendinimo peržiūra ir prireikus svarstomos tolesnės priemonės;~~

↓ 2012/27/ES 8 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~2011 m. kovo 8 d. Komisija priėmė Komunikatą dėl 2011 m. efektyvaus energijos vartojimo plano. Komunikatu patvirtinta, kad Sąjungai sunkiai sekasi siekti savo energijos vartojimo efektyvumo tikslo. Taip yra nepaisant pažangos, pasiektos įgyvendinant energijos vartojimo efektyvumo politikos kryptis, nurodytas nacionaliniuose energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planuose, kuriuos valstybės narės pateikė vykdydamos 2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/32/EB dėl energijos galutinio vartojimo efektyvumo ir energetinių paslaugų⁴³ reikalavimus. Pirminė antrųjų veiksmų planų analizė patvirtina, kad Sąjungai sunkiai sekasi. Padėčiai ištaisyti 2011 m. efektyvaus energijos vartojimo plane nurodytos kelios energijos vartojimo efektyvumo politikos kryptys ir priemonės, apimančios visą energijos tiekimo grandinę, įskaitant energijos gamybą, perdavimą ir skirstymą; viešojo sektoriaus vadovaujamąjį vaidmenį energijos vartojimo efektyvumo srityje; pastatus ir įrenginius; pramonę; taip pat poreikį galutiniam vartotojams suteikti galimybę valdyti savo energijos vartojimą. Energijos vartojimo efektyvumas transporto sektoriuje tuo pačiu metu svarstytas 2011 m. kovo 28 d. transportui skirtoje baltojoje knygoje. Visų pirma baltosios knygos 26 iniciatyvoje raginama nustatyti tinkamus visų rūšių transporto priemonių CO₂ išmetimo standartus, prireikus juos papildant efektyvaus energijos vartojimo reikalavimais, susijusiais su visų rūšių varymo sistemomis;~~

↓ 2012/27/ES 9 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~be to, 2011 m. kovo 8 d. Komisija patvirtino Konkurencinės mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos sukūrimo iki 2050 m. planą, kuriame nustatė poreikį daugiau dėmesio skirti energijos vartojimo efektyvumui;~~

⁴³ OL L 114, 2006 4 27, p. 64.

↓ 2012/27/ES 10 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~tokiomis aplinkybėmis būtina atnaujinti Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo reglamentavimo teisės aktų sistemą ir priimti direktyvą, kuria būtų siekiama bendro energijos vartojimo efektyvumo tikslo – sutaupyti 20 % Sąjungoje suvartojamos pirminės energijos ne vėliau kaip 2020 m., o po 2020 m. toliau didinti energijos vartojimo efektyvumą. Tuo tikslu šia direktyva turėtų būti sukurta bendra energijos vartojimo efektyvumo skatinimo Sąjungoje sistema ir nustatyti konkretūs veiksmai, kuriais būtų įgyvendinami kai kurie į 2011 m. efektyvaus energijos vartojimo planą įtraukti pasiūlymai ir būtų išnaudotas jame nurodytas didelis neišnaudotas energijos taupymo potencialas;~~

↓ 2012/27/ES 11 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendime Nr. 406/2009/EB dėl valstybių narių pastangų mažinti jų šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas⁴⁴, Bendrijai siekiant įvykdyti įsipareigojimus iki 2020 m. sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, reikalaujama, kad Komisija įvertintų Sąjungos ir jos valstybių narių pažangą siekiant ne vėliau kaip 2020 m. energijos vartojimą sumažinti 20 %, palyginti su prognozėmis, ir ne vėliau kaip 2012 m. pateiktų ataskaitą. Jame taip pat nurodyta, kad, siekiant padėti valstybėms narėms įvykdyti Sąjungos įsipareigojimus dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų, Komisija ne vėliau kaip 2012 m. gruodžio 31 d. turėtų pasiūlyti ryžtingesnes arba naujas priemones energijos vartojimo efektyvumo didinimui paspartinti. Šia direktyva vykdomas minėtas reikalavimas. Be to, ja padedama siekti veiksmų plane numatytų tikslų 2050 m. pereiti prie konkurencingos mažo anglies dioksido kiekio ekonomikos, visų pirma mažinant energetikos sektoriaus išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, ir ne vėliau kaip 2050 m. pasiekti elektros energijos gamybos neišmetant teršalų tikslą;~~

↓ 2012/27/ES 12 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~norint išnaudoti visą energijos taupymo potencialą, reikia laikytis integruoto požiūrio, apimančio taupymą energijos tiekimo ir galutinio naudojimo sektoriuose. Kartu reikėtų sugriežinti 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/8/EB dėl termofikacijos skatinimo, remiantis naudingosios šilumos paklausa vidaus energetikos rinkoje⁴⁵ ir Direktyvos 2006/32/EB nuostatas;~~

↓ naujas

(2) Klimato politikos tikslo įgyvendinimo plane⁴⁶ Komisija pasiūlė padidinti Sąjungos užmojų, padidinant išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekio

⁴⁴ OL L 140, 2009 6 5, p. 136.

⁴⁵ OL L 52, 2004 2 21, p. 50.

⁴⁶ KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI. Platesnis

mažinimo tikslą taip, kad iki 2030 m. būtų pasiektas bent 55 proc. mažesnis nei 1990 m. lygis. Tai gerokai didesnis nei dabartinis 40 proc. tikslas. Pasiūlymu įvykdytas Komunikate dėl Europos žaliojo kurso⁴⁷ priimtas įsipareigojimas pateikti išsamų planą, kaip atsakingai padidinti Sąjungos 2030 m. tikslą iki 55 proc. Jis taip pat atitinka 21-osios Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos šalių konferencijos (Paryžiaus susitarimo) tikslus užtikrinti, kad pasaulio temperatūros didėjimas būtų gerokai mažesnis nei 2 °C, ir siekti, kad jis neviršytų 1,5 °C;

- (3) 2020 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Taryba patvirtino privalomą Sąjungos tikslą iki 2030 m. grynąjį Sąjungoje išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį sumažinti bent 55 proc., palyginti su 1990 m.⁴⁸ Europos Vadovų Taryba padarė išvadą, kad klimato politikos užmojis turi būti padidintas taip, kad būtų skatinamas tvarus ekonomikos augimas, kuriamos darbo vietos, Sąjungos piliečių labai užtikrinama nauda sveikatai ir aplinkai ir prisidedama prie ilgalaikio Sąjungos ekonomikos konkurencingumo pasaulyje skatinant žaliųjų technologijų inovacijas;
- (4) siekiant įgyvendinti tuos tikslus, Europos Komisijos 2021 m. darbo programoje⁴⁹ paskelbta apie pasirengimo įgyvendinti 55 proc. tikslą priemonių rinkinį, kad iki 2030 m. išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis būtų sumažintas bent 55 proc. ir iki 2050 m. būtų pasiektas Europos Sąjungos poveikio klimatui neutralumas. Šis rinkinys apima įvairias politikos sritis, įskaitant energijos vartojimo efektyvumą ir atsinaujinančių išteklių energiją, žemės naudojimą, žemės naudojimo keitimą ir miškininkystę, energijos apmokestinimą, pastangų pasidalijimą ir prekybą apyvartiniais taršos leidimais;
- (5) projekcijos rodo, kad visiškai įgyvendinus dabartinę politiką, išmetamų ŠESD kiekio sumažėjimas iki 2030 m. būtų maždaug 45 proc., palyginti su 1990 m. lygiu, jei nebūtų įskaičiuojami dėl žemės naudojimo išmetami ir absorbuojami kiekiai, ir maždaug 47 proc., jei jie būtų įskaičiuojami. Todėl 2030 m. klimato politikos tikslo įgyvendinimo plane numatyti veiksmai, kurių reikia imtis visuose ekonomikos sektoriuose, ir pagrindinių teisėkūros priemonių persvarstymas, kad būtų galima pasiekti tą didesnę užmojį;
- (6) energijos vartojimo efektyvumas yra viena svarbiausių veiksmų sričių, nes be jo nebūtų įmanoma pasiekti, kad Sąjungos ekonomika taptų visiškai nepriklausoma nuo iškastinio kuro⁵⁰. Remiantis būtinybe pasinaudoti ekonomiškai efektyvaus energijos taupymo galimybėmis buvo parengta dabartinė Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo politika. 2018 m. gruodžio mėn. į dokumentų rinkinį „Svari energija

Europos 2030 m. klimato srities užmojis. Investavimas į neutralaus poveikio klimatui ateitį žmonių labui (COM(2020) 562 *final*).

⁴⁷ KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, EUROPOS VADOVŲ TARYBAI, TARYBAI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI. Europos žaliasis kursas (COM/2019/640 *final*).

⁴⁸ <https://www.consilium.europa.eu/media/47296/1011-12-20-euco-conclusions-en.pdf>.

⁴⁹ KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI. 2021 m. Komisijos darbo programa. Gyvybinga Sąjunga pažeidžiamame pasaulyje (COM(2020) 690 *final*).

⁵⁰ Komunikatas „Svari mūsų visų planeta. Strateginė klestinčios, modernios ir konkurencingos neutralizuoto poveikio klimatui Europos ekonomikos ateities vizija (COM/2018/773 *final*), kuriame įvertinamas energijos vartojimo efektyvumo, kaip visų priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo scenarijų būtinos sąlygos (*sine qua non*), vaidmuo.

visiems europiečiams“ įtrauktas naujas Sąjungos 2030 m. pagrindinis energijos vartojimo efektyvumo tikslas – bent 32,5 proc. (palyginti su 2030 m. energijos suvartojimo projekcija);

- (7) prie Klimato politikos tikslo įgyvendinimo plano pridėtas poveikio vertinimas rodo, kad, norint pasiekti didesnę klimato politikos užmojį, reikalingas gerokai didesnis energijos vartojimo efektyvumas nei dabar užsibrėžti 32,5 proc.;
- (8) nacionalinių įnašų, apie kuriuos pranešė valstybės narės savo nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose (NEKSVP), suma nesiekia Sąjungos 32,5 proc. užmojo. Susumavus visus įnašus gaunamas bendras 29,4 proc. galutinės energijos suvartojimo sumažėjimas ir 29,7 proc. pirminės energijos suvartojimo sumažėjimas, palyginti su 2007 m. atskaitos scenarijaus 2030 m. projekcijomis. Tai reikštų ES 27 bendrą 2,8 procentinio punkto atotrūkį nuo pirminės energijos suvartojimo tikslo ir 3,1 procentinio punkto atotrūkį nuo galutinės energijos suvartojimo tikslo;
- (9) nors energijos taupymo potencialas išlieka didelis visuose sektoriuose, itin svarbus uždavinis yra susijęs su transportu, nes šiame sektoriuje suvartojama daugiau kaip 30 proc. galutinės energijos, ir pastatais, nes 75 proc. Sąjungos pastatų energinis naudingumas yra prastas. Kitas vis svarbesnis sektorius yra informacinių ir ryšių technologijų (IRT) sektorius, kuriam tenka 5–9 proc. visos pasaulyje suvartojamos elektros energijos ir daugiau kaip 2 proc. visų išmetamų teršalų. 2018 m. duomenų centrams teko 2,7 proc. elektros energijos poreikio visoje ES ⁵¹. Šiame kontekste Sąjungos skaitmeninėje strategijoje⁵² pabrėžta labai efektyviai energiją vartojančių ir tvarių duomenų centrų ir telekomunikacijų operatoriams skirtų skaidrumo dėl jų aplinkosauginio pėdsako priemonių svarba. Reikia atsižvelgti ir į tai, kad mažinant pramonės, ypač tos, kurios procesuose energija vartojama intensyviai, priklausomybę nuo iškastinio kuro, jos energijos poreikis gali padidėti;
- (10) dėl didesnio užmojo reikia labiau skatinti taikyti ekonomišką energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones visose energetikos sistemos srityse ir visuose sektoriuose, kurių energijos poreikis priklauso nuo veiklos, kaip antai transporto, vandens ir žemės ūkio sektoriuose. Didesnis energijos vartojimo efektyvumas visoje energijos grandinėje, įskaitant energijos gamybą, perdavimą, paskirstymą ir galutinį naudojimą, bus naudingas aplinkai, dėl to gerės oro kokybė ir visuomenės sveikata, mažės išmetamų ŠESD kiekis, didės energetinis saugumas, mažės namų ūkių ir bendrovių išlaidos energijai, tai padės sumažinti energijos nepriteklį ir sudarys sąlygas didinti konkurencingumą, sukurti daugiau darbo vietų ir aktyvinti ekonominę veiklą visos ekonomikos mastu, taip pagerinant piliečių gyvenimo kokybę. Tai atitinka Sąjungos įsipareigojimus, kuriuos ji prisiėmė energetikos sąjungos ir pasaulinės kovos su klimato kaita darbotvarkės, nustatytos 2015 m. Paryžiaus susitarimu, kontekste;

⁵¹ Taip pat žr. Europos Komisijos galutinę tyrimo ataskaitą „Efektyviai energiją vartojančios debesijos kompiuterijos technologijos ir ekologiškos debesijos rinkos politika“, <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/energy-efficient-cloud-computing-technologies-and-policies-eco-friendly-cloud-market>.

⁵² Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui. Europos skaitmeninės ateities formavimas (COM/2020/67 final).

↓ 2018/2002 1 konstatuojamoji dalis

~~energijos poreikio mažinimas – vienas iš penkių energetikos sąjungos strategijos, nustatytos 2015 m. vasario 25 d. Komisijos komunikate „Atsparios energetikos sąjungos ir perspektyvios klimato kaitos politikos pagrindų strategija“, aspektų. Didesnis energijos vartojimo efektyvumas visoje energijos grandinėje, įskaitant energijos gamybą, perdavimą, paskirstymą ir galutinį vartojimą, bus naudingas aplinkai, pagerins oro kokybę ir visuomenės sveikatą, sumažins išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, padidins energetinį saugumą, nes sumažins priklausomumą nuo energijos importo iš Sąjungai nepriklausančių šalių, sumažins namų ūkių ir bendrovių energijos išlaidas, padės sumažinti energijos nepriteklių ir sudarys sąlygas užtikrinti didesnę konkurencingumą, sukurti daugiau darbo vietų ir aktyvinti ekonominę veiklą visos ekonomikos mastu, taip pagerindamas piliečių gyvenimo kokybę. Tai atitinka Sąjungos įsipareigojimus, kuriuos ji prisiėmė energetikos sąjungos ir pasaulinės kovos su klimato kaita darbotvarkės, nustatytos 2015 m. Paryžiaus susitarime dėl klimato kaitos po 21-osios Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos šalių konferencijos⁵³ (toliau – Paryžiaus susitarimas), pagal kurį įsipareigota užtikrinti, kad vidutinės pasaulio temperatūros didėjimas būtų išlaikytas gerokai mažesnis nei 2 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, ir toliau dėti pastangas, kad ji nepadidėtų daugiau kaip 1,5 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, kontekste;~~

↓ 2018/2002 2 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (11) ~~☒ šia ☒ Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES⁵⁴ – pažangos kuriant energetikos sąjungą, kurioje ☒ daroma pažanga ☒ ⇒ siekiant poveikio klimatui neutralumo iki 2050 m., o tam ⇨ energijos vartojimo efektyvumas turėtų būti laikomas atskiru energijos šaltiniu, elementas. Į principą~~Principas „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ ⇨ yra visa apimantis principas ir į jį ⇨ turėtų būti atsižvelgiama ⇨ ne vien energetikos sistemoje, bet visuose sektoriuose, įskaitant finansų sektorių, ir visais lygmenimis. Energijos vartojimo efektyvumo sprendimai turėtų būti svarstomi kaip pirma galimybė priimant politikos, planavimo ir investavimo sprendimus ir ⇨ nustatant naujas taisykles pasiūlos srityje ir kitose politikos srityse. ⇨ Nors principas „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ turėtų būti taikomas nedarant poveikio kitiems teisiniams įpareigojimams, tikslams ir principams, jais neturėtų būti trukdoma šį principą taikyti ar daromos jo taikymo išimtys. ⇨ Komisija turėtų užtikrinti, kad energijos vartojimo efektyvumas ir paklausos valdymas galėtų lygiomis sąlygomis konkuruoti su generavimo pajėgumais. ~~Į energijos vartojimo efektyvumą turi būti atsižvelgiama kaskart, kai priimami sprendimai dėl energijos sistemos planavimo arba finansavimo. Patobulinimai, didinantys energijos vartojimo efektyvumą, turi būti įgyvendinami kaskart, kai tik jie~~

⁵³ OL L 282, 2016 10 19, p. 4.

⁵⁴ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL L 315, 2012 11 14, p. 1).

yra ekonomiškai efektyvesni, nei atitinkami su pasiūla susiję sprendimai. Tai turėtų padėti pasinaudoti visokeriopa energijos vartojimo efektyvumo nauda Sąjungai, visų pirma piliečiams ir verslininkams.⁵⁵ ⇒ Mažinant energijos nepriteklių pirmenybė taip pat turėtų būti teikiama energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių įgyvendinimui; ⇐

↓ 2018/2002 3 konstatuojamoji dalis
⇒ naujas

- (12) energijos vartojimo efektyvumas turėtų būti pripažintas itin svarbiu elementu ir prioritetiniu klausimu būsimuose sprendimuose dėl investicijų Sąjungos energetikos infrastruktūros srityje.⁵⁶ ⇒ Principas „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ turėtų būti taikomas visų pirma laikantis sistemos efektyvumo principo ir atsižvelgiant į visuomenės perspektyvą. Taigi jis turėtų padėti didinti atskirų galutinio naudojimo sektorių ir visos energetikos sistemos efektyvumą. Taikant šį principą taip pat turėtų būti remiamos investicijos į efektyvaus energijos vartojimo sprendimus, kuriais padedama siekti Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2020/852⁵⁵ išvardytų tikslų; ⇐

↓ naujas

- (13) principas „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ apibrėžtas Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2018/1999⁵⁶ ir juo grindžiama Energetikos sistemos integravimo strategija⁵⁷. Nors principas grindžiamas ekonominiu efektyvumu, jo taikymo reikšmė platesnė ir gali priklausyti nuo aplinkybių. Komisija parengė specialias principo veikimo ir taikymo gaires ir pasiūlė konkrečių priemonių ir taikymo įvairiuose sektoriuose pavyzdžių. Komisija taip pat paskelbė rekomendaciją valstybėms narėms, kurioje remiamasi šios direktyvos reikalavimais ir raginama imtis konkrečių principo taikymo veiksmų;
- (14) kad principas „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ turėtų poveikį, sprendimų priėmėjai jį turi nuosekliai taikyti priimdami visus aktualius politikos, planavimo ir pagrindinių investicijų sprendimus – t. y. sprendimus dėl didelio masto investicijų, kurių kiekvienos vertė viršija 50 mln. EUR arba 75 mln. EUR transporto infrastruktūros projektams, – nuo kurių priklauso energijos vartojimas ar tiekimas. Norint principą taikyti tinkamai, reikia kaštų ir naudos analizės metodikos, kurioje būtų nustatytos sąlygos, užtikrinančios galimybę naudoti energijos vartojimo efektyvumo sprendimus ir tinkamai vykdyti stebėseną. Paklausos lankstumas gali duoti daug naudos vartotojams ir plačiajai visuomenei, gali padidinti energetikos

⁵⁵ OL L 198, 2020 6 22, p. 13–43.

⁵⁶ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (PE/55/2018/REV/1, OJ L 328, 2018 12 21, p. 1–77).

⁵⁷ ES energetikos sistemos integravimo strategija (COM(2020) 299 final).

sistemos našumą ir sumažinti išlaidas energijai, pavyzdžiui, sumažėjus sistemos eksploataavimo išlaidoms mažėja ir tarifai visiems vartotojams. Valstybės narės turėtų atsižvelgti į galimą paklausos lankstumo naudą taikydamos principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ ir, kai aktualu, dėdamos pastangas didinti integruotos energetikos sistemos efektyvumą apsvarstyti poreikio valdymo, energijos kaupimo ir išmaniųjų sprendimus;

- (15) principas „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ visuomet turėtų būti taikomas proporcingai, o kai principo taikymas tiesiogiai užtikrinamas kitais teisės aktais, šios direktyvos reikalavimais valstybėms narėms neturėtų būti nustatoma iš dalies sutampančių ar prieštaringų įpareigojimų. Toks atvejis gali būti bendro intereso projektai, įtraukti į Sąjungos sąrašą pagal [persvarstyto TEN-E reglamento 3 straipsnį], kuriame nustatomi reikalavimai plėtojant ir vertinant tuos projektus atsižvelgti į principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“;
- (16) įgyvendinant Europos žaliąjį kursą labai svarbu, kad pertvarka siekiant iki 2050 m. užtikrinti Sąjungos poveikio klimatui neutralumą būtų teisinga. Energijos nepriteklis yra pagrindinė sąvoka, konsoliduota teisės aktų rinkinyje „Švari energija visiems europiečiams“ ir sudaranti sąlygas vykdyti teisingą energetikos pertvarką. Pagal Reglamentą (ES) 2018/1999 ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/944⁵⁸ Komisija pateikė orientacines atitinkamų energijos nepritekliaus rodiklių gaires ir gaires dėl didelio energijos nepriteklių patiriančių namų ūkių skaičiaus apibrėžties⁵⁹. Direktyvoje (ES) 2019/944 ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/73/EB⁶⁰ reikalaujama, kad valstybės narės imtųsi atitinkamų priemonių nustatytai energijos nepritekliaus problemai spręsti, be kita ko, priemonių skurdui mažinti platesniu mastu;
- (17) principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ taikymas turėtų būti naudingas mažas ir vidutines pajamas gaunantiems namų ūkiams, pažeidžiamiems vartotojams, įskaitant galutinius naudotojus, žmonėms, kurie patiria energijos nepriteklių ar kuriems jis gresia, ir socialiniuose būstuose gyvenantiems žmonėms. Energijos vartojimo efektyvumo priemonės turėtų būti įgyvendinamos pirmumo tvarka siekiant pagerinti tų asmenų ar namų ūkių padėtį arba sumažinti energijos nepriteklių. Laikantis holistinio požiūrio į politikos formavimą ir politikos bei priemonių įgyvendinimą valstybės narės turi užtikrinti, kad neigiamo poveikio tiems asmenims ir namų ūkiams neturėtų kitos politikos kryptys ir priemonės;
- (18) ši direktyva yra dalis platesnės energijos vartojimo efektyvumo politikos strategijos, kuria siekiama išnaudoti energijos vartojimo efektyvumo potencialą konkrečiose politikos srityse ir kuri apima pastatus (Direktyva 2010/31/ES⁶¹), gaminius (Direktyva 2009/125/EB, Reglamentas (ES) 2017/1369 ir Reglamentas (ES) 2020/740⁶²) ir

⁵⁸ Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/944 dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES (OL L 158, 2019 6 14, p. 125).

⁵⁹ Komisijos rekomendacija dėl energijos nepritekliaus (C(2020) 9600 *final*).

⁶⁰ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 2003/55/EB (OL L 211, 2009 8 14, p. 94).

⁶¹ 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo.

⁶² 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/125/EB, nustatanti ekologinio projektavimo reikalavimų su energija susijusiems gaminiams nustatymo sistemą; 2017 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1369, kuriuo nustatoma energijos vartojimo

valdymo mechanizmą (Reglamentas (ES) 2018/1999). Tų politikos kryptių vaidmuo labai svarbus siekiant sutaupyti energijos, kai keičiami gaminiai ir statomi arba renovuojami pastatai⁶³;

↓ 2018/2002 4 konstatuojamoji dalis

⇒ naujas

- (19) siekiant plataus užmojo efektyvaus energijos vartojimo tikslo reikia pašalinti kliūtis, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos investicijoms į efektyvaus energijos vartojimo priemones. ⇒ Iš programos LIFE paprogramės „Perėjimas prie švarios energijos“ bus skiriamas finansavimas siekiant remti geriausią Europos energijos vartojimo efektyvumo politikos įgyvendinimo praktiką, kuri padeda šalinti su elgesiu, rinka ir reguliavimu susijusias kliūtis didinti energijos vartojimo efektyvumą; ~~⇒ Vienas žingsnis ta kryptimi – 2017 m. rugsėjo 19 d. Eurostato pateiktas išaiškinimas, kaip nacionalinėse sąskaitose registruoti sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo, kurio dėka pašalinami netikrumai ir sudaromos palankesnės sąlygos tokių sutarčių naudojimui;~~

↓ 2018/2002 5 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

- (20) 2014 m. spalio 23 ir 24 d. Europos Vadovų Taryba pritarė tikslui ne vėliau kaip 2030 m. energijos vartojimo efektyvumą Sąjungos lygmeniu padidinti 27 proc.~~%~~, kuris turi būti peržiūrėtas ne vėliau kaip 2020 m., atsižvelgiant į 30 proc.~~%~~ Sąjungos lygmens tikslą. 2015 m. gruodžio 15 d. rezoliucijoje dėl Europos energetikos sąjungos kūrimo Europos Parlamentas paragino Komisiją papildomai įvertinti, ar būtų įmanoma per tą patį laikotarpį pasiekti 40 proc.~~%~~ energijos vartojimo efektyvumo tikslą; ~~Todėl tikslinga Direktyvą 2012/27/ES iš dalies pakeisti siekiant ją pritaikyti prie 2030 m. perspektyvos;~~

↓ naujas

- (21) prognozuojama, kad įgyvendinus 32,5 proc. 2030 m. Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo tikslą ir kitas dabartinės sistemos politikos priemones išmetamų ŠESD kiekis iki 2030 m. sumažėtų maždaug 45 proc.⁶⁴ 2030 m. klimato politikos tikslo įgyvendinimo plano poveikio vertinime įvertinta, kokių papildomų pastangų reikės įvairiose politikos srityse, kad būtų pasiektas didesnis klimato politikos užmojis – iki 2030 m. išmetamų ŠESD kiekį sumažinti 55 proc. Jame padaryta išvada, kad, palyginti

efektyvumo ženklinimo sistema, ir 2020 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/740 dėl padangų ženklinimo pagal degalų naudojimo efektyvumą ir kitus parametrus.

⁶³ Be to, įgyvendinus gaminių reglamentavimo peržiūrą pagal 2020–2024 m. Ekologinio projektavimo darbo planą ir iniciatyvos „Renovacijos banga“ veiksmų planą, kartu su Pastatų energinio naudingumo direktyvos peržiūra, bus labai prisidėta prie 2030 m. energijos taupymo tikslo pasiekimo.

⁶⁴ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui, Regionų komitetui ir Europos investicijų bankui „Švari mūsų visų planeta. Strateginė kvestinė, modernios ir konkurencingos neutralizuoto poveikio klimatui Europos ekonomikos ateities vizija“ (COM(2018) 773 final).

su baziniu scenarijumi, norint ekonomiškai efektyviai pasiekti išmetamų ŠESD kiekio sumažinimo tikslą galutinės ir pirminės energijos suvartojimas turės būti sumažintas atitinkamai bent 36–37 proc. ir 39–41 proc.;

- (22) Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo tikslas buvo iš pradžių nustatytas ir apskaičiuotas kaip baziniu scenarijumi remiantis 2007 m. atskaitos scenarijaus 2030 m. projekcijomis. Pasikeitus Eurostato energijos balanso skaičiavimo metodikai ir patobulinus projekcijų modeliavimą reikia pakeisti ir bazinį scenarijų. Todėl, nustatant tikslą tuo pačiu metodu, t. y. lyginant su bazinio scenarijaus ateities projekcijomis, Sąjungos 2030 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslas nustatomas lyginant su 2020 m. atskaitos scenarijaus 2030 m. projekcijomis, atspindinčiomis nacionalinius įnašus, nurodytus NEKSVP. Remiantis tuo atnaujintu baziniu scenarijumi, Sąjungai savo 2030 m. energijos vartojimo efektyvumo užmojį reikės padidinti dar bent 9 proc., palyginti su pastangomis, kurių reikėtų pagal 2020 m. atskaitos scenarijų. Naujas Sąjungos tikslų užmojo raiškos būdas nedaro poveikio faktiniam reikiamų pastangų lygiui ir atitinka galutinės ir pirminės energijos suvartojimo sumažinimą atitinkamai 36 proc. ir 39 proc., palyginti su 2007 m. atskaitos scenarijaus 2030 m. projekcijomis;
- (23) galutinės ir pirminės energijos suvartojimo apskaičiavimo metodika dera su naująja Eurostato metodika, tačiau šios direktyvos tikslais naudojamų rodiklių taikymo sritis skiriasi, t. y. skaičiuojant galutinės energijos suvartojimo tikslą į juos neįtraukiama aplinkos šiluma ir įtraukiama tarptautinės aviacijos suvartojama energija. Naujųjų rodiklių naudojimas reiškia ir tai, kad visus aukštakrosnių energijos suvartojimo pasikeitimus dabar atspindi tik pirminės energijos suvartojimas;

↓ 2018/2002 6 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (24) būtinybė Sąjungai ~~pasiekti~~ ⇒ padidinti ⇐ savo energijos vartojimo ~~efektyvumo tikslus~~ ~~Sąjungos lygmeniu, išreikštus~~ ☒ efektyvumą turėtų būti išreikšta ☒ suvartojamu pirminės ir (arba) galutinės energijos kiekiu, turėtų būti aiškiai suformuluota kaip bent 32,5 % tikslas 2030 m. 2007 m. atliktos prognozės parodė, kad 2030 m. pirminės energijos suvartojimas sudarys 1 887 mln. tne, o galutinės energijos suvartojimas – 1 416 mln. tne. 32,5 % sumažėjimas 2030 m. reikš atitinkamai 1 273 mln. tne ir 956 mln. tne. Tą tikslą, kuris yra tokio pat pobūdžio kaip Sąjungos 2020 m. tikslas, turėtų įvertinti Komisija, siekiant jį ne vėliau kaip 2023 m. peržiūrėti padidinant reikšmingo išlaidų sumažėjimo atveju arba, kai to reikia, kad būtų pasiekti Sąjungos tarptautiniai įsipareigojimai mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro. ⇒ , kuri reikia pasiekti 2030 m., nurodant papildomas pastangas, kurių reikės, palyginti su nustatytomis arba planuojamomis priemonėmis, nurodytomis nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose. 2020 m. atskaitos scenarijuje prognozuojama, kad 2030 m. bus suvartojama 864 mln. tne galutinės energijos ir 1 124 mln. tne pirminės energijos (neįskaitant aplinkos šilumos ir įskaitant tarptautinę aviaciją). Sumažinimas dar 9 proc. 2030 m. reikš atitinkamai 787 mln. tne ir 1 023 mln. tne, palyginti su 2005 m. lygiu, o tai reiškia, kad galutinės energijos suvartojimas Sąjungoje turėtų būti sumažintas maždaug 23 proc., o pirminės energijos suvartojimas – maždaug 32 proc. ⇐ 2020 ir 2030 m. perspektyvos atžvilgiu privalomų valstybės narės lygmens tikslų nenustatyta; ⇒ ir valstybės narės savo įnašus į Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo tikslą turėtų nustatyti atsižvelgdamos į šioje direktyvoje

pateiktą formulę. ~~⇨ taigi ir toliau neturėtų būti ribojama valstybių narių laisvė nusistatyti, koks bus jų nacionalinis indėlis, ☒ Valstybės narės turėtų galėti laisvai nustatyti ☒ ⇨ savo nacionalinius tikslus, grindžiamus ⇨ grindžiamas jų pirminės arba galutinės energijos suvartojimu, arba sutaupytos pirminės arba galutinės energijos kiekiu, arba energijos intensyvumu. ⇨ Šia direktyva iš dalies keičiama tai, kaip valstybės narės turėtų išreikšti savo nacionalinius įnašus į Sąjungos tikslą. Siekiant užtikrinti nuoseklumą ir pažangos stebėseną, valstybių narių įnašai į Sąjungos tikslą turėtų būti išreikšti galutinės ir pirminės energijos suvartojimu. ⇨ Savo nacionalinius orientacinius indėlius į energijos vartojimo efektyvumą valstybės narės turėtų nusistatyti atsižvelgdamos į tai, kad 2030 m. Sąjungos pirminės energijos suvartojimas turi būti ne didesnis kaip 1273 mln. tne ir (arba) galutinės energijos ne didesnis kaip 956 mln. tne. Tai reiškia, kad Sąjungos pirminės energijos suvartojimas turėtų būti sumažintas 26 %, o galutinės – 20 %, palyginti su 2005 m. lygiu. Būtina reguliariai vertinti pažangą, padarytą siekiant 2030 m. Sąjungos tikslų, ir tai numatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2018/1999;~~

↓ 2012/27/ES 13 konstatuojamoji dalis
⇨ naujas

- (25) pageidautina, kad ~~20 %~~ energijos vartojimo efektyvumo tikslas būtų pasiektas kartu įgyvendinant konkrečias nacionalines ir Europos priemones, kuriomis įvairiose srityse skatinama efektyviai vartoti energiją. Turėtų būti reikalaujama, kad valstybės narės nustatytų nacionalinius ~~orientacinius~~ energijos vartojimo efektyvumo ~~tikslus, sistemas ir programas~~ ⇨ politikos kryptis ir priemones ⇨. Komisija turėtų įvertinti ~~šiuos tikslus~~ ⇨ tas politikos kryptis ir priemones ⇨ ir kiekvienos atskiros valstybės narės pastangas, taip pat padarytos pažangos duomenis, kad įvertintų tikimybę pasiekti bendrą Sąjungos tikslą ir kiek individualių pastangų pakanka bendram tikslui pasiekti. ~~Todėl Komisija turėtų atidžiai stebėti, kaip įgyvendinamos nacionalinės energijos vartojimo efektyvumo programos taikant patikslintą teisės aktų sistemą ir įgyvendinant procesą „Europa 2020“. Nustatydamos nacionalinius orientacinius energijos vartojimo efektyvumo tikslus valstybės narės turėtų turėti galimybę atsižvelgti į nacionalines aplinkybes, kurios turi įtakos pirminės energijos vartojimui, pavyzdžiui, į likusį ekonomiškai efektyvaus energijos taupymo potencialą, energijos importo ir eksporto pokyčius, visų atsinaujinančiųjų energijos šaltinių plėtojimą, branduolinę energiją, anglies dioksido surinkimą ir saugojimą ir veiksmus ankstyvajame etape. Nagrinėdama galimus scenarijus, Komisija turėtų konsultuotis su valstybėmis narėmis dėl galimų prielaidų ir galimų scenarijų rezultatų projektų tinkamu laiku ir skaidriai. Reikia tobulinti energijos vartojimo efektyvumo priemonių poveikio ir turimų technologijų bei jų veiklos rezultatų poveikio galimus scenarijus;~~

↓ 2012/27/ES 14 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją⁶⁵ nurodoma, kad Kipras ir Malta dėl to, kad yra salos ir turi atokių regionų požymių, priklauso nuo aviacijos kaip transporto rūšies, kuri labai svarbi jų piliečiams ir ekonomikai. Todėl Kipro ir Maltos nacionalinio oro transporto suvartojamos energijos bendrasis galutinis kiekis yra neproporcingai didelis, t. y. 2005 m. Bendrijos vidurkis viršijamas daugiau nei tris kartus, ir todėl šios valstybės yra neproporcingai veikiamos esamų technologijų ir reguliavimo trūkumų;~~

↓ 2012/27/ES 15 konstatuojamoji dalis
⇒ naujas

- (26) ~~bendra viešųjų išlaidų suma lygi 19 % Sąjungos bendrojo vidaus produkto.~~ ⇒ viešajam sektoriui tenka maždaug 5–10 proc. visos Sąjungoje suvartojamos galutinės energijos. Viešojo sektoriaus institucijos kasmet išleidžia maždaug 1,8 trln. EUR. Tai sudaro apie 14 proc. Sąjungos bendrojo vidaus produkto. ⇐ Todėl viešasis sektorius yra svarbi varomoji jėga siekiant skatinti rinkos perėjimą prie efektyvesnių produktų, pastatų ir paslaugų bei daryti poveikį piliečių ir įmonių elgsenai energijos vartojimo srityje. Be to, energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonėmis mažinant energijos vartojimą gali būti sudarytos sąlygos viešuosius išteklius panaudoti kitais tikslais. Nacionalinio, regionų ir vietos lygio viešosios organizacijos turėtų atlikti pavyzdinį vaidmenį energijos vartojimo efektyvumo srityje;

↓ 2012/27/ES 16 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~atsižvelgiant į tai, kad 2011 m. birželio 10 d. Tarybos išvadose „2011 m. efektyvaus energijos vartojimo planas“ pabrėžta, kad pastatai sunaudoja 40 % viso galutinės Sąjungos suvartojamos energijos kiekio, ir siekiant pasinaudoti ekonomikos augimo ir užimtumo galimybėmis amatų ir statybos sektoriuose, taip pat statybos produktų gamybos srityje ir tokiose profesinės veiklos srityse, kaip architektūra, konsultavimas ir inžinerija, valstybės narės turėtų sudaryti ilgalaikę strategiją ateičiai po 2020 m., skirtą investicijų telkimui gyvenamųjų ir komercinės paskirties pastatų renovacijos srityje siekiant pagerinti pastatų fondo energinį naudingumą. Ta strategija turėtų būti skirta ekonomiškai efektyviai esminei renovacijai, kuri paskatina atnaujinimą, dėl kurio gauto ir galutinės energijos suvartojimo kiekis pastate žymiai sumažėja, palyginti su suvartojimo lygiu prieš renovaciją, taip sudarant sąlygas labai dideliame energiniame naudingumui. Tokia esminė renovacija taip pat galėtų būti vykdoma etapais;~~

⁶⁵ OL L 140, 2009 6 5, p. 16.

- (27) kad parodytų pavyzdį, viešasis sektorius turėtų nusistatyti priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo tikslus. Energijos vartojimo efektyvumo didinimas viešajame sektoriuje turėtų atspindėti pastangas, kurių reikia Sąjungos lygmeniu. Kad būtų pasiektas galutinės energijos suvartojimo tikslas, Sąjunga iki 2030 m. turėtų 19 proc. sumažinti suvartojamą galutinės energijos kiekį, palyginti su vidutiniu 2017, 2018 ir 2019 m. suvartotos energijos kiekiu. Įpareigojimas energijos suvartojimą viešajame sektoriuje kasmet sumažinti bent 1,7 proc. turėtų užtikrinti, kad viešasis sektorius atliks savo pavyzdinį vaidmenį. Valstybės narės gali visiškai laisvai rinktis energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, kad pasiektų galutinės energijos suvartojimo sumažėjimą. Reikalaujant kasmet sumažinti galutinės energijos suvartojimą užkraunama mažesnė administracinė našta, nei nustatant sutaupomos energijos kiekio matavimo metodus;
- (28) vykdydamos įpareigojimą valstybės narės turėtų daugiausia dėmesio skirti visų viešųjų paslaugų ir viešojo sektoriaus įstaigų įrangos galutinės energijos suvartojimui. Nustatydamos priemonių adresatus valstybės narės turėtų taikyti perkančiosios organizacijos apibrėžtį, pateiktą Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/24/ES⁶⁶. Įpareigojimas gali būti įvykdytas sumažinant galutinės energijos suvartojimą bet kurioje viešojo sektoriaus srityje, įskaitant transportą, viešuosius pastatus, sveikatos priežiūrą, teritorijų planavimą, vandentvarką ir nuotekų tvarkymą, nuotekų ir vandens valymą, atliekų tvarkymą, centralizuotą šilumos ir vėsumos tiekimą, energijos skirstymą, tiekimą ir kaupimą, viešąjį apšvietimą ir infrastruktūros planavimą. Siekdamos sumažinti viešųjų įstaigų administracinę naštą, valstybės narės turėtų sukurti skaitmenines platformas arba priemones, skirtas bendriems viešųjų įstaigų suvartojimo duomenims rinkti, tuos duomenis skelbti viešai ir teikti juos Komisijai;
- (29) valstybės narės turėtų rodyti pavyzdį užtikrindamos, kad visos viešajame sektoriuje vykdomos sutartys dėl energijos vartojimo efektyvumo ir energijos valdymo sistemos atitiktų Europos arba tarptautinius standartus arba kad viešojo sektoriaus dalyse, kuriose intensyviai vartojama energija, būtų plačiai taikomi energijos vartojimo auditai;
- (30) viešojo sektoriaus institucijos raginamos naudotis, kai tinkama, parama, kurią teikia tokie subjektai, kaip tvariosios energetikos agentūros, įsteigtos regionų arba vietos lygmeniu. Tų agentūrų organizavimas paprastai atspindi individualius tam tikro regiono ar tam tikroje viešojo sektoriaus srityje veikiančių viešųjų institucijų poreikius. Centralizuotos agentūros gali geriau patenkinti poreikius ir veikti veiksmingiau kitais aspektais, pavyzdžiui, mažesnėse arba centralizuotose valstybėse narėse arba sprendžiant sudėtingus arba tarpregioninius aspektus, kaip antai centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo. Tvariosios energetikos agentūros gali veikti vieno langelio principu pagal 21 straipsnį. Tos agentūros dažnai yra atsakingos už vietos arba regionų priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo planų rengimą, o tai gali apimti ir kitas priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo priemones, kaip

⁶⁶ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 65).

antai iškastinio kuro katilų pakeitimą, ir paramą viešojo sektoriaus institucijoms įgyvendinant su energija susijusias politikos kryptis. Tvariosios energetikos agentūros ar kiti regionų ir vietos valdžios institucijoms padedantys subjektai gali turėti aiškius tvariosios energetikos gebėjimus, tikslus ir išteklius. Tvariosios energetikos agentūros galėtų būti skatinamos apsvarstyti iniciatyvas, pagal Merų paketą įgyvendinamas savanoriškai susitelkusių vietos valdžios institucijų, įsipareigojusių įgyvendinti Sąjungos klimato ir energetikos tikslus, taip pat kitas šiuo tikslu įgyvendinamas iniciatyvas. Priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo planai turėtų būti siejami su teritorinės plėtros planais ir juose turėtų būti atsižvelgiama į išsamius vertinimus, kuriuos turi atlikti valstybės narės;

- (31) valstybės narės turėtų padėti viešosioms įstaigoms planuoti ir įsisavinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, be kita ko, regionų ir vietos lygmenimis, pateikdamos gaires, remdamos gebėjimų stiprinimo ir mokymo galimybes ir skatindamos viešųjų įstaigų, taip pat agentūrų, tarpusavio bendradarbiavimą. Tuo tikslu valstybės narės galėtų steigti nacionalinius kompetencijos centrus, kurie spręstų kompleksinius klausimus, kaip antai patartų vietos ar regioninėms energetikos agentūroms centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo klausimais;

↓ 2012/27/ES 17 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- ~~(32) reikia didinti pastatų renovavimo normą, nes dabartinis pastatų fondas yra vienintelis didžiausias potencialą energijos taupymo srityje turintis sektorius. ⇒ be pramonės, daugiausiai energijos suvartoja ir daugiausiai teršalų išmeta pastatų ir transporto sektoriai⁶⁷. Pastatams tenka maždaug 40 proc. visos Sąjungoje suvartojamos energijos ir 36 proc. su energija susijusių išmetamų ŠESD⁶⁸. Komisijos komunikate „Renovacijos banga“⁶⁹ sprendžiamas dvejojas – efektyvaus energijos bei išteklių naudojimo ir įperkamumo – uždavinys pastatų sektoriuje ir siekiama padvigubinti renovacijos normą. Daugiausia dėmesio jame skiriama prasčiausio energinio naudingumo pastatams, energijos nepritekliui ir visuomeniniams pastatams. ⇐ Be to, pastatai yra itin svarbūs siekiant Sąjungos tikslo išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ne vėliau kaip 2050 m. ⇒ iki 2050 m. pasiekti poveikio klimatui neutralumą ⇐ sumažinti 80–95 %, palyginti su 1990 m. Viešosioms organizacijoms priklausantys pastatai sudaro didelę pastatų fondo dalį ir visuomeniniame gyvenime jiems skiriama daug dėmesio. Todėl tikslinga nustatyti centrinių valdžios subjektams ⇒ viešosioms įstaigoms ⇐ priklausančių ir jos naudojamų pastatų valstybės narės teritorijoje metinę renovavimo normą, kad būtų padidintas jų energinis naudingumas. ⇒ Valstybės narės raginamos nustatyti didesnę renovacijos normą, kai tai ekonomiškai efektyvu renovuojant pastatų fondą pagal jų ilgalaikes renovacijos~~

⁶⁷ COM/2020/562 final.

⁶⁸ Žr. Tarptautinio išteklių forumo (IRP) 2020 m. ataskaitą „Resource Efficiency and Climate Change“ ir JT aplinkos programos 2019 m. ataskaitą „Emissions Gap Report“. Šie skaičiai atspindi pastatų naudojimą ir eksploataciją, įskaitant netiesiogiai išmetamų ŠESD kiekį elektros energijos ir šilumos sektoriuose, o ne visą jų gyvavimo ciklą. Apskaičiuota, kad statybos sektoriaus anglies dioksido pėdsakas sudaro apie 10 proc. viso per metus pasaulyje išmetamų ŠESD kiekio.

⁶⁹ COM/2020/662 final.

strategijas arba nacionalines renovacijos programas. ⇐ Ši renovavimo norma neturėtų daryti poveikio ~~2010 m. gegužės 19 d.~~ Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES ~~dėl pastatų energinio naudingumo~~⁷⁰ nustatytiems išipareigojimams dėl beveik nulinės energijos pastatų ☒ (energijos beveik nevartojančių pastatų) ☒.

⇒ Per kitą Direktyvos 2010/31/ES peržiūrą Komisija turėtų įvertinti valstybių narių padarytą viešųjų įstaigų pastatų renovacijos pažangą. Komisija turėtų apsvarstyti galimybę pateikti teisės akto pasiūlymą dėl renovacijos normos persvarstymo, kartu atsižvelgiant į valstybių narių padarytą pažangą, esminius ekonomikos ar technikos pokyčius arba, kai reikia, Sąjungos išipareigojimus dėl priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo ir nulinės taršos. ⇐ Šioje direktyvoje nustatytu įpareigojimu renovuoti ~~centrinės valdžios subjektų~~ ⇒ viešųjų įstaigų ⇐ pastatus papildoma minėta direktyva, kurioje reikalaujama, kad valstybės narės užtikrintų, kad iš esmės renovuojant esamus pastatus jų energinis naudingumas būtų padidintas taip, kad jie atitiktų ~~būtiniausius energinio naudingumo~~ ⇒ beveik nulinės energijos pastatų ⇐ reikalavimus. Valstybės narės turėtų galėti imtis alternatyvių ekonomiškai efektyvių priemonių, kad būtų užtikrintas jų centrinės valdžios subjektų turto fondui priskiriamų pastatų lygiavertis energinio naudingumo padidinimas. Įpareigojimas renovuoti centrinės valdžios subjektų pastatų patalpas turėtų būti taikomas administraciniams padaliniais, turintiems kompetenciją visoje valstybės narės teritorijoje. Kai konkrečioje valstybėje narėje ir konkrečios kompetencijos srityje tokių atitinkamų visą teritoriją apimančių administracinių padalinių nesama, įpareigojimas turėtų būti taikomas tiems administraciniams padaliniais, kurių kiekvieno turimas kompetencijos sritis apjungus apimama visa teritorija.

↓ naujas

- (33) nustatydamos renovacijos normą, valstybės narės turi turėti pastatų, kurie nesiekia beveik nulinės energijos pastatų lygio, apžvalgą. Todėl bendroje energinio naudingumo sertifikatų duomenų bazėje valstybės narės turėtų skelbti ir nuolat atnaujinti visuomeninių pastatų aprašą. Tas aprašas turėtų sudaryti galimybę ir privatiems subjektams, įskaitant energetikos paslaugų bendroves, siūlyti renovacijos sprendimus ir juos būtų galima kaupti Sąjungos Pastatų ūkio stebėsenos centre;

↓ 2012/27/ES 18 konstatuojamoji dalis
⇒ naujas

- (34) ⇒ 2020 m. daugiau kaip pusė pasaulio gyventojų gyvena miestuose. Manoma, kad iki 2050 m. tas skaičius pasieks 68 proc.⁷¹ Be to, iki 2050 m. vis dar reikia pastatyti pusę miestų infrastruktūros objektų⁷². Miestai ir didmiesčiai yra ekonominės veiklos, žinių kūrimo, inovacijų ir naujų technologijų centrai. Nuo miestų priklauso juose gyvenančių ar dirbančių piliečių gyvenimo kokybė. Valstybės narės turėtų techniškai ir finansiškai remti savivaldybes. ⇐ ~~KK~~Kai kurios valstybių narių savivaldybės ir kitos

⁷⁰ 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo (OL L 153, 2010 6 18, p. 13).

⁷¹ <https://www.unfpa.org/world-population-trends>

⁷² https://www.un.org/en/ecosoc/integration/pdf/fact_sheet.pdf

viešosios organizacijos jau ėmėsi įgyvendinti integruotą požiūrį į energijos taupymą ir tiekimą, pavyzdžiui, vykdydamos tvarios energetikos veiksmų planus (pvz., parengtus pagal Merų pakto iniciatyvą) ir taikydamos integruotus urbanistinius metodus, kurie apima ne vien atskiras pastatams ar transporto rūšims taikomas intervencines priemones;

↓ 2012/27/ES 19 konstatuojamoji dalis
⇒ naujas

- (35) pirkdami tam tikrus produktus ir paslaugas, taip pat įsigydami ir nuomodami pastatus, ~~centrinės valdžios subjektai~~ ⇒ perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai ⇐, sudarantys viešojo darbų, prekių ar paslaugų pirkimo sutartis, turėtų tapti sektinu pavyzdžiu ir priimti efektyvų energijos vartojimą užtikrinančius pirkimo sprendimus ⇒ bei taikyti principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“, taip pat ir toms viešosioms sutartims ir koncesijoms, kurioms IV priede konkrečių reikalavimų nenustatyta ⇐. Tai turėtų būti taikoma administraciniais padaliniais, turintiems kompetenciją visoje valstybės narės teritorijoje. Kai konkrečioje valstybėje narėje ir konkrečios kompetencijos srityje tokių atitinkamų visą teritoriją apimančių administracinių padalinių nesama, įpareigojimas turėtų būti taikomas tiems administraciniais padaliniais, kurių kiekvieno turimas kompetencijos sritis apjungus apimama visa teritorija. Tačiau tai neturėtų daryti poveikio Sąjungos viešųjų pirkimų srities direktyvų nuostatoms. ⇒ Valstybės narės turėtų šalinti kliūtis vykdyti bendrą viešąjį pirkimą valstybėje narėje ar tarpvalstybiniu mastu, jei dėl to gali sumažėti išlaidos ir padidėti vidaus rinkos nauda suteikiant naujų verslo galimybių tiekėjams ir energetikos paslaugų teikėjams; ⇐

⇒ naujas

- (36) visi viešojo sektoriaus subjektai, kurie investuoja visuomenės išteklius vykdydami pirkimą, turėtų rodyti pavyzdį – skirdami sutartis ir koncesijas rinktis didžiausio energijos vartojimo efektyvumo produktus, paslaugas, darbus ir pastatus, taip pat ir vykdydami pirkimą, kuriam netaikoma konkrečių reikalavimų pagal Direktyvą 2009/30/EB. Šiame kontekste visose viešųjų sutarčių ir koncesijų, kurių vertė viršija Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/23/ES⁷³ 6 ir 7 straipsniuose, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES⁷⁴ 2 straipsnio 1 dalyje ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/25/ES 3 ir 4 straipsniuose nustatytas ribas, skyrimo procedūrose reikia atsižvelgti į Sąjungos arba nacionalinės teisės aktuose nustatytą gaminių energijos vartojimo efektyvumą, pastatų energinį naudingumą ir paslaugų energijos vartojimo efektyvumą, viešojo pirkimo procedūrose pirmumo tvarka atsižvelgiant į principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“;
- (37) taip pat svarbu, kad valstybės narės stebėtų, kaip į energijos vartojimo efektyvumo reikalavimus atsižvelgia perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai, pirkdami

⁷³ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/23/ES dėl koncesijos sutarčių suteikimo (OL L 94, 2014 3 28, p. 1).

⁷⁴ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 65).

produktus, pastatus, darbus ir paslaugas, užtikrindamos, kad informacija apie laimėjusių pasiūlymų, viršijančių pirkimo direktyvose nurodytas ribas, poveikį energijos vartojimo efektyvumui būtų skelbiama viešai. Tai užtikrintų galimybę suinteresuotiesiems subjektams ir piliečiams įvertinti viešojo sektoriaus vaidmenį užtikrinant, kad vykdant viešuosius pirkimus būtų skaidriai laikomasi principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“;

- (38) Europos žaliojo kurso komunikate pripažįstamas žiedinės ekonomikos vaidmuo siekiant bendrą Sąjungos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo tikslų. Viešasis sektorius gali padėti siekti šių tikslų pasinaudodamas savo perkamąja galia, kai tinkama, pasirinkdamas aplinką tausojančius produktus, pastatus, paslaugas ir darbus, naudodamasis žaliųjų viešųjų pirkimų priemonėmis ir taip svariai prisidėti prie energijos suvartojimo mažinimo ir poveikio aplinkai mažinimo;
- (39) svarbu, kad valstybės narės pateiktų reikiamas gyvavimo ciklo sąnaudų, poveikio aplinkai ir sąnaudų vertinimo gaires ir metodikas ir taip suteiktų reikiamą paramą viešosioms įstaigoms, kad šios, vykdydamos viešuosius pirkimus, taikytų energijos vartojimo efektyvumo reikalavimus ir, kai tinkama, vykdytų žaliąjį viešąjį pirkimą. Tikimasi, kad gerai parengtos priemonės, visų pirma skaitmeninės priemonės, palengvins viešojo pirkimo procedūras ir sumažins administracines išlaidas, ypač mažesnėse valstybėse narėse, kurios gali neturėti pakankamai pajėgumų pasiūlymams parengti. Šiuo atžvilgiu valstybės narės turėtų aktyviai skatinti naudotis skaitmeninėmis priemonėmis ir remti perkančiųjų organizacijų tarpusavio bendradarbiavimą, be kita ko, tarpvalstybiniu mastu, siekiant keistis geriausios praktikos pavyzdžiais;
- (40) atsižvelgiant į tai, kad šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetama prieš pradedant eksploatuoti pastatus ir jų eksploatavimo laikui pasibaigus, valstybės narės taip pat turėtų atsižvelgti į anglies dioksido kiekį, išmetamą per visą pastatų gyvavimo ciklą. Tai daroma atsižvelgiant į pavyzdinį viešojo sektoriaus vaidmenį ir stengiantis daugiau dėmesio skirti viso gyvavimo ciklo veiksmingumui, žiedinės ekonomikos aspektams ir poveikiui aplinkai. Taigi viešasis pirkimas gali būti proga spręsti anglies dioksido kiekio, išmetamo per visą pastatų gyvavimo ciklą klausimą. Šiuo atžvilgiu perkančiosios organizacijos yra svarbūs subjektai, kurie gali imtis veiksmų pagal viešojo pirkimo procedūras pirkdami naujus pastatus, kurių visuotinio atšilimo potencialas per visą gyvavimo ciklą yra mažesnis;
- (41) visuotinio atšilimo potencialu per visą gyvavimo ciklą įvertinamas su pastatu susijęs įvairiais jo gyvavimo ciklo etapais išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis. Todėl juo įvertinama tai, kiek bendrai dėl pastato padidėja išmetamų teršalų, dėl kurių vyksta klimato kaita, kiekis. Tai dar vadinama anglies dioksido pėdsako vertinimu arba viso gyvavimo ciklo anglies dioksido kiekio matavimu. Jame susumuojamas su statybinėmis medžiagomis susijęs išmetamo anglies dioksido kiekis ir tiesiogiai bei netiesiogiai naudojimo etapu išmetamo anglies dioksido kiekis. Pastatai yra svarbi medžiagų kaupykla, kurioje daugelį dešimtmečių kaupiami daug anglies dioksido išskiriantys ištekliai, todėl svarbu nagrinėti konstrukcijas, kurios palengvintų galimybę ateityje, eksploatavimo laikotarpiui pasibaigus, tas medžiagas vėl panaudoti ar perdirbti;
- (42) visuotinio atšilimo potencialas išreiškiamas skaitiniu rodikliu – kilogramais CO₂e/m² (naudingojo vidaus patalpų ploto) kiekvienu gyvavimo ciklo etapu, apskaičiuojant vieną etaloninio 50 metų tyrimo laikotarpio metų vidurkį. Duomenų parinkimas, scenarijų nustatymas ir skaičiavimai atliekami pagal standartą EN 15978. Pastato

elementų ir techninės įrangos apimtis nustatyta 1.2 rodikliu bendroje Sąjungos tvarių pastatų rodiklių sistemoje „Level(s)“. Kai yra nacionalinė skaičiavimo priemonė arba jos reikia norint atskleisti informaciją arba gauti statybos leidimus, turėtų būti įmanoma naudoti tą nacionalinę priemonę reikalaujamai informacijai pateikti. Turėtų būti galima naudoti kitas skaičiavimo priemones, jei jos atitinka būtiniausius kriterijus, nustatytus bendroje Sąjungos sistemoje „Level(s)“;

↓ 2012/27/ES 20 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~įvertinus galimybę Sąjungos lygiu nustatyti „baltųjų sertifikatų“ sistemą, paaiškėjo, kad dabartinėmis aplinkybėmis taikant tokią sistemą atsirastų pernelyg didelių administracinių išlaidų ir kiltų grėsmė, kad energijos taupymas bus sutelktas tam tikrose valstybėse narėse, o ne taikomas visoje Sąjungoje. Tokios Sąjungos lygio schemos tikslą bent jau šiame etape būtų galima geriau pasiekti taikant nacionalines energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemas energetikos komunalinėms įmonėms ar kitas alternatyvias politikos priemones, kuriomis galima sutaupyti tiek pat energijos. Tokių sistemų užmojo lygį tikslinga nustatyti bendroje sistemoje Sąjungos lygiu, kartu suteikiant valstybėms narėms daug lankstumo, kad jos galėtų visapusiškai atsižvelgti į nacionalinę rinkos dalyvių organizacinę struktūrą, konkrečias energetikos sektoriaus aplinkybes ir galutinių vartotojų įpročius. Taikant bendrą sistemą energetikos komunalinėms įmonėms turėtų būti suteikta galimybė siūlyti energetines paslaugas visiems galutiniams vartotojams, o ne tik tiems, kuriems jos parduoda energiją. Taip energetikos rinkoje didėja konkurencija, nes energetikos komunalinės įmonės, teikdamos papildomas energetines paslaugas, gali diferencijuoti savo produktą. Taikant bendrą sistemą valstybėms narėms turėtų būti suteikiama galimybė į savo nacionalinę sistemą įtraukti reikalavimus, kuriais būtų siekiama socialinio tikslo, visų pirma siekiant užtikrinti, kad pažeidžiami vartotojai galėtų pasinaudoti didesnio energijos vartojimo efektyvumo teikiama nauda. Valstybės narės, remdamosi objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais, turėtų nustatyti, kurie energijos skirstytojai ar mažmeninės prekybos energija įmonės turėtų būti įpareigoti pasiekti šioje direktyvoje nustatytą galutinio energijos suvartojimo taupymo tikslą.~~

~~Valstybėms narėms visų pirma turėtų būti leidžiama netaikyti šio įpareigojimo smulkiems energijos skirstytojams, smulkioms mažmeninės prekybos energija įmonėms ir mažiems energetikos sektoriams, kad būtų išvengta neproporcingos administracinės naštos. 2008 m. birželio 25 d. Komisijos komunikate išdėstyti principai, į kuriuos turėtų atsižvelgti šios galimybės netaikyti nusprendusios valstybės narės. Siekiant remti nacionalines energijos vartojimo efektyvumo iniciatyvas įpareigotosios šalys pagal nacionalines energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemas galėtų įvykdyti savo įsipareigojimus kasmet mokėdamos į nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo fondą sumą, lygią investicijoms, kurių reikalaujama taikant sistemą;~~

↓ 2012/27/ES 21 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~atsižvelgiant į visa apimančią būtinybę atkurti viešųjų finansų tvarumą ir fiskalinį konsolidavimą, įgyvendinant konkrečias priemones, kurioms taikoma ši direktyva, turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į ekonominį efektyvumą valstybės narės lygiu įgyvendinant energijos vartojimo efektyvumo priemones, nustatytas atlikus tinkamą jų analizę ir įvertinimą;~~

↓ 2012/27/ES 22 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~reikalavimas, kad būtų pasiektas tikslas sutaupyti per metus galutiniams vartotojams parduotos energijos, palyginti su tuo, kiek energijos būtų parduota, nėra pardavimo ar energijos vartojimo ribojimas. Valstybės narės turėtų turėti galimybę apskaičiuojant galutiniams vartotojams parduotos energijos kiekį neįtraukti viso ar dalies 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB, nustatančios šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje⁷⁵, I priede nurodytai eksploataavimo veiklai suvartotos parduotos energijos kiekio, kadangi pripažįstama, kad kai kuriuose šių veiklos sričių sektoriuose ar jų pošakiuose anglies dioksido nutekėjimo rizika gali būti didelė. Tikslinga, kad valstybės narės žinotų sistemų sąnaudas, kad galėtų tiksliai įvertinti priemonių kaštus;~~

↓ 2012/27/ES 23 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~nedarant poveikio 7 straipsnio reikalavimams ir siekiant sumažinti administracinę naštą, kiekviena valstybė narė gali sugrupuoti visas politikos priemones, skirtas 7 straipsnio įgyvendinimui, išsamioje nacionalinėje energijos vartojimo efektyvumo programoje;~~

↓ 2018/2002 7 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (43) ⇒ Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES⁷⁶ reglamentuojami įrenginiai, kuriuose gaminama energija arba ji naudojama gamybos reikmėms, o informacija apie įrenginyje sunaudotą arba jo pagamintą energiją turi būti įtraukta į prašymus išduoti integruotuosius leidimus (12 straipsnio 1 dalies b punktas). Be to, Direktyvos 2010/75/ES 11 straipsnyje nustatyta, kad efektyvus energijos naudojimas yra vienas iš bendrųjų principų, kuriais remiantis nustatomi įpareigojimai veiklos vykdytojui, ir vienas iš kriterijų, kuriais remiantis pagal tos direktyvos III priedą nustatomi geriausi prieinami gamybos būdai. ⇐ energijos Energetikos sistemų veikimo efektyvumui bet kuriuo metu daro poveikį galimybė sklandžiai ir lanksčiai tiekti į tinklą elektros energiją, gautą iš įvairių šaltinių, kurių inercijos laipsniai ir veikimo pradžios intervalai yra skirtingi. Padidinus ~~ta~~ efektyvumą bus sudarytos sąlygos geriau panaudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją;

⁷⁵ ~~OL L 275, 2003 10 25, p. 32.~~

⁷⁶ 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamųjų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) (OL L 334, 2010 12 17, p. 17).

↓ 2018/2002 8 konstatuojamoji dalis

- (44) energijos vartojimo efektyvumo didinimas gali prisidėti prie geresnių ekonominių rezultatų. Valstybės narės ir Sąjunga turėtų siekti mažinti energijos vartojimą, nepaisant ekonomikos augimo dydžio;

↓ 2018/2002 10 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (45) ~~atsižvelgiant į 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją, šia direktyva~~ ~~Direktyva 2012/27/ES~~ nustatytose įpareigojimuose taupyti energiją ~~dėl energijos vartojimo efektyvumo~~ ⇒ turėtų būti padidintas ir ~~galiojimas turėtų būti pratęstas laikotarpiui po 2020~~ ~~jis turėtų galioti ir po~~ ~~⇒ 2030~~ m. ~~Tas pratęsimas suteiktų daugiau stabilumo~~ ~~⇒~~ Tai užtikrintų stabilumą ~~investuotojams, taigi paskatintų ilgalaikes investicijas ir ilgalaikes energijos vartojimo efektyvumo priemonės, pavyzdžiui, esminę pastatų renovaciją, siekiant ilgalaikio tikslo – palengvinti ekonomiškai efektyvų esamų pastatų pertvarkymą į energijos beveik nevartojančius pastatus. Įpareigojimas taupyti energiją dėl energijos vartojimo efektyvumo~~ atliko svarbų vaidmenį sudarant sąlygas ekonomikos augimui, ~~darbo vietų kūrimui~~ ⇒ , konkurencingumui ir energijos nepritekliaus mažinimui ~~⇒~~ vietos lygmeniu. ~~ir jis~~ ~~⇒~~ Jis ~~⇒~~ turėtų būti paliktas galioti siekiant užtikrinti, kad Sąjunga galėtų pasiekti savo energetikos ir klimato srities tikslus sukurdamą papildomų galimybių, ir nutraukti sąsają tarp energijos vartojimo ir ekonomikos augimo. Norint įvertinti sąlygas, kuriomis būtų galima paskatinti privatųjį sektorių investuoti į energijos vartojimo efektyvumo projektus, taip pat sukurti naujus pajamų modelius energijos vartojimo efektyvumo srities inovacijoms, svarbu bendradarbiauti su privačiuoju sektoriumi;

↓ 2018/2002 11 konstatuojamoji dalis

- (46) energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės taip pat daro teigiamą poveikį oro kokybei, nes efektyviau energiją vartojantys pastatai prisideda prie poreikio šildyti kuru, įskaitant kietąjį kurą, mažinimo. Taigi, energijos vartojimo efektyvumo priemonės prisideda prie oro kokybės viduje ir lauke gerinimo ir padeda ekonomiškai efektyviu būdu siekti Sąjungos oro kokybės politikos tikslų, nustatytų visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2016/2284⁷⁷;

⁷⁷ 2016 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/2284 dėl tam tikrų valstybėse narėse į atmosferą išmetamų teršalų kiekio mažinimo, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/35/EB ir panaikinama Direktyva 2001/81/EB (OL L 344, 2016 12 17, p. 1).

↓ 2018/2002 12 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (47) valstybės narės turi per visą ~~2021–2030 m.~~ įpareigojimų taikymo laikotarpį ☒ iki 2030 m. ☒ pasiekti tokį suminį galutinės sutaupytos energijos kiekį, kuris ~~sudaro atitiktų~~ bent 0,8 % proc. naujo kasmetinio sutaupytos energijos kiekio nuo galutinės energijos suvartojimo ~~dydį~~ ⇒ iki 2023 m. gruodžio 31 d. ir bent 1,5 proc. – iki 2024 m. sausio 1 d. ⇐. Tas reikalavimas gali būti įgyvendintas naujomis politikos priemonėmis, priimtomis ~~naujuoju~~ įpareigojimų taikymo laikotarpiu nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d., arba naujais atskirais veiksmais, kurie yra prieš ankstesnį laikotarpį arba jo metu priimtų politikos priemonių rezultatas, su sąlyga, kad tokie atskiri energijos taupymą skatinantys veiksmai yra pradėti ☒ paskesniu ☒ ~~naujuoju~~ laikotarpiu. Tuo tikslu valstybės narės turėtų turėti galimybę naudotis energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistema arba alternatyviomis politikos priemonėmis, arba abiem kartu. ~~Be to, turėtų būti numatytos įvairios galimybės, be kita ko, tai, ar transporto sektoriuje sunaudojama energija visiškai arba iš dalies įtraukiama į apskaičiavimo bazinį scenarijų, siekiant valstybės narėms suteikti lankstumo joms apskaičiuojant savo sutaupytą energijos kiekį, kartu užtikrinant, kad būtų pasiektas reikalaujamas suminis galutinės sutaupytos energijos kiekis, kuris sudaro ne mažiau kaip 0,8 % naujo kasmetinio sutaupytos energijos kiekio dydį.~~

↓ 2018/2002 13 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (48) ~~vis dėlto būtų neproporeinga tokį reikalavimą nustatyti Kiprui ir Maltai. Tų mažų salų valstybių narių energijos rinkai būdingi ypatumai, dėl kurių priemonių, kurias taikant įgyvendinamas įpareigojimas taupyti energiją, įvairovė yra labai ribota, pavyzdžiui, tai, kad yra vienas elektros energijos tiekėjas, nėra gamtinių dujų tinklų ir centralizuotų šilumos tiekimo ir centralizuotų vėsumos tiekimo sistemų, taip pat naftos paskirstymo bendrovės yra mažos. Tuos ypatumus apsunkina mažas tų valstybių narių energijos rinkos dydis. Todėl~~ ⇒ laikotarpiu nuo 2021 m. iki 2023 m. gruodžio 31 d. ⇐ turėtų būti reikalaujama, kad Kipras ir Malta pasiektų suminį galutinės energijos suvartojimo sumažinimą, atitinkantį ~~tik tokiu kiekiu, kuris sudaro 0,24 proc.%~~ naujo kasmetinio sutaupytos energijos kiekio nuo galutinės energijos suvartojimo ☒ tik ☒ 2021–2030 m. laikotarpiu. ~~dydį.~~ ⇒ Ta individuali taupymo norma turėtų būti nebetaikoma nuo 2024 m. sausio 1 d.; ⇐

↓ 2018/2002 14 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (49) valstybės narės, ☒ taikydamos ☒ ~~kai jos taiko~~ įpareigojimų sistemą, turėtų, remdamosi objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais, paskirti įpareigotąsias šalis iš ⇒ perdavimo sistemos operatorių, ⇐ energijos skirstytojų, mažmeninės prekybos energija įmonių ir transporto degalų skirstytojų arba mažmeninės prekybos jais įmonių. Tam tikrų tokių skirstytojų ar mažmeninės prekybos įmonių kategorijų paskyrimas arba jų atleidimas nuo paskyrimo neturėtų būti laikomas nesuderinamu su

nediskriminavimo principu. Todėl valstybės narės gali pasirinkti, ar paskyrimas įpareigotosiomis šalimis taikomas visiems tokiems ⇒ perdavimo sistemos operatoriams, ⇐ skirstytojams arba mažmeninės prekybos įmonėms, ar tik tam tikroms jų kategorijoms. ⇐ ⇒ Siekiant įgalinti ir apsaugoti pažeidžiamus vartotojus, energijos nepriteklių patiriančius žmones ir socialiniuose būstuose gyvenančius žmones ir įgyvendinti politikos priemones teikiant pirmenybę tokiems žmonėms, valstybės narės gali reikalauti, kad įpareigotosios šalys užtikrintų, kad reikiamą energijos kiekį sutaupyti pažeidžiami vartotojai, energijos nepriteklių patiriantys žmonės ir socialiniuose būstuose gyvenantys žmonės. Tuo tikslu valstybės narės taip pat gali nustatyti išlaidų energijai mažinimo tikslus. Įpareigotosios šalys galėtų pasiekti šiuos tikslus skatindamos diegti priemones, kurios padėtų taupyti energiją ir mažinti sąskaitas už energiją, pavyzdžiui, įrengti izoliavimo ir apšiltinimo priemones; ⇐

↓ naujas

- (50) rengdamos politikos priemones, kuriomis siekiama įvykdyti įpareigojimą taupyti energiją, valstybės narės turėtų laikytis Sąjungos klimato ir aplinkos apsaugos standartų ir prioritetų ir laikytis principo „nedaryti reikšmingos žalos“, kaip nustatyta Reglamente (ES) 2020/852⁷⁸. Valstybės narės neturėtų skatinti aplinkos atžvilgiu netvarios veiklos, pvz., iškastinio kietojo kuro naudojimo. Įpareigojimu taupyti energiją siekiama stiprinti atsaką į klimato kaitą skatinant valstybes nares įgyvendinti tvarią ir švarią politiką, kuri būtų atspari ir sušvelnintų klimato kaitą. Todėl nuo šios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę dėl politikos priemonių, susijusių su tiesioginiu iškastinio kuro deginimu, sutaupytos energijos kiekis nebus laikomas atitinkančiu reikalavimus pagal energijos taupymo įpareigojimą. Tai leis suderinti įpareigojimą taupyti energiją su Europos žaliojo kurso, Klimato politikos tikslo įgyvendinimo plano ir iniciatyvos „Renovacijos banga“ tikslais ir atsižvelgti į Tarptautinės energetikos agentūros nulinės taršos ataskaitoje⁷⁹ nurodytą poreikį imtis veiksmų. Apribojimu siekiama paskatinti valstybes nares naudoti viešąsias lėšas tik perspektyvioms, tvarioms technologijoms. Svarbu, kad valstybės narės užtikrintų rinkos dalyviams aiškią politikos sistemą ir tikrumą dėl investicijų. Įgyvendinant įpareigojimui įvykdyti sutaupomos energijos skaičiavimo metodiką visiems rinkos dalyviams turėtų būti sudarytos sąlygos per pagrįstą laikotarpį pritaikyti savo technologijas. Kai valstybės narės remia efektyvių iškastinio kuro technologijų diegimą arba ankstyvą tokių technologijų pakeitimą, pavyzdžiui, taikydamos subsidijų sistemas arba energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemas, sutaupyta energija gali nebeatitikti energijos taupymo įpareigojimo reikalavimų. Nors energijos taupymas dėl, pavyzdžiui, bendros šilumos ir elektros energijos gamybos naudojant gamtines dujas skatinimo neatitiktų reikalavimų, apribojimas nebūtų taikomas netiesioginiam iškastinio kuro naudojimui, pavyzdžiui, kai elektros energijai gaminti, be kitų išteklių, naudojamas ir iš iškastinis kuras. Politikos priemonės, kuriomis

⁷⁸ 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088 (OL L 198, 2020 6 22, p. 13–43).

⁷⁹ IEA (Tarptautinė energetikos agentūra) (2021 m.), „Net Zero by 2050. A Roadmap for the Global Energy Sector“, <https://www.iea.org/reports/net-zero-by-2050>.

siekiama keisti elgseną, kad būtų mažiau naudojama iškastinio kuro, pavyzdžiui, rengiant informavimo kampanijas, ir skatinamas ekologiškas vairavimas, turėtų ir toliau būti laikomos atitinkančiomis reikalavimus. Energijos kiekis, sutaupyta taikant pastatų renovacijai skirtas politikos priemonės, gali apimti tokias priemones kaip šildymo iškastiniu kuru sistemų pakeitimas kartu su pastato medžiagų patobulinimais, kurie turėtų apsiriboti tomis technologijomis, kurios leidžia sutaupyti reikiamą energijos kiekį pagal valstybėje narėje nustatytus nacionalinius statybos kodeksus. Vis dėlto valstybės narės, vykdydamos esminę renovaciją, turėtų skatinti atnaujinti šildymo sistemas, laikydamosi ilgalaikio anglies dioksido poveikio neutralumo tikslo, t. y. sumažinti šildymo poreikį, o likusį šildymo poreikį patenkinti naudojant anglies dioksido neišskiriantį energijos šaltinį;

↓ 2018/2002 15 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (51) į valstybių narių energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones transporte galima atsižvelgti tam, kad būtų įvykdytas jų įpareigojimas dėl sutaupytos galutinės energijos kiekio. Tokios priemonės apima politikos priemones, kurios, inter alia, skirtos skatinti naudoti efektyvesnes transporto priemones, pereiti prie kitų transporto rūšių – važiavimo dviračiu, ėjimo ir visuomeninio transporto, arba vykdyti judumo ir miestų planavimą, dėl kurio sumažėtų transporto poreikis. Be to, taip pat gali būti atsižvelgta į schemas, kurios pagreitina naujų ir efektyvesnių transporto priemonių ar politikos, skatinančių pereiti prie ~~veiksmingesnių kuro rūšių~~, ⇒ kurių keliama tarša yra mažesnė, išskyrus su tiesioginio iškastinio kuro deginimo naudojimu susijusias politikos priemones, ir ⇐ dėl kurių sumažėtų energijos suvartojimas viename kilometre, diegimą su sąlyga, kad jos atitinka ~~Direktyvos 2012/27/ES su pakeitimais, padarytais šia direktyva, šios direktyvos V priede nustatytas taisykles dėl reikšmingumo ir papildomumo. ⇒ Politikos priemonės, kuriomis skatinama naudoti naujas iškastiniu kuru varomas transporto priemones, neturėtų būti laikomos atitinkančiomis reikalavimus pagal įpareigojimą taupyti energiją; ⇐ Tokios priemonės turėtų prireikus atitikti valstybių narių nacionalines politikos sistemas, nustatytas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/94/ES⁸⁰;~~

↓ 2018/2002 16 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

- (52) priemonės, kurių ėmėsi valstybės narės pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/842⁸¹ ir dėl kurių atsirado patikrinamas ir išmatuojamas ar apskaičiuojamas energijos vartojimo efektyvumo padidėjimas, gali būti laikomos

⁸⁰ ~~2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/94/ES dėl alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimo (OL L 307, 2014 10 28, p. 1).~~

⁸¹ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/842, kuriuo, prisidedant prie klimato politikos veiksmų, kad būtų vykdomi įsipareigojimai pagal Paryžiaus susitarimą, valstybėms narėms nustatomi įsipareigojimai 2021–2030 m. laikotarpiu sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų metinį kiekį, ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 156, 2018 6 19, p. 26).

ekonomiškai efektyviu būdu valstybėms narėms įvykdyti savo energijos taupymo įpareigojimą pagal ~~Direktyvą 2012/27/ES su pakeitimais, padarytais šia direktyva~~ šią direktyvą;

↓ 2018/2002 17 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (53) kaip alternatyva reikalavimui, kad įpareigotosios šalys pasiektų suminį sutaupyto galutinės energijos kiekį, kurio reikalaujama pagal ~~Direktyvos 2012/27/ES su pakeitimais, padarytais šia direktyva~~, šios direktyvos 87 straipsnio 1 dalį, valstybėms narėms turėtų būti suteikta galimybė savo įpareigojimų sistemose leisti įpareigotosioms šalims padaryti įnašą į nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo fondą ⇒, kuris galėtų būti naudojamas tam, kad politikos priemonės būtų įgyvendinamos pirmenybę teikiant pažeidžiamiems vartotojams, energijos nepriteklių patiriantiems žmonėms ir socialiniuose būstuose gyvenantiems žmonėms, ⇐ arba to iš jų reikalauti;

↓ 2018/2002 18 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (54) ~~nedarant poveikio 7 straipsnio 4 ir 5 dalims, kaip nustatyta šia direktyva~~, valstybės narės ir įpareigotosios šalys turėtų pasinaudoti visomis turimomis priemonėmis ir technologijomis, ⇒ išskyrus tiesioginio iškastinio kuro deginimo technologijas, ⇐ kad pasiektų reikalaujamą suminį sutaupyto galutinės energijos kiekį, be kita ko, skatindamos tvarių technologijų naudojimą efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemose, efektyvaus šildymo ir vėsinimo infrastruktūroje ir atliekant energijos vartojimo auditus arba atitinkamose valdymo sistemose su sąlyga, kad nurodyti sutaupyto energijos kiekiai atitiktų ~~Direktyvos 2012/27/ES su pakeitimais, padarytais šia direktyva~~, šios direktyvos 87 straipsnyje ir V priede nustatytus reikalavimus. Valstybės narės turėtų siekti didelio lankstumo rengdamos ir įgyvendindamos alternatyvias politikos priemones. ⇒ Valstybės narės turėtų skatinti imtis veiksmų, kurie padeda sutaupyti energijos ilguoju laikotarpiu; ⇐

↓ 2018/2002 19 konstatuojamoji dalis

- (55) ilgalaikės energijos vartojimo efektyvumo priemonės ir toliau lems mažesnę energijos suvartojimą po 2020 m., tačiau norint, kad jos prisidėtų prie Sąjungos 2030 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslo įgyvendinimo, dėl tų priemonių taikymo po 2020 m. turėtų būti naujai sutaupoma energijos. Be to, energijos, sutaupytos po 2020 m. gruodžio 31 d., kiekis neturėtų būti laikomas suminiu galutinės energijos suvartojimo sutaupymu, kurio reikalaujama laikotarpiu nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d.;

↓ 2018/2002 20 konstatuojamoji dalis
⇒ naujas

- (56) naujai sutaupomos energijos kiekis – tai papildomas kiekis tam, kuris ir taip jau būtų sutaupyta; taigi tas energijos kiekis, kuris būtų ir taip sutaupyta, neturėtų būti įskaičiuojamas vykdant reikalavimus dėl energijos taupymo. Siekiant apskaičiuoti nustatytą priemonių poveikį, turėtų būti skaičiuojamas tik grynasis sutaupytos energijos kiekis, išmatuojamas kaip energijos suvartojimo pokytis, kurį galima tiesiogiai susieti su konkrečia energijos vartojimo efektyvumo priemone ⇒, įgyvendinta taikant šios direktyvos 8 straipsnį ⇐. Kad galėtų apskaičiuoti grynąjį sutaupytos energijos kiekį, valstybės narės turėtų nustatyti bazinį scenarijų, kaip situacija vystytųsi, jei atitinkama priemonė nebūtų įgyvendinta. Atitinkamos politikos priemonės poveikis turėtų būti vertinamas lyginant su tuo baziniu scenarijumi. Valstybės narės turėtų atsižvelgti į ⇒ būtiniausius reikalavimus, nustatytus aktualių Sąjungos teisės aktų sistemoje, ir į ⇐ tai, kad per tą patį laikotarpį gali būti imamasi ir kitų politikos priemonių, kurios taip pat daro poveikį sutaupomos energijos kiekiui, taigi ne visi pokyčiai, nustatyti nuo konkrečios politikos priemonės nustatymo pradžios, gali būti priskiriami tik tai vienai politikos priemonei. Įpareigotosios, dalyvaujančiosios ar įgaliotosios šalies veiksmai turėtų realiai prisidėti prie nurodyto energijos sutaupymo, siekiant užtikrinti, kad būtų įvykdytas reikšmingumo reikalavimas;

↓ 2018/2002 21 konstatuojamoji dalis
⇒ naujas

- (57) siekiant didinti energijos taupymo potencialą elektros energijos perdavimo ir paskirstymo etapuose, svarbu atitinkamais atvejais apsvarstyti galimybę į sutaupytos energijos kiekio apskaičiavimą įtraukti visus etapus energijos grandinėje. ⇒ Atlikti tyrimai ir konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais atskleidė didelį potencialą. Tačiau fizinės ir ekonominės sąlygos įvairiose valstybėse narėse ir dažnai pačiose valstybėse narėse labai skiriasi ir yra daug sistemos operatorių. Šios aplinkybės rodo decentralizuoto požiūrio tikslumą pagal subsidiarumo principą. Nacionalinės reguliavimo institucijos turi reikiamų žinių, teisinę kompetenciją ir administracinių gebėjimų skatinti efektyvaus elektros energijos tinklo plėtrą. Tokie subjektai kaip Europos elektros energijos perdavimo sistemos operatorių tinklas (ENTSO-E) ir Europos skirstymo sistemos operatorių subjektas (ES SSO subjektas) taip pat gali naudingai prisidėti ir turėtų padėti savo nariams įsisavinti energijos vartojimo efektyvumo priemones; ⇐

⇒ naujas

- (58) panašūs argumentai galioja labai dideliame gamtinių dujų sistemos operatorių skaičiui. Gamtinių dujų reikšmė, tiekimo intensyvumas ir teritorijos aprėptis valstybėse narėse labai skiriasi. Tokiais atvejais nacionalinės reguliavimo institucijos geriausiai gali stebėti sistemos raidą ir ją pakreipti siekiant didesnio efektyvumo, o tokie subjektai kaip Europos dujų perdavimo sistemos operatorių tinklas (ENTSOG) gali naudingai

prisidėti ir turėtų padėti savo nariams įsisavinti energijos vartojimo efektyvumo priemones;

↓ 2018/2002 22 konstatuojamoji dalis
⇒ naujas

- (59) veiksminga vandentvarka gali labai padėti taupyti energiją. Vandens ir nuotekų sektoriuose sunaudojama 3,5 %proc. suvartojamos elektros energijos Sąjungoje kiekio ir tikėtina, kad ta dalis didės. Tuo pačiu metu vandens nuotėkiai sudaro 24 %proc. viso Sąjungoje suvartojamo vandens kiekio, o energetikos sektorius yra didžiausias vandens vartotojas – jame sunaudojama 44 %proc. suvartojamo vandens kiekio. Reikėtų visapusiškai ištirti galimybes taupyti energiją panaudojant išmaniąsias technologijas ir procesus; ⇒ jie turėtų būti taikomi visais atvejais, kai tai ekonomiškai efektyvu, ir turėtų būti atsižvelgiama į principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“. Be to, pažangiosios drėkinimo technologijos galėtų gerokai sumažinti vandens suvartojimą žemės ūkyje ir jam valyti bei transportuoti sunaudojamos energijos kiekį; ⇒

↓ 2018/2002 23 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (60) remiantis Sutarties ~~dėl Europos Sąjungos veikimo~~ 9 straipsniu, Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo politika turėtų būti įtrauki ir dėl to turėtų užtikrinti, kad ☒ visi ☒ energijos nepriteklių patiriantys vartotojai galėtų ⇒ vienodai ⇒ naudotis energijos vartojimo efektyvumo priemonėmis. ~~Pastatų~~ Energijos vartojimo efektyvumo padidinimas turėtų, ~~visų pirma, atnešti naudos~~ ⇒ būti įgyvendinamas pirmenybę teikiant ⇒ pažeidžiamiesiems ~~namų ūkiams~~ ⇒ vartotojams ir galutiniams naudotojams ⇒, ~~įskaitant energijos nepriteklių patiriančius namų ūkius,~~ ⇒ patiriantiems žmonėms ⇒ ir atitinkamais atvejais ⇒ vidutines pajamas gaunantiems namų ūkiams, taip pat ⇒ socialiniuose būstuose gyvenantiems ~~asmenims~~ ☒ žmonėms ☒ ⇒, pagyvenusiems žmonėms ir kaimo ir atokiose vietovėse gyvenantiems žmonėms ⇒. ⇒ Šiame kontekste ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas konkrečioms grupėms, kurioms kyla didesnė energijos nepritekliaus rizika arba kurie yra pažeidžiamesni dėl neigiamo energijos nepritekliaus poveikio, kaip antai moterys, neįgalieji, pagyvenę žmonės, vaikai ir rasinėms ar etninėms mažumoms priklausantys asmenys. ⇒ Valstybės narės ~~jau dabar~~ gali reikalauti, kad įpareigotosios šalys į energijos taupymo priemones įtrauktų socialinius tikslus, susijusius su energijos nepriteklumi, ir ši galimybė ~~turėtų būti~~ ☒ jau buvo ☒ taikoma ir alternatyvioms politikos priemonėms bei nacionaliniams energijos vartojimo efektyvumo fondams. ~~ir tai~~ ☒ Tai ☒ turėtų tapti privalomu įpareigojimu ⇒ apsaugoti ir įgalinti pažeidžiamus vartotojus ir galutinius naudotojus ir mažinti energijos nepriteklių ⇒, kartu valstybėms narėms leidžiant išlaikyti visapusišką lankstumą pačioms spręsti dėl tokių priemonių ⇒ rūšies, ⇒ dydžio, apimties ir turinio. Jei pagal energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemą neleidžiama taikyti priemonių, susijusių su individualiais energijos vartotojais, valstybės narės gali siekti sumažinti energijos nepriteklių vien tik imdamosi alternatyvių politikos priemonių. ⇒ Formuodamos savo politikos priemonių derinį valstybės narės turėtų užtikrinti, kad neigiamo poveikio pažeidžiamiesiems vartotojams, galutiniams naudotojams, energijos nepriteklių

patiriantiems žmonėms ir, kai taikoma, socialiniuose būstuose gyvenantiems žmonėms neturėtų kitos politikos priemonės. Valstybės narės investicijoms į energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones turėtų kuo geriau panaudoti viešąjį finansavimą, įskaitant Sąjungos lygmeniu nustatytas finansavimo priemones ir finansines priemones; ⇐

↓ naujas

- (61) šioje direktyvoje remiamasi pažeidžiamų vartotojų sąvoka, kurią valstybės narės turi apibrėžti pagal Direktyvą (ES) 2019/944. Be to, pagal Direktyvą 2012/27/ES termino „galutiniai naudotojai“ vartojimas kartu su terminu „galutinis vartotojas“ reiškia, kad teisės į sąskaitų išrašymą ir informaciją apie suvartojimą taip pat turi vartotojai, nesudarę individualių ar tiesioginių sutarčių su su daugiabučių pastatų bendrose šildymo, vėsinimo ar buitinio karšto vandens ruošimo sistemose naudojamos energijos tiekėju. Pažeidžiamų vartotojų sąvoka nebūtina užtikrina, kad galutiniai naudotojai nebūtų palikti nuošaly. Todėl, siekiant užtikrinti, kad šioje direktyvoje nustatytos priemonės pasiektų visus pažeidžiamoje padėtyje esančius asmenis ir namų ūkius, valstybės narės į pažeidžiamų vartotojų apibrėžtį turėtų įtraukti ne tik vartotojus siaurąja prasme, bet ir galutinius naudotojus;

↓ 2018/2002 24 konstatuojamoji dalis
⇒ naujas

- (62) apie 50 ⇐ 34 ⇐ mln. namų ūkių Sąjungoje ~~patiria energijos nepriteklį~~ ⇐ 2019 m. neišgalėjo namuose palaikyti tinkamos šilumos⁸² ⇐. ⇐ Pagal Europos žaliąjį kursą pirmenybė teikiama socialiniam pertvarkos aspektui, laikantis principo, kad niekas nebūtų paliktas nuošalyje. Žalioji pertvarka, įskaitant perėjimą prie švarios energijos, turi nevienodą poveikį moterims ir vyrams ir gali labai paveikti kai kurias nepalankioje padėtyje esančias grupes, įskaitant neįgaliuosius. ⇐ Todėl energijos vartojimo efektyvumo priemonės turi būti esminis bet kokios ekonomiškai efektyvios kovai su energijos nepriteklumi ir vartotojų pažeidžiamumu skirtos strategijos elementas ir jomis papildomos socialinės apsaugos politikos priemonės valstybių narių lygmeniu. Siekiant užtikrinti, kad energijos vartojimo efektyvumo priemonėmis būtų tvariai mažinamas nuomininkų patiriamas energijos nepriteklis, turėtų būti atsižvelgta į tokių priemonių ekonominį efektyvumą, taip pat jų įperkamumą pastatų savininkams ir nuomininkams, o valstybių narių lygmeniu tokioms priemonėms turėtų būti užtikrinama tinkama finansinė ⇐ ir techninė ⇐ parama. ⇐ Valstybės narės turėtų vietos ir regionų lygmenimis padėti nustatyti ir mažinti energijos nepriteklį. ⇐ Atsižvelgiant į Paryžiaus susitarimo tikslus, Sąjungos pastatai ilgainiui turi būti pertvarkyti į energijos beveik nevartojančius pastatus. Dabartinis pastatų renovacijos tempas yra nepakankamas, o pastatus, kuriuose gyvena mažas pajamas gaunantys piliečiai, patiriantys energijos nepriteklį, sunkiausia renovuoti. Todėl šioje direktyvoje nustatytos priemonės dėl energijos taupymo įpareigojimų, energijos

⁸² 2020 m. spalio 14 d. Komisijos rekomendacija dėl energijos nepritekliaus (C(2020) 9600 *final*).

vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemų ir alternatyvių politikos priemonių yra ypač svarbios;

↓ 2012/27/ES 24 konstatuojamoji dalis
⇒ naujas

- (63) norint išnaudoti energijos taupymo potencialą tam tikruose rinkos segmentuose, kuriuose paprastai nėra teikiamos komercinės energijos vartojimo audito paslaugos (pvz., mažosiose ir vidutinėse įmonėse (MVĮ)), valstybės narės turėtų parengti programas, kuriomis MVĮ būtų skatinamos leisti atlikti energijos vartojimo auditą. Energijos vartojimo auditas turėtų būti privalomas ir reguliariai atliekamas didelėse įmonėse, nes jose gali būti sutaupyta daug energijos. Atliekant energijos vartojimo auditą turėtų būti atsižvelgta į atitinkamus Europos ar tarptautinius standartus, pavyzdžiui, EN ISO 50001 (Energijos naudojimo vadybos sistemos) arba EN 16247-1 (Energetiniai auditai), arba, jei įtraukiamas energijos auditas – EN ISO 14000 (Aplinkos apsaugos vadybos sistemos), ir tokiu būdu auditas atitiktų šios direktyvos VI priedo nuostatas, nes tokios nuostatos neviršija šiuose atitinkamuose standartuose pateiktų reikalavimų. ⇒ Šiuo metu rengiamas konkretus Europos standartas, taikytinas energijos vartojimo auditui. Energijos vartojimo auditas gali būti atliekamas atskirai arba būti platesnės aplinkosaugos vadybos sistemos arba sutarties dėl energijos vartojimo efektyvumo dalis. Visais tokiais atvejais tos sistemos turėtų atitikti VI priedo būtiniausius reikalavimus. Be to, konkretūs mechanizmai ir sistemos, sukurti tam tikrų transporto operatorių išmetamų teršalų kiekiui ir degalų sąnaudoms stebėti, pavyzdžiui, ES ATLPS, gali būti laikomi suderinamais su energijos vartojimo auditu, įskaitant energijos naudojimo vadybos sistemų auditą, jei jie atitinka VI priede nustatytus būtiniausius reikalavimus; ⇐

↓ naujas

- (64) energijos naudojimo vadybos sistemų ir energijos vartojimo audito taikymo kriterijus turėtų būti vidutinis įmonės suvartojimas, kad būtų šiais mechanizmais būtų galima tiksliau nustatyti atitinkamas ekonomiškai efektyvaus energijos taupymo galimybes. Įmonės, kurių energijos suvartojimas nesiekia ribų, nuo kurių taikomos energijos naudojimo vadybos sistemos ir energijos vartojimo auditas, turėtų būti skatinamos atlikti energijos vartojimo auditą ir įgyvendinti atlikus tą auditą pateiktas rekomendacijas;

↓ 2012/27/ES 25 konstatuojamoji dalis

- (65) tais atvejais, kai energijos vartojimo auditą atlieka įmonių vidaus ekspertai, dėl būtinybės užtikrinti nepriklausomumą šie ekspertai negali tiesiogiai dalyvauti veikloje, kurios auditas atliekamas;

↓ naujas

- (66) informacinių ir ryšių technologijų (IRT) sektorius – dar vienas svarbus sektorius, kuriam skiriama vis daugiau dėmesio. 2018 m. ES duomenų centruose suvartota 76,8 TWh energijos. Numatoma, kad iki 2030 m. šis skaičius pasieks 98,5 TWh, t. y.

padidės 28 proc. Šis absoliučiaisiais dydžiais išreikštas padidėjimas matyti ir iš santykinų dydžių: ES duomenų centrams 2018 m. teko 2,7 proc. elektros energijos paklausos, o iki 2030 m. ji pasieks 3,21 proc., jei plėtra tęsis pagal dabartinę trajektoriją⁸³. Europos skaitmeninėje strategijoje jau pabrėžta labai efektyviai energiją vartojančių ir tvarių duomenų centrų ir telekomunikacijų operatoriams skirtų skaidrumo dėl jų aplinkosauginio pėdsako priemonių svarba. Siekdamos skatinti tvarią IRT sektoriaus, ypač duomenų centrų, plėtrą, valstybės narės turėtų rinkti ir skelbti duomenis, kurie yra aktualūs duomenų centrų energiniam naudingumui ir vandens naudojimo rodikliui. Valstybės narės turėtų rinkti ir skelbti duomenis tik apie didelį pėdsaką turinčius duomenų centrus, kurių energijos ir vandens suvartojimą gerokai sumažinti galima tinkamai projektuojant (nauji centrai) ar taikant efektyvumo priemones (esami centrai) arba kurių atliekinę šilumą galima panaudoti netoliese esančiuose objektuose ir šilumos tinkluose. Remiantis tais surinktais duomenimis galima nustatyti duomenų centro darnumo rodiklį;

- (67) duomenų centrų darnumo rodikliai gali būti naudojami siekiant įvertinti keturis pagrindinius darnaus duomenų centro aspektus, t. y. kaip efektyviai jame naudojama energija, kiek tos energijos gaunama iš atsinaujinančiųjų išteklių, kaip panaudojama jo atliekinė šiluma ir kiek sunaudojama gėlo vandens. Duomenų centrų darnumo rodikliais turėtų būti didinamas duomenų centrų savininkų ir operatorių, įrangos gamintojų, programinės įrangos kūrėjų ir paslaugų teikėjų, visų lygmenų duomenų centrų paslaugų naudotojų, taip pat subjektų ir organizacijų, diegiančių, naudojančių ar perkančių debesijos ir duomenų centrų paslaugas, informuotumas. Jie taip pat turėtų suteikti pasitikėjimo faktiniais patobulinimais įdėjus pastangų ir ėmusių priemonių naujų ar esamų duomenų centrų tvarumui padidinti. Galiausiai jie turėtų būti naudojami kaip skaidraus ir duomenimis grindžiamo planavimo ir sprendimų priėmimo pagrindas. Duomenų centrų darnumo rodiklių naudojimas valstybėms narėms turėtų būti neprivalomas. Duomenų centrų darnumo rodiklio naudojimas valstybėms narėms turėtų būti neprivalomas;

↓ 2018/2002 25 konstatuojamoji dalis
⇒ naujas

- (68) mažesnių vartotojų išlaidų suvartotai energijai turėtų būti siekiama padedant jiems vartoti mažiau energijos: mažinant pastatų energijos poreikius ir didinant prietaisų energijos vartojimo efektyvumą; tai turėtų būti derinama kartu su galimybėmis naudotis į viešojo transporto sistemą integruotomis mažai energijos vartojančiomis transporto priemonėmis bei dviračiais. ⇒ Valstybės narės taip pat turėtų apsvarstyti galimybę pagerinti susisiekimą kaimo ir atokiose vietovėse; ⇐

⁸³ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/energy-efficient-cloud-computing-technologies-and-policies-eco-friendly-cloud-market>

↓ 2018/2002 26 konstatuojamoji dalis
⇒ naujas

- (69) labai svarbu didinti visų Sąjungos piliečių informuotumą apie didesnio energijos vartojimo efektyvumo teikiamą naudą ir jiems teikti tikslią informaciją apie būdus, kuriais tai gali būti pasiekta. ⇒ Visų amžiaus grupių piliečiai taip pat turėtų dalyvauti energetikos pertvarkoje pagal Europos klimato pakta ir Konferenciją dėl Europos ateities. ⇐ Didesnis energijos vartojimo efektyvumas taip pat itin svarbus siekiant užtikrinti Sąjungos energijos tiekimo saugumą mažinant Sąjungos priklausomybę nuo iš trečiųjų valstybių importuojamo kuro;
-

↓ 2018/2002 27 konstatuojamoji dalis

- (70) vartotojams turėtų būti užtikrinamas visiškas visų energijos vartojimo efektyvumo priemonių, kurių buvo imtasi, kaštų ir naudos, įskaitant gražos laikotarpius, skaidrumas;
-

↓ 2018/2002 28 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

- (71) įgyvendindamos ~~Direktyvą 2012/27/ES su pakeitimais, padarytais šia direktyva, šia direktyva~~ ir imdamosi kitų energijos vartojimo efektyvumo priemonių, valstybės narės turėtų itin daug dėmesio skirti energijos vartojimo efektyvumo priemonių ir veiksmingo gamtos išteklių panaudojimo sinergijai laikantis žiedinės ekonomikos principų;
-

↓ 2018/2002 29 konstatuojamoji dalis

- (72) valstybės narės, pasinaudodamos naujais verslo modeliais ir technologijomis, turėtų stengtis skatinti diegti energijos vartojimo efektyvumo priemones, be kita ko, stambiems ir smulkiems vartotojams teikiant naujoviškas energetines paslaugas, ir sudaryti palankesnes sąlygas tokiam diegimui;
-

↓ 2018/2002 30 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

- (73) ~~energetikos sąjungos ir šildymo ir vėsinimo strategijos kontekste reikia sustiprinti būtiniausias vartotojų teises laiku gauti tikslią, patikimą ir aiškią informaciją apie jų energijos suvartojimą – tai yra ir viena iš 2015 m. liepos 15 d. Komisijos komunikate „Naujų galimybių energijos vartotojams teikiančių priemonių rinkinio įgyvendinimas“ nurodytų priemonių. Direktyvos 2012/27/ES 9–11 straipsniai ir VII priedas turėtų būti iš dalies pakeisti taip, kad būtų numatytas dažnesnis ir išsamesnis informacijos apie energijos suvartojimą teikimas~~ ☒ reikia numatyti, kad informacija apie energijos suvartojimą būtų teikiama dažniau ir būtų išsamesnė ☒, jei tai techniškai įmanoma ir ekonomiškai veiksminga atsižvelgiant į įrengtus matavimo prietaisus. Šioje direktyvoje išaiškinama, kad tai, ar atskiras matavimas yra ekonomiškai veiksmingas,

priklauso nuo to, ar susiję kaštai yra proporcingi galimos sutaupyti energijos kiekiui. Vertinant, ar atskiras matavimas yra ekonomiškai veiksmingas, galima atsižvelgti į kitų konkrečių, planuojamų priemonių konkrečiame pastate, pavyzdžiui, būsimos renovacijos, poveikį;

↓ 2018/2002 31 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

- (74) šioje direktyvoje taip pat išaiškinama, kad teisės, susijusios su sąskaitų išrašymu ir informacija apie sąskaitas ar suvartojimą, turėtų būti taikomos vartotojams, kuriems šiluma, vėsuma arba buitinis karštas vanduo tiekiami iš centrinio šaltinio, net jei jie su energijos tiekėju nėra sudarę tiesioginės individualios sutarties. Terminas „galutinis vartotojas“ gali būti suprantamas kaip nurodantis tik fizinius ar juridinius asmenis, perkančius energiją remiantis su energijos tiekėju sudaryta tiesiogine individualia sutartimi. Todėl atitinkamų nuostatų tikslu turėtų būti įvestas terminas „galutinis naudotojas“, kad juo būtų nurodoma į platesnę vartotojų grupę ir jis, be galutinių vartotojų, perkančių šilumą, vėsumą ar buitinį karštą vandenį savo asmeniniam galutiniam suvartojimui, taip pat turėtų apimti atskirų pastatų arba daugiabučių ar daugeliui paskirčių naudojamų pastatų atskirų butų (vienetų) naudotojus, kai į tokius vienetus šiluma, vėsuma arba buitinis karštas vanduo tiekiami iš centrinio šaltinio ir kai naudotojai nėra sudarę tiesioginės ar individualios sutarties su energijos tiekėju. Terminas „atskiras matavimas“ turėtų reikšti suvartojimo tokių pastatų atskiruose vienetuose matavimą;

↓ 2018/2002 32 konstatuojamoji dalis

- (75) siekiant užtikrinti individualaus šiluminės energijos suvartojimo apskaitos skaidrumą ir taip palengvinti atskiros matavimo įgyvendinimą, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad būtų nustatytos skaidrios ir viešai prieinamos nacionalinės taisyklės dėl šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens suvartojimo daugiabučiuose ir daugeliui paskirčių naudojamuose pastatuose kaštų paskirstymo. Be skaidrumo aspekto, valstybės narės galėtų apsvastyti galimybę imtis priemonių, kuriomis būtų stiprinama konkurencija teikiant atskiros matavimo paslaugas, ir taip padėti užtikrinti, kad visi galutinių naudotojų patiriami kaštai būtų pagrįsti;

↓ 2018/2002 33 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

- (76) nuo 2020 m. spalio 25 d. nauji įrengti šilumos skaitikliai ir šilumos dalikliai turėtų būti nuskaitomi nuotoliniu būdu, kad vartotojams būtų užtikrintas ekonomiškai efektyvus ir dažnas informacijos apie suvartojimą teikimas. ☒ Šios direktyvos nuostatas, susijusias ☒ Šia direktyva padarytus Direktyvos 2012/27/ES pakeitimus, susijusias su šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens matavimu; šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens atskiru matavimu ir sąnaudų paskirstymu už juos; nuotolinio nuskaitymo reikalavimu; šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens sąskaitomis ir informacija apie suvartojimą; prieigos prie šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens suvartojimo matavimo informacijos, sąskaitų ir informacijos apie suvartojimą kaštais; ir būtiniausiais reikalavimais dėl šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens sąskaitų ir informacijos apie suvartojimą, numatoma taikyti tik iš centrinio šaltinio

tiekiamai šilumai, vėsumai ir buitiniam karštam vandeniui. Valstybės narės gali savo nuožiūra nuspręsti, ar nuotolinio duomenų nuskaitymo prieinan ar privažiuojant technologijos turi būti laikomos nuotoliniu būdu nuskaitomomis. Naudojant nuotoliniu būdu nuskaitomus prietaisus nereikia patekti į atskirus butus ar vienetus, kad duomenis būtų galima nuskaityti;

↓ 2018/2002 34 konstatuojamoji dalis

- (77) valstybės narės turėtų atsižvelgti į tai, kad norint sėkmingai įgyvendinti naujas technologijas, skirtas suvartotos energijos kiekiui matuoti, reikia didinti investicijas į vartotojų ir energijos tiekėjų švietimą ir jų įgūdžių ugdymą;

↓ 2018/2002 35 konstatuojamoji dalis

- (78) sąskaitose pateikiama informacija ir metinės ataskaitos yra svarbios vartotojų informavimo priemonės apie jų suvartojamą energiją. Duomenys apie suvartojimą ir išlaidas taip pat gali būti kitos informacijos, kuri padeda vartotojams palyginti jų sudarytą susitarimą su kitais pasiūlymais, ir pasinaudoti skundų nagrinėjimo bei alternatyviais ginčų sprendimo mechanizmais, šaltinis. Vis dėlto, atsižvelgiant į tai, kad vartotojai dažnai skundžiasi dėl sąskaitų, ir tai yra vienas iš veiksnių, dėl kurių yra nuolat žemas vartotojų pasitenkinimo ir jų santykių su savo energijos tiekėjais lygis, būtina nustatyti, kad būtų teikiamos paprastesnės, aiškesnės ir suprantamesnės sąskaitos ir kartu užtikrinti, kad atskiromis priemonėmis, pavyzdžiui, sąskaitose pateikiama informacija, informavimo priemonėmis ir metinėmis ataskaitomis, būtų teikiama visa būtina informacija, kad vartotojai galėtų reguliuoti savo energijos suvartojimą, palyginti pasiūlymus ir keisti tiekėjus;

↓ 2012/27/ES 26 konstatuojamoji dalis

~~kuriant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, reikėtų atsižvelgti į plačiai taikant ekonomiškai efektyvias technologines naujoves, pvz., pažangiuosius skaitiklius, padidėjusį efektyvumą ir sutaupytą energiją. Jeigu įrengti pažangieji skaitikliai, įmonės neturėtų jų naudoti išrašydamos nepagrįstas sąskaitas atgaline data;~~

↓ 2012/27/ES 27 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~elektros energijos atveju pagal 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/72/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių⁸⁴, kurioje pažangiųjų skaitiklių diegimas įvertintas teigiamai, ne mažiau nei 80 % vartotojų ne vėliau kaip 2020 m. turėtų būti aprūpinti pažangiomis matavimo sistemomis. Dujų atveju pagal 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos~~

⁸⁴

~~OL L 211, 2009 8 14, p. 55.~~

~~bendrujų taisyklių⁸⁵, kurioje pažangių matavimo sistemų diegimas įvertintas teigiamai, valstybės narės arba bet kuri jų paskirta kompetentinga valdžios institucija turėtų parengti išmanių matavimo sistemų įdiegimo tvarkaraštį;~~

↓ 2012/27/ES 28 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~naudoti individualius skaitiklius arba šilumos sąnaudų skirstytuvus centralizuoto šilumos tiekimo arba bendro centrinio šildymo sistemos tiekiamos šilumos individualiam suvartojimui skaičiuoti daugiabučiuose pastatuose yra naudinga, jei galutiniai vartotojai turi priemonių savo individualiam vartojimui kontroliuoti. Todėl juos naudoti tikslinga tik pastatuose, kurių radiatoriuose yra įmontuoti termostatiniai radiatorių vožtuvai;~~

↓ 2012/27/ES 29 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~kai kuriuose daugiabučiuose pastatuose, į kuriuos šiluma tiekama centralizuoto šilumos tiekimo arba bendro centrinio šildymo sistemomis, naudoti tikslius individualius šilumos skaitiklius būtų techniniu požiūriu sudėtinga ir brangu, nes šildymui naudojamas karštas vanduo į butus patenka ir iš jų pašalinamas keliose vietose. Tačiau galima daryti prielaidą, kad individualus šilumos vartojimo skaičiavimas daugiabučiuose pastatuose techniniu požiūriu yra įmanomas, jei įrengiant individualius skaitiklius nereikėtų keisti pastato viduje esančio vamzdyno, skirto šildymui karštu vandeniu. Tokiuose pastatuose individualų šilumos suvartojimą galima skaičiuoti šilumos sąnaudų skirstytuvais, įrengtais kiekviename radiatoriuje;~~

↓ 2012/27/ES 30 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~Direktyvoje 2006/32/EB nurodyta, kad valstybės narės turi užtikrinti, kad galutiniams vartotojams konkurencingomis kainomis būtų pateikiami individualūs skaitikliai, kurie tiksliai atspindi faktinį energijos suvartojimą ir pateikia informaciją apie tikslų laiką, kada ji buvo suvartota. Daugeliu atvejų šis reikalavimas taikomas, kai yra tam tikros sąlygos: tai turi būti techniškai įmanoma, pagrįsta finansiškai ir proporcinga galimam sutaupyti energijos kiekiui. Kai prie tinklo prijungiamas naujas pastatas arba kai pastate atliekama kapitalinė renovacija, kaip apibrėžta Direktyvoje 2010/31/ES, tokie individualūs skaitikliai turėtų būti pateikiami visada. Direktyvoje 2006/32/EB taip pat yra nurodyta, kad aiškos sąskaitos pagal faktinį energijos suvartojimą turėtų būti išrašomos pakankamai dažnai, kad pirkėjai galėtų reguliuoti savo energijos suvartojimą;~~

↓ 2012/27/ES 31 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~direktyvose 2009/72/EB ir 2009/73/EB nurodyta, kad valstybės narės turi užtikrinti pažangių matavimo sistemų diegimą, kad jas naudodami vartotojai galėtų aktyviai dalyvauti elektros~~

⁸⁵

OL L 211, 2009 8 14, p. 94.

~~energijos ir dujų tiekimo rinkose. Kalbant apie elektros energiją, vietovėse, kuriose pažangių skaitiklių diegimas vertinamas kaip ekonomiškai efektyvus, ne vėliau kaip 2020 m. bent 80 % vartotojų turi būti įdiegtos pažangios matavimo sistemos. Kalbant apie gamtines dujas, terminas nenurodytas, tačiau reikalaujama parengti įdiegimo darbotvarkę. Tose direktyvose taip pat nurodyta, kad galutiniai vartotojai turi būti tinkamai informuojami apie faktinį elektros energijos / dujų suvartojimą ir kaštus pakankamai dažnai, kad jie galėtų reguliuoti savo suvartojimą;~~

↓ 2012/27/ES 32 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~direktyvų 2006/32/EB, 2009/72/EB ir 2009/73/EB nuostatų dėl matavimo ir sąskaitų išrašymo poveikis energijos taupymui buvo ribotas. Daugelyje Sąjungos šalių šiomis nuostatomis nebuvo pasiektas, kad vartotojai gautų naujausią informaciją apie energijos suvartojimą ar kad būtų išrašomos sąskaitos, grindžiamos faktiškai suvartotu kiekiu, tokiu dažnumu, kuris, sprendžiant iš tyrimų rezultatų, sudarytų galimybes vartotojams reguliuoti energijos vartojimą. Patalpų šildymo ir karšto vandens tiekimo daugiabučiuose pastatuose sektoriuose dėl nepakankamo šių nuostatų aiškumo piliečiai pateikė daugybę skundų;~~

↓ 2012/27/ES 33 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~siekiant, kad galutiniai vartotojai turėtų geresnes galimybes gauti matavimo sistemų informaciją ir sąskaitas už individualų energijos suvartojimą, atsižvelgiant į galimybes, siejamas su pažangių matavimo sistemų ir pažangių skaitiklių diegimo procesu valstybėse narėse, yra svarbu, kad Sąjungos teisės aktų reikalavimai šioje srityje būtų kuo aiškesni. Tai turėtų padėti sumažinti pažangių matavimo sistemų, turinčių tam tikras funkcijas, padedančias sutaupyti daugiau energijos, diegimo kaštus ir paskatinti energetinių paslaugų rinkų ir paklausos valdymo vystymą. Įdiegus pažangias matavimo sistemas, sudaromos sąlygos dažnai išrašyti sąskaitas, grindžiamas faktiniu suvartojimu. Tačiau taip pat reikia išaiškinti reikalavimus, keliamus galimybei gauti informaciją ir sąžiningas bei tikslias sąskaitas, grindžiamas faktiniu suvartojimu, išrašomas tais atvejais, kai pažangieji skaitikliai iki 2020 m. nebus įrengti, be kita ko, reikalavimus, susijusius su individualaus šilumos, vėsumos ir karšto vandens daugiabučiuose pastatuose, į kuriuos šiluma, vėsuma ir karštas vanduo tiekiami centralizuotomis šilumos / vėsumos tiekimo sistemomis arba atskira tokiuose pastatuose įrengta šilumos tiekimo sistema, suvartojimo matavimu ir sąskaitų išrašymu;~~

↓ 2012/27/ES 34 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

(79) rengdamos energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, valstybės narės turėtų deramai atsižvelgti į poreikį užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą ir darnų *acquis* įgyvendinimą laikantis ☒ SESV ☒ Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo;

↓ 2012/27/ES 35 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

(80) didelio naudingumo kogeneracija bei ☒ efektyvus ☒ centralizuotas šilumos ir vėsumos tiekimas suteikia daug pirminės energijos taupymo galimybių, ~~kurios~~

Sajungoje iš esmės nėra išnaudotos. Valstybės narės turėtų atlikti išsamų didelio naudingumo kogeneracijos ir ⇒ efektyvaus ⇐ centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo galimybių vertinimą. Šie vertinimai turėtų būti atnaujinami Komisijos prašymu, kad investuotojams būtų suteikta informacija apie nacionalinius plėtros planus ir būtų prisidėta kuriant stabilią ir palankią investavimo aplinką ⇒ derėti su integruotais nacionaliniais energetikos ir klimato srities veiksmų planais ir ilgalaikėmis renovacijos strategijomis ⇐. Naujuose elektros energijos gamybos įrenginiuose ir esamuose iš esmės atnaujintuose įrenginiuose arba įrenginiuose, kurių leidimas ar licencija atnaujinta, vadovaujantis kaštų ir naudos analize, iš kurios matyti kaštus viršijanti nauda, turėtų būti įrengti didelio naudingumo kogeneracijos įrenginiai, kad būtų panaudota atliekinė šiluma, susidaranti gaminant elektrą. ⇒ Panašiai ir kituose įrenginiuose, kurių vidutinis metinis suvartojamos energijos kiekis yra didelis, turėtų būti įdiegti techniniai atliekinės šilumos panaudojimo sprendimai, jei kaštų ir naudos analizė rodo, kad nauda yra didesnė. ⇐ Vėliau ši atliekinė šiluma galėtų būti perduodama centralizuoto šilumos tiekimo tinklais ten, kur jos reikia. Atvejai, dėl kurių gali reikėti taikyti leidimų išdavimo kriterijus, paprastai bus atvejai, dėl kurių taip pat reikia taikyti reikalavimus leidimams pagal 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų⁸⁶ ir leidimų išdavimui pagal Direktyvą 2009/72/EB Direktyvą (ES) 2019/944;

↓ 2012/27/ES 36 konstatuojamoji dalis

- (81) gali būti tikslinga užtikrinti, kad ~~branduolinės energijos įrenginiai ar~~ elektros energijos gamybos įrenginiai, kuriems reikia naudotis geologiniu saugojimu, numatytu 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo⁸⁷, būtų vietovėse, kuriose naudoti atliekinę šilumą naudojant didelio naudingumo kogeneraciją arba tiekiant ją centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo tinklui nėra ekonomiškai efektyvu. Todėl valstybės narės turėtų turėti galimybę netaikyti šiems įrenginiams įpareigojimo atlikti kaštų ir naudos analizę dėl įrenginio aprūpinimo įranga, kuri sudarytų sąlygas panaudoti atliekinę šilumą naudojant didelio naudingumo kogeneracijos įrenginį. Be to turėtų būti galima tiems didžiausios apkrovos ir atsarginiams įrenginiams, kuriuos planuojama eksploatuoti mažiau nei 1500 veikimo valandų per metus (svyruojantis penkerių metų vidurkis), netaikyti reikalavimo tai pat gaminti ir šilumą;

⁸⁶ 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (OL L 334, 2010 12 17, p. 17).

⁸⁷ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo (OL L 140, 2009 6 5, p. 114).

↓ 2012/27/ES 37 konstatuojamoji dalis
⇒ naujas

- (82) tikslinga, kad valstybės narės skatintų taikyti priemones ir procedūras, kuriomis būtų skatinama įrengti kogeneracijos įrenginius, kurių bendra nominali šiluminė galia yra mažesnė nei ~~20~~ ⇒ 5 ⇐ MW, siekiant skatinti paskirstytą energijos gamybą;
-

↓ naujas

- (83) siekdamos įgyvendinti išsamius nacionalinius vertinimus, valstybės narės turėtų skatinti atlikti didelio naudingumo kogeneracijos ir efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo galimybių vertinimą regioniniu ir vietos lygmenimis. Valstybės narės turėtų imtis veiksmų, kad paskatintų ir sudarytų sąlygas išnaudoti nustatytą ekonomiškai efektyvų didelio naudingumo kogeneracijos ir efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo potencialą;
- (84) efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo reikalavimai turėtų derėti su ilgalaikės klimato politikos tikslais, Sąjungos klimato ir aplinkos apsaugos standartais ir prioritetais ir atitikti principą „nedaryti reikšmingos žalos“, kaip nustatyta Reglamente (ES) 2020/85. Visose centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemose turėtų būti siekiama pagerinti sąveiką su kitomis energetikos sistemos dalimis, kad energija būtų vartojama optimaliai ir nebūtų švaistoma, išnaudojant visą pastatų potencialą kaupti šilumą ar vėsumą, įskaitant perteklinę šilumą iš paslaugų įrenginių ir netoliese esančių duomenų centrų. Todėl efektyvi centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistema turėtų užtikrinti didesnę pirminės energijos vartojimo efektyvumą ir laipsnišką atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir atliekinės šilumos ar vėsumos integravimą. Todėl šia direktyva laipsniškai įvedami griežtesni reikalavimai dėl šilumos ir vėsumos tiekimo ir jie turėtų būti taikomi konkrečiais nustatytais laikotarpiais, o nuo 2050 m. sausio 1 d. taikomi nuolat;
-

↓ 2012/27/ES 38 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (85) didelio naudingumo ~~kogeneraciją reikėtų apibrėžti kaip energijos kiekį, kuris~~ ☒ kogeneracija buvo apibrėžta kaip energijos kiekis, ☒ sutaupomas vietoj atskiros šilumos ir elektros energijos gamybos vykdant bendrą gamybą. ⇒ Didelio naudingumo kogeneracijos reikalavimai turėtų derėti su ilgalaikės klimato politikos tikslais. ⇐ Sąjungos teisės aktuose vartojamų kogeneracijos ir didelio naudingumo kogeneracijos terminų apibrėžtys neturėtų daryti poveikio kitokių apibrėžčių vartojimui nacionalinės teisės aktuose kitais tikslais, nei numatyta atitinkamuose Sąjungos teisės aktuose. Siekiant sutaupyti kuo daugiau energijos ir neprarasti energijos taupymo galimybių, daugiausia dėmesio reikėtų skirti kogeneracijos įrenginių eksploatavimo sąlygoms;

↓ 2012/27/ES 39 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

- (86) siekiant ~~padidinti~~ ☒ užtikrinti ☒ skaidrumą, ~~kad galutinis vartotojas galėtų~~ ☒ ir leisti galutiniam vartotojui ☒ rinktis tarp kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos ir kitais būdais pagamintos elektros energijos, remiantis suderintosiomis naudingumo atskaitos vertėmis turėtų būti suteikiama didelio naudingumo kogeneracijos kilmės garantija. Kilmės garantijos sistemos pačios savaime nesuteikia teisės naudotis nacionaliniais paramos mechanizmais. Svarbu, kad visų rūšių elektros energijai, pagamintai didelio naudingumo kogeneracijos būdu, būtų taikomos kilmės garantijos. Kilmės garantijas reikėtų aiškiai atskirti nuo keičiamųjų pažymėjimų;
-

↓ 2012/27/ES 40 konstatuojamoji dalis

- (87) reikėtų atsižvelgti į kogeneracijos ir centralizuoto šilumos bei vėsumos tiekimo sektorių, kurie apima daug mažų ir vidutinio dydžio gamintojų, specifinę struktūrą, ypač peržiūrint leidimų statyti kogeneracijos galios ar susijusius tinklus išdavimo administracinės procedūras, taikant principą „Visų pirma galvokime apie mažuosius“;
-

↓ 2012/27/ES 41 konstatuojamoji dalis

- (88) dauguma Sąjungos įmonių yra MVĮ. Sąjungai jos teikia didžiulių energijos taupymo galimybių. Kad padėtų MVĮ pradėti taikyti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, valstybės narės turėtų nustatyti palankią sistemą, kuria būtų siekiama MVĮ teikti techninę pagalbą ir tikslinę informaciją;
-

↓ 2012/27/ES 42 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~Direktyvoje 2010/75/ES energijos vartojimo efektyvumas nurodytas kaip vienas iš kriterijų, kurie taikomi nustatant geriausius esamus gamybos būdus ir kuriais reikėtų remtis nustatant įrenginių, kuriems ta direktyva taikoma, įskaitant degimo įrenginius, kurių bendra nominali šiluminė galia yra 50 MW ar didesnė, leidimų išdavimo sąlygas. Tačiau pagal tą direktyvą valstybės narės suteikiama galimybė nenustatyti su energijos vartojimo efektyvumu susijusių reikalavimų deginimo įrenginių ar kitų įrenginių, kurie anglies dioksidą išskiria eksploataavimo vietoje, veiklai, nurodytai Direktyvos 2003/87/EB I priede. Valstybės narės galėtų įtraukti informaciją apie energijos vartojimo efektyvumo lygius į savo ataskaitas, teikiamas pagal Direktyvą 2010/75/ES;~~

- (89) remdamosi objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais ir atsižvelgdamos į gaires ir kodeksus, parengtus laikantis ~~2009 m. liepos 13 d.~~ Europos Parlamento ir Tarybos reglamento ~~(EB) Nr. 714/2009(ES) 2019/943⁸⁸ dėl prieigos prie tarpvalstybinių elektros energijos mainų tinklo sąlygų⁸⁹ ir 2009 m. liepos 13 d.~~ Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 715/2009 ~~dėl teisės naudotis gamtinių dujų perdavimo tinklais sąlygų⁹⁰~~, valstybės narės turėtų nustatyti taisykles, kuriomis būtų reglamentuojamas tinklų sujungimo ir sustiprinimo, taip pat techninio pritaikymo, reikalingo naujiems didelio naudingumo kogeneracijos būdu gaminamos elektros energijos gamintojams integruoti, kaštų padengimas ir pasidalijimas. Didelio naudingumo kogeneracijos būdu gaminamos elektros energijos gamintojams turėtų būti leidžiama skelbti kvietimą dalyvauti sujungimo darbų konkurse. Reikėtų sudaryti palankesnes prieigos prie didelio naudingumo kogeneracijos būdu gaminamos elektros energijos tinklo sistemos sąlygas, visų pirma mažos galios ir labai mažos galios kogeneracijos įrenginiams. Laikydamosi Direktyvos (ES) 2019/944 ~~2009/72/EB 93~~ straipsnio 2 dalies ir Direktyvos 2009/73/EB 3 straipsnio 2 dalies valstybės narės gali elektros energijos ir dujų sektoriuose veikiančioms įmonėms nustatyti su viešosiomis paslaugomis susijusius įpareigojimus, be kita ko, susijusius su energijos vartojimo efektyvumu;

- (90) būtina nustatyti nuostatas, susijusias su sąskaitų išrašymu, vieno langelio principu veikiančiu kontaktiniu centru, neteisminiu ginčų sprendimu, energijos nepritekliumi ir pagrindinėmis sutartinėmis teisėmis, siekiant pririnkus jas suderinti su atitinkamomis nuostatomis dėl elektros energijos pagal Direktyvą (ES) 2019/944, kad būtų sustiprinta vartotojų apsauga ir sudarytos sąlygos galutiniams vartotojams dažniau gauti aiškią ir naujausią informaciją apie savo suvartotą šildymo, vėsinimo energiją ar buitinį karštą vandenį ir reguliuoti energijos vartojimą;
- (91) didesnė vartotojų apsauga turėtų būti užtikrinta visiems vartotojams suteikiant galimybę naudotis veiksmingais, nepriklausomais neteisminio ginčų sprendimo mechanizmais, kaip antai kreiptis į energetikos ombudsmeną, vartotojų instituciją arba reguliavimo instituciją. Todėl valstybės narės turėtų nustatyti greitas ir veiksmingas skundų nagrinėjimo procedūras;
- (92) turėtų būti pripažintas atsinaujinančių išteklių energetikos bendruomenių pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/2001⁹¹ ir piliečių energetikos bendruomenių pagal Direktyvą (ES) 2019/944 įnašas siekiant Europos žaliojo kurso ir

⁸⁸ 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/943 dėl elektros energijos vidaus rinkos (OL L 158, 2019 6 14, p. 54).

⁸⁹ ~~OL L 211, 2009 8 14, p. 15.~~

⁹⁰ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 715/2009 dėl teisės naudotis gamtinių dujų perdavimo tinklais sąlygų (OL L 211, 2009 8 14, p. 36).

⁹¹ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją (OL L 328, 2018 12 21, p. 82).

2030 m. klimato tikslo įgyvendinimo plano tikslų. Todėl valstybės narės turėtų apsvastyti atsinaujinančių išteklių energetikos bendruomenių ir piliečių energetikos bendruomenių vaidmenį ir jas skatinti. Tos bendruomenės gali padėti valstybėms narėms pasiekti šios direktyvos tikslus, didindamos energijos vartojimo efektyvumą vietos ar namų ūkių lygmeniu. Jos gali įgalinti ir įtraukti vartotojus ir sudaryti sąlygas tam tikroms namų ūkių vartotojų grupėms, be kita ko, kaimo ir atokiose vietovėse, dalyvauti energijos vartojimo efektyvumo projektuose ir intervencinėse programose. Energetikos bendruomenės gali padėti kovoti su energijos nepriteklumi palengvindamos energijos vartojimo efektyvumo projektų įgyvendinimą, mažindamos energijos suvartojimą ir tiekimo tarifus;

- (93) turėtų būti pripažinta, kad vieno langelio principu veikiančios įstaigos ar panašios struktūros gali įnešti savo įnašą kaip mechanizmai, galintys sudaryti sąlygas įvairioms tikslinėms grupėms, įskaitant piliečius, MVI ir valdžios institucijas, rengti ir įgyvendinti projektus ir priemones, susijusias su perėjimu prie švarios energijos. Tas įnašas gali būti techninių, administracinių ir finansinių konsultacijų ir pagalbos teikimas, būtinų administracinių procedūrų ar prieigos prie finansų rinkų palengvinimas arba pagalba susiorientuoti nacionalinės ir Europos teisės sistemoje, įskaitant viešojo pirkimo taisykles bei kriterijus ir ES taksonomiją;
- (94) Komisija turėtų peržiūrėti savo priemonių, skirtų platformų ar forumų kūrimui remti, poveikį, pasitelkdama, be kita ko, Europos socialinio dialogo įstaigas, propaguojančias energijos vartojimo efektyvumo mokymo programas, ir prireikus siūlyti papildomas priemones. Komisija taip pat turėtų skatinti Europos socialinius partnerius dalyvauti diskusijose dėl energijos vartojimo efektyvumo, ypač pažeidžiamų vartotojų ir galutinių naudotojų, įskaitant energijos nepriteklių patiriančius vartotojus;
- (95) įgyvendinant Europos žaliąjį kursą labai svarbu, kad pertvarka siekiant iki 2050 m. užtikrinti Sąjungos poveikio klimatui neutralumą būtų teisinga. Europos socialinių teisių ramstyje, kurį 2017 m. lapkričio 17 d. bendrai paskelbė Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija, energetika priskiriama prie pagrindinių paslaugų, kurias gauti turi teisę kiekvienas. Asmenims, neturintiems galimybių naudotis tokiomis paslaugomis, turi būti taikomos paramos priemonės⁹².
- (96) būtina užtikrinti, kad energijos nepriteklių patiriantys žmonės, pažeidžiami vartotojai ir, kai taikytina, socialiniuose būstuose gyvenantys žmonės būtų apsaugoti ir šiuo tikslu būtų įgalinti aktyviai dalyvauti valstybių narių įgyvendinamose energijos vartojimo efektyvumo didinimo intervencinėse programose, priemonėse ir naudotis susijusiomis vartotojų apsaugos ar informavimo priemonėmis;
- (97) nacionaliniu ir Sąjungos lygmenimis prieinamas viešasis finansavimas turėtų būti strategiškai investuojamas į energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, visų pirma skirtas pažeidžiamiems vartotojams, energijos nepriteklių patiriantiems žmonėms ir socialiniuose būstuose gyvenantiems žmonėms. Valstybės narės turėtų pasinaudoti kiekvienu finansiniu įnašu, kurį jos galėtų gauti iš Socialinio klimato fondo⁹³, ir pajamomis, gautomis iš ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos.

⁹² ESTR 20 principas „Galimybė naudotis pagrindinėmis paslaugomis“: https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_lt

⁹³ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo įsteigiamas Socialinis klimato fondas (COM 2021 568 final).

Šios pajamos padės valstybėms narėms įvykdyti pareigą įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo priemones ir politikos priemones pagal įpareigojimą taupyti energiją, pirmenybę teikiant pažeidžiamiesiems vartotojams ir energijos nepriteklių patiriantiems žmonėms, kurie gali būti ir kaimo ar atokiuose regionuose gyvenantys žmonės;

- (98) nacionalinės finansavimo schemos turėtų būti papildytos tinkamomis geresnio informavimo, techninės ir administracinės pagalbos sistemomis, galimybėmis lengviau gauti finansavimą, kurios leistų geriausiai panaudoti turimas lėšas, visų pirma energijos nepriteklių patiriantiems žmonėms, pažeidžiamiesiems vartotojams ir, kai taikoma, socialiniuose būstuose gyvenantiems žmonėms;
- (99) valstybės narės turėtų vienodai įgalinti ir apsaugoti visus žmones, neatsižvelgiant į jų biologinę ar socialinę lytį, amžių, negalią, rasę ar etninę kilmę, seksualinę orientaciją, religiją ar tikėjimą, ir užtikrinti, kad tie, kurie yra labiausiai paveikti energijos nepritekliaus arba kuriems jis labiausiai gresia, arba kurie yra jautriausi neigiamam energijos nepritekliaus poveikiui, būtų tinkamai apsaugoti. Be to, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad energijos vartojimo efektyvumo priemonės nedidintų esamos nelygybės, visų pirma susijusios su energijos nepriteklumi;

↓ 2012/27/ES 44 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~reagavimas į paklausą yra svarbi energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonė, kadangi tai padeda gerokai padidinti vartotojų arba jų paskirtų trečiųjų šalių galimybes imtis veiksmų, susijusių su vartojimu ir sąskaitų informacija, tai mechanizmas, kuriuo mažinamas ar keičiamas vartojimas, dėl to energijos galima sutaupyti tiek galutinio vartojimo atveju, tiek energijos gamyboje, perdavime ir skirstyme, tinkamiau naudojant tinklus ir gamybos įrenginius;~~

↓ 2012/27/ES 45 konstatuojamoji dalis
⇒ naujas

- (100) ~~reaguojant į paklausą gali būti remiamasi tuo, kaip galutiniai vartotojai reaguoja į kainų signalus, arba pastatų automatizavimu. Turėtų būti gerinamos reagavimo į paklausą sąlygos ir galimybės, be kita ko, ir smulkiųjų galutinių vartotojų atveju. Todėl atsižvelgiant į tolesnį pažangiųjų tinklų diegimą, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad nacionalinės energetikos reguliavimo institucijos galėtų užtikrinti, kad tinklų tarifais ir taisyklėmis būtų skatinamas energijos vartojimo efektyvumo didinimas ir skatinama dinamiška kainodara atsižvelgiant į galutinių vartotojų reagavimo į paklausą priemones. Turėtų būti siekiama užtikrinti rinkos integravimą ir patekimo į rinką vienodomis sąlygomis galimybės, kurios taikomos ne tik gamybai, bet ir paklausos ištekliams (tiekimui ir vartotojų apkrovai). Be to, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad nacionalinės energetikos reguliavimo institucijos laikytųsi integruoto požiūrio, kuris apimtų galimas taupymo priemones energijos tiekimo ir galutinio naudojimo sektoriuose.~~ ⇒ Nedarant poveikio tiekimo saugumui, rinkos integracijai ir numatomoms investicijoms į jūrinius elektros tinklus, būtinoms atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybai jūroje plėtoti, nacionalinės energetikos reguliavimo institucijos turėtų užtikrinti, kad planavimo ir sprendimų priėmimo procesuose būtų taikomas principas „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“

ir kad tinklo tarifais ir taisyklėmis būtų skatinama didinti energijos vartojimo efektyvumą. Valstybės narės taip pat turėtų užtikrinti, kad į principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ atsižvelgtų perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai. Perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriams tai padėtų apsvarstyti geresnius energijos vartojimo efektyvumo sprendimus ir papildomas sąnaudas, patiriamas perkant paklausos išteklius, taip pat įvairių investicijų į tinklus ir eksploataavimo planų poveikį aplinkai ir socialinį bei ekonominį poveikį. Toks požiūris reikalauja persiorientuoti nuo siauros ekonominio efektyvumo perspektyvos prie kuo didesnės socialinės gerovės užtikrinimo. Principas „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ visų pirma turėtų būti taikomas rengiant energetikos infrastruktūros plėtros scenarijus, kuriuose paklausos sprendimus galima laikyti perspektyviomis alternatyvomis ir reikia tinkamai įvertinti, ir jis turėtų tapti neatsiejama tinklo planavimo projektų vertinimo dalimi. Jo taikymą turėtų tikrinti nacionalinės reguliavimo institucijos; ⇐

↓ 2012/27/ES 46 konstatuojamoji dalis
⇒ naujas

- (101) reikėtų, kad būtų pakankamai patikimų ir kompetentingų energijos vartojimo efektyvumo srities specialistų, kad būtų užtikrintas veiksmingas šios direktyvos įgyvendinimas laiku, pavyzdžiui, kad būtų laikomasi energijos vartojimo audito ir energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemų įgyvendinimo reikalavimų. Todėl valstybės narės turėtų energetinių paslaugų teikėjams nustatyti sertifikavimo ⇒ ir (arba) lygiavertes kvalifikacijos ir tinkamo mokymo ⇐ sistemas, energijos vartojimo auditą ir kitas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ⇒, glaudžiai bendradarbiaudamos su socialiniais partneriais, mokymo paslaugų teikėjais ir kitais suinteresuotaisiais subjektais. Sistemos turėtų būti vertinamos kas ketverius metus pradedant nuo 2024 m. gruodžio mėn. ir prireikus atnaujinamos siekiant užtikrinti reikiamą energetinių paslaugų teikėjų, energijos auditorių, energijos valdytojų ir pastato dalių montuotojų kompetencijos lygį ⇐;

↓ 2012/27/ES 47 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (102) būtina toliau plėtoti energetinių paslaugų rinką siekiant užtikrinti ir energetinių paslaugų paklausą, ir pasiūlą. ~~Šiuo klausimu gali padėti s~~Skaidrumas, pavyzdžiui, sudarant ⇒ sertifikuotų ⇐ energetinių paslaugų teikėjų sąrašus. ~~Paklausą taip pat gali padėti skatinti pavyzdinės sutartys, keitimasis geriausios praktikos pavyzdžiais ir gairės, visų pirma susijusios su sutartimis dėl energijos vartojimo efektyvumo~~ ⇒ ir galimybė naudotis sutarčių pavyzdžiais, keitimasis geriausia praktika ir gairės labai padeda įsisavinti energetikos paslaugas ir sudaryti sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo ir gali padėti skatinti paklausą ir didinti pasitikėjimą energetikos paslaugų teikėjais ⇐. ~~Kaip ir taikant kitas trečiųjų šalių finansavimo priemones, S~~sutartyje dėl energijos vartojimo efektyvumo energetinės paslaugos gavėjas išvengia investicinių kaštų, naudodamas sutaupytos energijos finansinės vertės dalį, kad grąžintų trečiosios šalies visiškai arba iš dalies atliktas investicijas. ⇒ Tai gali padėti pritraukti privatųjį kapitalą, o jis yra svarbiausias siekiant padidinti pastatų renovacijos normas Sąjungoje, sutelkti ekspertus rinkoje ir kurti inovacinius verslo modelius. Todėl turėtų būti

reikalaujama, kad negyvenamuosiuose pastatuose, kurių naudingasis patalpų plotas viršija 1000 m², būtų įvertinta galimybė renovacijos tikslais sudaryti sutartis dėl energinio naudingumo. Tai yra žingsnis į priekį didinant pasitikėjimą energetikos paslaugų įmonėmis ir sudarant sąlygas ateityje didinti tokių projektų skaičių; ⇐

⇓ naujas

- (103) atsižvelgiant į Komisijos komunikate „Renovacijos banga“ nustatytus plataus užmojo renovacijos tikslus kitą dešimtmetį, būtina padidinti nepriklausomų rinkos tarpininkų vaidmenį, įskaitant vieno langelio principu veikiančius centrus ar panašius paramos mechanizmus, siekiant plėtoti rinkos pasiūlą ir paklausą ir skatinti sudaryti sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo tiek privačių, tiek viešųjų pastatų renovacijai vykdyti. Svarbų vaidmenį šioje srityje galėtų atlikti vietos energetikos agentūros, jos galėtų nustatyti bei remti galimų tarpininkų ar vieno langelio principu veikiančių centrų steigimą;
- (104) dėl likusių reguliavimo ir su reguliavimu nesusijusių kliūčių keliose valstybėse narėse vis dar susiduriama su didelėmis kliūtimis sudaryti sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo. Todėl būtina spręsti klausimus, susijusius su nacionalinės teisės aktų sistemų dviprasmiškumu, kompetencijos stoka, ypač dėl viešojo pirkimo procedūrų, ir konkuruojančiomis paskolomis bei dotacijomis;
- (105) valstybės narės turėtų toliau remti sutarčių dėl energijos vartojimo efektyvumo įsisavinimą viešajame sektoriuje, pateikdamos sutarčių pavyzdžius, kuriuose atsižvelgiama į esamus Europos arba tarptautinius standartus, konkursų gaires ir 2018 m. gegužės mėn. Eurostat ir Europos investicijų banko paskelbtą Energijos vartojimo efektyvumo sutarčių statistinio vertinimo vadovą⁹⁴ dėl sutarčių dėl energijos vartojimo efektyvumo traktavimo valdžios sektoriaus sąskaitose, kurie suteikė galimybių pašalinti likusias reglamentavimo kliūtis šioms sutartims valstybėse narėse;

↓ 2012/27/ES 48 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- ~~(106)~~ ⇒ valstybės narės ėmėsi priemonių, kad nustatytų ir pašalintų reguliavimo ir su reguliavimu nesusijusias kliūtis. Tačiau ⇐ reikia ⇒ didinti pastangas ⇐ ~~nustatyti ir panaikinti reguliavimo ir su reguliavimu nesusijusias kliūtis, trukdančias taikyti sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo ir kitas trečiųjų šalių teikiamo energijos taupymo finansavimo priemones~~ ⇒, kurios gali padėti sutaupyti energijos ⇐. Šios kliūtys apima apskaitos taisykles ir praktiką, kurios visą investicijų laiką trukdo apskaitos dokumentuose tinkamai pateikti kapitalo investicijų ir per metus dėl energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupytas lėšas. ~~Be to, nacionaliniu lygiu reikėtų šalinti esamo pastatų fondo renovavimo kliūtis, susijusias su tuo, kad paskatos padalijamos įvairiems atitinkamiems subjektams;~~

⁹⁴ https://ec.europa.eu/eurostat/documents/1015035/8885635/guide_to_statistical_treatment_of_epcs_en.pdf/f74b474b-8778-41a9-9978-8f4fe8548ab1

↓ naujas

- (107) valstybės narės pasinaudojo 2014 ir 2017 m. nacionaliniais efektyvaus energijos vartojimo veiksmų planais, kad praneštų apie pažangą, padarytą šalinant reguliavimo ir su reguliavimu nesusijusias kliūtis didinti energijos vartojimo efektyvumą, susijusias su skirtingomis pastato ar pastato vienetų savininkų ir nuomininkų paskatomis arba skirtingomis savininkų paskatomis. Tačiau valstybės narės turėtų toliau dirbti šia kryptimi ir išnaudoti efektyvaus energijos vartojimo potencialą atsižvelgdamos į 2016 m. Eurostato statistinius duomenis, kurie rodo, kad daugiau nei keturi iš dešimties europiečių gyvena butuose ir daugiau kaip trys iš dešimties europiečių yra nuomininkai;

↓ 2012/27/ES 49 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (108) valstybės narės ir regionai turėtų būti skatinami visapusiškai naudotis ⇒ lėšomis iš DFP ir „Next Generation EU“, įskaitant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę, ~~⇒ struktūriniams fondams ir~~ Sanglaudos ~~politikos~~ ~~fondų~~ ~~ais~~ ⇒, Europos žemės ūkio fondu kaimo plėtrai ir Teisingos pertvarkos fondu, taip pat finansinėmis priemonėmis ir technine pagalba pagal programą „InvestEU“, ~~kad~~ paskatintų ⇒ privačias ir viešąsias ⇒ investicijas į energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones. Investuojant į energijos vartojimo efektyvumą gali būti prisidėta prie ekonomikos augimo, užimtumo, inovacijų ir namų ūkių ~~kuro~~ ⇒ energijos ⇒ nepritekliaus mažinimo, todėl investicijomis teigiamai prisidedama prie ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos ⇒ ir žaliojo ekonomikos gaivinimo ⇒. Galimos finansavimo sritys – energijos vartojimo efektyvumo priemonės viešuosiuose pastatuose ir būstuose, taip pat naujų gebėjimų ugdymas siekiant skatinti užimtumą energijos vartojimo efektyvumo sektoriuje. ⇒ Komisija užtikrins įvairių finansavimo priemonių, visų pirma pagal pasidalijamojo valdymo ir tiesioginio valdymo principą valdomų fondų (kaip antai centralizuotai valdomų programų „Europos Horizontas“ ar LIFE), taip pat dotacijų, paskolų ir techninės pagalbos sinergiją, kad užtikrintų kuo didesnę jų sverto poveikį privačiam finansavimui ir poveikį energijos vartojimo efektyvumo politikos tikslų įgyvendinimui; ⇒

↓ 2012/27/ES 50 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

- (109) valstybės narės turėtų skatinti naudoti finansavimo priemones šios direktyvos tikslams siekti. Tokios finansavimo priemonės galėtų apimti finansinius įnašus ir baudas už tam tikrų šios direktyvos nuostatų nesilaikymą; išteklius, skirtus energijos vartojimo efektyvumui pagal ~~Direktyvos 2003/87/EB~~ Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB⁹⁵ 10 straipsnio 3 dalį; išteklius, skirtus energijos vartojimo efektyvumui

⁹⁵ 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL L 275, 2003 10 25, p. 32).

pagal ☒ Europos fondus ir programas ☒ ~~daugiamečę finansinę programą, ypač iš sanglaudos ir struktūrinių bei kaimo plėtros fondų~~, ir specialias Europos finansines priemones, kaip antai Europos energijos vartojimo efektyvumo fondas;

↓ 2012/27/ES 51 konstatuojamoji dalis

- (110) finansavimo priemonėms, kuomet ~~kai~~ įmanoma, galėtų būti naudojami ištekliai, skirti energijos vartojimo efektyvumui iš Sąjungos projektų obligacijų įplaukų; ištekliai, skirti energijos vartojimo efektyvumui iš Europos investicijų banko ir kitų Europos finansų įstaigų, visų pirma, iš Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko ir Europos Tarybos plėtros banko; ištekliai, kuriems finansų įstaigose taikomas svirtas; nacionaliniai ištekliai, be kita ko, sukuriant reguliavimo ir fiskalinę sistemas, kuriomis būtų skatinama įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo iniciatyvas ir programas; pajamos iš metinių emisijos kvotų pagal ~~Sprendimą Nr. 406/2009/EB~~ Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 406/2009/EB⁹⁶;
-

↓ 2012/27/ES 52 konstatuojamoji dalis

- (111) finansavimo priemonės visų pirma tuos įnašus, išteklius ir pajamas galėtų naudoti tam, kad būtų skatinamos privataus kapitalo investicijos ir sudaromos tam sąlygos, ypač pasitelkiant institucinius investuotojus, kartu taikant kriterijus, kuriais skiriant lėšas užtikrinamas aplinkos apsaugos ir socialinių tikslų įgyvendinimas; naudoti novatoriškus finansavimo mechanizmus (pvz., privataus kapitalo paskolų garantijas, sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo skatinančias paskolų garantijas, dotacijas, subsidijuojamas paskolas ir specialias kredito linijas, trečiųjų šalių finansavimo sistemas), mažinančius energijos vartojimo efektyvumo projektų rizikingumą, taip pat sudarančius sąlygas net ir žemų ir vidutinių pajamų namų ūkiams atlikti ekonomiškai efektyvią renovaciją; būti susietos su programomis ar agentūromis, kurios apjungs energijos taupymo projektus ir vertins jų kokybę, teiks techninę pagalbą, skatins energetinių paslaugų rinkos vystymąsi ir padės sukurti vartotojų paklausą energetinėms paslaugoms;
-

↓ 2012/27/ES 53 konstatuojamoji dalis

- (112) finansavimo priemonės taip pat galėtų teikti pakankamai išteklių mokymo ir sertifikavimo programoms, kuriomis didinami ir patvirtinami gebėjimai efektyvaus energijos vartojimo srityje, remti; teikti išteklių nedidelės galios technologijų ir labai mažos galios technologijų, skirtų energijai gaminti, moksliniams tyrimams ir demonstravimo veiklai, taip pat šių technologijų diegimo paspartinimui bei tų generatorių jungtims prie tinklo optimizuoti; būti susiejamos su programomis, kurias
-

⁹⁶ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 406/2009/EB dėl valstybių narių pastangų mažinti jų šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, Bendrijai siekiant įvykdyti įsipareigojimus iki 2020 m. sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas (OL L 140, 2009 6 5, p. 136).

įgyvendinant skatinamas efektyvus energijos vartojimas visuose gyvenamuosiuose būstuose, kad nebūtų energijos nepritekliaus ir gyvenamuosius būstus išnuomojė jų savininkai būtų skatinami kuo labiau padidinti savo nuosavybės energijos vartojimo efektyvumą; teikti pakankamai išteklių, kad būtų remiamas socialinis dialogas ir standartų nustatymas, siekiant didinti energijos vartojimo efektyvumą ir užtikrinti geras darbo sąlygas ir sveikatos apsaugą bei saugą darbe;

↓ 2012/27/ES 54 konstatuojamoji dalis
⇒ naujas

- (113) turėtų būti naudojamos Sąjungos turimos ⇒ finansavimo programos, ⇐ finansinės priemonės ir novatoriški finansavimo mechanizmai, kad būtų pasiektas viešųjų organizacijų pastatų energinio naudingumo didinimo tikslo įgyvendinimo praktinis poveikis. Šiuo požiūriu tokių mechanizmų kūrimui valstybės narės savanoriškai gali naudoti savo pajamas, gautas iš metinių išmetamo dujų kiekio kvotų pagal Sprendimą Nr. 406/2009/EB, atsižvelgdamos į nacionalines biudžeto taisykles;

↓ 2012/27/ES 55 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

- (114) įgyvendinant ~~20 %~~ energijos vartojimo efektyvumo tikslą, Komisija ~~privalės~~ ☒ turėtų ☒ stebėti ~~naujų~~ ☒ aktualių ☒ priemonių poveikį Direktyvai 2003/87/EB, nustatančiai Sąjungos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą (ETS), kad būtų išsaugotos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos paskatos, kuriomis skatinamos investicijos į mažo anglies dioksido kiekio technologijas, o ETS sektoriai pasirengtų būsimoms inovacijoms. Ji turės stebėti poveikį tiems pramonės sektoriams, kuriems būdinga didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, kaip nustatyta Komisijos sprendime 2014/746/ES⁹⁷ 2009 m. gruodžio 24 d. Komisijos sprendime 2010/2/ES, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB nustatomas sektorių ir jų pošakių, kuriems būdinga didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, sąrašas⁹⁸, siekiant užtikrinti, kad šia direktyva minėtų sektorių plėtojimas būtų skatinamas ir jam nebūtų trukdoma;

↓ 2012/27/ES 56 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~Direktyvoje 2006/32/EB reikalaujama, kad valstybės narės ne vėliau kaip 2016 m. patvirtintų bendrą nacionalinį orientacinį 9 % energijos taupymo tikslą, kuris įgyvendinamas naudojant energetines paslaugas bei kitas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, ir dėti pastangas, kad jis būtų pasiektas. Toje direktyvoje nurodyta, kad valstybėms narėms patvirtinus antrąjį energijos vartojimo efektyvumo planą, pritaikant ir tam tikrais atvejais Komisija turi pateikti pasiūlymų dėl papildomų priemonių, įskaitant tikslų įgyvendinimo~~

⁹⁷ 2014 m. spalio 27 d. Komisijos sprendimas 2014/746/ES kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB nustatomas 2015–2019 m. laikotarpio sektorių ir jų pošakių, kuriems būdinga didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, sąrašas (OL L 308, 2014 10 29, p. 114).

⁹⁸ OL L 1, 2010 1 5, p. 10.

~~laikotarpio pratęsimą. Jei ataskaitoje daroma išvada, kad siekiant toje direktyvoje nustatytų nacionalinių orientacinių tikslų padaryta nepakankama pažanga, šiuose pasiūlyimuose turi būti atsižvelgta į tikslų mastą ir pobūdį. Kartu su šia direktyva pateiktame poveikio vertinime konstatuojama, kad valstybės narės jau siekia 9 % tikslo, kuris yra gerokai mažesnio užmojo nei vėliau patvirtintas 20 % energijos taupymo 2020 m. tikslas, todėl tikslų lygio nagrinėti nereikia;~~

↓ 2012/27/ES 57 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~Pažangios energetikos Europai programa, įsteigta 2006 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1639/2006/EB dėl Konkurencingumo ir inovacijų bendrosios programos įsteigimo (2007–2013 m.)⁹⁹, kuria buvo pašalintos kliūtys rinkoje, pavyzdžiui, nepakankamas rinkos dalyvių ir institucijų informuotumas ir pajėgumas, nacionalinės techninės ar administracinės kliūtys tinkamam energijos vidaus rinkos veikimui arba darbo rinkos, kurios išvystytos nepakankamai, kad būtų įvykdytas mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos uždavinys, padėjo sukurti palankią aplinką tinkamam Sąjungos tvarios energetikos politikos įgyvendinimui. Daugelis tų kliūčių tebėra aktualios;~~

↓ 2012/27/ES 58 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~siekiant išnaudoti su energija susijusių gaminių didžiulį energijos taupymo potencialą, turėtų būti paspartintas ir išplėstas 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/125/EB, nustatančios ekologinio projektavimo reikalavimų su energija susijusiems gaminiams nustatymo sistemą¹⁰⁰, ir 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/30/ES dėl su energija susijusių gaminių suvartojamos energijos ir kitų išteklių nurodymo ženklinant gaminį ir apie jį pateikiant standartinę informaciją¹⁰¹ įgyvendinimas. Pirmenybė turėtų būti teikiama gaminiams, kurių energijos taupymo potencialas yra didžiausias, kaip nustatyta ekologinio projektavimo darbo plane, ir atitinkamais atvejais – esamų priemonių peržiūrai;~~

↓ 2012/27/ES 59 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~siekiant paaiškinti sąlygas, kurioms esant valstybės narės gali nustatyti energinio naudingumo reikalavimus pagal Direktyvą 2010/31/ES kartu laikantis Direktyvos 2009/125/EB ir jos įgyvendinimo priemonių, reikėtų atitinkamai iš dalies pakeisti Direktyvą 2009/125/EB;~~

⁹⁹ OL L 310, 2006 11 9, p. 15.
¹⁰⁰ OL L 285, 2009 10 31, p. 10.
¹⁰¹ OL L 153, 2010 6 18, p. 1.

↓ 2018/2002 36 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (115) valstybių narių priemonės turėtų remti tinkamai parengtos ir veiksmingos Sąjungos finansinės priemonės ⇒ pagal ⇐ ☒ programą „InvestEU“ ☒, ~~pavyzdžiui, Europos struktūriniai ir investiciniai fondai, Europos strateginių investicijų fondas~~, taip pat finansavimas iš Europos investicijų banko (EIB) ir Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko (ERPB), kurie turėtų remti investicijas į energijos vartojimo efektyvumą visuose energijos grandinės etapuose ir pasitelkti išsamią sąnaudų ir naudos analizę su diferencijuotų diskonto normų modeliu. Teikiant finansinę paramą daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama ekonomiškai efektyviems energijos vartojimo efektyvumo didinimo metodams, dėl kurių sumažėtų suvartojamos energijos kiekis. EIB ir ERPB, veikdami kartu su nacionaliniais skatinamojo finansavimo bankais, turėtų kurti, rengti ir finansuoti programas ir projektus, pritaikytus efektyvumo didinimo sričiai, įskaitant energijos nepriteklių patiriančius namų ūkius;

↓ naujas

- (116) tarpsektoriniai teisės aktai suteikia tvirtą pagrindą apsaugoti vartotojus, besinaudojančius įvairiomis dabar teikiamomis energetikos paslaugomis ir, tikėtina, kad jis bus plėtojamas. Vis dėlto tam tikros pagrindinės vartotojų sutartinės teisės turėtų būti aiškiai nustatytos. Vartotojams reikėtų teikti paprastą ir nedviprasmišką informaciją apie jų teises, susijusias su energetikos sektoriumi;
- (117) didesnė vartotojų apsauga užtikrinama visiems vartotojams suteikiant galimybę naudotis veiksmingais, nepriklausomais neteisminio ginčų sprendimo mechanizmais, kaip antai kreiptis į energetikos ombudsmeną, vartotojų instituciją arba reguliavimo instituciją. Todėl valstybės narės turėtų nustatyti greitas ir veiksmingas skundų nagrinėjimo procedūras;

↓ 2018/2002 38 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (118) ~~siekiant, kad būtų galima įvertinti Direktyvos 2012/27/ES su pakeitimais, padarytais šia direktyva, ☒ šios direktyvos ☒ veiksmingumą, reikėtų nustatyti reikalavimą atlikti bendrą jostos direktyvos peržiūrą ir pateikti ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai ne vėliau kaip ⇒ 2027 ⇐ 2024 m. vasario 28 d. Ta peržiūra turėtų būti atlikta po 2023 m. Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos pasaulinės pažangos įvertinimo, kad būtų galima užtikrinti galimybę atlikti būtinus derinimus su tuo procesu~~, taip pat atsižvelgiant į ekonominius ir inovacijų pokyčius;

↓ 2018/2002 39 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

- (119) vietos ir regionų institucijos turėtų atlikti vadovaujamą vaidmenį plėtojant, rengiant, įgyvendinant ir vertinant ☒ šioje direktyvoje ☒ ~~Direktyvoje 2012/27/ES~~ nustatytas priemonės, kad jos galėtų tinkamai spręsti klausimus, susijusius su jų klimato, kultūros ir visuomenės ypatumais;

↓ 2018/2002 40 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (120) atsižvelgiant į technologijų pažangą ir didėjančią atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį elektros energijos gamybos sektoriuje, sutaupytos elektros energijos kiekiui, išreikštam kWh, apskaičiuoti taikomas nustatytasis koeficientas, turėtų būti peržiūrėtas, kad būtų atsižvelgta į elektros ⇒ ir kitų energijos nešiklių ⇐ pirminės energijos koeficiento (PEK) pokyčius. Elektros PEK apskaičiavimas, atspindintis energijos rūšių derinį, grindžiamas metinėmis vidutinėmis vertėmis. „Fizinės energijos turinio“ apskaičiavimo metodas naudojamas branduolinės elektros energijos ir šilumos gamybai, o „techninės konversijos našumo“ metodas – elektros energijos ir šilumos gamybai iš iškastinio kuro ir biomasės. Ne degimo būdu pagamintai atsinaujinančiųjų išteklių energijai taikomas metodas – tiesioginis ekvivalentas, grindžiamas „bendro pirminės energijos kiekio“ požiūriu. Siekiant apskaičiuoti, kokią pirminės energijos dalį kogeneracijoje sudaro elektros energija, naudojamas ☒ šios direktyvos ☒ ~~Direktyvos 2012/27/ES~~ II priede pateiktas metodas. Naudojama vidutinė, o ne ribinė rinkos pozicija. Laikoma, kad ne degimo būdu iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos energijos konversijos našumas yra 100 %proc., geoterminių jėgainių pagamintos energijos – 10 %proc., o branduolinių elektrinių – 33 %proc. Bendras kogeneracijos naudingumas apskaičiuojamas remiantis naujausiais Eurostato duomenimis. Kalbant apie sistemos ribas, visų energijos šaltinių PEK yra 1. PEK vertė nurodo 2018 m. ir grindžiama duomenimis, interpoliuotais iš naujausios 2015 ir 2020 m. PRIMES pagrindinio scenarijaus versijos bei patikslintais Eurostato iki 2016 m. turimais duomenimis. Analizė apima valstybes nares ir Norvegiją. Norvegijos duomenų rinkinys yra grindžiamas ~~Europos elektros energijos perdavimo sistemos operatorių tinkle~~ ☒ ENTSO-E ☒ duomenimis;

↓ 2018/2002 41 konstatuojamoji dalis

- (121) dėl Sąjungos teisės įgyvendinimo sutaupytos energijos kiekis neturėtų būti įskaičiuojamas, nebent tas sutaupymas atsirado dėl priemonės, kuri viršija atitinkamu Sąjungos teisės aktu reikalaujamus būtiniausius lygius tuo, kad ja nustatyti didesni energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai valstybės narės lygmeniu, arba tuo, kad priemonė daugiau diegiama. Pastatų sektoriuje esama didelių galimybių dar labiau padidinti energijos vartojimo efektyvumą, o pastatų renovacija yra esminis ir ilgalaikis didesnio energijos sutaupymo elementas, kuriam būdinga masto ekonomija. Taigi būtina išaiškinti, kad gali būti įskaičiuotas bet koks dėl esamų pastatų renovacijos skatinimo priemonių sutaupytos energijos kiekis, su sąlyga, kad toks sutaupymas viršija kiekį, kuris būtų buvęs sutaupytas netaikant atitinkamos priemonės, ir su sąlyga, kad valstybė narė įrodo, kad įpareigotoji, dalyvaujančioji ar įgaliotoji šalis faktiškai prisidėjo prie nurodyto energijos sutaupymo pasiekimo;

↓ 2018/2002 42 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

- (122) vadovaujantis energetikos sąjungos strategija ir geresnio reglamentavimo principais, daugiau dėmesio reikėtų skirti energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemų ir

alternatyvių politikos priemonių, įskaitant reikalavimą patikrinti statistiškai reprezentatyvų priemonių ėminių, įgyvendinimo stebėsenos ir patikros taisyklės. ~~Direktyvoje 2012/27/ES su pakeitimais, padarytais šia direktyva, šioje direktyvoje~~ energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių „statistiškai reikšminga dalis ir reprezentatyvusis ėminys“ turėtų būti suprantami kaip reikalaujantys nustatyti tokį atitinkamų energijos taupymo priemonių statistinės populiacijos poaibį, kuris tiksliai atspindėtų visų energijos taupymo priemonių visą statistinę populiaciją, ir juo remiantis būtų galima daryti pagrįstai patikimas išvadas dėl pasiklioavimo priemonių visuma;

↓ 2018/2002 43 konstatuojamoji dalis
⇒ naujas

- (123) energija, pagaminta iš atsinaujinančiųjų išteklių naudojant ant pastatų ar juose montuojamus įrenginius, mažina iš iškastinio kuro teikiamos energijos kiekį. Mažesnis energijos suvartojimas ir energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių naudojimas pastatų sektoriuje – tai svarbios Sąjungos energetinės priklausomybės ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo priemonės, ypač atsižvelgiant į tai, kad 2030 m. nustatyti didelio užmojo klimato srities ir energetikos tikslai bei įsipareigojimai pasaulio mastu pagal Paryžiaus susitarimą. Įpareigojimo dėl suminio sutaupytos energijos kiekio tikslu valstybės narės gali į energijos taupymo reikalavimų įgyvendinimą ⇒ pagal šioje direktyvoje pateiktą skaičiavimo metodiką ⇐, ~~jei taikytina,~~ įskaityti sutaupytos energijos kiekį, gautą dėl ⇒ politikos priemonių, kuriomis skatinama ⇐ ~~ant pastatų arba juose sumontuotais įrenginiais iš atsinaujinančiųjų išteklių~~ ⇒ naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijas gaminti energijai ⇐ savo reikmėms ~~pasigamintos energijos~~. ⇒ Energija, sutaupyta dėl politikos priemonių, kuriomis skatinama naudoti tiesioginio iškastinio kuro deginimo technologijas, neturėtų būti įskaičiuojama; ⇐

↓ naujas

- (124) dėl kai kurių šia direktyva padarytų pakeitimų gali prireikti iš dalies pakeisti Reglamentą (ES) 2018/1999, kad abu šie teisės aktai derėtų tarpusavyje. Naujos nuostatos, daugiausia susijusios su nacionalinių įnašų nustatymu, atotrūkio panaikinimo mechanizmais ir ataskaitų teikimo prievolėmis, turėtų būti supaprastintos ir perkeltos į tą reglamentą, kai jis bus iš dalies keičiamas. Kai kurias Reglamento (ES) 2018/1999 nuostatas taip pat gali reikėti iš naujo įvertinti atsižvelgiant į siūlomus šios direktyvos pakeitimus. Papildomais ataskaitų teikimo ir stebėsenos reikalavimais neturėtų būti kuriama jokios naujos lygiagrečios ataskaitų teikimo sistemos, o taikoma dabartinė stebėsenos ir ataskaitų teikimo sistema pagal Reglamentą (ES) 2018/1999;
- (125) siekdama skatinti praktinį šios direktyvos įgyvendinimą nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis, Komisija turėtų toliau skatinti naudojantis internetine platforma keistis patirtimi, susijusia su praktika, lyginamąja analize, tinklų kūrimo veikla ir novatoriška praktika;

↓ 2012/27/ES 60 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~kadangi šios direktyvos tikslas, t. y. ne vėliau kaip 2020 m. pasiekti Sąjungoje 20 % energijos vartojimo efektyvumo tikslą ir sudaryti sąlygas po 2020 m. dar efektyviau vartoti energiją, valstybės narės negali deramai pasiekti nesiimamos papildomų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių ir kadangi to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;~~

↓ 2018/2002 45 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (126) ~~kadangi šios direktyvos tikslas, t. y. ne vėliau kaip 2020 m. pasiekti 20 %, o ne vėliau kaip 2030 m. bent 32,5 %~~ Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo lygio tikslą, ir tikslo, tikslo nutiesti kelią tolesniam energijos vartojimo efektyvumo didinimui ~~po tų datų~~ ⇒ ir siekti poveikio klimatui neutralumo ⇐, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl veiksmo masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;

↓ 2012/27/ES 61 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

- (127) siekiant sudaryti sąlygas prisitaikyti prie technikos pažangos ir energijos šaltinių paskirstymo pokyčių, pagal ☒ SESV ☒ ~~Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo~~ 290 straipsnį Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti teisės aktus, susijusius su remiantis ☒ šia direktyva ☒ ~~Direktyva 2004/8/EB~~ nustatytų suderintųjų naudingumo atskaitos verčių peržiūra ir šios direktyvos prieduose nurodytomis vertėmis, skaičiavimo metodais, numatytoju pirminės energijos koeficientu ir reikalavimais; ~~Ypač svarbu, kad Komisija parengiamųjų darbų metu tinkamai konsultuotųsi, įskaitant konsultacijas ekspertų lygiu. Ruošdama ir rengdama deleguotuosius aktus Komisija turėtų užtikrinti, kad susiję dokumentai būtų tuo pačiu metu tinkamai laiku persiųsti Europos Parlamentui ir Tarybai;~~

↓ 2018/2002 37 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

- (128) ~~siekiant užtikrinti, kad būtų galima atnaujinti Direktyvos 2012/27/ES priedus ir suderintąsias naudingumo atskaitos vertes, būtina išplėsti Komisijai suteiktus deleguotus įgaliojimus. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija~~

tinkamai konsultuotusi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros¹⁰² nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;

↓ 2012/27/ES 62 konstatuojamoji dalis

- (129) siekiant užtikrinti vienodas šios direktyvos įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011, ~~kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai~~¹⁰³;

↓ 2012/27/ES 63 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~turėtų būti panaikintos visos esminės direktyvų 2004/8/EB ir 2006/32/EB nuostatos, išskyrus Direktyvos 2006/32/EB 4 straipsnio 1-4 dalis ir jos I, III ir IV priedus. Tos pastarosios nuostatos turėtų būti toliau taikomos iki galutinio termino 9 % tikslui pasiekti. Taip pat reikėtų išbraukti Direktyvos 2010/30/ES 9 straipsnio 1 ir 2 dalis, kuriose valstybėms narėms numatyta pareiga tik stengtis įsigyti aukščiausios energinio naudingumo klasės produktus;~~

↓ 2012/27/ES 64 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~pareiga šią direktyvą perkelti į nacionalinę teisę turėtų būti taikoma tik tų nuostatų atžvilgiu, kurios yra keičiamos iš esmės, palyginti su direktyvomis 2004/8/EB ir 2006/32/EB. Pagal tas direktyvas išlieka pareiga į nacionalinę teisę perkelti nepakeistas nuostatas;~~

⇓ naujas

- (130) pareiga perkelti šią direktyvą į nacionalinę teisę turėtų apsiriboti tomis nuostatomis, kurios iš esmės skiriasi nuo ankstesnės direktyvos nuostatų. Pareiga perkelti nepakeistas nuostatas atsiranda pagal tą anksčiau priimtą direktyvą;

¹⁰² OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

¹⁰³ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011 kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

↓ 2012/27/ES 65 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

(131) ši direktyva neturėtų daryti poveikio valstybių narių išipareigojimams, susijusiems su ☒ XV priedo B dalyje nustatytais ☒ direktyvų ~~2004/8/EB ir 2006/32/EB~~ perkėlimo į nacionalinę teisę ~~ir taikymo pradžios terminais.~~

↓ 2012/27/ES 66 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. valstybių narių ir Komisijos bendrą politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų valstybės narės išipareigojo pagrįstais atvejais prie pranešimų apie savo perkėlimo į nacionalinę teisę priemones pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamas direktyvos nuostatų ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių tarpusavio ryšys. Šios direktyvos atveju teisės aktų leidėjas mano, kad tokių dokumentų perdavimas yra pagrįstas;~~

↓ 2012/27/ES

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS

DALYKAS, TAIKymo SRITIS, TERMINŲ APIBRĖŽTYS IR ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO TIKSLAI

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

↓ 2018/2002 1 straipsnio 1 punktas (pritaikytas)
⇒ naujas

1. Šia direktyva nustatoma bendra energijos vartojimo efektyvumo skatinimo Sąjungoje priemonių sistema, siekiant užtikrinti, kad ~~2020 m. būtų pasiekti pagrindiniai Sąjungos 20 % energijos vartojimo efektyvumo tikslai, o 2030 m. būtų pasiekti pagrindiniai jos bent 32,5 % energijos vartojimo efektyvumo tikslai,~~ ☒ būtų pasiektas Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo tikslas ☒ ir ~~sudaromos sąlygos vėliau~~ ☒ sudarytos sąlygos ☒ toliau didinti energijos vartojimo efektyvumą.

Šioje direktyvoje nustatomos taisyklės, kuriomis siekiama ☒ energijos vartojimo efektyvumui teikti pirmenybę visuose sektoriuose, ☒ šalinti kliūtis energijos rinkoje ir rinkos trūkumus, trukdančius efektyviai tiekti ir naudoti energiją, ~~be to,~~ ☒ Joje taip pat ☒ numatoma nustatyti ~~2020 m. ir 2030 m. nacionalinius orientacinius energijos vartojimo efektyvumo tikslus ir indėlius~~.

Šia direktyva prisidedama prie principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ įgyvendinimo ⇒ ir taip padedama Sąjungoje kurti įtraukią, teisingą ir klestinčią visuomenę ir šiuolaikinę, efektyviai išteklius naudojančią ir konkurencingą ekonomiką ⇐.

↓ 2012/27/ES

2. Šioje direktyvoje nustatyti būtiniausi reikalavimai, ir jie nekliudo nė vienai valstybei narei toliau taikyti arba nustatyti griežtesnes priemones. Tokios priemonės turi atitikti Sąjungos teisę. Jei nacionalinės teisės aktuose numatomos griežtesnės priemonės, valstybė narė apie tokius teisės aktus praneša Komisijai.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtis

Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtis:

- 1) energija – visų formų energetikos produktai, = degusis kuras, šiluma, atsinaujinančiųjų išteklių energija, elektra ar kitos formos energija, ~~kaip~~ apibrėžta ~~2008 m. spalio 22 d.~~ Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1099/2008 ~~dėl energetikos statistikos~~¹⁰⁴ 2 straipsnio d punkte;

↓ naujas

- 2) „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ – principas, apibrėžtas Reglamento (ES) 2018/1999 2 straipsnio 18 punkte;
- 3) energetikos sistema – sistema, visų pirma skirta energetikos paslaugoms teikti, siekiant patenkinti galutinio naudojimo sektorių energijos – šilumos, kuro ir elektros – poreikį;

↓ 2012/27/ES (pritaikytas)
⇒ naujas

- ~~42)~~ pirminės energijos vartojimas – bendrasis ⇒ turimos energijos ⇐ ~~vidaus~~ vartojimas, išskyrus ⇒ tarptautinį jūrinį bunkeravimą, galutinį ⇐ ~~vartojimą~~ ⇒ suvartojimą ⇐ neenergetinėms reikmėms ⇒ ir aplinkos šilumą ⇐;
- ~~52)~~ galutinės energijos vartojimas – visa pramonės, transporto ⇒ (įskaitant tarptautinėje aviacijoje suvartojamą energiją) ⇐, namų ūkių, ⇒ viešųjų ir privačių ⇐ paslaugų, # žemės ūkio ⇒, miškininkystės ir žuvininkystės sektoriams ir kitiems galutiniams naudotojams (galutiniams energijos vartotojams) ⇐ ~~sektoriams~~ tiekiamą energiją. ~~Tai~~ Ji neapima ⇒ vykdančią tarptautinį jūrinį bunkeravimą tiekiamos energijos, aplinkos šilumos ir ⇐ energijos, tiekiamos ~~energijos~~ transformavimui ir ~~pačiam~~ energetikos sektoriui ⇒, taip pat perdavimo ir skirstymo nuostolių (vartojami Reglamento (EB) Nr. 1099/2008 A priede apibrėžti terminai) ⇐;

¹⁰⁴ 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1099/2008 dėl energetikos statistikos (OL L 304, 2008 11 14, p. 1).

- 64) energijos vartojimo efektyvumas – sukurto darbo, paslaugų, prekių ar gautos energijos ir energijos sąnaudų santykis;
- 75) sutaupyta energija – sutaupytos energijos kiekis, kuris nustatomas matuojant ir (arba) įvertinant suvartojimą prieš tai ir po to, kai buvo įgyvendinta energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonė, ~~tu pačiu metu~~ užtikrinant suvartoto energijos kiekio normalizavimą atsižvelgiant į išorės sąlygas, darančias poveikį energijos vartojimui;
- 86) energijos vartojimo efektyvumo didinimas – energijos vartojimo efektyvumo padidėjimas dėl technologinių, elgsenos ir (arba) ekonominių pokyčių;
- 97) energetinė paslauga – fizinė nauda, naudingumas ar gėrybė, sukuriama derinant energiją su energetiškai efektyvia technologija ar veiksmu, kuris gali apimti eksploatavimą, techninę priežiūrą ir kontrolę, būtinus teikiant paslaugą, kuri teikiama pagal sutartį ir kurios teikimo įprastinėmis sąlygomis atsirado patikrinamas ir išmatuojamas ar apskaičiuojamas energijos vartojimo efektyvumo padidėjimas ar sutaupyta pirminės energijos;
- 108) viešosios ~~įstaigos~~ ~~organizacijos~~ – perkančiosios organizacijos, ~~kaip apibrėžta~~ ~~apibrėžtos 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/24/ES¹⁰⁵ direktyvoje 2004/18/EB dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo¹⁰⁶,~~
- 9) ~~centrinė valdžia – visi administraciniai padaliniai, turintys kompetenciją visoje valstybės narės teritorijoje;~~
- 1140) bendras naudingasis patalpų plotas – pastato arba pastato dalies plotas, kuriame patalpų mikroklimatui palaikyti vartojama energija;

↓ naujas

12) perkančiosios organizacijos – perkančiosios organizacijos, apibrėžtos Direktyvos 2014/23/ES 6 straipsnio 1 dalyje, Direktyvos 2014/24/ES 2 straipsnio 1 punkte ir Direktyvos 2014/25/ES 3 straipsnio 1 dalyje;

13) perkantieji subjektai – perkantieji subjektai, apibrėžti direktyvose 2014/23/ES ir 2014/25/ES;

↓ 2012/27/ES (pritaikytas)

⇒ naujas

1444) energijos naudojimo vadybos sistema – tarpusavyje susijusių arba sąveikaujančių plano, kuriame nustatomas energijos vartojimo efektyvumo tikslas ir šio tikslo pasiekimo strategija, dalių visuma ⇒, įskaitant faktinio energijos suvartojimo stebėseną, energijos vartojimo efektyvumo didinimo ir pažangos matavimo veiksmus ⇐;

¹⁰⁵ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 65).

¹⁰⁶ OL L 134, 2004 4 30, p. 114.

- ~~1542~~) Europos standartas – Europos standartizacijos komiteto, Europos elektrotechnikos standartizacijos komiteto arba Europos telekomunikacijų standartų instituto priimtas standartas, kuris prieinamas viešam naudojimui;
- ~~1642~~) tarptautinis standartas – Tarptautinės standartizacijos organizacijos priimtas ir viešai prieinamas standartas;
- ~~1744~~) įpareigotoji šalis – energijos skirstytojas, mažmeninės prekybos energija įmonė ⇒ arba perdavimo sistemos operatorius ⇐, kuriam (kuriai) privalomos ~~97~~ straipsnyje nurodytos nacionalinės energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemos;
- ~~1845~~) įgaliotoji šalis – juridinis asmuo, kuriam vyriausybė ar kita viešoji organizacija suteikė įgaliojimus vyriausybės ar kitos viešosios organizacijos vardu kurti, valdyti ar taikyti finansavimo sistemą;
- ~~1946~~) dalyvaujančioji šalis – įmonė arba viešoji organizacija, kuri yra įsipareigojusi pagal savanorišką susitarimą pasiekti tam tikrus tikslus arba kuriai taikoma nacionalinė reguliavimo politikos priemonė;
- ~~2047~~) įgyvendinančioji valdžios institucija – viešosios teisės reglamentuojamas subjektas, atsakingas už įgyvendinimą arba stebėseną energijos arba anglies dioksido apmokestinimo, finansinių sistemų ir priemonių, fiskalinių paskatų, standartų ir normų, energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo sistemų, mokymo arba švietimo srityse;
- ~~2148~~) politikos priemonė – reguliavimo, finansinė, fiskalinė, savanoriška arba informacijos teikimo priemonė, oficialiai nustatyta ir įgyvendinama valstybėje narėje siekiant sukurti palankias sąlygas, nustatyti reikalavimus ar paskatas, kurie būtų palankūs tam, kad rinkos dalyviai teiktų ir įsigytų energetines paslaugas ir imtųsi kitų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių;
- ~~2249~~) atskiri veiksmai – veiksmai, kurių rezultatas yra patikrinamas ir išmatuojamas ar įvertinamas energijos vartojimo efektyvumo padidėjimas, ir kurių imamasi įgyvendinant politikos priemonę;
- ~~2320~~) energijos skirstytojas – fizinis ar juridinis asmuo (įskaitant skirstymo sistemos operatorių), atsakingas už energijos transportavimą siekiant ją pateikti galutiniams vartotojams arba paskirstymo centrams, parduodantiems energiją galutiniams vartotojams;
- ~~2424~~) skirstymo sistemos operatorius – skirstymo sistemos operatorius, ~~kaip~~ apibrėžtas atitinkamai ~~Direktyvoje 2009/72/EB ir Direktyvoje~~ Direktyvos (ES) 2019/944 ~~2~~ straipsnio 29 punkte ~~2~~ (elektros) ~~2~~ ir ~~Direktyvos~~ 2009/73/EB ~~2~~ straipsnio 6 punkte ~~2~~ (dujų) ~~2~~;
- ~~2522~~) mažmeninės prekybos energija įmonė – fizinis arba juridinis asmuo, kuris parduoda energiją galutiniams vartotojams;
- ~~2623~~) galutinis vartotojas – fizinis ar juridinis asmuo, kuris įsigyja energiją galutiniam vartojimui;
- ~~2724~~) energetinių paslaugų teikėjas – fizinis ar juridinis asmuo, teikiantis energetines paslaugas arba ~~kitas~~ energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones galutinio vartotojo įrenginiams ar galutinio vartotojo patalpose;
- ~~2825~~) energijos vartojimo auditas – sisteminė procedūra, kurios tikslas yra gauti pakankamai informacijos apie pastato ar pastatų grupės, pramoninių ar komercinių procesų arba įrenginių, paslaugų privačiame arba viešajame sektoriuose energijos

vartojimo charakteristikas, nustatyti ir apskaičiuoti ekonomiškai efektyvaus energijos taupymo galimybes ⇒ ir ekonomiškai efektyvaus atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo arba gamybos potencialą ⇐ bei pranešti rezultatus;

~~26)~~ ~~mažosios ir vidutinės įmonės arba MVI – įmonės, kaip apibrėžta 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacijos 2003/361/EB dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžimo¹⁰⁷ priedo I antraštinėje dalyje; į labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių kategoriją patenka įmonės, kuriose dirba mažiau negu 250 darbuotojų ir kurių metinė apyvarta neviršija 50 mln. EUR, ir (arba) bendras metinis balansas neviršija 43 mln. EUR;~~

~~2927)~~ sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo – naudos gavėjo ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės teikėjo sutartis, tikrinama ir stebima visą susitarimo laikotarpį, kai už investicijas (darbą, prekių ar paslaugų tiekimą) į pagal tą priemonę mokama atsižvelgiant į suderintą energijos vartojimo efektyvumo didinimo lygį ar kitą sutartą energinio naudingumo kriterijų, pvz., sutaupyta suma;

~~3028)~~ pažangioji matavimo sistema – ~~elektroninė sistema, kuria galima išmatuoti energijos suvartojimą ir gauti daugiau informacijos nei naudojant įprastą skaitiklį ir kuri gali perduoti ir gauti duomenis naudojant tam tikrą elektroninį ryšį~~ ⇒ pažangioji matavimo sistema, apibrėžta Direktyvoje (ES) 2019/944 ⇐;

~~3129)~~ perdavimo sistemos operatorius – perdavimo sistemos operatorius, ~~kaip~~ apibrėžtas atitinkamai Direktyvos (ES) 2019/944 ~~2~~ straipsnio 35 punkte (elektros) ~~2~~ Direktyvoje 2009/72/EB ir Direktyvoje 2009/73/EB ~~2~~ (dujų) ~~2~~;

~~3230)~~ kogeneracija – vienu metu vykstanti šilumos ir elektros energijos ar mechaninės energijos gamyba;

~~3331)~~ ekonomiškai pagrįsta paklausa – šildymo ar vėsinimo poreikių neviršijanti paklausa, kuri kitu atveju rinkos sąlygomis būtų patenkinama ne kogeneracijos būdu, o vykdant kitus energijos gamybos procesus;

~~3432)~~ naudingoji šiluma – kogeneracijos metu pagaminta šiluma, skirta ekonomiškai pagrįstai šildymo ar vėsinimo paklausai tenkinti;

~~3533)~~ kogeneracijos būdu pagaminta elektros energija – vykdant procesą, susijusį su naudingosios šilumos gamyba, pagaminta energija, kuriai apskaičiuoti naudojama II priede nustatyta metodika;

~~3634)~~ didelio naudingumo kogeneracija – III priede nustatytus kriterijus atitinkanti kogeneracija;

~~3735)~~ bendras naudingumas – elektros energijos ir mechaninės energijos gamybos ir pagamintos naudingosios šilumos kiekio metinė suma, padalyta iš kuro kiekio, kuris sunaudotas šilumos gamybai kogeneracijos metu ir elektros energijos ir mechaninės energijos bendrai gamybai;

~~3836)~~ elektros energijos ir šilumos santykis – kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos ir naudingosios šilumos santykis, kai gamyba visu pajėgumu vykdoma kogeneracijos režimu remiantis konkrečiais įrenginio darbiniais duomenimis;

~~3937)~~ kogeneracijos įrenginys – įrenginys, galintis veikti kogeneracijos režimu;

¹⁰⁷

OL L 124, 2003 5 20, p. 36.

- ~~4038)~~ mažos galios kogeneracijos įrenginys – mažesnės kaip 1 MW_e įrengtosios galios kogeneracijos įrenginys;
- ~~4139)~~ labai mažos galios kogeneracijos įrenginys – mažesnės kaip 50 kW_e galios kogeneracijos įrenginys;
- ~~40)~~ užstatymo santykis – pastato ploto ir žemės sklypo ploto santykis konkrečioje teritorijoje;
- ~~4241)~~ efektyvus centralizuotas šilumos ir vėsumos tiekimas – centralizuoto šilumos arba vėsumos tiekimo sistema, kurią taikant naudojama bent 50 % atsinaujinančiųjų išteklių energijos, 50 % atliekinės šilumos, 75 % kogeneracijos metu pagamintos šilumos arba 50 % tokios energijos ir šilumos derinio ⇒ atitinkanti 24 straipsnyje nustatytus kriterijus ⇐;
- ~~4342)~~ efektyvus šildymas ir vėsinimas – šildymo ir vėsinimo galimybė, kuri, palyginti su įprastinės veiklos padėtimi atspindinčiu bazinio lygio scenarijumi, išmatuojamai sumažina pirminės energijos kiekį, kurio reikia vieno gautos energijos vieneto tiekimui, atsižvelgiant į atitinkamas sistemos ribas, ekonomiškai efektyviu būdu, kuris įvertinamas atliekant šioje direktyvoje nurodytą kaštų ir naudos analizę, atsižvelgiant į energiją, kurios reikia išgavimui, transformavimui, transportavimui ir paskirstymui;
- ~~4443)~~ efektyvus individualus šildymas ir vėsinimas – individualaus šilumos ir vėsumos tiekimo galimybė, kuri, palyginti su efektyviu centralizuotu šilumos ir vėsumos tiekimu, išmatuojamai sumažina neatsinaujinančiųjų energijos išteklių pirminės energijos kiekį, kurio reikia vieno gautos energijos vieneto tiekimui, atsižvelgiant į atitinkamą sistemos ribą, arba kuriai reikia tokio pat neatsinaujinančiųjų energijos išteklių pirminės energijos kiekio, bet už mažesnę kainą, atsižvelgiant į energiją, kurios reikia išgavimui, transformavimui, transportavimui ir paskirstymui;

↓ naujas

- 45) duomenų centras – duomenų saugojimo, apdorojimo ir perdavimo paslaugoms teikti naudojamai informacinių technologijų ir tinklo telekomunikacijų įrangai centralizuotai laikyti, sujungti ir eksploatuoti skirtas statinys ar jų grupė kartu su visais elektros energijos skirstymo ir aplinkos valdymo objektais ir infrastruktūra, atitinkantys atsparumo ir saugumo lygį, būtiną pageidaujama paslaugos prieinamumui užtikrinti;

↓ 2012/27/ES

⇒ naujas

- ~~4644)~~ esminis atnaujinimas – atnaujinimas, kurio kaštai viršija 50 % investicinių kaštų į naują panašų objektą;
- ~~4745)~~ telkėjas agregatorius – energijos poreikio paslaugos teikėjas, surenkantis įvairias trumpalaikes vartotojų apkrovas, kad jas parduotų arba pateiktų jas aukcionui organizuotose energijos rinkose. ⇒ terminas atitinka nepriklausomo telkėjo apibrėžtį, pateiktą Direktyvos (ES) 2019/944 2 straipsnio 19 punkte; ⇐

- 48) energijos nepriteklus – padėtis, kai aktualiomis nacionalinėmis aplinkybėmis pagal socialinę ir kitą aktualią politiką namų ūkis neturi galimybių gauti deramą gyvenimo lygį ir sveikatą užtikrinančias pagrindines energetikos paslaugas, įskaitant tinkamą šildymą, vėsinimą, apšvietimą ir buitiniams prietaisams būtiną elektros energiją;
- 49) galutinis naudotojas – fizinis ar juridinis asmuo, perkantis šilumą, vėsumą ar buitinį karštą vandenį savo reikmėms, arba fizinis ar juridinis asmuo, kuris įsikūręs atskirame pastate arba daugiabučio ar daugiafunkcio pastato vienetė, kuriam tiekama šiluma, vėsoma arba buitinis karštas vanduo iš centrinio šaltinio, bet kuris su energijos tiekėju nėra sudaręs tiesioginės ar individualios sutarties;
- 50) skirtingos paskatos – sąžiningo ir pagrįsto su investicijomis į energijos vartojimo efektyvumą susijusių finansinių išipareigojimų ir naudos paskirstymo susijusiems dalyviams, pavyzdžiui, savininkams ir nuomininkams arba skirtingiems pastato vienetų savininkams, arba daugiabučių arba daugiafunkcių pastatų savininkams ir nuomininkams arba skirtingiems savininkams, stoka.

3 straipsnis

Principas „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“

1. Laikydamosi principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“, valstybės narės užtikrina, kad į energijos vartojimo efektyvumo sprendimus būtų atsižvelgiama priimant planavimo, politikos ir pagrindinių investicijų sprendimus, susijusius su:

- a) energetikos sistemomis ir
- b) ne energetikos sektoriais, jeigu nuo jų priklauso energijos vartojimas ir energijos vartojimo efektyvumas.

2. Valstybės narės užtikrina, kad principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ taikymą tikrintų atitinkami subjektai, kai politikos, planavimo ir investicijų sprendimams taikomi tvirtinimo ir stebėsenos reikalavimai.

3. Taikydamos principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“, valstybės narės:

- a) skatina taikyti kaštų ir naudos vertinimo metodikas, pagal kurias galima tinkamai įvertinti platesnę energijos vartojimo efektyvumo sprendimų naudą iš visuomenės perspektyvos, ir užtikrina, kad jos būtų taikomos, kai kaštų ir naudos vertinimas privalomas;
- b) nustato subjektą, atsakingą už principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ taikymo stebėseną ir planavimo, politikos ir investicijų sprendimų poveikio energijos vartojimui ir energijos vartojimo efektyvumui stebėseną;
- c) teikdamos integruotas nacionalines energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitas pagal Reglamento (ES) 2018/1999 17 straipsnį, praneša Komisijai, kaip į principą buvo atsižvelgta priimant nacionalinius ir regioninius planavimo, politikos ir investicijų sprendimus, susijusius su nacionalinėmis ir regioninėmis energetikos sistemomis.

43 straipsnis

Energijos vartojimo efektyvumo tikslai

↓ naujas

1. Valstybės narės kartu užtikrina energijos suvartojimo sumažinimą bent 9 proc. 2030 m., palyginti su 2020 m. atskaitos scenarijaus projekcijomis, kad 2030 m. Sąjungoje galutinės energijos būtų suvartojama ne daugiau kaip 787 mln. tne, o pirminės energijos – ne daugiau kaip 1 023 mln. tne¹⁰⁸.

↓ 2012/27/ES (pritaikytas)

⇒ naujas

~~21.~~ Kiekviena valstybė narė nustato nacionalinį ~~orientacinį~~ ⇒ galutinės ir pirminės ⇐ energijos vartojimo ~~efektyvumo tikslą, grindžiamą pirminės arba galutinės energijos suvartojimu, sutaupytu pirminės ar galutinės energijos kiekiu ar energijos intensyvumu~~ ⇒ mažinimo įnašą, kad kartu būtų pasiektas 1 dalyje nustatytas privalomas Sąjungos tikslas ⇐. Valstybės narės praneša apie tuos ~~tikslus~~ ⇒ įnašus ir orientacinę jų pasiekimo trajektoriją ⇐ Komisijai ~~pagal 24 straipsnio 1 dalį ir XIV priedo 1 dalį~~ ⇒ pateikdamos savo atnaujintus integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus pagal Reglamento (ES) 2018/1999 14 straipsnį ir integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, nurodytus Reglamento (ES) 2018/1999 3 ir 7–12 straipsniuose ir pagal tuose straipsniuose nustatytą procedūrą ⇐. Tai darydamos jos ~~ir~~ valstybės narės ~~taip pat išreiškia tuos tikslus absoliučiu pirminės energijos suvartojimo ir galutinės energijos suvartojimo 2020 m. lygiu ir~~ ⇒ naudojasi šios direktyvos I priede pateikta formule ir ⇐ paaiškina, koku būdu ir kokiais duomenimis remiantis ~~tai buvo apskaičiuota~~ ⇒ buvo apskaičiuoti įnašai ⇐.

↓ naujas

Valstybės narės pateikdamos savo nacionalinius įnašus į energijos vartojimo efektyvumo tikslą taip pat nurodo, kokią dalį energijos suvartoja galutinio energijos suvartojimo sektoriai, apibrėžti Reglamente (EB) Nr. 1099/2008 dėl energetikos statistikos, įskaitant pramonę, gyvenamuosius namus, paslaugas ir transportą. Taip pat nurodomos energijos suvartojimo informacinių ir ryšių technologijų (IRT) sektoriuje projekcijos.

¹⁰⁸ Iš pradžių Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo tikslas buvo nustatytas ir apskaičiuotas kaip baziniu scenarijumi remiantis 2007 m. atskaitos scenarijaus 2030 m. projekcijomis. Pasikeitus Eurostato energijos balanso skaičiavimo metodikai ir patobulinus projekcijų modeliavimą reikia pakeisti bazinį scenarijų. Todėl, nustatant tikslą tuo pačiu metodu, t. y. lyginant su bazinio scenarijaus ateities projekcijomis, Sąjungos 2030 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslas nustatomas lyginant su 2020 m. atskaitos scenarijaus 2030 m. projekcijomis, atspindinčiomis nacionalinius įnašus, nurodytus NEKSVP. Remiantis tuo atnaujintu baziniu scenarijumi Sąjungai savo energijos vartojimo efektyvumo užmojį reikės padidinti dar bent 9 proc. 2030 m., palyginti su pastangomis, kurių reikėtų pagal 2020 m. atskaitos scenarijų. Naujasis Sąjungos tikslų užmojo lygio raiškos būdas neturi poveikio faktiniam reikiamų pastangų lygiui.

↓ 2012/27/ES (pritaikytas)
⇒ naujas

Nustatydamos tuos ~~šiuos tikslus~~ įnašus, valstybės narės atsižvelgia į:

↓ 2013/12/ES 1 straipsnis ir
priedo a punktas
⇒ naujas

- a) tai, kad ⇒ 2030 m. ~~⇒ 2020 m.~~ Sąjungos energijos suvartojimas neturi viršyti ~~1 483~~
⇒ 787 mln. tne galutinės energijos ir 1 023 ~~⇒~~ mln. tne pirminės energijos ~~arba neturi~~
~~viršyti 1 086 mln. tne galutinės energijos~~ ⇒ suvartojimo ~~⇒~~;

↓ 2012/27/ES (pritaikytas)

- b) šioje direktyvoje numatytas priemonės;
~~c) priemonės, patvirtintą norint pasiekti nacionalinius energijos taupymo tikslus,~~
~~patvirtintus pagal Direktyvos 2006/32/EB 4 straipsnio 1 dalį, ir~~
~~cd)~~ kitas energijos vartojimo efektyvumo skatinimo valstybėse narėse ir Sąjungos lygiu priemonės;

~~Nustatydamos tuos tikslus valstybės narės taip pat gali atsižvelgti į nacionalines aplinkybes,~~
~~kurių turi įtakos pirminės energijos vartojimui, pavyzdžiui, į:~~

↓ naujas

- d) visus svarbius veiksnius, nuo kurių priklauso efektyvumo didinimo pastangos, pavyzdžiui:
- i) bendrą užmojo lygį, būtiną klimato srities tikslams pasiekti;
 - ii) teisingą pastangų paskirstymą visoje Sąjungoje;
 - iii) ekonomikos energijos vartojimo intensyvumą;

↓ 2012/27/ES

- ~~iv)~~ likusį ekonomiškai efektyvaus energijos taupymo potencialą;

↓ naujas

- e) kitas nacionalines aplinkybes, turinčias įtakos energijos suvartojimui, visų pirma:

↓ 2012/27/ES
⇒ naujas

- ~~ib)~~ BVP pokyčius ir prognozes;
- ~~ii)~~ energijos importo ir eksporto pokyčius ⇒, energijos rūšių derinio pokyčius ir naujų tvarių degalų diegimą ~~⇒~~;

~~iii)~~ visų atsinaujinančiųjų energijos šaltinių plėtojimą, branduolinę energiją, anglies dioksido surinkimą ir saugojimą;~~iv)~~

↓ naujas

iv) energijai imlių pramonės šakų priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą.

↓ 2012/27/ES

~~e) ankstyvuosius veiksmus.~~

↓ 2013/12/ES 1 straipsnis ir priedo b punktas (pritaikytas)

~~2. Ne vėliau kaip 2014 m. birželio 30 d. Komisija įvertina padarytą pažangą ir tai, ar tikėtina, kad Sąjunga pasieks tai, kad 2020 m. energijos suvartojimas neviršytų 1483 mln. tne pirminės energijos ir (arba) neviršytų 1086 mln. tne galutinės energijos.~~

↓ 2012/27/ES (pritaikytas)

~~3. Atlikdama 2 dalyje nurodytą peržiūrą, Komisija:~~

~~a) susumuoja valstybių narių praneštus nacionalinius orientacinius energijos vartojimo efektyvumo tikslus;~~

~~b) įvertina, ar tų tikslų suma gali būti laikoma patikimu rodikliu, ar visoje Sąjungoje imamasi tinkamų veiksmų, atsižvelgdama į pirmosios metinės ataskaitos įvertinimą pagal 24 straipsnio 1 dalį ir į nacionalinių energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planų įvertinimą pagal 24 straipsnio 2 dalį;~~

~~e) atsižvelgia į papildomą analizę, susijusią su:~~

~~i) pažangos energijos suvartojimo ir energijos suvartojimo, palyginti su ekonomine veikla, įvertinimu Sąjungos lygiu, įskaitant pažangą, padarytą energijos tiekimo efektyvumo srityje valstybėse narėse, kurios nacionalinius orientacinius tikslus grindė galutinės energijos vartojimu arba sutaupytes galutinės energijos kiekiu, įskaitant pažangą, padarytą dėl to, kad šios valstybės narės atitinka šios direktyvos III skyrių;~~

~~ii) galimų scenarijų nagrinėjimo rezultatais, susijusiais su būsimomis energijos vartojimo Sąjungos lygiu tendencijomis;~~

↓ 2013/12/ES 1 straipsnis ir priedo c punktas (pritaikytas)

~~d) palygina a e punktų rezultatus su suvartojamu energijos kiekiu, kurio reikėtų tam, kad 2020 m. būtų pasiektas energijos suvartojimo kiekis, kuris neviršytų 1483 mln. tne pirminės energijos ir (arba) neviršytų 1086 mln. tne galutinės energijos.~~

~~5. Kiekviena valstybė narė pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1999¹⁰⁹ 4 ir 6 straipsnius nustato orientacinį nacionalinį indėlį siekiant šios direktyvos 1 straipsnio 1 dalyje nurodytų Sąjungos 2030 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslų. Nustatydamos tuos indėlius valstybės narės atsižvelgia į tai, kad 2030 m. Sąjungoje turi būti suvartojama ne daugiau kaip 1 128 mln. tne pirminės energijos ir (arba) ne daugiau kaip 846 mln. tne galutinės energijos. Tuos indėlius valstybės narės nurodo Komisijai savo integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, nurodytuose Reglamento (ES) 2018/1999 3 straipsnyje ir 7-12 straipsniuose, laikydamosi šiųose straipsniuose nustatytos tvarkos.~~

3. Jei Komisija, remdamasi pagal Reglamento (ES) 2018/1999 29 straipsnio 1 ir 3 dalis atliktu vertinimu, padaro išvadą, kad prisidedant prie energijos vartojimo efektyvumo didinimo daroma nepakankama pažanga, valstybės narės, kurios viršija šio straipsnio 2 dalyje nurodytas orientacines trajektorijas, užtikrina, kad per vienus metus nuo Komisijos vertinimo gavimo dienos būtų įgyvendintos papildomos priemonės jų įnašams į energijos vartojimo efektyvumą užtikrinti. Tos papildomos priemonės, be kitų, apima šias priemones:

- a) nacionalines priemones, kuriomis užtikrinamas papildomas energijos taupymas, įskaitant didesnę pagalbą rengiant investicijų į energijos vartojimo efektyvumą priemonių įgyvendinimo projektus;
- b) 8 straipsnyje nustatyto įpareigojimo taupyti energiją padidinimą;
- c) įpareigojimo viešajam sektoriui koregavimą;
- d) savanorišką finansinį įnašą į 28 straipsnyje nurodytą nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo fondą arba į kitą energijos vartojimo efektyvumo finansavimo priemonę, kai metiniai finansiniai įnašai yra lygūs investicijoms, kurių reikia orientacinei trajektorijai pasiekti.

Jei valstybė narė viršija savo orientacinę trajektoriją, nurodytą šio straipsnio 2 dalyje, ji į savo integruotą nacionalinę energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitą pagal Reglamento (ES) 2018/1999 17 straipsnį įtraukia paaiškinimą, kaip ji panaikins atotrūkį, kad užtikrintų savo nacionalinį įnašą į energijos vartojimo efektyvumą.

Komisija įvertina, ar šioje dalyje nurodytų nacionalinių priemonių pakanka Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo tikslams pasiekti. Jei manoma, kad nacionalinių priemonių nepakanka, Komisija prireikus siūlo priemones ir naudoja savo įgaliojimus Sąjungos lygmeniu, visų pirma siekdama užtikrinti, kad būtų pasiekti Sąjungos 2030 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslai.

¹⁰⁹

~~2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 328, 2018 12 21, p. 1)~~

4. Komisija iki 2026 m. gruodžio 31 d. įvertina visus duomenų, teikiamų pagal Reglamentą (EB) Nr. 1099/2008 dėl energetikos statistikos, skaičiavimo metodikos, energijos balanso apskaičiavimo metodikos ir Europos energijos suvartojimo modelių pakeitimus ir, jei reikia, pasiūlo techninius Sąjungos 2030 m. tikslų skaičiavimo patikslinimus, kad būtų išlaikytas šio straipsnio 1 dalyje nustatytas užmojo lygis.

↓ 2018/2002 1 straipsnio 2
punktas

~~6. Komisija įvertina 1 straipsnio 1 dalyje nustatytus pagrindinius Sąjungos 2030 m. tikslus dėl energijos vartojimo efektyvumo, kad ne vėliau kaip 2023 m. pateiktų pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo tie tikslai būtų peržiūrėti juos padidinant reikšmingo išlaidų sumažėjimo dėl ekonominių ar technologinių pokyčių atveju, arba jei to prireiktų vykdant Sąjungos tarptautinius įsipareigojimus mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro.~~

↓ 2012/27/ES (pritaikytas)

II SKYRIUS

~~**ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMAS**~~ ☒ **PAVYZDINIS VIEŠOJO SEKTORIAUS VAIDMUO** ☒

↓ naujas

5 straipsnis

Viešojo sektoriaus rodomas energijos vartojimo efektyvumo didinimo pavyzdys

1. Valstybės narės užtikrina, kad bendras visų viešųjų įstaigų suvartojamos galutinės energijos kiekis kasmet sumažėtų bent 1,7 proc., palyginti su X – 2 metais (X – šios direktyvos įsigaliojimo metai).

Apskaičiuodama savo viešųjų įstaigų galutinės energijos suvartojimą, valstybė narė gali atsižvelgti į klimato skirtumus valstybėje narėje.

2. Valstybės narės, pagal Reglamentą (ES) 2018/1999 rengdamos savo nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus ir juos atnaujindamos, įtraukia viešųjų įstaigų, kurios prisideda prie šio straipsnio 1 dalyje nustatyto įpareigojimo vykdymo, sąrašą, nurodant energijos suvartojimo sumažinimą, kurį kiekviena iš jų turi pasiekti, ir priemones, kurių jos planuoja imtis šiam tikslui pasiekti. Rengdamos savo integruotas nacionalines energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitas pagal Reglamento (ES) 2018/1999 17 straipsnį, valstybės narės praneša Komisijai pasiektą metinį galutinės energijos suvartojimo sumažinimą.

3. Valstybės narės užtikrina, kad regioninės ir vietos valdžios institucijos, pasikonsultavusios su suinteresuotaisiais subjektais ir visuomene, įskaitant konkrečias grupes, kurioms gresia energijos nepriteklis arba kurios yra pažeidžiamesnės dėl jo poveikio, pvz., moteris, neįgaliuosius, pagyvenusius asmenis, vaikus ir rasinėms ar etninėms mažumoms

priklausančius asmenis, savo priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo planuose nustatytą konkrečias energijos vartojimo efektyvumo priemones.

4. Valstybės narės padeda viešosioms įstaigoms diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, be kita ko, regiono ir vietos lygmenimis, teikdamos gaires, propaguojamos gebėjimų stiprinimo bei mokymo galimybes ir skatindamos viešąsias įstaigas bendradarbiauti tarpusavyje.

5. Valstybės narės skatina viešąsias įstaigas atsižvelgti į su jų investavimo ir politikos veikla susijusį per visą gyvavimo ciklą išmetamo anglies dioksido kiekį.

↓ 2012/27/ES (pritaikytas)
⇒ naujas

65 straipsnis

Pavyzdinis viešųjų organizacijų pastatų vaidmuo

1. Nedarant poveikio ~~Direktyvos 2010/31/ES~~ Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/31/ES¹¹⁰ 7 straipsniui, kiekviena valstybė narė užtikrina, kad ~~nuo 2014 m. sausio 1 d. kasmet būtų renovuojama 3 % bendro centrinės valdžios subjektams priklausančių ir jų naudojamų šildomų ir (arba) vėsinamų pastatų patalpų ploto, kad būtų įvykdyti bent minimalūs energinio naudingumo reikalavimai, kuriuos ji nustatė taikydama Direktyvos 2010/31/ES 4 straipsnį~~ ⇒ kasmet bent 3 proc. bendro viešosioms įstaigoms priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų pastatų patalpų ploto būtų renovuojama taip, kad jie taptų beveik nulinės energijos pastatais pagal Direktyvos 2010/31/ES 9 straipsnį ⇐.

⇐ naujas

Jei viešosios įstaigos įsikūrusios pastate, kuris joms nepriklauso, jos kiek įmanoma naudojasi savo sutartinėmis teisėmis ir skatina pastato savininką renovuoti pastatą, kad jis taptų beveik nulinės energijos pastatu pagal Direktyvos 2010/31/ES 9 straipsnį. Sudarydamos naują sutartį dėl pastato, kuris joms nepriklauso, viešosios įstaigos siekia, kad tai būtų pastatas, pagal energinio naudingumo sertifikatą priskiriamas vienai iš dviejų aukščiausių energinio naudingumo klasių.

↓ 2012/27/ES (pritaikytas)
⇒ naujas

~~3 % rodiklis apskaičiuojamas pagal atitinkamos valstybės narės centrinės valdžios subjektams priklausančių ir jų naudojamų pastatų, kurie kiekvienų metų sausio 1 d. neatitinka taikant Direktyvos 2010/31/ES 4 straipsnį nustatytą nacionalinių minimalių energinio naudingumo reikalavimų ir kurių bendras naudingasis patalpų plotas viršija 500 m². Nuo 2015 m. liepos 9 d. ta ribinė vertė sumažinama iki 250 m².~~

¹¹⁰ 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo (OL L 153, 2010 6 18, p. 13).

Tais atvejais, kai valstybė narė reikalauja, kad įsipareigojimas kasmet renovuoti 3 % bendro patalpų ploto apimtų žemesnio nei centrinės valdžios lygio administraciniams padaliniams priklausančių ir jų naudojamų patalpų plotą, 3 % rodiklis apskaičiuojamas pagal atitinkamos valstybės narės centrinės valdžios subjektams ir šiems administraciniams padaliniams priklausančių ir jų naudojamų pastatų, kurie kiekvienų metų sausio 1 d. neatitinka taikant Direktyvos 2010/31/ES 4 straipsnį nustatytą nacionalinių minimalių energinio naudingumo reikalavimų ir kurių bendras naudingasis patalpų plotas viršija 500 m², o nuo 2015 m. liepos 9 d. – 250 m², bendrą plotą ⇒ Minimali 3 proc. norma apskaičiuojama pagal atitinkamos valstybės narės viešosioms įstaigoms priklausančių pastatų, kurių naudingasis patalpų plotas viršija 250 m² ir kurie 2024 m. sausio 1 d. nėra beveik nulinės energijos pastatai, bendrą patalpų plotą ⇐.

Įgyvendindamos visapusiškos centrinės valdžios subjektų pastatų renovacijos priemones pagal pirmą pastraipą, valstybės narės pastatų gali laikyti visą pastatą, įskaitant pastato atitvaras, įrangą, eksploatavimą ir techninę priežiūrą.

Valstybės narė reikalauja, kad įgyvendinant energijos efektyvumo didinimo priemones, kai tai ekonomiškai efektyvu ir techniškai įmanoma, pirmenybė būtų teikiama tiems centrinės valdžios subjektų pastatams, kurių energinis naudingumas yra žemiausias.

2. Valstybės narės gali nuspręsti nenustatyti arba netaikyti 1 dalyje nurodytų reikalavimų šių kategorijų pastatams:

- a) pastatams, kurie oficialiai saugomi kaip tam tikros aplinkos dalis arba dėl savo ypatingos architektūrinės ar istorinės vertės, tokiu mastu, kokiu dėl tam tikrų būtiniausių energinio naudingumo reikalavimų laikymosi nepriimtinais pakistų charakteringos jų savybės arba išvaizda;
- b) pastatams, priklausantiems ginkluotosioms pajėgoms arba centrinės valdžios subjektams ir naudojamiems nacionalinės gynybos tikslams, išskyrus atskiras gyvenamąsias patalpas arba ginkluotųjų pajėgų ir kito nacionalinės gynybos valdžios institucijų įdarbinto personalo naudojamus biurų pastatus;
- c) pastatams, naudojamiems kaip kulto vietos ir religinei veiklai.

3. Jeigu valstybė narė konkrečiais metais renovuoja daugiau nei 3 % bendro centrinės valdžios subjektų pastatų ploto, perteklių ji gali įskačiuoti į metinį renovavimo rodiklį kuriais nors iš trejų praėjusių ar ateinančių metų.

24. ⇒ Išimtiniais atvejais ⇐ Valstybės narės gali į centrinės valdžios subjektų pastatų metinę renovacijos ~~vimo~~ normą įskačiuoti naujus pastatus, naudojamus ir ~~įsigyjamus~~ ~~įsigytus~~ vietoj konkrečių centrinės valdžios subjektų ⇒ viešųjų įstaigų ⇐ pastatų, kurie buvo nugriauti kuriais nors iš dvejų praėjusių metų, ar pastatus, kurie dėl intensyvesnio kitų pastatų naudojimo buvo parduoti, nugriauti ar nebenaudojami kuriais nors iš dvejų praėjusių metų. ⇒ Tokios išimtys taikomos tik tuo atveju, jei tai būtų ekonomiškai efektyviau ir tvariau atsižvelgiant į energijos suvartojimą ir per gyvavimo ciklą išmetamo CO₂ kiekį, palyginti su tokių pastatų renovacija. Kiekviena valstybė narė aiškiai nustato ir paskelbia bendruosius tokių išimtinių atvejų nustatymo kriterijus, metodiką ir procedūras. ⇐

35. 1 dalies ⇒ Šio straipsnio ⇐ tikslais valstybės narės ne vėliau kaip 2013 m. gruodžio 31 d. sudaro ir viešai paskelbia šildomų ir (arba) vėsinamų centrinės valdžios subjektų ⇒ viešųjų įstaigų ⇐ pastatų, kurių bendras naudingasis patalpų plotas viršija 500 m², o nuo 2015 m. liepos 9 d. – 250 m², išskyrus pastatus, kuriems pagal 2 dalį taikoma išimtis, inventorių. ⇒ Šis inventorių atnaujinamas bent kartą per metus. ⇐ Inventoriuje pateikiami ⇒ bent ⇐ šie duomenys:

- a) patalpų plotas (m²); ~~ir~~
- b) ⇒ pagal Direktyvos 2010/31/ES 12 straipsnį išduotas ~~⇒ kiekvieno pastato energinio naudingumas ⇒ energinio naudingumo sertifikatas ⇒ arba atitinkami duomenys apie energijos sąnaudas.~~

~~6. Nedarant poveikio Direktyvos 2010/31/ES 7 straipsniui, valstybės narės gali pasirinkti požiūrį, alternatyvų šio straipsnio 1–5 dalims, ir imtis kitų ekonomiškai efektyvių priemonių, įskaitant esmines renovacijas ir pastatų naudotojų elgsenos keitimo priemones, kad ne vėliau kaip 2020 m. reikalavimus atitinkančiuose jų centrinės valdžios subjektams priklausančiuose ir jų naudojamuose pastatuose sutaupyta energijos kiekis būtų bent lygiavertis pagal 1 dalį reikalaujamam kiekiui, apie kurį pranešama kasmet.~~

~~Alternatyvaus požiūrio taikymo tikslu valstybės narės gali įvertinti, kiek energijos būtų sutaupyta pagal 1–4 dalis, naudodamos referencinių centrinės valdžios subjektų pastatų energijos suvartojimo prieš renovavimą ir po jo tinkamas standartines vertes ir atsižvelgdamos į jų turimo pastatų fondo ploto įvertinimą. Referencinių centrinės valdžios subjektų pastatų kategorijos turi būti reprezentatyvios atsižvelgiant į tokių pastatų fondą.~~

~~Valstybės narės, pasirenkančios galimybę taikyti alternatyvų požiūrį, ne vėliau kaip 2013 m. gruodžio 31 d. praneša Komisijai, kokias alternatyvias priemones jos planuoja patvirtinti, ir nurodo, kaip jos užtikrintų centrinės valdžios subjektams nuosavybės teise priklausančių pastatų energinio naudingumo lygiavertį padidinimą.~~

~~7. Valstybės narės skatina viešąsias organizacijas, be kita ko, ir regioniniu, ir vietos lygiu, ir už socialinius būstus atsakingas įstaigas, kurių veiklą reglamentuoja viešojo teisė, deramai atsižvelgiant į jų atitinkamą kompetenciją ir administracinę struktūrą:~~

- ~~a) patvirtinti energijos vartojimo efektyvumo planą, kuris būtų atskiras arba platesnės klimato ar aplinkos apsaugos plano dalis ir kuriame būtų nustatyti konkretūs energijos taupymo ir vartojimo efektyvumo tikslai ir veiksmai, kad būtų sekama centrinės valdžios subjektų pastatų pavyzdžiu, nustatytu 1, 5 ir 6 dalyse;~~
- ~~b) įgyvendinant minėtą planą nustatyti energijos naudojimo vadybos sistemą, įskaitant energijos vartojimo auditą;~~
- ~~c) atitinkamais atvejais renovacijos finansavimui ir energijos vartojimo efektyvumo išlaikymo ar didinimo planų įgyvendinimui ilguoju laikotarpiu naudotis energetinių paslaugų bendrovių paslaugomis ir sutartimis dėl energijos vartojimo efektyvumo.~~

76 straipsnis

☒ Viešasis pirkimas ☒ ~~Viešųjų organizacijų vykdomi pirkimai~~

1. Valstybės narės užtikrina, kad ~~centrinės valdžios subjektai~~ ⇒ perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai, sudarydami viešąsias sutartis ir koncesijas, kurių vertė yra ne mažesnė už Direktyvos 2014/23/ES 8 straipsnyje, Direktyvos 2014/24/ES 4 straipsnyje arba Direktyvos 2014/25/ES 15 straipsnyje nustatytas ribas, ~~⇒ pirkimų tik III priede nurodytus aukštus energijos vartojimo efektyvumo rodiklius atitinkančius produktus, paslaugas, ir pastatus ⇒ ir darbus ⇒, tiek, kiek tai suderinama su ekonominiu efektyvumu, ekonominiu pagrįstumu, platesnio masto tvarumo aspektais, techniniu tinkamumu, taip pat pakankama konkurencija~~ ☒ laikydamiesi šios direktyvos IV priede nurodytų reikalavimų ☒.

~~Pirmoje pastraipoje nustatyta pareiga taikoma viešųjų organizacijų sudaromoms prekių, paslaugų ir pastatų pirkimo sutartims, jei tokių sutarčių vertė yra lygi Direktyvos 2004/18/EB 7 straipsnyje nustatytoms ribinėms vertėms arba už jas didesnė.~~

↓ naujas

Valstybės narės taip pat užtikrina, kad perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai, sudarydami viešąsias sutartis ir koncesijas, kurių vertė yra ne mažesnė už pirmoje pastraipoje nurodytas ribas, taikytų šios direktyvos 3 straipsnyje nurodytą principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“, taip pat ir sudarydami tas viešąsias sutartis ir koncesijas, kurioms jokių konkrečių reikalavimų IV priede nenustatyta.

↓ 2012/27/ES (pritaikytas)

⇒ naujas

2. 1 dalyje nurodyta pareiga taikoma ginkluotųjų pajėgų sutartims, tačiau tik tokia apimtimi, kad jos taikymas neprieštarautų ginkluotųjų pajėgų veiklos pobūdžiui ir svarbiausiam tikslui. Pareiga netaikoma karinės įrangos tiekimo sutartims, kaip apibrėžta ~~2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/81/EB dėl darbų, prekių ir paslaugų pirkimo tam tikrų sutarčių, kurias sudaro perkančiosios organizacijos ar subjektai gynybos ir saugumo srityse, sudarymo tvarkos derinimo~~¹¹¹.

3. ~~Valstybės narės skatina viešąsias organizacijas, be kita ko, regioniniu ir vietos lygiais, tinkamai atsižvelgiant į jų atitinkamą kompetenciją ir administracinę struktūrą, sekti centrinės valdžios subjektų pavyzdžiu perkant tik aukštus energijos vartojimo efektyvumo rodiklius atitinkančius produktus, paslaugas ir pastatus.~~ ⇒ Nepaisant šios direktyvos 26 straipsnio 4 dalies, ⇐ ~~Valstybės narės skatina, kad skelbdamos konkursą dėl energiniu požiūriu reikšmingų paslaugų teikimo sutarčių, viešosios organizacijos įvertintų galimybę~~ ⇒ užtikrina, kad perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai ⇐ ⇐ rengdami viešąjį pirkimą dėl energiniu požiūriu reikšmingų paslaugų teikimo sutarčių, ⇐ ⇐ įvertintų, ar įmanoma ⇐ sudaryti ilgalaikes sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo, kurios padėtų ilguoju laikotarpiu sutaupyti energijos.

4. Nedarant poveikio 1 daliai, perkant gaminių rinkinį, kuriam ☒ visam ☒ ~~kaip visumai~~ taikomas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/1369¹¹² ~~Direktyvą 2010/30/ES~~ priimtas deleguotasis aktas, valstybės narės gali reikalauti, kad pirmenybė ~~turėtų būti~~ teikiama bendram energijos vartojimo efektyvumui, o ne atskirų tą rinkinį sudarančių gaminių energijos vartojimo efektyvumui – būtų perkamas gaminių rinkinys, kuris atitinka priskyrimo aukščiausiai galimai energijos vartojimo efektyvumo klasei kriterijų.

¹¹¹ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/81/EB dėl darbų, prekių ir paslaugų pirkimo tam tikrų sutarčių, kurias sudaro perkančiosios organizacijos ar subjektai gynybos ir saugumo srityse, sudarymo tvarkos derinimo (OL L 216, 2009 8 20, p. 7).

¹¹² 2017 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1369, kuriuo nustatoma energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo sistema ir panaikinama Direktyva 2010/30/ES (OL L 198, 2017 7 28, p. 1).

↓ naujas

5. Valstybės narės gali reikalauti, kad perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai pirkimo praktikoje, kai tinkama, atsižvelgtų į platesnius tvarumo, socialinius, aplinkos ir žiedinės ekonomikos aspektus, kad būtų pasiekti Sąjungos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo ir nulinės taršos tikslai. Kai tinkama ir kai reikia laikytis IV priede nustatytų reikalavimų, valstybės narės reikalauja, kad perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai atsižvelgtų į Sąjungos žaliąjo viešojo pirkimo kriterijus.

Siekdamos užtikrinti energijos vartojimo efektyvumo reikalavimų taikymo viešojo pirkimo procese skaidrumą, valstybės narės viešai skelbia informaciją apie sutarčių, kurių vertė ne mažesnė už 1 dalyje nurodytas ribas, poveikį energijos vartojimo efektyvumui. Perkančiosios organizacijos gali nuspręsti reikalauti, kad konkurso dalyviai atskleistų informaciją apie naujo pastato visuotinio atšilimo potencialą per gyvavimo ciklą ir gali viešai paskelbti šią sutarčių, ypač sudaromų dėl naujų pastatų, kurių patalpų plotas didesnis nei 2 000 kvadratinį metrų, informaciją.

Valstybės narės padeda perkančiosioms organizacijoms ir perkantiesiems subjektams plačiau taikyti energijos vartojimo efektyvumo reikalavimus, be kita ko, regiono ir vietos lygmenimis, pateikdamos aiškias taisykles ir gaires, įskaitant gyvavimo ciklo sąnaudų ir poveikio aplinkai bei sąnaudų vertinimo metodikas, steigdamos kompetencijos palaikymo centrus, skatindamos perkančiąsias organizacijas bendradarbiauti tarpusavyje, be kita ko, tarpvalstybiniu mastu, ir, kai įmanoma, vykdyti bendrus viešuosius pirkimus ir skaitmeninius viešuosius pirkimus.

6. Valstybės narės nustato teises ir reguliavimo nuostatas bei administravimo praktiką, susijusias su viešaisiais pirkimais, metinio biudžeto sudarymu ir apskaita, kurių reikia, kad atskiros viešosios organizacijos nebūtų atgrasomos nuo investicijų į energijos vartojimo efektyvumo didinimą ir nuo naudojimosi sutartimis dėl energijos vartojimo efektyvumo ir kitais trečiųjų šalių finansavimo mechanizmais pagal ilgalaikes sutartis.

↓ 2012/27/ES (pritaikytas)

⇒ naujas

~~7.b)~~ ⇒ Valstybės narės pašalina visas reguliavimo ir su reguliavimu nesusijusias kliūtis didinti energijos vartojimo efektyvumą, visų pirma kliūtis dėl teisinių ir reguliavimo nuostatų bei administracinės praktikos, susijusias su viešaisiais pirkimais, metinio biudžeto sudarymu ir apskaita, ~~siekiant~~ užtikrinti, kad atskiros viešosios organizacijos nebūtų atgrasomos nuo investicijų į energijos efektyvumo didinimą ir ~~į numatomų išlaidų per gyvavimo ciklą mažinimą, taip pat~~ nuo naudojimosi sutartimis dėl energijos vartojimo efektyvumo ir ~~kitais~~ trečiųjų šalių finansavimo mechanizmais ilgalaikių sutarčių pagrindu.

↓ naujas

Valstybės narės, teikdamos integruotas nacionalines energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitas pagal Reglamento (ES) 2018/1999 17 straipsnį, praneša Komisijai apie priemones, kurių imtasi siekiant pašalinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo kliūtis.

↓ 2018/2002 1 straipsnio 3
punktas (pritaikytas)
⇒ naujas

III SKYRIUS

⊠ ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMAS ⊠

87 straipsnis

Pareiga taupyti energiją

1. Valstybės narės sutaupo bent tokį suminį galutinės energijos kiekį, kuris atitinka:

- a) nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. kiekvienais metais naujai sutaupomą kiekį, lygų 1,5 % metinio galutiniams vartotojams parduodamo energijos kiekio, kurio vidurkis išvestas pagal trejų metų, ėjusių prieš 2013 m. sausio 1 d., laikotarpio duomenis. Į tą apskaičiavimą gali būti visiškai arba iš dalies neįtraukiamas transporto sektoriui parduotas ir sunaudotas energijos kiekis;
- b) nuo 2021 m. sausio 1 d. iki ~~2030~~ ⇒ 2023 ⇐ m. gruodžio 31 d. kiekvienais metais naujai sutaupomą kiekį, lygų 0,8 ~~%proc.~~ metinio galutinės suvartojamos energijos kiekio~~ui~~, kurio vidurkis išvestas pagal paskutinių trejų metų, ėjusių prieš 2019 m. sausio 1 d., laikotarpio duomenis. Nukrypstant nuo to reikalavimo Kipras ir Malta nuo 2021 m. sausio 1 d. iki ~~2030~~ ⇒ 2023 ⇐ m. gruodžio 31 d. kasmet naujai sutaupo kiekį, lygų 0,24 ~~%proc.~~ metinio galutinės suvartojamos energijos kiekio~~ui~~, kurio vidurkis išvestas pagal paskutinių trejų metų, ėjusių prieš 2019 m. sausio 1 d., laikotarpio duomenis~~is~~;

⇓ naujas

- c) nuo 2024 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d. kiekvienais metais naujai sutaupomą kiekį, lygų 1,5 proc. metinio galutinės suvartojamos energijos kiekio, kurio vidurkis išvestas pagal paskutinių trejų metų, ėjusių prieš 2020 m. sausio 1 d., laikotarpio duomenis.

↓ 2018/2002 1 straipsnio 3
punktas
⇒ naujas

Valstybės narės nusprendžia, koku būdu paskirstyti apskaičiuotą naujos sutaupytos energijos kiekį pagal kiekvieną pirmos pastraipos ~~a ir b~~ a, b ⇒ ir c ⇐ punktuose nurodytą laikotarpį su sąlyga, kad kiekvieno įpareigojimo taikymo laikotarpio pabaigoje būtų pasiektas bendras suminis galutinės sutaupytos energijos kiekis.

Po 2030 m. dešimties metų laikotarpiu valstybės narės toliau pagal pirmos pastraipos ~~b punktą~~ ⇒ c punkte nustatytą taupymo normą ⇐ mažina metinį suvartojamos energijos kiekį, ~~nebent Komisija, atlikusi peržiūrą ne vėliau kaip 2027 m., o po to kas dešimt metų, padarytų išvadą, kad to nebereikia, jog būtų pasiekti Sąjungos ilgalaikiai 2050 m. energetikos ir klimato srities tikslai.~~

~~102.~~ Valstybės narės sutaupo pagal šio straipsnio 1 dalį reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį sukurdamos ~~97a~~ straipsnyje nurodytas energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemas arba priimdamos ~~107b~~ straipsnyje nurodytas alternatyvias politikos priemones. Valstybės narės gali derinti energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemas su alternatyviomis politikos priemonėmis. ~~9.~~ Valstybės narės užtikrina, kad energijos kiekis, sutaupytas dėl ~~9 ir 107a ir 7b~~ straipsniuose bei ~~28 straipsnio 11 dalyje~~ ~~20 straipsnio 6 dalyje~~ nurodytų politikos priemonių taikymo, būtų apskaičiuotas pagal V priedą.

↴ naujas

3. Valstybės narės energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemas, alternatyvias politikos priemones arba jų derinį, programas ar priemones, finansuojamas iš nacionalinio energijos vartojimo efektyvumo fondo, įgyvendina pirmenybę teikdamos energijos nepriteklių patiriantiems žmonėms, pažeidžiamiems vartotojams ir, kai taikoma, socialiniuose būstuose gyvenantiems žmonėms. Valstybės narės užtikrina, kad pagal šį straipsnį įgyvendinamos politikos priemonės neturėtų neigiamo poveikio tiems asmenims. Kai taikytina, valstybės narės kuo geriau naudoja finansavimą, įskaitant viešąjį finansavimą, Sąjungos lygmeniu nustatytas finansavimo priemones ir pajamas iš apyvartinių taršos leidimų pagal 22 straipsnio 3 dalies b punktą, siekdamos pašalinti neigiamą poveikį ir užtikrinti teisingą ir įtraukią energetikos pertvarką.

Rengdamos tokias politikos priemones, valstybės narės apsvarsto, kaip prie šių politikos priemonių įgyvendinimo gali prisidėti atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos ir piliečių energetikos bendruomenės, ir skatina jų vaidmenį.

Valstybės narės užtikrina, kad dalį reikalaujamo sutaupyti galutinės energijos kiekio sutaupytų energijos nepriteklių patiriantys žmonės, pažeidžiami vartotojai ir, kai taikoma, socialiniuose būstuose gyvenantys žmonės. Ši dalis turi būti bent lygi energijos nepriteklių patiriančių namų ūkių daliai, įvertintai nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane pagal Reglamento 2018/1999 3 straipsnio 3 dalies d punktą. Jei valstybė narė savo nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane nepranešė apie energijos nepriteklių patiriančių namų ūkių dalį, energijos nepriteklių patiriančių žmonių, pažeidžiamų vartotojų ir, kai taikoma, socialiniuose būstuose gyvenančių žmonių bendro sutaupytos galutinės energijos kiekio dalis turi būti bent jau lygi toliau nurodytų rodiklių 2019 m. aritmetiniam vidurkiui arba, jei tokių 2019 m. duomenų nėra, tiesiškai ekstrapoliuotoms turimoms jų pastarųjų trejų metų vertėms:

- a) neišgalėjimas tinkamai šildyti būsto (Eurostatas, SPGS [ilc_mdcs01]);
- b) įsiskolinimai už komunalines paslaugas (Eurostatas, SPGS, [ilc_mdcs07]); ir
- c) vartojimo išlaidų struktūra pagal pajamų kvintilį ir COICOP vartojimo tikslą (Eurostatas, HBS, [hbs_str_t223], [CP045] Elektros, dujų ir kito kuro duomenys).

4. Valstybės narės įtraukia informaciją apie taikomus rodiklius, aritmetinį vidurkį ir politikos priemonių, nustatytų pagal šio straipsnio 3 dalį, rezultatus į savo atnaujintus integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus pagal Reglamento (ES) 2018/1999 14 straipsnį, savo vėlesnius integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus pagal Reglamento (ES) 2018/1999 3 ir 7–12 straipsnius ir atitinkamas pažangos ataskaitas pagal to reglamento 17 straipsnį.

5. Valstybės narės gali įskaičiuoti sutaupytą energijos kiekį, kurį lemia politikos priemonės, nustatytos ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d. arba po tos datos, jei dėl tų priemonių imamasi naujų atskirų veiksmų po 2020 m. gruodžio 31 d. ⇒ Bet kuriuo įpareigojimo taikymo laikotarpiu sutaupyta energijos kiekis neįskaičiuojamas į 1 dalyje nustatytą energijos kiekį, kurį reikalaujama sutaupyti ankstesniais įpareigojimo taikymo laikotarpiais. ⇐

62. Su sąlyga, kad valstybės narės pasiekia bent 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytą suminį sutaupyto galutinės energijos kiekį, jos gali ⇒ 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytą ⇐ reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį apskaičiuoti naudodamos vieną ar daugiau iš toliau išvardytų būdų:

- a) taikydamos metinę sutaupymo normą galutiniams vartotojams parduodamos energijos arba galutinės suvartojamos energijos kiekiui, kurio vidurkis išvestas pagal paskutinių trejų metų, ėjusių prieš 2019 m. sausio 1 d., laikotarpio duomenis;
- b) į apskaičiavimo bazinio lygio scenarijų visiškai arba iš dalies neįtraukdamos transporto sektoriuje sunaudojamos energijos;
- c) pasinaudodamos kuria nors iš 84 dalyje nustatytų pasirinkimo galimybių.

73. Jei valstybės narės pasinaudoja ☒ bet kuria ☒ ~~2 dalies a, b arba c punkte numatytomis galimybėmis~~ iš 6 dalyje nurodytų galimybių, ⇒ susijusių su 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytu reikalaujamu sutaupyti energijos kiekiu, ⇐ jos nustato:

- a) savo pačių metinę taupymo normą, kuri bus taikoma apskaičiuojant savo suminį galutinės energijos suvartojimą ir kuria užtikrinama, kad galutinis grynasis jų sutaupyta energijos kiekis nebūtų mažesnis, nei tas, kurio reikalaujama pagal 1 dalies pirmos pastraipos b punktą, ≠
- b) savo pačių apskaičiavimo bazinį scenarijų, į kurį gali būti visiškai arba iš dalies neįtraukta transporto sektoriuje sunaudojama energija.

84. Taikant 59 dalį kiekviena valstybė narė gali:

- a) atlikti apskaičiavimą, kurio reikalaujama pagal 1 dalies pirmos pastraipos a punktą, 2014 m. ir 2015 m. naudodama 1 ~~%proc.~~ vertes; 2016 m. ir 2017 m. – 1,25 ~~%proc.~~ vertes, o 2018 m., 2019 m. ir 2020 m. – 1,5 ~~%proc.~~ vertes;
- b) neįtraukti į apskaičiavimą visos ar dalies parduotos ir sunaudotos energijos (pagal kiekį) 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodyto įpareigojimo taikymo laikotarpio atžvilgiu arba galutinės suvartotos energijos tos pastraipos b punkte nurodyto įpareigojimo taikymo laikotarpio atžvilgiu Direktyvos 2003/87/EB I priede išvardytoms pramoninės veiklos rūšims;
- c) įtraukti į ⇒ 1 dalies pirmos pastraipos a ir b punktuose nurodytą ⇐ reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį sutaupyta energijos kiekį, pasiektą įgyvendinant ~~2344~~ straipsnio 4 dalyje, ~~2414~~ straipsnio 45 dalies ~~ab~~ punkte bei ~~15~~ straipsnio ~~1-6~~ ir ~~925~~ straipsnio 1, 5–9 ir 11 dalyse nustatytus reikalavimus energijos transformacijos, skirstymo ir perdavimo sektoriuose, įskaitant efektyvią centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo infrastruktūrą. Valstybės narės informuoja Komisiją apie pagal šį punktą jų numatomas politikos priemones laikotarpiu nuo 2021 m. sausio 1 d. iki

2030 m. gruodžio 31 d., kurios yra jų integruotųjų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų dalis. Tų priemonių poveikis apskaičiuojamas pagal V priedą ir įtraukiamas į tuos planus;

- d) įtraukti į reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį sutaupytos energijos kiekį, pasiektą dėl atskirų veiksmų, kurie naujai įgyvendinami nuo 2008 m. gruodžio 31 d. ir toliau daro poveikį 2020 m. – 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodyto įpareigojimo taikymo laikotarpio atžvilgiu, o po 2020 m. – 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodyto laikotarpio atžvilgiu, ir kurie gali būti išmatuoti bei patikrinti;
- e) įtraukti į reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį sutaupytos energijos kiekį, pasiektą dėl politikos priemonių, su sąlyga, kad galima įrodyti, jog dėl tų priemonių imtasi atskirų veiksmų laikotarpiu nuo 2018 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d., ir dėl kurių taikymo sutaupoma energija po 2020 m. gruodžio 31 d.;
- f) neįskaičiuoti į ⇒ pagal 1 dalies pirmos pastraipos a ir b punktus ⇐ reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį 30 %proc. patikrinamo energijos, kuri savoms reikmėms pasigaminama ant pastatų arba juose sumontuotais įrenginiais, įdiegtais dėl politikos priemonių, skatinančių naujai diegti energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių technologijas, kiekio;
- g) įtraukti į ⇒ pagal 1 dalies pirmos pastraipos a ir b punktus ⇐ reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį tuos sutaupytos energijos kiekius, kurie viršija įpareigojimo taikymo laikotarpiu nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį, su sąlyga, kad tie sutaupyti kiekiai atsirado dėl atskirų veiksmų, atliktų vykdant ~~7a ir 7b~~ 9 ir 10 straipsniuose nurodytas politikos priemones, apie kurias valstybės narės pranešė savo nacionaliniuose energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planuose ir nurodė savo pažangos ataskaitose pagal 24 straipsnį.

~~95.~~ Valstybės narės pagal ~~84~~ dalį pasirinktas galimybes taiko ir jų taikymo poveikį apskaičiuoja 1 dalies pirmos pastraipos a ir b punktuose nurodytu laikotarpiu~~nurodytais laikotarpiais~~ atskirai:

- a) reikalaujamam sutaupyti energijos kiekiui per 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodytą įpareigojimo taikymo laikotarpį apskaičiuoti valstybės narės gali taikyti ~~84~~ dalies a–d punktus. Dėl visų pagal ~~84~~ dalį pasirinktų galimybių taikymo sutaupytas kiekis turi būti ne didesnis kaip 25 %proc. 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodyto reikalaujamo sutaupyti kiekio;
- b) reikalaujamam sutaupyti energijos kiekiui per 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytą įpareigojimo taikymo laikotarpį apskaičiuoti valstybės narės gali taikyti ~~84~~ dalies b–g punktus su sąlyga, kad ~~84~~ dalies d punkte nurodyti atskiri veiksmai ir po 2020 m. gruodžio 31 d. turi patikrinamą ir išmatuojamą poveikį. Dėl visų pagal ~~84~~ dalį pasirinktų galimybių taikymo pagal ~~6 ir 72~~ ~~ir 3~~ dalis apskaičiuotas sutaupytos energijos kiekis neturi sumažėti daugiau kaip 35 %proc.

Nepaisant to, ar valstybės narės visiškai arba iš dalies neįtraukia transporto sektoriuje sunaudotos energijos į savo apskaičiavimo bazinį scenarijų, ar pasinaudoja kuria nors iš ~~84~~ dalyje išvardytų galimybių, jos užtikrina, kad apskaičiuotas ⇒ 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytas ⇐ naujas grynasis sutaupytos energijos kiekis, kuris turi būti pasiektas vartojant galutinę energiją įpareigojimo taikymo laikotarpiu nuo 2021 m. sausio 1 d. iki ~~2030~~ ⇒ 2023 ⇐ m. gruodžio 31 d., būtų ne mažesnis nei kiekis, gaunamas taikant 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytą metinę sutaupymo normą.

~~106.~~ Valstybės narės savo ~~⇒ atnaujintuose ⇐~~ integruotuosiuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose ~~⇒ pagal Reglamento (ES) 2018/1999 14 straipsnį, savo vėlesniuose integruotuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose pagal Reglamento (ES) 2018/1999 3 ir 7–12 straipsnius ir ⇐~~ pagal Reglamento (ES) 2018/1999 III priedą ~~⇒ ir atitinkamose pažangos ataskaitose ⇐~~ apibūdina sutaupyto energijos kiekio, kuris turi būti pasiektas per ~~šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytą~~ laikotarpį nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d., apskaičiavimą ir prireikus paaiškina, kaip buvo nustatyta metinė sutaupymo norma ir apskaičiavimo bazinis scenarijus ir kaip bei koku mastu buvo taikomos šio straipsnio ~~84~~ dalyje nurodytos galimybės.

↴ naujas

11. Valstybės narės informuoja Komisiją apie reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį, nurodytą šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkte ir 3 dalyje, apibūdina politikos priemones, kurios turi būti įgyvendintos, kad būtų pasiektas reikalaujamas bendras suminis galutinės sutaupyto energijos kiekis, ir kiekio apskaičiavimo metodikas pagal šios direktyvos V priedą, atnaujindamos savo integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus pagal Reglamento (ES) 2018/1999 14 straipsnį ir rengdamos savo integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, nurodytus Reglamento (ES) 2018/1999 3 ir 7–12 straipsniuose, pagal tuose straipsniuose nurodytą procedūrą. Valstybės narės naudoja Komisijos joms pateiktą ataskaitų šabloną.

12. Jei, remdamasi integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitų vertinimu pagal Reglamento (ES) 2018/1999 29 straipsnį arba pagal Reglamento (ES) 2018/1999 14 straipsnį atnaujinto paskutinio pateikto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano projekto ar galutinės versijos arba pagal Reglamento (ES) 2018/1999 3 ir 7–12 straipsnius teikiamų vėlesnių integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų projektų ar galutinių versijų vertinimu, Komisija padaro išvadą, kad politikos priemonėmis neužtikrinama, kad iki įpareigojimo taikymo laikotarpio pabaigos bus pasiektas reikalaujamas suminis sutaupyto galutinės energijos kiekis, ji pagal Reglamento (ES) 2018/1999 34 straipsnį gali pateikti rekomendacijas valstybėms narėms, kurių politikos priemonės laiko nepakankamomis jų energijos taupymo įpareigojimams įvykdyti.

↓ 2018/2002 1 straipsnio 3
punktas

~~7. Sutaupyto energijos kiekis, pasiektas po 2020 m. gruodžio 31 d., neturi būti įskaičiuotas į reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį laikotarpiu nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d.~~

↴ naujas

13. Jei valstybė narė iki kiekvieno šio straipsnio 1 dalyje nustatyto įpareigojimo taikymo laikotarpio pabaigos nepasiekia reikalaujamo suminio galutinės sutaupyto energijos kiekio, ji, be suminio galutinės energijos kiekio, kurį reikalaujama sutaupyti iki kito įpareigojimo taikymo laikotarpio pabaigos, turi sutaupyti ir trūkstamą energijos kiekį.

↓ 2018/2002 1 straipsnio 3
punktas
⇒ naujas

~~8. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 dalies, valstybės narės, kurios leidžia įpareigotosioms šalims pasinaudoti 7a straipsnio 6 dalies b punkte nurodyta galimybe, gali šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punkto tikslu bet kuriais konkrečiais metais po 2010 m. ir iki šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodyto įpareigojimo taikymo laikotarpio sutaupyta energijos kiekį laikyti sutaupytu po 2013 m. gruodžio 31 d. ir anksčiau nei 2021 m. sausio 1 d., su sąlyga, kad tenkinamos visos šios sąlygos:~~

- ~~a) energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistema galiojo visą laiką nuo 2009 m. gruodžio 31 d. iki 2014 m. gruodžio 31 d. ir buvo įtraukta į valstybės narės pirmąjį pagal 24 straipsnio 2 dalį pateiktą nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planą;~~
- ~~b) sutaupyti kiekiai gauti taikant įpareigojimų sistemą;~~
- ~~c) sutaupyti kiekiai apskaičiuoti pagal V priedą;~~
- ~~d) apie metus, per kuriuos laikoma, kad buvo pasiekti apskaičiuoti sutaupyti kiekiai, buvo pranešta nacionaliniuose energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planuose pagal 24 straipsnio 2 dalį.~~

~~11. Valstybės narės, rengdamos politikos priemones, kad įvykdytų savo įpareigojimus dėl sutaupytos energijos kiekio, atsižvelgia į poreikį sumažinti energijos nepriteklių, laikydamosi savo pačių nustatytų kriterijų ir atsižvelgdamos į jų taikomą praktiką šioje srityje, reikalaujamos, atitinkamu mastu, dalį energijos vartojimo efektyvumo priemonių pagal jų nacionalines energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemas, alternatyvias politikos priemones arba nacionalinio energijos vartojimo efektyvumo fondo lėšomis finansuojamas programas ar priemones pirmenybės tvarka įgyvendinti pažeidžiamuose namų ūkiuose, įskaitant energijos nepriteklių patiriančius namų ūkius, ir, kai tikslinga, socialiniuose būstuose.~~

~~Valstybės narės įtraukia informaciją apie energijos nepritekliaus mažinimo priemones įgyvendinant šią direktyvą rezultatus į savo integruotąsias nacionalines energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitas pagal Reglamentą (ES) 2018/1999.~~

~~1412.~~ ⇒ Atnaujintuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose ir atitinkamose pažangos ataskaitose, taip pat vėlesniuose integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, kurie teikiami pagal Reglamentą (ES) 2018/1999, ⇐ ~~V~~valstybės narės turi įrodyti, ⇒ prireikus taip pat pateikdamos patvirtinamuosius duomenis ir skaičiavimus: ⇐

~~a) kad, kai politikos priemonių ar atskirų veiksmų poveikis sutampa, sutaupytos energijos kiekis nėra skaičiuojamas du kartus;~~

↓ naujas

b) kaip pagal 1 dalies pirmos pastraipos b ir c punktus sutaupyta energija padeda užtikrinti jų nacionalinį įnašą pagal 4 straipsnį;

c) kad yra nustatytos politikos priemonės, skirtos jų energijos taupymo įpareigojimui įvykdyti, parengtos laikantis šio straipsnio reikalavimų, ir kad tos politikos priemonės atitinka

reikalavimus ir yra tinkamos siekiant užtikrinti, kad iki kiekvieno įpareigojimo taikymo laikotarpio pabaigos būtų sutaupyta reikalaujamas suminis galutinės energijos kiekis.

↓ 2018/2002 1 straipsnio 4
punktas
⇒ naujas

97a straipsnis

Energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemos

1. Jei valstybės narės nusprendžia įvykdyti savo įpareigojimus sutaupyti pagal 87 straipsnio 1 dalį reikalaujamą energijos kiekį taikydamos energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemas, jos užtikrina, kad kiekvienos valstybės narės teritorijoje veiklą vykdančios įpareigosios šalys, kaip nurodyta šio straipsnio 2 dalyje, nedarant poveikio 87 straipsnio 8 ir 94 ir 95 dalims, įgyvendintų 87 straipsnio 1 dalyje nustatytą jų suminio galutinio energijos suvartojimo taupymo reikalavimą.

Kai taikytina, valstybės narės gali nuspręsti, kad įpareigosios šalys tą taupymo įpareigojimą visiškai arba iš dalies įvykdytų įnašo į nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo fondą forma laikantis 28 straipsnio 11 dalies 20 straipsnio 6 dalies.

2. Remdamosi objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais valstybės narės paskiria įpareigotąsias šalis iš ⇒ perdavimo sistemos operatorių, ⇐ energijos skirstytojų, mažmeninės prekybos energija įmonių ir transporto degalų skirstytojų arba mažmeninės prekybos transporto degalais įmonių, veikiančių jų teritorijoje. Įpareigosios šalys, kurias valstybė narė paskiria iš galutinių vartotojų, energijos kiekį, reikiamą įpareigojimui įvykdyti, sutaupo nepriklausomai nuo skaičiavimo, atlikto pagal 87 straipsnio 1 dalį, arba, jei valstybės narės taip nusprendžia, pasitelkdamas sertifikuotą kitų šalių sutaupytos energijos kiekį, kaip apibūdinta šio straipsnio 106 dalies a punkte.

3. Jeigu mažmeninės prekybos energija įmonės yra paskirtos įpareigotosiomis šalimis pagal 2 dalį, valstybės narės užtikrina, kad vykdydamos savo įpareigojimus mažmeninės prekybos energija įmonės nesudarytų jokių kliūčių vartotojų galimybei pakeisti vieną tiekėją kitu.

↓ naujas

4. Valstybės narės gali reikalauti, kad įpareigosios šalys užtikrintų, kad dalį reikalaujamo sutaupyti energijos kiekio sutaupytų energijos nepriteklių patiriantys žmonės, pažeidžiami vartotojai ir, kai taikoma, socialiniuose būstuose gyvenantys žmonės. Valstybės narės taip pat gali reikalauti, kad įpareigosios šalys pasiektų išlaidų energijai mažinimo tikslus ir sutaupytų energijos, propaguodamos energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, įskaitant finansinės paramos priemones, kuriomis mažinamas anglies dioksido apmokestinimo poveikis MVĮ ir labai mažoms įmonėms.

5. Valstybės narės gali reikalauti, kad įpareigosios šalys bendradarbiautų su vietos valdžios institucijomis ar savivaldybėmis, skatindamos energijos nepriteklių patiriančius žmones, pažeidžiamus vartotojus ir, kai taikoma, socialiniuose būstuose gyvenančius žmones taikyti energijos vartojimo efektyvumo priemones. Tai apima konkrečių grupių, kurioms gresia energijos nepriteklis arba kurios yra pažeidžiamesnės dėl jo poveikio, specialių poreikių nustatymą ir tenkinimą. Siekdamas apsaugoti energijos nepriteklių patiriančius žmones, pažeidžiamus vartotojus ir, kai taikytina, socialiniuose būstuose gyvenančius žmones, valstybės narės skatina įpareigotąsias šalis vykdyti tokius veiksmus kaip pastatų, įskaitant

socialinius būstus, renovacija, prietaisų pakeitimas, finansinė parama ir paskatos įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės, laikantis nacionalinių finansavimo ir paramos sistemų arba energijos vartojimo audito reikalavimų.

6. Valstybės narės reikalauja, kad įpareigotosios šalys kasmet teiktų ataskaitas dėl įpareigotųjų šalių sutaupyto energijos vykdant veiksmus, kuriais remiami energijos nepriteklių patiriantys žmonės, pažeidžiami vartotojai ir, kai taikoma, socialiniuose būstuose gyvenantys žmonės, ir reikalauja apibendrintos statistinės informacijos apie jų galutinius vartotojus (nurodant sutaupyto energijos pokyčius, palyginti su anksčiau pateikta informacija) ir apie suteiktą techninę ir finansinę paramą.

↓ 2018/2002 1 straipsnio 4
punktas (pritaikytas)
⇒ naujas

74. Energijos kiekį, kurį privalo sutaupyti kiekviena įpareigotoji šalis, valstybės narės išreiškia galutinės arba pirminės suvartojamos energijos kiekiu. Metodas, kuris pasirinktas reikalaujamos sutaupyti energijos kiekiui išreikšti, naudojamas taip pat energijos kiekiui, kurį įpareigotosios šalys nurodo sutaupiusios, apskaičiuoti. ~~Taikomi IV priede nustatyti perskaičiavimo koeficientai~~ ⇒ Konvertuojant sutaupyto energijos kiekį taikomos Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2018/2066¹¹³ VI priede nustatytos apatinio šilumingumo vertės ir pirminės energijos koeficientas pagal 29 straipsnį, nebent kitų perskaičiavimo koeficientų naudojimas yra pagrįstas ⇐.

85. Valstybės narės ☒ nustato ☒ ~~įdiegtą~~ matavimo, kontrolės ir tikrinimo sistemas, pagal kurias ~~būtų~~ atliekamas dokumentuotas įpareigotųjų šalių įdiegtų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių bent statistiškai reikšmingos dalies ir reprezentatyviojo ėminio patikrinimas. Matavimas, kontrolė ir tikrinimas turi būti atliekami nepriklausomai nuo įpareigotųjų šalių. ⇒ Kai subjektas yra įpareigotoji šalis pagal nacionalinę energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemą pagal 9 straipsnį ir pagal pastatams ir kelių transportui taikomą ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą [COM(2021) 551 *final*, 2021/0211 (COD)¹¹⁴], stebėsenos ir patikros sistema turi užtikrinti, kad skaičiuojant ir pranešant energijos, sutaupyto dėl subjekto taikomų energijos taupymo priemonių, kiekį būtų atsižvelgiama į anglies dioksido kainą, perkeliama išleidžiant degalus vartoti [pagal COM(2021) 551 *final*, 2021/0211 (COD), 1 straipsnio 21 punktą]. ⇐

¹¹³ 2018 m. gruodžio 19 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/2066 dėl išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio stebėsenos ir ataskaitų teikimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB, kuriuo iš dalies keičiamas Komisijos reglamentas (ES) Nr. 601/2012 (OL L 334, 2018 12 31, p. 1–93).

¹¹⁴ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje, Sprendimas (ES) 2015/1814 dėl Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos rinkos stabilumo rezervo sukūrimo ir veikimo ir Reglamentas (ES) 2015/757, {SEC(2021) 551 *final*} - {SWD(2021) 557 *final*} - {SWD(2021) 601 *final*} - {SWD(2021) 602 *final*}.

9. Valstybės narės, teikdamos integruotas nacionalines energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitas pagal Reglamento (ES) 2018/1999 17 straipsnį, informuoja Komisiją apie įdiegtas matavimo, kontrolės ir tikrinimo sistemas, įskaitant, be kita ko, taikomus metodus, nustatytas problemas ir tai, kaip jos buvo sprendžiamos.

~~106.~~ Valstybės narės energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemoje gali ☒ įpareigotosioms šalims leisti atlikti ~~☒ leisti atlikti vieną arba abu iš toliau nurodytų veiksmų~~ šiuos veiksmus:

- a) ~~leisti įpareigotosioms šalims~~ į joms tenkanti įpareigojimą įtraukti sertifikuotą sutaupytos energijos kiekį, kurį sutaupė energetinių paslaugų teikėjai ar kitos trečiosios šalys, įskaitant atvejus, kai įpareigotosios šalys skatina priemonės pasitelkdamas kitas valstybės patvirtintas įstaigas arba valdžios institucijas; šios priemonės gali būti susijusios su oficialiomis partnerystėmis ir gali būti derinamos su kitais finansavimo šaltiniais. Tuo atveju, kai valstybės narės tai leidžia, jos užtikrina, kad sutaupytos energijos kiekio sertifikavimas būtų vykdomas laikantis valstybėse narėse įdiegto aiškaus, skaidraus ir visiems rinkos dalyviams atviro patvirtinimo proceso, kuriuo būtų siekiama kuo labiau sumažinti sertifikavimo išlaidas;
- b) ~~leisti įpareigotosioms šalims~~ atitinkamais metais sutaupyta energijos kiekį laikyti bet kuriais iš ketverių ankstesnių metų arba trejų paskesnių metų, jei tai neįvyko pasibaigus 87 straipsnio 1 dalyje nustatytiems įpareigojimų ~~no~~ taikymo laikotarpiams, sutaupytu kiekiu.

Valstybės narės įvertina vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemų tiesioginių ir netiesioginių išlaidų poveikį tarptautinę konkurenciją patiriančių energijai imlių sektorių konkurencingumui ir, jei tikslinga, imasi priemonių kuo labiau jį sumažinti.

~~117.~~ Valstybės narės kasmet skelbia kiekvienos įpareigotosios šalies arba kiekvienos įpareigotųjų šalių pakategorės sutaupytos energijos kiekį ir bendrą įgyvendinant sistemą sutaupytos energijos kiekį.

107b straipsnis

Alternatyvios politikos priemonės

1. Jei valstybės narės nusprendžia įvykdyti savo įpareigojimus sutaupyti pagal 87 straipsnio 1 dalį reikalaujamą energijos kiekį taikydamos alternatyvias politikos priemones, jos užtikrina, nedarant poveikio 8 straipsnio 8 ir ~~97~~ 87 straipsnio 4 ir 5 dalims, kad pagal 87 straipsnio 1 dalį reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį sutaupytų galutiniai vartotojai.

2. Visoms priemonėms, išskyrus susijusias su apmokestinimu, valstybės narės sukuria matavimo, kontrolės ir tikrinimo sistemas, pagal kurias būtų atliekamas dokumentuotas dalyvaujančiųjų arba įgaliotųjų šalių įdiegtų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių bent statistškai reikšmingos dalies ir reprezentatyviojo ėminio patikrinimas. Matavimas, kontrolė ir tikrinimas turi būti atliekami nepriklausomai nuo dalyvaujančiųjų arba įgaliotųjų šalių.

↓ naujas

3. Valstybės narės, teikdamos integruotas nacionalines energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitas pagal Reglamento (ES) 2018/1999 17 straipsnį, informuoja Komisiją apie įdiegtas matavimo, kontrolės ir tikrinimo sistemas, įskaitant, be kita ko, taikomus metodus, nustatytas problemas ir tai, kaip jos buvo sprendžiamos.

4. Pranešdamos apie apmokestinimo priemonę, valstybės narės parodo, kaip rengiant apmokestinimo priemonę užtikrintas kainos signalo veiksmingumas, pvz., mokesčio tarifas ir matavimas laikui bėgant. Jei mokesčio tarifas sumažėja, valstybės narės pagrindžia, kodėl dėl apmokestinimo priemonių vis dar naujai sutaupoma energijos.

↓ 2012/27/ES (pritaikytas)

11⁸ straipsnis

Energijos vartojimo auditas ir energijos naudojimo vadybos sistemos ☒ ir energijos vartojimo auditas ☒

↓ naujas

1. Valstybės narės užtikrina, kad įmonės, kurių vidutinis metinis energijos suvartojimas per pastaruosius trejus metus, kartu sudėjus visus energijos nešiklius, viršijo 100 TJ, įgyvendintų energijos naudojimo vadybos sistemą. Energijos naudojimo vadybos sistemą sertifikuoja nepriklausoma įstaiga pagal atitinkamus Europos arba tarptautinius standartus.

2. Valstybės narės užtikrina, kad įmonėms, kurių vidutinis metinis energijos suvartojimas per pastaruosius trejus metus, kartu sudėjus visus energijos nešiklius, viršijo 100 TJ ir kurios neįgyvendino energijos naudojimo vadybos sistemos, būtų taikomas energijos vartojimo auditas. Energijos vartojimo auditą nepriklausomai ir ekonomiškai efektyviai atlieka kvalifikuoti arba akredituoti ekspertai pagal 26 straipsnyje nustatytus reikalavimus arba jį įgyvendina ir prižiūri nepriklausomos institucijos pagal nacionalinės teisės aktus. Energijos vartojimo auditas atliekamas bent kas ketverius metus nuo ankstesnio energijos vartojimo audito dienos.

Energijos vartojimo audito rezultatai, įskaitant jo rekomendacijas, perduodami įmonės vadovybei. Valstybės narės užtikrina, kad rezultatai ir įgyvendintos rekomendacijos būtų skelbiami įmonės metinėje ataskaitoje, jei taikoma.

↓ 2012/27/ES

⇒ naujas

34. Valstybės narės siekia, kad visiems galutiniams vartotojams būtų prieinamas kokybiškas energijos vartojimo auditas, kuris būtų ekonomiškai efektyvus ir:

- a) nepriklausomai atliekamas kvalifikuotų ir (arba) akredituotų ekspertų, kuriems taikomi kvalifikacijos kriterijai; arba
- b) pagal nacionalinės teisės aktus įgyvendinamas ir prižiūrimas nepriklausomų institucijų.

Pirmoje pastraipoje nurodytas energijos vartojimo auditas gali būti atliekamas įmonių vidaus ekspertų arba energijos vartojimo auditorių, jei atitinkama valstybė narė yra įdiegusi jo kokybės užtikrinimo ir tikrinimo sistemą, be kita ko, prireikus atlieka metinę atsitiktinę visų atliktų energijos vartojimo auditų bent statistiškai reikšmingos procentinės dalies atranką.

Siekdamos užtikrinti aukštą energijos vartojimo audito ir energijos naudojimo vadybos sistemų kokybę, valstybės narės nustato skaidrius ir nediskriminacinius būtiniausius energijos vartojimo audito kriterijus, grindžiamus VI priede išdėstytais principais. ⇒ Valstybės narės užtikrina, kad siekiant užtikrinti audito patikimumą ir tikslumą būtų atliekami kokybės patikrinimai. ⇐

Auditas neapima nuostatų, kuriomis neleidžiama audito išvadų perduoti bet kuriam kvalifikuotam / akredituotam energetinių paslaugų teikėjui, jei tam neprieštarauja vartotojas.

42. Valstybės narės parengia programas, pagal kurias mažosios bei vidutinės įmonės ⇒ , kurioms netaikoma 1 arba 2 dalis, ⇐ būtų skatinamos atlikti energijos vartojimo auditą ir vėliau įgyvendinti šio audito rekomendacijas.

Remiantis skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais ir nedarant poveikio Sąjungos valstybės pagalbos teisei, valstybės narės gali nustatyti paramos sistemas MVĮ, apimančias savanoriškus susitarimus, jei jie sudaryti, kad būtų padengtos energijos vartojimo audito ir jame siūlomų ekonomiškai efektyviausių energijos vartojimo rekomendacijų įgyvendinimo sąnaudų, jei siūlomos priemonės yra įgyvendinamos.

Valstybės narės pateikia MVĮ konkrečius pavyzdžius, be kita ko, per jų atitinkamas atstovaujančias tarpininkavimo organizacijas, kaip energijos naudojimo vadybos sistemos galėtų pasitarnauti jų verslui. Komisija padeda valstybėms narėms remdama keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais šioje srityje.

~~3. Valstybės narės taip pat parengia programas, pagal kurias naudojant tinkamas konsultavimo paslaugas būtų didinamas namų ūkių informuotumas apie tokio audito naudą.~~

~~Valstybės narės skatina energijos vartojimo auditorių kvalifikacijai įgyti skirtas mokymo programas, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos pakankamam ekspertų skaičiui užtikrinti.~~

~~4. Valstybės narės užtikrina, kad įmonės, kurios nėra MVĮ, privalėtų atlikti energijos vartojimo auditą, kurį ne vėliau kaip 2015 m. gruodžio 5 d. ir bent kas ketverius metus, skaičiuojant nuo ankstesnio energijos vartojimo audito, nepriklausomai ir ekonomiškai efektyviai atliktų kvalifikuoti ir (arba) akredituoti ekspertai arba pagal nacionalinės teisės aktus įgyvendintų ir prižiūrėtų nepriklausomos institucijos.~~

↓ naujas

5. Valstybės narės parengia programas, pagal kurias mažosios bei vidutinės įmonės, kurioms netaikoma 1 arba 2 dalis, skatinamos atlikti energijos vartojimo auditą ir vėliau įgyvendinti šio audito rekomendacijas.

↓ 2012/27/ES

⇒ naujas

65. Laikoma, kad energijos vartojimo auditas atitinka 4 ⇒ 2 ⇐ dalies reikalavimus, kai jis atliekamas nepriklausomai ir remiantis būtiniausiais kriterijais, kurie grindžiami VI priedu ir įgyvendinami pagal savanoriškus susitarimus, kuriuos sudaro suinteresuotųjų subjektų organizacijos ir paskirtoji organizacija, ir prižiūrimas atitinkamos valstybės narės arba kitų

organizacijų, kurias kompetentingos valdžios institucijos įgaliojo vykdyti atitinkamą pareigą, arba Komisijos.

Rinkos dalyvių, teikiančių energetines paslaugas, galimybės, grindžiamos skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais.

↕ naujas

7. Įmonėms, įgyvendinančioms sutartį dėl energijos vartojimo efektyvumo, 1 ir 2 dalių reikalavimai netaikomi, jei sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo atitinka XIV priede nustatytus reikalavimus.

↓ 2012/27/ES (pritaikytas)

⇒ naujas

~~86.~~ Įmonėms, ~~kurios nėra MVI ir~~ kurios įgyvendina nepriklausomos organizacijos pagal atitinkamus Europos arba tarptautinius standartus sertifikuotą ~~energijos naudojimo arba~~ aplinkos vadybos sistemą, ~~4 dalyje~~ ⇒ 1 ir 2 dalyse ⇐ nustatyti reikalavimai netaikomi, su sąlyga, kad ~~valstybės narės užtikrina, jog~~ atitinkama ☒ aplinkos ☒ vadybos sistema apima energijos vartojimo auditą, kuris atliekamas remiantis būtiniausiais kriterijais, kurie grindžiami VI priedu.

~~97.~~ Energijos vartojimo auditas gali būti atliekamas atskirai arba kartu su platesnės apimties aplinkosaugos auditu. Valstybės narės gali reikalauti, kad į energijos vartojimo auditą būtų įtrauktas prijungimo prie esamo arba planuojamo centralizuoto šilumos arba vėsumos tiekimo tinklo techninio ir ekonominio pagrįstumo įvertinimas.

Nedarant poveikio Sąjungos valstybės pagalbos teisei, valstybės narės gali įgyvendinti skatinamąsias ir paramos sistemas, skirtas energijos vartojimo audito ir panašių priemonių rekomendacijoms įgyvendinti.

↕ naujas

10. Nedarant poveikio 1–9 dalims, valstybės narės reikalauja, kad ne vėliau kaip 2024 m. kovo 15 d. ir po to kasmet kiekvieno jų teritorijoje esančio duomenų centro, kuriame suvartojama daug energijos, savininkai ir operatoriai viešai paskelbtų VI priede nurodytą informaciją („Būtinieji duomenų centrų energijos vartojimo efektyvumo stebėsenos ir skelbimo reikalavimai“), o valstybės narės vėliau šią informaciją pateikia Komisijai.

↓ 2012/27/ES

129 straipsnis

↓ 2019/944 70 straipsnio 1 punkto
a papunktis

Gamtinių dujų suvartojimo matavimas

↓ 2019/944 70 straipsnio 1 punkto
b papunktis

1. Valstybės narės užtikrina, kad, jei tai yra techniškai įmanoma, finansiškai pagrįsta ir proporcinga atsižvelgiant į potencialų energijos suvartojimo sumažinimą, galutiniams gamtinių dujų vartotojams konkurencingomis kainomis būtų pateikiami individualūs skaitikliai, kurie tiksliai atspindi faktinį energijos vartojimą ir pateikia informaciją apie tikslų laiką, kada ji buvo suvartota.

↓ 2012/27/ES

Toks individualus skaitiklis konkurencingomis kainomis pateikiamas visuomet, kai:

- a) keičiamas esamas skaitiklis, išskyrus atvejus, kai tai techniškai neįmanoma ar finansiškai neefektyvu atsižvelgiant į numatomą galimą sutaupyti energijos kiekį ilguoju laikotarpiu;
 - b) vykdomas naujas pajungimas naujame pastate ar pastate atliekama kapitalinė renovacija, kaip nustatyta Direktyvoje 2010/31/ES.
-

↓ 2019/944 70 straipsnio 1 punkto
c papunktis

2. Jei valstybės narės įgyvendina pažangiųjų matavimo sistemų ir pažangiųjų skaitiklių gamtinėms dujoms diegimo tvarką pagal Direktyvą 2009/73/EB ir tokiu mastu, koku jos tai daro:

↓ 2012/27/ES

- a) jos užtikrina, kad matavimo sistemos teiktų galutiniams vartotojams informaciją apie faktinį vartojimo laiką ir kad nustatant būtiniausias skaitiklių funkcijas ir rinkos dalyviams nustatytus įpareigojimus būtų visapusiškai atsižvelgiama į energijos vartojimo efektyvumo tikslus ir naudą galutiniams vartotojams;
 - b) jos užtikrina pažangiųjų skaitiklių bei duomenų perdavimo saugumą ir galutinių vartotojų privatumą, laikantis atitinkamų Sąjungos duomenų apsaugos ir privatumo teisės aktų;
 - ce) jos reikalauja, kad pažangiųjų skaitiklių įrengimo metu vartotojams būtų teikiamos atitinkamos konsultacijos ir informacija, visų pirma apie visas pažangiųjų skaitiklių galimybes, susijusias su skaitiklio rodmenų valdymu ir energijos vartojimo stebėseną.
-

↓ 2018/2002 1 straipsnio 6
punktas (pritaikytas)

139a straipsnis

Šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens matavimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad centralizuotai tiekiamos šilumos, centralizuotai tiekiamos vėsumos ir buitinio karšto vandens galutiniai vartotojai konkurencingomis kainomis būtų aprūpinami skaitikliais, kurie tiksliai rodo jų faktinį energijos suvartojimą.

2. Tais atvejais, kai šiluma, vėsuma arba buitinis karštas vanduo pastatui tiekiami iš centrinio daug pastatų aptarnaujančio šaltinio arba centralizuotos šilumos ar centralizuotos vėsumos tiekimo sistemos, skaitiklis įrengiamas prie šilumokaičio arba tiekimo vietoje.

~~149b~~ straipsnis

Šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens atskiras matavimas ir sąnaudų paskirstymas už juos

1. Daugiabučiuose ir daugeliui paskirčių naudojamuose pastatuose, kuriuose yra centrinis šildymo arba centrinis vėsinimo šaltinis, arba į kuriuos šiluma ir vėsuma tiekama iš centralizuotos šilumos ar centralizuotos vėsumos tiekimo sistemos, įrengiami individualūs skaitikliai, matuojantys kiekviename pastato vienetė suvartojamos šilumos, vėsumos arba buitinio karšto vandens kiekį, jei tai techniškai įmanoma ir ekonomiškai efektyvu, nes yra proporcinga, palyginti su galimos sutaupyti energijos kiekiu.

Jei šilumai matuoti kiekviename pastato vienetė individualių skaitiklių naudoti neįmanoma dėl techninių priežasčių arba tai nėra ekonomiškai efektyvu, kiekviename radiatoriuje suvartotai šilumai matuoti naudojami individualūs šilumos dalikliai, nebent atitinkama valstybė narė įrodė, kad tokių šilumos daliklių įrengimas nebūtų ekonomiškai efektyvus. Tokiais atvejais gali būti svarstoma galimybė naudoti alternatyvius ekonomiškai veiksmingus suvartotos šilumos matavimo metodus. Kiekviena valstybė narė aiškiai nustato ir paskelbia bendruosius kriterijus, metodiką ir (arba) procedūras, kuriuos taikant nustatoma, kas yra techniškai neįmanoma ir ekonomiškai neefektyvu.

2. Naujuose daugiabučiuose pastatuose ir naujų daugeliui paskirčių naudojamų pastatų gyvenamosiose dalyse, kuriose yra centrinis šildymo šaltinis buitiniam karštam vandeniui ruošti arba į juos šiluma tiekama iš centralizuotų šilumos tiekimo sistemų, nepaisant 1 dalies pirmos pastraipos, įrengiami individualūs buitinio karšto vandens skaitikliai.

3. Jeigu daugiabučius ar daugeliui paskirčių naudojamus pastatus aptarnauja centralizuoto šilumos ar centralizuoto vėsumos tiekimo tinklas arba jei vyrauja nuosavos tokių pastatų bendros šildymo ar vėsinimo sistemos, valstybės narės užtikrina, kad būtų priimtose skaidrios, viešai prieinamos nacionalinės šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens suvartojimo tokiuose pastatuose sąnaudų paskirstymo taisyklės, jog būtų užtikrintas individualaus suvartojimo apskaitos skaidrumas ir tikslumas. Kai tikslinga, tokiose taisyklėse pateikiamos gairės, kaip paskirstyti sąnaudas energijai, kuri naudojama:

- a) kaip buitinis karštas vanduo;
- b) kaip šiluma, kurią išskiria pastato įrenginiai siekiant apšildyti bendro naudojimo patalpas, jei laiptinėse ir koridoriuose įrengti radiatoriai,
- c) būtų šildymui arba vėsinimui.

~~159e~~ straipsnis

Nuotolinio nuskaitymo reikalavimas

1. ~~13 ir 149a ir 9b~~ straipsnių taikymo tikslais ☒ įrengiami nauji ☒ skaitikliai ir šilumos dalikliai, ~~įrengti po 2020 m. spalio 25 d.~~, turi būti nuotoliniu būdu nuskaitomi

prietaisai. Toliau taikomos ~~149b~~ 149a straipsnio 1 dalyje išdėstytos sąlygos dėl techninių galimybių ir ekonominio efektyvumo.

2. Jau įrengti skaitikliai ir šilumos dalikliai, kurie nėra nuskaitomi nuotoliniu būdu, ne vėliau kaip 2027 m. sausio 1 d. pertvarkomi į nuotoliniu būdu nuskaitomus prietaisus arba tokiais pakeičiami, nebent atitinkama valstybė narė įrodytų, kad tai nėra ekonomiškai efektyvu.

↓ 2012/27/ES

164a straipsnis

↓ 2019/944 70 straipsnio 2 punkto
a papunktis

Sąskaitų už gamtines dujas informacija

↓ 2019/944 70 straipsnio 2 punkto
b papunktis (pritaikytas)

1. Jei galutiniai vartotojai neturi Direktyvoje 2009/73/EB nurodytų pažangiųjų skaitiklių, valstybės narės ~~ne vėliau kaip 2014 m. gruodžio 31 d.~~ užtikrina, kad sąskaitų už gamtines dujas informacija būtų patikima, tiksli ir pagrįsta faktiniu suvartojimu, kaip numatyta VII priedo 1.1 punkte, jei tai yra techniškai įmanoma ir ekonomiškai pagrįsta.

↓ 2012/27/ES

Šis įsipareigojimas gali būti įgyvendintas reguliaraus savarankiško duomenų registravimo sistema, pagal kurią galutiniai vartotojai savo skaitiklių rodmenis perduotų energijos tiekėjui. Tik tuo atveju, jei galutinis vartotojas nepateikia skaitiklių rodmenų už atitinkamą sąskaitų išrašymo laikotarpį, sąskaitų išrašymas grindžiamas numatomu suvartotu kiekiu arba fiksuoto dydžio norma.

↓ 2019/944 70 straipsnio 2 punkto
c papunktis

2. Pagal Direktyvą 2009/73/EB įrengti skaitikliai turi užtikrinti, kad sąskaitų informacija būtų tiksli ir grindžiama faktiniu suvartojimu. Valstybės narės užtikrina, kad galutiniams vartotojams būtų suteikta galimybė nesunkiai gauti papildomą informaciją, kuri leistų pačiam galutiniam vartotojui patikrinti ankstesnį suvartojimą.

↓ 2012/27/ES (pritaikytas)

Papildoma informacija apie ankstesnį suvartojimą apima:

- a) mažiausiai trejų paskutinių metų laikotarpio arba laikotarpio nuo tiekimo sutarties sudarymo datos (jei šis laikotarpis trumpesnis) suvestinius duomenis. Duomenys turi atitikti įprastai sąskaitose pateikiamos informacijos laikotarpius; ~~☹~~
- b) išsamius duomenis pagal bet kurios dienos, savaitės, mėnesio ar metų naudojimo laiką. Šie duomenys turi būti prieinami galutiniam vartotojui internetu arba naudojant

skaitiklio sąsają ir turi apimti mažiausiai 24 ankstesnių mėnesių laikotarpį arba laikotarpį nuo tiekimo sutarties sudarymo datos (jei šis laikotarpis trumpesnis).

3. Nepriklausomai nuo to, ar pažangieji skaitikliai įrengti, ar ne, valstybės narės:

- a) reikalauja, kad, jeigu pateikiama informacija apie galutinių vartotojų suvartotos energijos sąskaitas ir ankstesnį vartojimą, galutinio vartotojo prašymu informacija būtų pateikta galutinio vartotojo nurodytam energetinių paslaugų teikėjui;
- b) užtikrina, kad galutiniai vartotojai turėtų galimybę susipažinti su sąskaitose pateikiama informacija elektroniniu būdu ir gauti elektronines sąskaitas ir kad, ypač tais atvejais, kai sąskaitos nėra grindžiamos faktiniu suvartojimu, vartotojams paprašius jie gautų aiškų ir suprantamą paaiškinimą, kaip parengiamos jų sąskaitos;
- c) užtikrina, kad laikantis VII priedo reikalavimų kartu su sąskaita būtų pateikiama visa atitinkama informacija, kad galutiniams vartotojams būtų išsamiai aprašytos esamos energijos sąnaudos;
- d) gali nustatyti, kad galutinio vartotojo prašymu šiose sąskaitose esanti informacija nebūtų laikoma mokėjimo prašymu. Tokiais atvejais valstybės narės užtikrina, kad energijos išteklių teikėjai siūlytų lanksčią faktinių mokėjimų tvarką;
- e) reikalauja, kad informacija ir energijos sąnaudų prognozės vartotojams paprašius būtų pateikiamos laiku ir lengvai suprantama forma, kad vartotojai galėtų lyginti sutarčių sąlygas naudodami vienodus kriterijus.

↓ 2018/2002 1 straipsnio 8
punktas (pritaikytas)

~~1740a~~ straipsnis

Šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens sąskaitose pateikiama informacija ir informacija apie suvartojimą

1. Kai yra įrengti skaitikliai arba šilumos dalikliai, valstybės narės užtikrina, kad visiems galutiniams naudotojams, ~~t. y. fiziniams ar juridiniams asmenims, perkantiems šilumą, vėsumą arba buitinį karštą vandenį savo galutiniam vartojimui, arba fiziniams ar juridiniams asmenims, užimantiems atskirą pastatą arba vienetą daugiabučiame pastate ar daugeliui paskirčių naudojamame pastate, į kurį šiluma, vėsuma arba buitinis karštas vanduo tiekiami iš centrinio šaltinio, ir nesudariusiems tiesioginės ar individualios sutarties su energijos tiekėju,~~ sąskaitose pateikiama informacija ir informacija apie suvartojimą būtų patikima, tiksli ir pagrįsta faktiniu suvartojimu arba šilumos daliklio rodmenimis, laikantis ~~VIII474a~~ priedo 1 ir 2 punktų.

Tas įpareigojimas, kai taip nustato valstybė narė, išskyrus tą atvejį, jei suvartojimas matuojamas atskirais šilumos dalikliais pagal ~~1494b~~ straipsnį, gali būti įgyvendintas reguliaraus galutinio vartotojo arba galutinio naudotojo savarankiško duomenų registravimo sistema, pagal kurią jie perduoda savo skaitiklių rodmenis. Tik jei galutinis vartotojas ar galutinis naudotojas nepateikia skaitiklių rodmenų už atitinkamą sąskaitų išrašymo laikotarpį, sąskaitų išrašymas grindžiamas numatomu suvartoti kiekiu arba fiksuoto dydžio norma.

2. Valstybės narės:

- a) reikalauja, kad jeigu yra informacijos apie galutinių naudotojų suvartotos energijos sąskaitas ir ankstesnį suvartojimą arba šilumos daliklių rodmenis, ji, galutinio

naudotojo prašymu, būtų pateikta galutinio naudotojo nurodytam energetinių paslaugų teikėjui;

- b) užtikrina, kad galutiniams vartotojams būtų sudaryta galimybė elektroniniu būdu gauti sąskaitose pateikiamą informaciją ir sąskaitas;
- c) užtikrina, kad visiems galutiniams naudotojams pagal ~~VIII/44a~~ priedo 3 punktą kartu su sąskaita būtų pateikiama aiški ir suprantama informacija; ~~3. #~~
- d) skatina kibernetinį saugumą ir užtikrina galutinių naudotojų privatumo ir duomenų apsaugą pagal taikytiną Sąjungos teisę.

Valstybės narės gali nustatyti, kad sąskaitose esanti informacija galutinio vartotojo prašymu nebūtų laikoma mokėjimo prašymu. Tokiais atvejais valstybės narės užtikrina, kad būtų siūloma lanksti faktinio mokėjimo tvarka.

3. Valstybės narės nusprendžia, kas turi būti atsakingas už 1 ir 2 dalyse nurodytos informacijos teikimą tiems galutiniams naudotojams, kurie nėra sudarę tiesioginės ar individualios sutarties su energijos tiekėju.

↓ 2018/2002 1 straipsnio 9
punktas

~~1844~~ straipsnis

↓ 2019/944 70 straipsnio 3
punktas

Prieigos prie gamtinių dujų suvartojimo matavimo informacijos ir sąskaitose pateikiamos informacijos kaštai

↓ 2018/2002 1 straipsnio 9
punktas

Valstybės narės užtikrina, kad galutiniai vartotojai sąskaitas už suvartotą energiją ir sąskaitose pateikiamą informaciją gautų nemokamai ir kad galutiniams vartotojams taip pat būtų suteikta galimybė tinkamu būdu ir nemokamai susipažinti su suvartojimo duomenimis.

↓ 2018/2002 1 straipsnio 10
punktas

~~1944a~~ straipsnis

Prieigos prie šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens suvartojimo matavimo informacijos, sąskaitose pateikiamos informacijos ir informacijos apie suvartojimą kaštai

1. Valstybės narės užtikrina, kad galutiniai naudotojai visas savo sąskaitas už suvartotą energiją ir sąskaitose pateikiamą informaciją gautų nemokamai ir kad galutiniams naudotojams taip pat būtų suteikta galimybė tinkamu būdu ir nemokamai susipažinti su suvartojimo duomenimis.

2. Nepaisant šio straipsnio 1 dalies, informacijos apie individualų šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens suvartojimą daugiabučiuose ir daugeliui paskirčių naudojamuose pastatuose pateikimo sąskaitose kaštai vadovaujantis ~~149b~~ 149a straipsniu paskirstomi nesiekiant pelno. Su tos užduoties paskyrimu trečiajai šaliai, pavyzdžiui, paslaugų teikėjui arba vietos energijos tiekėjui, susiję kaštai, apimantys faktinio individualaus suvartojimo matavimą, paskirstymą ir apskaitą tokiuose pastatuose, gali būti perkelti galutiniams naudotojams, jei tokie kaštai yra pagrįsti.

3. Siekdamas užtikrinti, kad atskiros matavimo paslaugų kaštai būtų pagrįsti, kaip nurodyta 2 dalyje, valstybės narės gali skatinti konkurenciją tame paslaugų sektoriuje imdamosi atitinkamų priemonių, pavyzdžiui, rekomenduoti ar kitaip skatinti skelbti konkursus arba naudoti sąveikius prietaisus ir sistemas, kurie palengvintų galimybę keisti paslaugos teikėjus.

↕ naujas

IV SKYRIUS

VARTOTOJŲ INFORMAVIMAS IR ĮGALINIMAS

20 straipsnis

Pagrindinės sutartinės teisės dėl šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens

1. Nedarant poveikio Sąjungos vartotojų apsaugos taisyklėms, visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 2011/83/ES¹¹⁵ ir Tarybos direktyvai 93/13/EEB¹¹⁶, valstybės narės užtikrina, kad galutiniams vartotojams ir, kai tai aiškiai nurodyta, galutiniams naudotojams būtų suteiktos šio straipsnio 2–8 dalyse numatytos teisės.

2. Galutiniai vartotojai turi teisę sudaryti sutartį su savo tiekėju, kurioje nurodoma:

- a) tiekėjo tapatybė ir adresas;
- b) teikiamos paslaugos ir siūlomi paslaugų kokybės lygiai;
- c) siūlomų techninės priežiūros paslaugų rūšys;
- d) būdai, kaip galima gauti naujausią informaciją apie visus taikomus tarifus, mokesčius už techninę priežiūrą ir susietus produktus arba paslaugas;
- e) sutarties galiojimo laikotarpis, paslaugų, įskaitant su jomis susietus produktus ar paslaugas, teikimo atnaujinimo ir sutarties nutraukimo sąlygos ir informacija, ar leidžiama nutraukti sutartį nemokamai;
- f) kompensavimo ir pinigų grąžinimo tvarka tuo atveju, kai paslaugų kokybė neatitinka sutartyje nurodyto lygio, įskaitant netikslias ar vėluojančias sąskaitas;
- g) neteisminio ginčų sprendimo procedūros inicijavimo būdas pagal 21 straipsnį;

¹¹⁵ 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/83/ES dėl vartotojų teisių, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/44/EB bei panaikinamos Tarybos direktyva 85/577/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/7/EB (OL L 304, 2011 11 22, p. 64).

¹¹⁶ 1993 m. balandžio 5 d. Tarybos direktyva 93/13/EEB dėl nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais (OL L 95, 1993 4 21, p. 29).

h) su vartotojų teisėmis susijusi informacija, įskaitant informaciją apie skundų nagrinėjimą ir visą šioje dalyje nurodytą informaciją, aiškiai pateikiama sąskaitoje arba įmonės interneto svetainėje.

Sąlygos turi būti sąžiningos ir žinomos iš anksto. Bet kuriuo atveju ši informacija turi būti pateikiama prieš sudarant ar patvirtinant sutartį. Jei sutartys sudaromos per tarpininkus, prieš sudarant sutartį taip pat turi būti pateikta su šioje dalyje nustatytais klausimais susijusi informacija.

Galutiniams vartotojams ir galutiniams naudotojams suprantama ir paprasta kalba pateikiama pagrindinių sutarties sąlygų santrauka.

3. Galutiniams vartotojams tinkamai pranešama apie ketinimą keisti sutarties sąlygas. Tiekėjai savo galutiniams vartotojams apie tiekimo kainos pakeitimą ir apie to pakeitimo priežastis ir sąlygas bei apimtį skaidriai bei suprantamu būdu praneša tiesiogiai ir tinkamu laiku, ne vėliau kaip likus dviem savaitėms, o namų ūkio vartotojams – ne vėliau nei likus vienam mėnesiui iki pakeitimo įsigaliojimo.

4. Tiekėjai siūlo galutiniams vartotojams rinktis iš įvairių mokėjimo būdų. Tokiais mokėjimo būdais vartotojai neturi būti nepagrįstai diskriminuojami. Bet koks su mokėjimo būdais ar išankstinio mokėjimo sistemomis susijusių mokesčių skirtumas turi būti objektyvus, nediskriminacinis bei proporcingas ir neturi viršyti mokėtojo patiriamų tiesioginių išlaidų, kurios susidaro dėl konkretaus mokėjimo būdo ar išankstinio mokėjimo sistemos naudojimo, laikantis Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/2366¹¹⁷ 62 straipsnio.

5. Taikant 6 dalį, namų ūkio vartotojai, kurie gali naudotis išankstinio mokėjimo sistemomis, dėl išankstinio mokėjimo sistemų neturi atsidurti nepalankioje padėtyje.

6. Tiekėjai galutiniams vartotojams ir galutiniams naudotojams siūlo sąžiningas ir skaidrias bendrąsias sąlygas, kurios pateikiamos aiškia ir nedviprasmiška kalba ir jose neturi būti nesutartinių kliūčių, trukdančių vartotojams naudotis savo teisėmis, pavyzdžiui, perteklinės sutarties dokumentacijos. Galutiniai naudotojai susipažinti su šiomis bendrosiomis sąlygomis gali pateikę prašymą. Galutiniai vartotojai ir galutiniai naudotojai turi būti apsaugoti nuo nesąžiningų ar klaidinančių pardavimo metodų. Neįgaliems galutiniams vartotojams visa svarbi informacija apie jų sutartį su tiekėju suteikiama jiems prieinama forma.

7. Galutiniai vartotojai ir galutiniai naudotojai turi teisę reikalauti, kad jų tiekėjai teiktų kokybiškas paslaugas ir tinkamai nagrinėtų skundus. Tiekėjai skundus turi nagrinėti paprastai, sąžiningai ir operatyviai.

¹¹⁷ 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/2366 dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2002/65/EB, 2009/110/EB ir 2013/36/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010 ir panaikinama Direktyva 2007/64/EB (OL L 337, 2015 12 23, p. 35–127).

↓ 2012/27/ES (pritaikytas)

2142 straipsnis

~~Vartotojų informavimo ir teisių stiprinimo programa~~ ☒ **Informavimas ir informuotumo didinimas** ☒

↓ naujas

1. Valstybės narės užtikrina, kad informacija apie prieinamas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, atskirus veiksmus ir finansinę bei teisinę bazę būtų skaidri ir plačiai skleidžiama visiems atitinkamiems rinkos dalyviams, pavyzdžiui, galutiniams vartotojams, galutiniams naudotojams, vartotojų organizacijoms, pilietinės visuomenės atstovams, atsinaujinančių išteklių energijos bendrijoms, piliečių energetikos bendruomenėms, vietos ir regionų valdžios institucijoms, energetikos agentūroms, socialinių paslaugų teikėjams, statytojams, architektams, inžinieriams, aplinkosaugos ir energijos vartojimo auditoriams ir Direktyvos 2010/31/ES 2 straipsnio 9 punkte apibrėžtų pastato dalių montuotojams.

↓ 2012/27/ES (pritaikytas)

⇒ naujas

~~21.~~ Valstybės narės imasi tinkamų priemonių, kuriomis ~~skatinama, kad smulkūs energijos vartotojai, įskaitant namų ūkius,~~ ⇒ galutiniai vartotojai ir galutiniai naudotojai ~~skatinami~~ efektyviai vartoti energiją, ir tam sudaromos palankesnės sąlygos. Šios priemonės ~~gali būti įtrauktos~~ ⇒ įtraukiamos ~~į~~ nacionalinę strategiją ⇒ , kaip antai integruotą nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą pagal Reglamentą (ES) 2018/1999 arba ilgalaikę renovacijos strategiją, apibrėžtą Direktyvoje 2010/31/ES ~~⇒~~.

~~2. 1 dalies~~ ⇒ Šio straipsnio ~~⇒~~ tikslais šios priemonės apima ~~vieną arba daugiau iš a arba b punkte išvardytų elementų:~~

- ~~a)~~ priemonės ir politiką, kuriomis skatinama keisti elgesį ~~ir kurios, be kita ko, gali būti~~ ☒ , kaip antai ☒:
- i) fiskalinės paskatos;
 - ii) galimybes gauti finansavimą, ⇒ kuponus, ⇒ dotacijas ir subsidijas;
 - iii) informacijos teikimas ⇒ neįgaliesiems prieinama forma ⇒;
 - iv) pavyzdinius projektus;
 - v) renginius darbo vietose;

↓ naujas

- vi) mokymo veiklą;
- vii) skaitmenines priemones.

↓ 2012/27/ES

⇒ naujas

⇒ Taikant šį straipsnį, šios priemonės, bet kita ko, gali apimti ir šiuos rinkos dalyvių, kurie nurodyti 1 dalyje, įtraukimo ~~⇒ būdus ir priemones, kuriais galima pažangiųjų skaitiklių diegimo metu į procesą įtraukiami vartotojai ir vartotojų organizacijos, pranešant:~~

↓ naujas

i) vieno langelio principu veikiančių centrų ar panašių mechanizmų sukūrimą siekiant teikti technines, administracines ir finansines konsultacijas ir pagalbą energijos vartojimo efektyvumo klausimais, įskaitant pastatų energinį renovavimą ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą juose, galutiniams vartotojams ir galutiniams naudotojams, ypač namų ūkiams ir smulkiems ne namų ūkio vartotojams;

↓ 2012/27/ES

⇒ naujas

ii) ~~pranešimas~~ informavimą apie:

~~i) apie~~ ekonomiškai efektyvius ir lengvai įgyvendinamus energijos vartojimo įpročių pokyčius;

~~iii) informaciją~~ apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ~~⇒ ir finansavimo priemones sklaidą~~ ⇒ ir

↓ naujas

iv) bendrų informacinių centrų steigimą, siekiant galutiniams vartotojams ir galutiniams naudotojams suteikti visą būtiną informaciją apie jų teises, taikytinas teisės normas ir ginčų sprendimo mechanizmus, kuriais jie gali naudotis kilus ginčui. Tokie bendri informaciniai centrai gali būti bendrų vartotojų informavimo centrų dalis.

↓ 2012/27/ES (pritaikytas)

⇒ naujas

~~32. Valstybės narės sudaro tinkamas sąlygas rinkos operatoriams~~ ☒ dalyviams ☒ teikti ☒ galutiniams ☒ energijos vartotojams ⇒, įskaitant pažeidžiamus vartotojus, energijos nepriteklių patiriančius žmones ir, kai taikytina, socialiniuose būstuose gyvenančius žmones, ⇒ tinkamą bei tikslinę informaciją ir juos konsultuoti energijos vartojimo efektyvumo klausimais.

↓ naujas

4. Valstybės narės užtikrina, kad galutiniai vartotojai, galutiniai naudotojai, pažeidžiami vartotojai, energijos nepriteklių patiriantys žmonės ir, kai taikytina, socialiniuose būstuose gyvenantys žmonės galėtų naudotis paprastais, sąžiningais, skaidriais, nepriklausomais, veiksmingais ir efektyviais neteisminiais mechanizmais spręsti ginčams dėl šioje direktyvoje

nustatytų teisių ir pareigų, per nepriklausomą mechanizmą, pavyzdžiui, energetikos reikalų ombudsmeną ar vartotojų instituciją, arba per reguliavimo instituciją. Jei galutinis vartotojas yra vartotojas, apibrėžtas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/11/ES¹¹⁸ 4 straipsnio 1 dalies a punkte, tokie neteisminio ginčų sprendimo mechanizmai turi atitikti toje direktyvoje nustatytus reikalavimus.

Kai būtina, valstybės narės užtikrina, kad alternatyvaus ginčų sprendimo subjektai bendradarbiautų siekdami suteikti paprastus, sąžiningus, skaidrius, nepriklausomus, efektyvius ir veiksmingus neteisminius ginčų sprendimų mechanizmus nagrinėti visiems ginčams, kurie kyla dėl produktų ar paslaugų, susijusių arba susietų su bet kuriuo produktu ar paslauga, kuriems taikoma ši direktyva.

Įmonės privalo dalyvauti neteisminio namų ūkio vartotojų ginčų sprendimo mechanizmuose, nebent valstybė narė įrodo Komisijai, kad kiti mechanizmai yra vienodai veiksmingi.

↓ 2012/27/ES (pritaikytas)
⇒ naujas

~~19 straipsnis~~

~~Kitos energijos vartojimo efektyvumo skatinimo priemonės~~

~~54. ⇒ Nedarant poveikio jų pagrindiniams nuosavybės ir nuomos teisės principams, valstybės narės įvertina ir prireikus imasi atitinkamų ⇒ reikiamų ⇒ priemonių, kad pašalintų reguliavimo ir su reguliavimu nesusijusias energijos vartojimo efektyvumo kliūtis, nedarant poveikio nuosavybės ir nuomą reglamentuojančios valstybių narių teisės pagrindiniams principams, visų pirma dėl:~~

~~a) pastato savininkui ☒ savininkams ☒ ir nuomininkui ☒ nuomininkams ☒ arba skirtingiems ☒ pastato arba pastato vieneto ☒ savininkams skirtų skatinamųjų priemonių atskyrimo, siekiant užtikrinti, kad šios šalys nebūtų atgrasomos nuo investicijų į energijos vartojimo efektyvumo didinimą, kurias jos būtų vykdžiusios, jei jų nebūtų atgrasę tai, kad joms atskirai teks ne visa nauda arba kad nėra kaštų ir naudos pasidalijimo taisyklių, įskaitant nacionalines taisykles ir priemones, kuriomis reglamentuojamos sprendimų priėmimo procedūros bendrosios nuosavybės atveju;~~

Tokios kliūčių šalinimo priemonės gali apimti paskatų numatymą, teisinių ar reguliavimo nuostatų panaikinimą ar pakeitimą arba gairių ir aiškinamųjų rekomendacijų priėmimą, arba administracinių procedūrų ⇒, įskaitant nacionalines taisykles ir priemones, kuriomis reglamentuojamos sprendimų priėmimo procedūros bendrosios nuosavybės atveju, ⇒ supaprastinimą. Priemonės galima apjungti su švietimo, mokymo ir specialios informacijos bei techninės pagalbos ⇒ 1 dalyje nurodytiems rinkos dalyviams ⇒ teikimu energijos vartojimo efektyvumo srityje.

~~2. Apie 1 dalyje nurodytų kliūčių ir priemonių įvertinimą Komisijai pranešama 24 straipsnio 2 dalyje nurodytame pirmajame nacionaliniame energijos vartojimo efektyvumo~~

¹¹⁸

2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/11/ES dėl alternatyvaus vartotojų ginčų sprendimo, kuria iš dalies keičiami Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 ir Direktyva 2009/22/EB (Direktyva dėl vartotojų AGS) (OL L 165, 2013 6 18, p. 63).

~~veiksmų plane. Komisija skatina keistis nacionaliniais geriausios praktikos pavyzdžiais šiuo klausimu.~~

↓ naujas

Valstybės narės imasi tinkamų priemonių, kad paremtų daugiašalį dialogą, kuriame dalyvautų atitinkami viešieji ir socialiniai partneriai, pavyzdžiui, savininkų ir nuomininkų organizacijos, vartotojų organizacijos, atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos, piliečių energetikos bendruomenės, vietos ir regionų valdžios institucijos, atitinkamos valdžios institucijos ir agentūros, ir siekia pateikti pasiūlymus dėl bendrai priimamų priemonių, paskatų ir gairių, susijusių su skirtingomis pastato arba pastato vieneto savininkų ir nuomininkų arba skirtingų savininkų paskatomis.

Kiekviena valstybė narė praneša apie tokias kliūtis ir priemones, kurių imtasi jos ilgalaikėje renovacijos strategijoje pagal Direktyvos 2010/31/ES 2a straipsnį ir Reglamentą (ES) 2018/1999.

↓ 2012/27/ES

⇒ naujas

~~65.~~ Komisija užtikrina, kad būtų keičiamasi informacija apie valstybių narių geriausios
⇒ gerosios ⇐ praktikos pavyzdžius energijos vartojimo efektyvumo ⇒ ir skirtingų paskatų
klausimo sprendimo metodikų ⇐ srityje ir kad ji būtų plačiai išplatinta.

↓ naujas

22 straipsnis

Pažeidžiamų vartotojų įgalinimas, apsauga ir energijos nepritekliaus mažinimas

1. Valstybės narės imasi tinkamų priemonių, kad suteiktų galių energijos nepriteklių patiriantiems žmonėms, pažeidžiamiems vartotojams ir, kai taikoma, socialiniuose būstuose gyvenantiems žmonėms ir juos apsaugotų.

Apibrėždamos pažeidžiamų vartotojų sąvoką pagal Direktyvos (ES) 2019/944 28 straipsnio 1 dalį ir 29 straipsnį ir Direktyvos 2009/73/EB 3 straipsnio 3 dalį, valstybės narės atsižvelgia į galutinius naudotojus.

2. Siekdamas sumažinti energijos nepriteklį, valstybės narės energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir susijusias vartotojų apsaugos ar informavimo priemones, visų pirma nustatytas 21 straipsnyje ir 8 straipsnio 3 dalyje, įgyvendina pirmenybę teikdamos energijos nepriteklių patiriantiems žmonėms, pažeidžiamiems vartotojams ir, kai taikoma, socialiniuose būstuose gyvenantiems žmonėms.

3. Siekdamas remti pažeidžiamus vartotojus, energijos nepriteklių patiriančius žmones ir, kai taikoma, socialiniuose būstuose gyvenančius žmones, valstybės narės:

- a) įgyvendina energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones siekdamas sumažinti kitų politikos krypčių ir priemonių, kaip antai pagal šios direktyvos 10 straipsnį įgyvendinamų apmokestinimo priemonių, arba apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos taikymo pastatų ir transporto sektoriuose pagal ATLPS direktyvą [COM(2021) 551 final, 2021/0211 (COD)] poveikį pajamų pasiskirstymui;

- b) investicijoms į energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones kaip prioritetiniams veiksams kuo geriau panaudoja nacionaliniu ir Sąjungos lygmenimis prieinamą viešąjį finansavimą, įskaitant, kai taikytina, finansinį įnašą, kurį valstybė narė gauna iš Socialinio klimato fondo pagal [Socialinio klimato fondo reglamento, COM 2021 568 *final*, 9 ir 14 straipsnius], ir pajamas iš apyvartinių taršos leidimų aukcionų pagal ES ATLPS [COM(2021) 551 *final*, 2021/0211 (COD)];
- c) kai taikytina, iš anksto investuoja į perspektyvias energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, kol nepasireiškė kitų politikos krypčių ir priemonių poveikis pajamų pasiskirstymui;
- d) skatina teikti techninę pagalbą ir plėtoti finansavimo ir finansines priemones, kuriomis sudaromos sąlygos, pvz., išsimokėjimo apmokant sąskaitas už komunalines paslaugas schemas, vietos atidėjinių blogoms paskoloms rezerva, garantijų fondus, esminės renovacijos ir renovacijos, kurią įvykdžius sutaupomas minimalus energijos kiekis, fondus;
- e) skatina teikti techninę pagalbą socialiniams subjektams, siekiant skatinti pažeidžiamus vartotojus aktyviai dalyvauti energijos rinkoje ir teigiama linkme keisti savo energijos vartojimo įpročius;
- f) užtikrina galimybę gauti finansavimą, dotacijas ar subsidijas, susietas su sutaupytinu minimaliu energijos kiekiu.

4. Valstybės narės sukuria įvairių sektorių, pvz., sveikatos sektoriaus, statybos sektoriaus ir socialinių sektorių, ekspertų tinklą, kad būtų parengtos strategijos, kurios padėtų vietos ir nacionalinius sprendimus priimančiams subjektams įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, kuriomis mažinamas energijos nepritekliaus, priemonės, kuriomis siekiama rasti patikimų ilgalaikių sprendimų energijos nepritekliui mažinti, ir parengti tinkamą techninę pagalbą ir finansines priemones. Valstybės narės siekia, kad ekspertų tinklo sudėtis užtikrintų lyčių pusiausvyrą ir atspindėtų visą žmonių požiūrių įvairovę.

Valstybės narės tam pačiam ekspertų tinklui gali patikėti:

- a) nustatyti nacionalines energijos nepritekliaus, energijos nepriteklių patiriančių ir pažeidžiamų vartotojų, įskaitant galutinius naudotojus, sąvokų apibrėžtis, rodiklius ir kriterijus;
- b) parengti arba patobulinti atitinkamus taikytinus ir praneštinius rodiklius ir duomenų rinkinius, susijusius su energijos nepritekliaus problema;
- c) nustatyti metodus ir priemones, kuriais būtų užtikrinamas įperkamas, neutralus poveikis būsto išlaidoms arba būdai užtikrinti, kad į energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones investuotas viešasis finansavimas būtų naudingas ir pastatų savininkams, ir nuomininkams, visų pirma pažeidžiamiesiems vartotojams, energijos nepriteklių patiriantiems žmonėms ir, kai taikoma, socialiniuose būstuose gyvenantiems žmonėms;
- d) įvertinti ir, kai taikytina, siūlyti priemones, kad nesusiklostytų arba būtų ištaisyta padėtis, kai tam tikros grupės patiria didesnę energijos nepriteklių ar joms kyla didesnė rizika jį patirti arba jos pažeidžiamesnės dėl neigiamo energijos nepritekliaus poveikio, pavyzdžiui, moterys, neįgalieji, vyresnio amžiaus asmenys, vaikai ir rasinėms ar etninėms mažumoms priklausantys asmenys.

↓ 2012/27/ES (pritaikytas)

~~3. Komisija peržiūri savo priemonių, skirtų platformų kūrimui remti, poveikį, pasitelkdama, be kita ko, Europos socialinio dialogo srityje dirbančias įstaigas joms propaguojant mokymo programas energijos vartojimo efektyvumo klausimu, ir prireikus siūlo kitas priemones. Komisija skatina Europos socialinius partnerius diskutuoti energijos vartojimo efektyvumo klausimu.~~

VIII SKYRIUS

ENERGIJOS TIEKIMO EFEKTYVUMAS

2344 straipsnis

Šildymo ir vėsinimo ~~efektyvumo skatinimas~~ ☒ vertinimas ir planavimas ☒

↓ naujas

1. Kiekviena valstybė narė, įgyvendindama savo integruotą nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą, paskesnį integruotą nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą ir atitinkamas pažangos ataskaitas, pateiktus pagal Reglamentą (ES) 2018/1999, pateikia Komisijai išsamų šildymo ir vėsinimo vertinimą. Tame išsamiaame vertinime pateikiama IX priede nurodyta informacija ir kartu pateikiamas vertinimas, atliktas pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 15 straipsnio 7 dalį.

2. Valstybės narės užtikrina, kad visuomenei būtų suteikta galimybė dalyvauti rengiant šildymo ir vėsinimo planus, atliekant išsamų vertinimą ir formuojant politiką bei priemones.

↓ 2012/27/ES (pritaikytas)

~~1. Valstybės narės ne vėliau kaip 2015 m. gruodžio 31 d. atlieka ir pateikia Komisijai išsamų didelio naudingumo kogeneracijos ir efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo taikymo galimybių vertinimą, ir jame pateikia VIII priede nustatytą informaciją. Jei jos jau yra atlikusios lygiavertį vertinimą, jos apie tai praneša Komisijai.~~

~~Atliekant išsamų vertinimą visapusiškai atsižvelgiama į nacionalinių didelio naudingumo kogeneracijos galimybių analizę, kuri atliekama pagal Direktyvą 2004/8/EB.~~

~~Komisijos prašymu, vertinimas atnaujinamas ir pateikiamas Komisijai kas penkerius metus. Komisija tokį prašymą pateikia likus bent metams iki termino pabaigos.~~

~~2. Valstybės narės patvirtina politiką, kuria skatinama, kad tiek vietos, tiek regiono lygiu būtų tinkamai atsižvelgiama į efektyvaus šildymo ir vėsinimo sistemų, visų pirma tų, kuriose naudojama didelio naudingumo kogeneracija, naudojimo galimybes. Turi būti atsižvelgiama į vietos ir regioninių šilumos rinkų plėtojimo potencialą.~~

3. 1 dalyje nurodyto vertinimo tikslais valstybės narės atlieka jų teritoriją apimančią kaštų ir naudos analizę, kuri grindžiama klimato sąlygomis, ekonominiu pagrįstumu ir techniniu tinkamumu, ~~remiantis IX priedo 1 dalimi~~. Pagal kaštų ir naudos analizę turi būti galima sudaryti palankesnes sąlygas nustatyti tausiausius išteklius naudojančius ir ekonomiškai veiksmingiausius sprendimus šildymo ir vėsinimo poreikiams patenkinti. Ta kaštų ir naudos analizė gali būti įtraukta į aplinkos vertinimą pagal ~~2001 m. birželio 27 d.~~ Europos

↓ naujas

Valstybės narės paskiria kompetentingas institucijas, atsakingas už kaštų ir naudos analizių atlikimą, pateikia išsamias metodikas ir prielaidas pagal X priedą ir nustato bei viešai paskelbia ekonominės analizės procedūras.

↓ 2012/27/ES

4. Tais atvejais, kai, atlikus 1 dalyje nurodytą vertinimą ir 3 dalyje nurodytą analizę nustatomos galimybės taikyti didelio naudingumo kogeneraciją ir (arba) efektyvų centralizuotą šilumos ir vėsumos tiekimą, kurio nauda viršija kaštus, valstybės narės, vadovaudamosi ~~1, 5 ir 7 dalimis~~ 1 dalimi ir 24 straipsnio 4 ir 6 dalimis, imasi tinkamų priemonių, kad būtų sukurta efektyvi centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo infrastruktūra ir (arba) kad būtų pasirengta plėtoti didelio naudingumo kogeneraciją, taip pat naudoti šildymo ir vėsinimo energiją iš atliekinės šilumos ir atsinaujinančiųjų energijos išteklių.

Tais atvejais, kai, atlikus 1 dalyje nurodytą vertinimą ir 3 dalyje nurodytą analizę, nenustatomos galimybės, kurių nauda viršija kaštus, įskaitant ~~5 dalyje~~ 24 straipsnio 4 dalyje nurodytos kaštų ir naudos analizės atlikimo administracines sąnaudas, atitinkama valstybė narė gali įrenginiams netaikyti toje dalyje nustatytų reikalavimų.

↓ naujas

5. Valstybės narės priima politiką ir priemones, kuriomis užtikrinama, kad pagal 1 dalį atlikus išsamius vertinimus nustatytas potencialas būtų išnaudotas. Į šias politiką ir priemones įtraukiami bent IX priede nustatyti elementai. Kiekviena valstybė narė praneša apie tą politiką ir priemones atnaujindama savo integruotą nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą, rengdama savo paskesnę integruotą nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą ir atitinkamas pažangos ataskaitas, teikiamus pagal Reglamentą (ES) 2018/1999.

6. Valstybės narės skatina regionines ir vietos valdžios institucijas parengti vietos šildymo ir vėsinimo planus bent tose savivaldybėse, kurių bendras gyventojų skaičius viršija 50 000. Tie planai turėtų būti bent:

- a) grindžiami informacija ir duomenimis, pateiktais išsamiuose vertinimuose, atliktuose pagal 1 dalį, ir juose turėtų būti pateikti galimo energijos vartojimo efektyvumo didinimo, be kita ko, panaudojant atliekinę šilumą, ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo šildymo ir vėsinimo reikmėms toje konkrečioje vietovėje įverčiai ir žemėlapis;
 - b) jie turėtų apimti pagal 6 dalies a punktą nustatyto potencialo išnaudojimo strategiją;
 - c) jie turėtų būti parengti dalyvaujant visiems atitinkamiems regiono ar vietos suinteresuotiesiems subjektams ir užtikrinti plačiosios visuomenės dalyvavimą;
-

¹¹⁹ 2001 m. birželio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/42/EB dėl tam tikrų planų ir programų pasekmių aplinkai (OL L 197, 2001 7 21, p. 30).

- d) juose turėtų būti atsižvelgta į bendrus vietos bendruomenių ir daugelio vietos ar regioninių administracinių vienetų ar regionų poreikius;
- e) jie turėtų apimti nustatytos politikos ir priemonių įgyvendinimo pažangos stebėseną.

Valstybės narės užtikrina, kad visuomenei būtų suteikta galimybė dalyvauti rengiant šildymo ir vėsinimo planus, atliekant išsamų vertinimą ir formuojant politiką bei priemones.

Šiuo tikslu valstybės narės parengia rekomendacijas, padedančias regionų ir vietos valdžios institucijoms įgyvendinti efektyvaus energijos vartojimo ir šildymo ir vėsinimo naudojant atsinaujinančiųjų išteklių energiją politiką ir priemones regiono ir vietos lygmenimis, išnaudojant nustatytą potencialą. Valstybės narės kuo labiau remia regionines ir vietos valdžios institucijas bet kokiomis priemonėmis, įskaitant finansinę paramą ir techninės paramos schemas.

24 straipsnis

Šilumos ir vėsumos tiekimas

1. Siekiant padidinti pirminės energijos vartojimo efektyvumą ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį šilumos ir vėsumos tiekimo sektoriuje, veiksminga centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistema yra sistema, atitinkanti šiuos kriterijus:

- a) iki 2025 m. gruodžio 31 d. – sistema, kurioje bent 50 proc. suvartojamos energijos sudaro energija iš atsinaujinančiųjų išteklių, 50 proc. – atliekinė šiluma, 75 proc. – kogeneracijos būdu pagaminta šiluma arba 50 proc. – tokios energijos ir šilumos derinio;
- b) nuo 2026 m. sausio 1 d. – sistema, kurioje bent 50 proc. suvartojamos energijos sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, 50 proc. – atliekinė šiluma, 80 proc. – didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagaminta šiluma arba į tinklą tiekiamas bent toks šiluminės energijos derinys, kuriame atsinaujinančių išteklių energijos dalis sudaro bent 5 proc., o bendra atsinaujinančiųjų išteklių energijos, atliekinės šilumos arba didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos šilumos dalis yra bent 50 proc.;
- c) nuo 2035 m. sausio 1 d. – sistema, kurioje bent 50 proc. suvartojamos energijos sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija ir atliekinė šiluma, kai atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis yra bent 20 proc.;
- d) nuo 2045 m. sausio 1 d. – sistema, kurioje bent 75 proc. suvartojamos energijos sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija ir atliekinė šiluma, kai atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis yra bent 40 proc.;
- e) nuo 2050 m. sausio 1 d. – sistema, kurioje naudojama tik atsinaujinančiųjų išteklių energija ir atliekinė šiluma, kai atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis sudaro bent 60 proc.

2. Valstybės narės užtikrina, kad pastatyta arba iš esmės atnaujinta centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistema atitiktų 1 dalyje nustatytus kriterijus, taikytinus tuo metu, kai ji pradeda naudoti arba toliau naudojama po atnaujinimo. Be to, valstybės narės užtikrina, kad, pastačius arba iš esmės atnaujinus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemą, esamuose šilumos šaltiniuose nedidėtų iškastinio kuro, išskyrus gamtines dujas, naudojimas, palyginti su vidutiniu metiniu suvartojimu per paskutinius trejus kalendorinius sistemos naudojimo visu pajėgumu metus prieš atnaujinant, ir kad visuose naujuose tos sistemos šilumos šaltiniuose nebūtų naudojamas kitoks nei gamtinės dujos iškastinis kuras.

3. Valstybės narės užtikrina, kad nuo 2025 m. sausio 1 d. ir vėliau kas penkerius metus visų esamų centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų, kurių bendra atiduodamoji galia viršija 5 MW ir kurios neatitinka 1 dalies b–e punktuose nustatytų kriterijų, operatoriai parengtą planą, kaip padidinti pirminės energijos vartojimo efektyvumą ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį. Į planą įtraukiamos priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti atitiktį 1 dalies b–e punktuose nustatytiems kriterijams, ir jį patvirtina kompetentinga institucija.

↓ 2012/27/ES (pritaikytas)
⇒ naujas

45. ⇒ Siekdamas įvertinti, ar įmanoma toliau ekonomiškai didinti šilumos ir vėsumos tiekimo efektyvumą, ⇒ Valstybės narės užtikrina, kad ⇒ įrenginio lygmeniu ⇒ kaštų ir naudos analizė pagal IX priedo 2 dalį X priedą būtų atlikta, kai po 2014 m. birželio 5 d. ⇒ planuojama statyti naujus arba iš esmės atnaujinti toliau išvardytus įrenginius ⇒:

a) ~~planuojama įrengti naują~~ šiluminį elektros energijos gamybos įrenginį, kurio bendra ⇒ vidutinė metinė ⇒ ~~šiluminė galia~~ ⇒ vartojamoji galia ⇒ didesnė nei 20 ⇒ 5 ⇒ MW, kad būtų įvertinti ⇒ įrenginio kaštai ir nauda užtikrinant, kad jis veiktų kaip didelio naudingumo kogeneracijos įrenginys;

~~b) iš esmės atnaujinamas esamas šiluminis elektros energijos gamybos įrenginys, kurio bendra šiluminė galia yra didesnė nei 20 MW, kad būtų įvertintos jo pertvarkymo į didelio naudingumo kogeneracijos įrenginį kaštai ir nauda;~~

~~c) planuojamas arba iš esmės atnaujinamas pramonės įrenginys, kuriame susidaro tinkamos temperatūros atliekinė šiluma ir kurio bendra šiluminė galia yra didesnė nei 20 MW, kad būtų įvertintos atliekinės šilumos naudojimo ekonomiškai pagrįstai paklausai tenkinti, be kita ko, taikant kogeneraciją, ir tų įrenginių prijungimo prie centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo tinklo kaštai ir nauda;~~

~~d) planuojamas naujas centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo tinklas arba esamame šilumos ar vėsumos tiekimo tinkle planuojamas naujas energijos gamybos įrenginys, kurio bendra šiluminė galia yra didesnė nei 20 MW, arba turi būti iš esmės atnaujinamas toks esamas įrenginys, kad būtų įvertintos atliekinės šilumos iš netoliese esančių pramonės įrenginių panaudojimo kaštai ir nauda.~~

↓ naujas

b) pramonės įrenginį, kurio vidutinė metinė vartojamoji galia viršija 5 MW, siekiant įvertinti atliekinės šilumos naudojimą vietoje ir už jos ribų;

c) paslaugų įrenginį, kurio vidutinė metinė vartojamoji galia viršija 5 MW, pvz., nuotekų valymo įrenginius ir suskystintų gamtinių dujų įrenginius, siekiant įvertinti atliekinės šilumos naudojimą vietoje ir už jos ribų;

d) duomenų centrą, kurio bendra vardinė vartojamoji galia viršija 1 MW, siekiant įvertinti atliekinės šilumos naudojimo ekonomiškai pagrįstai paklausai patenkinti ir to įrenginio prijungimo prie centralizuoto šilumos tiekimo tinklo arba efektyvios / atsinaujinančiųjų išteklių energijos centralizuoto vėsinimo sistemos kaštus ir naudą. Atliekant analizę atsižvelgiama į vėsinimo sistemos sprendimus, leidžiančius atliekinę šilumą pašalinti arba surinkti esant naudingajai temperatūrai minimaliomis pagalbinėmis energijos sąnaudomis.

Siekiant įvertinti atliekinės šilumos naudojimą vietoje, taikant b–d punktus, vietoj šioje dalyje nustatytos kaštų ir naudos analizės gali būti atliekamas energijos vartojimo auditas pagal VI priedą.

↓ 2012/27/ES

⇒ naujas

Įrangos, skirtos kurą deginančio įrenginio gaminamam anglies dioksidui surinkti, kad jį būtų galima geologiškai saugoti, kaip numatyta Direktyvoje 2009/31/EB, įrengimas pagal šios dalies ~~b, c ir d~~ ⇒ b ir c ⇐ punktus nelaikomas atnaujinimu.

Valstybės narės ~~gali reikalauti~~ ⇒ reikalauja ⇐, kad ~~e ir d punktuose nurodyta~~ kaštų ir naudos analizė būtų atliekama bendradarbiaujant su įmonėmis, atsakingomis už ~~centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo tinklą~~ ⇒ įrenginio ⇐ eksploatavimą.

~~56.~~ Valstybės narės gali ~~45~~ dalies netaikyti:

- a) tiems didžiausios apkrovos ir rezerviniams elektros energijos gamybos įrenginiams, kuriuos planuojama eksploatuoti mažiau nei 1 500 eksploataavimo valandų per metus (svyruojantis penkerių metų vidurkis), remiantis valstybių narių nustatyta tikrinimo procedūra, kuria užtikrinama, kad laikomasi šio išimties kriterijaus;

~~b) branduolinės energijos įrenginiams;~~

- ~~be)~~ įrenginiams, kurie turi būti pastatyti netoli geologinio saugojimo vietos, patvirtintos pagal Direktyvą 2009/31/EB;

↓ naujas

- c) duomenų centrams, kurių atliekinė šiluma yra arba bus naudojama centralizuoto šilumos tiekimo tinkle arba tiesiogiai patalpoms šildyti, buitiniam karštam vandeniui ruošti arba kitoms reikmėms pastate ar pastatų grupėje, kurioje yra atitinkamas duomenų centras.

↓ 2012/27/ES (pritaikytas)

⇒ naujas

Kad atskiriems individualiems įrenginiams nebūtų taikomos ~~45~~ dalies c ir d punktų nuostatos, valstybės narės taip pat gali nustatyti ribines vertes, išreikštas esamos naudingosios atliekinės šilumos kiekiu, šilumos poreikiu arba atstumais tarp pramonės įrenginių ir centralizuoto šilumos tiekimo tinklų.

Valstybės narės ~~ne vėliau kaip 2013 m. gruodžio 31 d.~~ praneša Komisijai apie pagal šią dalį patvirtintas išimtis ~~ir vėliau apie bet kokius po to padarytus jų pakeitimus.~~

~~67.~~ Valstybės narės patvirtina Direktyvos (ES) 2019/944~~2009/72/EB~~ ~~78~~ straipsnyje nurodytus leidimų išdavimo kriterijus arba lygiaverčius leidimo kriterijus, siekdamos:

- a) atsižvelgti į ~~23~~ 23 straipsnio 1 ~~3~~ dalyje nurodytų išsamių vertinimų rezultatus;
- b) užtikrinti, kad būtų įvykdyti ~~45~~ dalies reikalavimai; ~~3~~
- c) atsižvelgti į ~~54~~ dalyje nurodytos kaštų ir naudos analizės rezultatus.

~~78.~~ Valstybės narės gali, patvirtindamos ~~67~~ dalyje nurodytus leidimų išdavimo ir leidimo kriterijus, atskiriems įrenginiams netaikyti reikalavimų įgyvendinti galimybes, kurių nauda

viršija kaštus, jei tai būtina dėl privalomų teisinių, nuosavybės ar finansinių priežasčių. Šiais atvejais atitinkama valstybė narė per tris mėnesius nuo sprendimo priėmimo Komisijai praneša apie savo sprendimą ir pateikia jo motyvus. ⇒ Komisija gali pateikti nuomonę dėl pranešimo per tris mėnesius nuo jo gavimo. ⇐

89. Šio straipsnio ~~5, 6, 7 ir 84~~, 5, 6 ir 7 dalys taikomos įrenginiams, kuriems taikoma Direktyva 2010/75/ES, nedarant poveikio tos direktyvos reikalavimams.

↓ naujas

9. Valstybės narės renka informaciją apie kaštų ir naudos analizę, atliktą pagal šio straipsnio 4 dalies a, b, c ir d punktus. Ta informacija turėtų apimti bent duomenis apie galimus tiekti šilumos kiekius ir šilumos parametrus, planuojamų eksploatavimo valandų skaičių per metus ir geografinę objektų padėtį. Tie duomenys skelbiami tinkamai atsižvelgiant į galimą jų neskelbtinumą.

↓ 2012/27/ES (pritaikytas)
⇒ naujas

10. Remdamosi ~~III~~ priedo f punkte nurodytomis suderintosiomis naudingumo atskaitos vertėmis, valstybės narės užtikrina, kad didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos kilmė galėtų būti užtikrinama remiantis kiekvienos valstybės narės nustatytais objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais. Jos užtikrina, kad ši kilmės garantija atitiktų ~~XIX~~ priedo reikalavimus ir kad joje būtų pateikta bent tame priede nurodyta informacija. Valstybės narės abipusiai pripažįsta viena kitos kilmės garantijas, išimtinai kaip šioje dalyje nurodytos informacijos įrodymą. Bet koks atsisakymas pripažinti kilmės garantiją kaip tokį įrodymą, visų pirma dėl priežasčių, susijusių su sukčiavimo prevencija, turi būti pagrįstas objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais. Valstybės narės praneša Komisijai apie tokį atsisakymą ir jo motyvus. Jei atsisakoma pripažinti kilmės garantiją, Komisija gali priimti sprendimą, kuriuo atsisakiusioji šalis būtų priversta ją pripažinti, visų pirma dėl objektyvių, skaidrių ir nediskriminacinių kriterijų, kuriais toks pripažinimas yra grindžiamas.

Komisija turi teisę ne vėliau kaip 2014 m. gruodžio 31 d., priimdama deleguotuosius aktus pagal šios direktyvos ~~31~~²⁰ straipsnį, persvarstyti ~~Komisijos įgyvendinimo sprendime 2011/877/ES~~ Komisijos deleguotajame reglamente (ES) 2015/2402²¹, remiantis ~~Direktyva 2004/8/EB~~, nustatytas suderintąsias atskaitos naudingumo vertes.

11. Valstybės narės užtikrina, kad teikiant bet kokią paramą kogeneracijai būtų nustatyta sąlyga, kad elektros energija būtų pagaminta didelio naudingumo kogeneracijos būdu, o atliekinė šiluma efektyviai naudojama siekiant sutaupyti pirminės energijos. Kogeneracijai ir centralizuotai šilumos gamybai, taip pat tinklams skirtai valstybės paramai, kai taikytina, taikomos valstybės pagalbos taisyklės.

¹²⁰ ~~OL L 343, 2011 12 23, p. 91~~

¹²¹ 2015 m. spalio 12 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2015/2402, kuriuo, taikant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2012/27/ES, peržiūrimos atskirosios elektros energijos ir šilumos gamybos naudingumo suderintosios atskaitos vertės ir panaikinamas Komisijos įgyvendinimo sprendimas 2011/877/ES (OL L 333, 2015 12 19, p. 54).

Energijos transformavimas, perdavimas ir skirstymas

1. Valstybės narės užtikrina, kad Nacionalinės energetikos reguliavimo institucijos, vykdydamos joms direktyvomis (ES) 2019/944/2009/72/EB ir 2009/73/EB nustatytas reguliavimo užduotis, susijusias su jų sprendimais dėl dujų ir elektros energijos infrastruktūros veikimo, ⇒ įskaitant sprendimus dėl tinklo tarifų, ⇐ tinkamai atsižvelgtų į energijos vartojimo efektyvumą ⇒ taikytų principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ pagal šios direktyvos 3 straipsnį ⇐.

~~Valstybės narės visų pirma užtikrina, kad nacionalinės energetikos reguliavimo institucijos, nustatydamos tinklų tarifus ir taisykles remdamosi Direktyva 2009/72/EB bei atsižvelgdamos į kiekvienos priemonės kaštus ir naudą, skatintų tinklo operatorius teikti tinklo naudotojams sisteminės paslaugas, kurios sudaro sąlygas toliau diegiant pažangiuosius tinklus įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones.~~

~~Tokias sistemų paslaugas gali nustatyti sistemos operatorius ir jomis nėra daromas neigiamas poveikis sistemos saugumui.~~

↓ naujas

2. Valstybės narės užtikrina, kad dujų ir elektros energijos perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai planuodami tinklą, plėtodami tinklą ir priimdami investavimo sprendimus taikytų principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ pagal šios direktyvos 3 straipsnį. Atsižvelgdamos į tiekimo saugumą ir rinkos integraciją, valstybės narės užtikrina, kad perdavimo sistemos operatoriai ir skirstymo sistemos operatoriai neinvestuotų į neišnaudojamą turtą siekdami prisidėti prie klimato kaitos švelninimo. Nacionalinės reguliavimo institucijos, tvirtindamos, tikrindamos arba stebėdamos perdavimo sistemos operatorių ar skirstymo sistemos operatorių pateiktus projektus, pateikia metodiką ir gaires, kaip kaštų ir naudos analizėje įvertinti alternatyvas, atsižvelgiant į platesnę naudą, ir tikrina, kaip perdavimo sistemos operatoriai arba skirstymo sistemos operatoriai įgyvendina principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“.

3. Valstybės narės užtikrina, kad perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai kartografuotų tinklo nuostolius ir imtųsi ekonomiškai efektyvių priemonių jiems mažinti. Perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai apie tas priemones ir mažinant tinklo nuostolius numatomą sutaupyti energijos kiekį praneša nacionalinei energetikos reguliavimo institucijai. Nacionalinės energetikos reguliavimo institucijos apriboja perdavimo ir skirstymo sistemų operatorių galimybę susigrąžinti išvengiamus tinklo nuostolius iš vartotojų mokamų tarifų. Valstybės narės užtikrina, kad perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai įvertintų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones savo esamų dujų arba elektros energijos perdavimo ar skirstymo sistemų atžvilgiu ir didintų energijos vartojimo efektyvumą projektuojant ir eksploatuojant infrastruktūrą. Valstybės narės, taikydamos paskatomis grindžiamas taisykles, skatina perdavimo ir skirstymo sistemų operatorius kurti novatoriškus sprendimus, kaip pagerinti esamų sistemų energijos vartojimo efektyvumą.

4. Nacionalinės energetikos reguliavimo institucijos į metinę ataskaitą, rengiamą pagal Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies i papunktį ir pagal Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnį, įtraukia konkretų skirsnį apie pažangą, padarytą didinant energijos vartojimo efektyvumą, kiek tai susiję su dujų ir elektros energijos infrastruktūros eksploatavimu. Šiose ataskaitose nacionalinės energetikos reguliavimo institucijos įvertina eksploatuojant dujų ir elektros energijos infrastruktūrą patiriamus tinklo nuostolius, nurodo perdavimo ir skirstymo

sistemų operatorių įgyvendintas priemonės ir, kai taikytina, pateikia rekomendacijas dėl energijos vartojimo efektyvumo didinimo.

↓ 2012/27/ES (pritaikytas)

5. Valstybės narės užtikrina, kad elektros tinklo reguliavimas ir elektros tinklo tarifai atitiktų XII priede nustatytus kriterijus, atsižvelgiant į gaires ir kodeksus, parengtus pagal Reglamentą (ES) 2019/943(EB) Nr. 714/2009.

~~2. Valstybės narės ne vėliau kaip 2015 m. birželio 30 d. užtikrina, kad:~~

- ~~a) būtų atliktas jų dujų ir elektros energijos infrastruktūros energijos vartojimo efektyvumo potencialo, ypač susijusio su perdavimu, skirstymu, apkrovos valdymu ir tarpusavio sąveika, taip pat prijungimu prie energijos gamybos įrenginių, be kita ko, prieigos galimybės labai mažos galios energijos generatorių atveju, įvertinimas;~~
- ~~b) būtų nustatytos konkrečios priemonės ir investicijos, skirtos tinklo infrastruktūros energijos vartojimo ekonominio efektyvumo didinimui, ir sudarytas jų įgyvendinimo grafikas.~~

↓ 2018/2002 1 straipsnio 11
punktas

~~2a. Komisija, pasikonsultavusi su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d. parengia bendrą metodiką, skirtą paskatinti tinklo operatorius mažinti nuostolius, įgyvendinti investicijų į veiksmingą sąnaudų ir energijos vartojimo atžvilgiu infrastruktūros programą ir užtikrinti tinkamą apskaitą, susijusią su energijos vartojimo efektyvumu ir tinklo lankstumu.~~

↓ 2012/27/ES
⇒ naujas

63. Valstybės narės gali leisti nustatyti tokias tinklais perduodamos ir skirstomos energijos schemų ir tarifų struktūrų dalis, kurias taikant būtų siekiama socialinio tikslo, jei užtikrinama, kad bet kokie perdavimo ir skirstymo sistemos sutrikimai būtų kuo mažesni ir būtų proporcingi siekiamam socialiniam tikslui.

74. ~~Valstybės narės~~ ⇒ Nacionalinės reguliavimo institucijos ⇐ užtikrina, kad iš perdavimo ir skirstymo tarifų būtų pašalintos paskatos, kurios neigiamai veikia elektros energijos ⇒ ir dujų ⇐ gamybos, perdavimo, skirstymo ir tiekimo bendrą efektyvumą (įskaitant energijos vartojimo efektyvumą) arba kurios galėtų kliudyti dalyvauti valdant poreikį balansavimo rinkose ir perkant papildomas paslaugas. Valstybės narės užtikrina, kad tinklo operatoriai būtų skatinami didinti infrastruktūros projektavimo ir jos veikimo efektyvumą ir, remdamosi Direktyva 2009/72/EB, užtikrina, kad tiekejam būtų suteikiama galimybė tarifais didinti vartotojų indėlį į sistemos efektyvumą, įskaitant poreikio valdymą atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes.

↓ 2019/944 70 straipsnio 5 punkto
a papunktis

85. Perdavimo sistemų operatoriai ir skirstymo sistemų operatoriai laikosi XII priede nustatytų reikalavimų.

~~Valstybės narės gali visų pirma sudaryti palankesnes sąlygas mažos galios ir labai mažos galios kogeneracijos įrenginių didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos prijungimui prie tinklo sistemos. Atitinkamais atvejais, siekdamos supaprastinti ir sutrumpinti leidimų išdavimo procedūrą atskiriems piliečiams ir montuotojams, valstybės narės imasi priemonių skatinti tinklo operatorius patvirtinti supaprastintą pranešimo apie įrengimą procedūrą dėl įrengtų labai mažos galios kogeneracijos įrenginių.~~

~~6. Laikydamosi tinklo patikimumo ir saugumo palaikymo reikalavimų, valstybės narės imasi atitinkamų veiksmų užtikrinti, kad tais atvejais, kai tai techniniu ir ekonominiu požiūriu suderinama su didelio naudingumo kogeneracijos įrenginio veikimo režimu, didelio naudingumo kogeneracijos įrenginių operatoriai galėtų teikti balansavimo paslaugas ir kitas eksploataavimo paslaugas perdavimo sistemų operatoriams ar skirstymo sistemų operatoriams. Perdavimo sistemų operatoriai ir skirstymo sistemų operatoriai užtikrina, kad tokios paslaugos būtų teikiamos organizuojant paslaugų įsigijimo konkursą, kuris būtų skaidrus, nediskriminuojamojo pobūdžio ir galėtų būti tikrinamas.~~

9. Atitinkamais atvejais ⇒ nacionalinės reguliavimo institucijos ⇐ ~~valstybės narės~~ gali reikalauti, kad perdavimo sistemų operatoriai ir skirstymo sistemų operatoriai mažintų prijungimo ir sistemos naudojimo mokesčius ir tokiu būdu skatintų, kad didelio naudingumo kogeneracijos įrenginiai būtų statomi šalia ⇒ šilumos ⇐ paklausos vietų.

~~107. Didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos gamintojams, norintiems prisijungti prie tinklo, valstybės narės gali leisti skelbti konkursus prisijungimo darbams atlikti.~~

~~119. Teikdamos ataskaitas pagal Direktyvą 2010/75/ES, taip pat nedarant poveikio tos direktyvos 9 straipsnio 2 daliai, valstybės narės svarsto galimybę įtraukti informaciją apie energijos vartojimo efektyvumo lygius įrenginiuose, kurių bendra nominali kuro deginimo šiluminė galia yra 50 MW arba didesnė, atsižvelgdamos į atitinkamus geriausius esamus gamybos būdus, parengtus pagal Direktyvą 2010/75/ES ir 2008 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/1/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės¹²².~~

~~Valstybės narės gali skatinti įrenginių, nurodytų pirmoje pastraipoje, operatorius gerinti jų vidutinius metinius grynusius eksploatacinius rodiklius.~~

IVVI SKYRIUS

HORIZONTALIOSIOS NUOSTATOS

***2646* straipsnis**

Kvalifikavimo, akreditavimo ir sertifikavimo sistemos

~~1. Tais atvejais, kai valstybė narė mano, kad nacionalinis techninės kompetencijos, objektyvumo ir patikimumo lygis yra nepakankamas, ji užtikrina, kad ne vėliau kaip 2014 m. gruodžio 31 d. energetinių paslaugų, energijos vartojimo audito paslaugų teikėjams, energijos~~

¹²²

OL L 24, 2008 1 29, p. 8.

~~naudojimo vadybos specialistams ir su energija susijusių pastatų dalių, apibrėžtų Direktyvos 2010/31/ES 2 straipsnio 9 dalyje, montuotojams sertifikavimo ir (arba) akreditavimo sistemos ir (arba) lygiavertės kvalifikavimo sistemos, įskaitant atitinkamais atvejais tinkamas mokymo programas, taptų ar būtų prieinamos.~~

~~2. Valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje nurodytomis sistemomis vartotojams būtų užtikrinamas skaidrumas, jos būtų patikimos ir jomis būtų prisidedama prie nacionalinių energijos vartojimo efektyvumo tikslų.~~

↓ naujas

1. Valstybės narės užtikrina, kad energijos vartojimo efektyvumo specialistų kompetencijos lygis atitiktų rinkos poreikius. Valstybės narės, glaudžiai bendradarbiaudamos su socialiniais partneriais, užtikrina, kad energijos vartojimo efektyvumo specialistams, įskaitant energetinių paslaugų teikėjus, energijos vartojimo audito paslaugų teikėjus, energijos naudojimo vadybos specialistus, nepriklausomus ekspertus ir Direktyvoje apibrėžtų 2010/31/ES pastato dalių montuotojus, būtų taikomos sertifikavimo ir (arba) lygiavertės kvalifikacijos sistemos, įskaitant, jei reikia, tinkamas mokymo programas, ir kad jos būtų patikimos ir padėtų siekti nacionalinių energijos vartojimo efektyvumo tikslų ir bendrų ES priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo tikslų.

Sertifikavimo ir (arba) lygiavertėjų kvalifikacijos sistemų, įskaitant, jei reikia, tinkamas mokymo programas, teikėjai akredituojami pagal Reglamentą (EB) Nr. 765/2008¹²³.

2. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinėse sertifikavimo sistemose arba lygiavertėse kvalifikacijos sistemose, įskaitant, jei reikia, mokymo programas, būtų atsižvelgiama į galiojančius Europos arba tarptautinius standartus.

↓ 2012/27/ES (pritaikytas)
⇒ naujas

3. Valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje nurodytos sertifikavimo ~~ir (arba) akreditavimo~~ sistemos arba lygiavertės kvalifikacijos ~~sistemos~~ ~~sistemos~~ ⇒ ar tinkamos mokymo programos ⇐ būtų viešai prieinamos, ir bendradarbiauja tarpusavyje bei su Komisija šių sistemų palyginimo ir pripažinimo srityje.

Valstybės narės imasi atitinkamų priemonių vartotojams informuoti apie ~~kvalifikavimo ir (arba) sertifikavimo~~ ☒ tų ☒ sistemų prieinamumą pagal ~~2718~~ 2718 straipsnio 1 dalį.

↓ naujas

4. Valstybės narės iki 2024 m. gruodžio 31 d., o vėliau kas ketverius metus įvertina, ar sistemos užtikrina reikiamą energetinių paslaugų teikėjų, energijos vartojimo auditorių, energijos naudojimo vadybos specialistų, nepriklausomų ekspertų ir Direktyvoje 2010/31/ES apibrėžtų pastato dalių montuotojų kompetencijos lygį, ir viešai paskelbia tą vertinimą ir rekomendacijas.

¹²³

2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 765/2008, nustatantis su gaminių prekyba susijusius akreditavimo ir rinkos priežiūros reikalavimus ir panaikinantys Reglamentą (EEB) Nr. 339/93 (OL L 218, 2008 8 13, p. 30–47).

↓ 2012/27/ES (pritaikytas)
⇒ naujas

~~17~~ straipsnis

Informavimas ir mokymas

~~1. Valstybės narės užtikrina, kad informacija apie esamus energijos vartojimo efektyvumo mechanizmus ir finansinę bei teisinę bazę būtų skaidri ir plačiai išplatinta visiems susijusiems rinkos subjektams, t. y. vartotojams, statytojams, architektams, inžinieriams, aplinkosaugos bei energijos vartojimo auditoriams ir Direktyvoje 2010/31/ES apibrėžtų pastatų dalių montuotojams.~~

~~4. Valstybės narės, dalyvaujant suinteresuotiesiems subjektams, be kita ko, vietos ir regioninėms institucijoms, skatina tinkamas informavimo, informuotumo didinimo ir mokymo iniciatyvas, kad piliečiai būtų informuojami apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių taikymo teikiamą naudą ir praktines galimybes.~~

~~27~~8 straipsnis

Energetinės paslaugos

1. Siekdamos remti energetinių paslaugų rinką ir MVĮ galimybes ☒ į ją ☒ pateikti ~~į šią rinką~~, valstybės narės:

~~a)~~ platina aiškią ir lengvai prieinamą informaciją apie:

- ~~a)~~ esamas energetinių paslaugų sutartis ir sąlygas, kurias reikėtų įtraukti į tokias sutartis, kad būtų užtikrintas energijos taupymas ir galutinių vartotojų teisės;
- ~~bii)~~ finansines priemones, skatinamąsias priemones, dotacijas ☒, apyvartinius fondus, garantijas, draudimo sistemas ☒ ir paskolas energijos vartojimo efektyvumo paslaugų projektams remti;

↓ naujas

- c) esamus energetikos paslaugų teikėjus, kurie yra kvalifikuoti ir (arba) sertifikuoti ir kurių kvalifikacija ir (arba) sertifikatai atitinka 26 straipsnį;
- d) esamas stebėsenos ir tikrinimo metodikas ir kokybės kontrolės sistemas.

↓ 2012/27/ES (pritaikytas)
⇒ naujas

~~2.b) skatina~~ ☒ Valstybės narės skatina kurti ☒ kokybės ženklus, be kita ko, prekybos asociacijų kokybės ženklus, ~~kūrimą~~ ☒, kai aktualu, remiantis Europos arba tarptautiniais standartais ☒.

~~3.e)~~ ☒ Valstybės narės ☒ užtikrina, kad esamų energetinių paslaugų teikėjų, kurie yra kvalifikuoti ir (arba) sertifikuoti ir kurių kvalifikacija ir (arba) sertifikavimas atitinka ~~26~~16 straipsnį, sąrašas būtų viešai prieinamas ir reguliariai atnaujinamas, arba suteikia galimybę naudotis sąsaja, kurioje energetinių paslaugų teikėjai gali pateikti informaciją;

↓ naujas

4. Valstybės narės skatina viešąsias įstaigas didelių pastatų renovacijai taikyti sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo. Didelių negyvenamųjų pastatų, kurių naudingasis patalpų plotas viršija 1 000 m², renovacijos atveju valstybės narės užtikrina, kad viešosios įstaigos įvertintų galimybę sudaryti sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo.

Valstybės narės gali skatinti viešąsias įstaigas sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo derinti su platesnėmis energetinėmis paslaugomis, įskaitant paklausos valdymą ir energijos kaupimą.

↓ 2012/27/ES (pritaikytas)

⇒ naujas

5. ~~4~~ ☒ Valstybės narės ☒ remia viešąjį sektorių jam priimant pasiūlymus dėl energetinių paslaugų, visų pirma dėl pastatų atnaujinimo; tai daroma:

a) ~~ii)~~ rengiant pavyzdines sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo, į kurias įtraukiamos bent XIII priede išvardytos nuostatos ~~⇒~~ ir kuriose atsižvelgiama į esamus Europos arba tarptautinius standartus, konkursų rengimo gaires ir Eurostato vadovą dėl sutarčių dėl energijos vartojimo efektyvumo traktavimo valdžios sektoriaus sąskaitose ~~⇐~~;

b) ~~iii)~~ teikiant informaciją apie sutarčių dėl energijos vartojimo efektyvumo geriausios praktikos pavyzdžius, įskaitant ~~ę~~ prireikus ~~ę~~ kaštų ir naudos analizę, paremtą gyvavimo ciklo metodu ~~ę~~;

↓ naujas

c) ~~iv)~~ sukuriant viešą pagal sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo įgyvendintų ir vykdomų projektų duomenų bazę, kurioje nurodomas numatomas sutaupyti ir sutaupyta energijos kiekis.

↓ 2012/27/ES (pritaikytas)

⇒ naujas

~~62. Atitinkamais atvejais~~ Valstybės narės remia tinkamą energetinių paslaugų rinkos veikimą ☒ , imdamosi šių priemonių ☒:

a) nurodydamos kontaktinį (-ius) centrą (-us), kuriame (-iuose) galutiniai vartotojai gali gauti 1 dalyje nurodytos informacijos, ir viešindamos informaciją apie ją (juos);

b) ~~prireikus imdamosi priemonių~~ ☒ šalindamos ☒ reguliavimo ir su reguliavimu nesusijusiais kliūtimis, trukdančiais naudotis sutartimis dėl energijos vartojimo efektyvumo ir kitais energijos vartojimo efektyvumo paslaugų modeliais energijos taupymo priemonėms nustatyti ir (arba) įgyvendinti, ~~pašalinti~~;

~~e) apsvaistydamos galimybę sukurti savarankišką mechanizmą ar suteikti tokius išgaliojimus, pavyzdžiui, ombudsmenui, siekiant užtikrinti, kad būtų veiksmingai nagrinėjami skundai ir ne teismo tvarka sprendžiami ginčai, susiję su energetinių paslaugų sutartimis;~~

↓ naujas

- c) kurdamos patariamąsias įstaigas, nepriklausomus rinkos tarpininkus, įskaitant vieno langelio principu veikiančius centrus arba panašius paramos mechanizmus, ir stiprindamos jų vaidmenį, kad būtų skatinama rinkos paklausos ir pasiūlos plėtra, bei pateikdamos informaciją apie tuos paramos mechanizmus viešai, kad ji būtų prieinama rinkos dalyviams.

7. Siekdamos remti tinkamą energetinių paslaugų rinkos veikimą, valstybės narės gali sukurti atskirą mechanizmą arba paskirti ombudsmeną, kuris užtikrintų veiksmingą skundų nagrinėjimą ir neteisminį ginčų dėl energetinių paslaugų ir energijos vartojimo efektyvumo sutarčių sprendimą.

↓ 2012/27/ES (pritaikytas)

⇒ naujas

- ~~d) sudarant sąlygas nepriklausomiems rinkos tarpininkams prisidėti prie rinkos plėtojimo paklausos ir pasiūlos atžvilgiu.~~

83. Valstybės narės užtikrina, kad energijos skirstytojai, skirstymo sistemų operatoriai ir mažmeninės prekybos energija įmonės nevykdytų jokios veiklos, kuri galėtų riboti energetinių paslaugų ar ~~kitų~~ energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių paklausą ir teikimą arba kliudyti tokių paslaugų ar priemonių rinkų raidai, įskaitant konkurentų neįsileidimą į rinką ar piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi.

2820 straipsnis

Nacionalinis energijos vartojimo efektyvumo fondas, finansavimas ir techninė pagalba

1. Nedarant poveikio ~~☒ SESV ☒ Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo~~ 107 ir 108 straipsniams, valstybės narės sudaro palankesnes sąlygas sukurti finansavimo priemones arba naudotis esamomis energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonėmis, kad būtų padidinta daugiašalio finansavimo ~~⇒ ir dotacijų, finansinių priemonių ir techninės pagalbos derinio~~ ~~⇒~~ teikiama nauda.

2. Komisija atitinkamais atvejais tiesiogiai arba pasitelkdama Europos finansų įstaigas padeda valstybėms narėms sukurti finansavimo priemones ir ~~techninės pagalbos sistemas~~ ~~⇒~~ projektų rengimo pagalbos centrus nacionaliniu, regiono ar vietos lygmeniu ~~⇒~~, skirtus ~~⇒~~ investicijoms į ~~⇒~~ energijos vartojimo efektyvumą ~~⇒~~ didinti įvairiuose sektoriuose ~~⇒~~ ir pažeidžiamiesiems vartotojams, energijos nepriteklių patiriantiems žmonėms ir, kai taikoma, socialiniuose būstuose gyvenantiems žmonėms apsaugoti bei įgalinti, taip pat integruojant lygybės principą, kad nė vienas nebūtų paliktas nuošalyje ~~⇒~~.

~~⇒~~ 3. Valstybės narės patvirtina priemones, kuriomis užtikrinama, kad finansų įstaigos plačiai ir nediskriminuodamos teiktų paskolas energijos vartojimo efektyvumui didinti, pavyzdžiui, žaliąsias hipotekos paskolas ir užtikrintas ar neužtikrintas žaliąsias paskolas, ir kad jos būtų matomos ir prieinamos vartotojams. Valstybės narės patvirtina priemones, kuriomis sudaromos sąlygos įgyvendinti išsimokėjimo apmokant sąskaitas už komunalines paslaugas ir mokant mokesčius schemas. ~~⇒~~ Valstybės narės ~~skatina~~ ~~⇒~~ užtikrina ~~⇒~~, kad ~~bankams ir kitoms finansų įstaigoms būtų teikiama informacija~~ ~~☒~~ bankai ir kitos finansų įstaigos gautų informaciją ~~☒~~ apie galimybes dalyvauti finansuojant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, be kita ko, kuriant viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes.

~~43.~~ Komisija sudaro palankesnes sąlygas kompetentingoms nacionalinėms ar regioninėms valdžios institucijoms ar įstaigoms keisti geriausios praktikos pavyzdžiais, pavyzdžiui, rengiant metinius reguliavimo subjektų susitikimus, naudojant viešai prieinamas duomenų bazines, kuriose pateikiama informacija apie tai, kaip valstybės narės įgyvendina priemones, ir skirtingų šalių palyginimas.

↓ 2018/2002 1 straipsnio 12
punktas (pritaikytas)
⇒ naujas

~~53a.~~ Kad sutelktų privatų finansavimą energijos vartojimo efektyvumo priemonėms ir energetinėms renovacijoms, Komisija, laikydamosi Direktyvos 2010/31/ES, veda dialogą tiek su viešosiomis, tiek su privačiomis finansų įstaigomis, kad būtų nustatyti galimi veiksmai, kurių ji galėtų imtis.

~~63b.~~ ~~53a~~ dalyje nurodytus veiksmus sudaro ~~toliau išvardyti~~ ☒ šie ☒ elementai:

- a) kapitalo investicijų į energijos vartojimo efektyvumą sutelkimas, atsižvelgiant į sutaupytos energijos platesnio pobūdžio poveikį finansinės rizikos valdymui;
- b) geresnių energijos ir finansų sričių veiklos rezultatų duomenų užtikrinimas imantis šių veiksmų:
 - i) toliau nagrinėti, kaip investicijos į energijos vartojimo efektyvumą padidina pagrindinio turto vertę;
 - ii) remti tyrimus, kuriais siekiama įvertinti investicijų į energijos vartojimo efektyvumą su energija nesusijusios naudos monetizavimą.

~~73e.~~ Siekdamas sutelkti privatų finansavimą energijos vartojimo efektyvumo priemonėms ir energetinėms renovacijoms, įgyvendindamos šią direktyvą valstybės narės:

- a) apsveria būdus, kaip geriau pasinaudoti energijos vartojimo auditais pagal ~~11e~~ straipsnį siekiant paveikti sprendimų priėmimą;
- b) optimaliai naudojasi galimybėmis ir priemonėmis ⇒, prieinamomis iš Sąjungos biudžeto ir ⇐ pasiūlytomis Pažangiojo išmaniųjų pastatų finansavimo iniciatyvoje ⇒ ir Komisijos komunikate „Renovacijos banga“ ⇐.

~~83d.~~ Komisija ~~ne vėliau kaip 2020 m. sausio 1 d.~~ ⇒ iki 2024 m. gruodžio 31 d. ⇐ pateikia valstybėms narėms ⇒ ir rinkos dalyviams ⇐ rekomendacijas, kaip paskatinti privataus sektoriaus investicijas.

↓ naujas

Rekomendacijų tikslas – padėti valstybėms narėms ir rinkos dalyviams plėtoti ir įgyvendinti jų investicijas į energijos vartojimo efektyvumą pagal įvairias Sąjungos programas ir pasiūlyti tinkamus finansinius mechanizmus ir sprendimus, derinamus su dotacijomis, finansinėmis priemonėmis ir projektų rengimo pagalba, siekiant išplėsti esamas iniciatyvas ir panaudoti Sąjungos finansavimą kaip katalizatorių siekiant pritraukti ir paskatinti privatų finansavimą.

94. Valstybės narės gali įsteigti nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo fondą. Šio fondo tikslas – ⇒ įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo priemonės, įskaitant priemones pagal 8 straipsnio 3 dalį ir 22 straipsnį, pirmenybę teikiant pažeidžiamiems vartotojams, energijos nepriteklių patiriantiems žmonėms ir, kai taikoma, socialiniuose būstuose gyvenantiems žmonėms ir ~~remti~~ ⇒ įgyvendinti ~~⇒ nacionalines energijos vartojimo efektyvumo iniciatyvas~~ ⇒ priemonės, padedančias valstybėms narėms užtikrinti 4 straipsnio 2 dalyje nurodytus nacionalinius energijos vartojimo efektyvumo įnašus ir orientacines trajektorijas. Nacionalinis energijos vartojimo efektyvumo fondas gali būti finansuojamas pajamomis iš pastatų ir transporto sektoriams skirtų apyvartinių taršos leidimų aukcionų pagal ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą. ⇐

105. Valstybės narės gali ⇒ leisti viešosioms įstaigoms įvykdyti ~~⇒ numatyti, kad 65~~ straipsnio 1 dalyje nustatytus ~~ipareigojimus, ai būtų vykdomi~~ į nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo fondą kasmet įmokant sumą, ~~☒~~ lygiavertę ~~☒ lygią investicijoms~~, kurių reikia tiems ipareigojimams įvykdyti ~~☒~~, sumai ~~☒~~.

116. Valstybės narės gali nustatyti, kad ipareigosios šalys galėtų įvykdyti ~~87~~ straipsnio 1 ~~⇒ ir 4~~ dalyje nustatytus ipareigojimus kasmet įmokėdamos į nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo fondą sumą, lygią investicijoms, kurių reikia tiems ipareigojimams įvykdyti.

127. Valstybės narės savo pajamas, gautas iš metinių išmetamo dujų kiekio kvotų pagal Sprendimą Nr. 406/2009/EB, gali naudoti ~~novatoriškų finansavimo mechanizmų kūrimui, kad būtų pasiektas 5 straipsnyje nurodyto pastatų energinio naudingumo didinimo tikslo įgyvendinimo praktinis poveikis~~ ⇒ novatoriškam energijos vartojimo efektyvumo didinimo finansavimui kurti ⇐.

2924 straipsnis

Perskaičiavimo koeficientai ☒ ir pirminės energijos koeficientai ☒

1. Siekiant palyginti sutaupytos energijos kiekį ir perskaičiuoti jį palyginamais vienetais, taikomasi ⇒ Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2018/2066¹²⁴ VI priede nustatytos apatinio šilumingumo vertės ir 2 dalyje nustatyti pirminės energijos koeficientai ~~⇒ IV priede nustatyti perskaičiavimo koeficientai~~, nebent būtų pagrįsta taikyti kitokius ~~perskaičiavimo~~ ⇒ vertes ar ⇐ koeficientus.

2. Jei sutaupytos energijos kiekis apskaičiuojamas kaip pirminė energija taikant galutinės energijos suvartojimu grindžiamą metodą „iš apačios į viršų“, taikomas pirminės energijos koeficientas. 3. Sutaupytos elektros energijos kiekiui (kWh) apskaičiuoti valstybės narės taiko koeficientą, kad galėtų tiksliai apskaičiuoti sutaupytą pirminės energijos kiekį. Valstybės

¹²⁴ 2018 m. gruodžio 19 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/2066 dėl išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio stebėsenos ir ataskaitų teikimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB, kuriuo iš dalies keičiamas Komisijos reglamentas (ES) Nr. 601/2012 (OL L 334, 2018 12 31, p. 1–93).

narės taiko numatytąjį koeficientą 2,1, išskyrus atvejus, kai jos, remdamosi pagrįstomis nacionalinėmis aplinkybėmis, savo nuožiūra nustato kitokį koeficientą.

4. Sutaupyto kitų nešiklių energijos kiekiui (kWh) apskaičiuoti valstybės narės taiko koeficientą, kad galėtų tiksliai apskaičiuoti sutaupytą pirminės energijos kiekį. 5. Kai vietoje šioje direktyvoje nustatytos numatytosios vertės valstybės narės nustato savo koeficientą, jos jį nustato pagal skaidrią metodiką, remdamosi nacionalinėmis aplinkybėmis, nuo kurių priklauso pirminės energijos suvartojimas. Tos aplinkybės turi būti pagrįstos, patikrinamos ir grindžiamos objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais.

5. Nustatydamos savo koeficientą valstybės narės atsižvelgia į savo energijos rūšių derinį, nurodytą jų atnaujintuose integruotuosiuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose ir paskesniuose integruotuosiuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, pateiktuose Komisijai pagal Reglamentą (ES) 2018/1999. Jei nukrypsta nuo numatytosios vertės, valstybės narės praneša Komisijai taikomą koeficientą kartu su apskaičiavimo metodika ir pagrindžiamaisiais duomenimis savo atnaujintuose integruotuosiuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose ir paskesniuose integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose pagal Reglamentą (ES) 2018/1999.

6. Ne vėliau kaip 2022 m. gruodžio 25 d., o po to – kas ketverius metus, Komisija peržiūri nustatytąjį koeficientą remdamasi stebėjimų duomenimis. Ta peržiūra atliekama atsižvelgiant į jos poveikį kitiems Sąjungos teisės aktams, pavyzdžiui, Direktyvai 2009/125/EB ir Reglamentui (ES) 2017/1369.

↓ 2012/27/ES (pritaikytas)
⇒ naujas

VII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

3043 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų, taikytinų dėl nacionalinių nuostatų, priimtų pagal ~~7–11a straipsnius ir 18 straipsnio 3 dalį~~ ⇒ šią direktyvą ⇐, nesilaikymo ir imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad jos būtų įgyvendintos. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos. Valstybės narės praneša Komisijai apie tas nuostatas ⇒ iki [perkėlimo į nacionalinę teisę data] ⇐ ~~ne vėliau kaip 2014 m. birželio 5 d. ir nedelsdamos praneša jai apie visus vėlesnius šių nuostatų pakeitimus.~~

3122 straipsnis

Deleguotieji aktai

1. Komisijai pagal ~~3223~~ straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, ~~kuriais peržiūrimos~~ ☒ dėl ☒ ~~2414~~ straipsnio 10 dalies antroje pastraipoje nurodytos suderintųjų naudingumo atskaitos verčių ☒ peržiūros ☒.

↓ 2018/2002 1 straipsnio 13
punktas (pritaikytas)
⇒ naujas

2. Komisijai pagal ~~3222~~ straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais ši direktyva iš dalies keičiama ⇒ arba papildoma ⇐ suderinant ~~I, V, VII, X ir XII~~ ⇔ II, III, V, VII–XI ir XIII ⇔ prieduose ⇒ ir 29 straipsnyje ⇐ nurodytas vertes, skaičiavimo metodus, pirminės energijos koeficientą ⇔ us ⇔ ir reikalavimus su technine pažanga.

↓ naujas

3. Komisijai pagal 32 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais ši direktyva iš dalies keičiama arba papildoma nuostatomis, pagal kurias, pasikonsultavus su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, nustatoma bendra Sąjungos teritorijoje esančių duomenų centrų tvarumo vertinimo sistema. Sistemoje nustatoma duomenų centrų darnumo rodiklių apibrėžtis ir pagal šios direktyvos 11 straipsnio 10 dalį apibrėžiamos mažiausios didelio energijos suvartojimo ribinės vertės ir nustatomi pagrindiniai rodikliai bei jų matavimo metodika.

↓ 2012/27/ES

~~3222~~ straipsnis

Naudojimasis įgaliojimais

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.

↓ 2018/2002 1 straipsnio 14
punkto a papunktis
⇒ naujas

2. ~~3122~~ straipsnyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo ~~2018 m. gruodžio 24 d~~ ⇒ [paskelbimo OL data] ⇐. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.

↓ 2012/27/ES

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kuriuo metu atšaukti ~~3122~~ straipsnyje nurodytų įgaliojimų suteikimą. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

↓ 2018/2002 1 straipsnio 14
punkto b papunktis

~~43a.~~ Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros¹²⁵ nustatytais principais.

↓ 2012/27/ES

~~54.~~ Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

~~65.~~ Pagal ~~3122~~ straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuomet, jeigu per ~~2 mėnesius nuo pranešimo apie jį Europos Parlamentui ir Tarybai dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškė prieštaravimų~~ arba jeigu iki to laikotarpio pabaigos tiek Europos Parlamentas, tiek Taryba pranešė Komisijai, kad jie nepareikš prieštaravimų du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva tas laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiamis.

3324 straipsnis

Peržiūra ir įgyvendinimo stebėseną

↓ 2018/2002 1 straipsnio 15
punkto a papunktis

~~14a.~~ Teikdama energetikos sąjungos būklės ataskaitą, Komisija praneša apie anglies dioksido rinkos veikimą pagal Reglamento (ES) 2018/1999 35 straipsnio 1 dalį ir 2 dalies c punktą, atsižvelgdama į šios direktyvos įgyvendinimo poveikį.

↓ 2012/27/ES (pritaikytas)

~~5.~~ Komisija, pirmą kartą vertindama pirmąjį nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planą, o vėliau kas trejus metus peržiūri, ar tebėra poreikis numatyti galimybę taikyti 14 straipsnio 6 dalyje nustatytas išimtis. Jei atlikus peržiūrą nustatoma, kad bet kuris šių išimčių kriterijus nebėga gali būti pagrįstas atsižvelgiant į įrenginių, kuriems taikomos išimties, šilumos apkrovos buvimą ir realias veikimo sąlygas, Komisija siūlo atitinkamas priemones.

↓ naujas

2. Iki 2025 m. spalio 31 d., o vėliau kas ketverius metus Komisija įvertina esamas priemones, kuriomis siekiama padidinti energijos vartojimo efektyvumą ir sumažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro šildymo ir vėsinimo sektoriuje. Vertinant atsižvelgiama į:

¹²⁵ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

- a) energijos vartojimo efektyvumo ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo tendencijas šildymo ir vėsinimo sektoriuje, įskaitant centralizuotą šilumos ir vėsumos tiekimą;
- b) taikomų priemonių tarpusavio sąsajas;
- c) energijos vartojimo efektyvumo ir išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio pokyčius šildymo ir vėsinimo sektoriuje;
- d) esamą ir planuojamą nacionalinę ir ES energijos vartojimo efektyvumo politiką ir priemones bei šiltnamio efektą sukeliančių dujų mažinimo politiką ir priemones ir
- e) priemones, kurias valstybės narės nurodė savo išsamiuose vertinimuose pagal šios direktyvos 23 straipsnio 1 dalį ir apie kurias pranešė pagal Reglamento (ES) 2018/1999 17 straipsnio 1 dalį.

Prireikus Komisija gali pasiūlyti priemones, skirtas užtikrinti, kad būtų pasiekti Sąjungos klimato ir energetikos politikos tikslai.

↓ 2012/27/ES

36. Valstybės narės anksčiau nei kiekvienų metų balandžio 30 d., taikydamos III priede pateiktą metodiką, pateikia nacionalinės didelio ir mažo naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos ir šilumos statistinius duomenis, susijusius su bendra šilumos ir elektros gamyba. Jos taip pat teikia kogeneracijos būdu pagamintos šilumos ir elektros pajėgumų ir kogeneracijai skirto kuro, centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo energijos gamybos ir pajėgumų metinius statistinius duomenis, susijusius su bendrais šilumos ir elektros pajėgumais. Taikydamos III priede pateiktą metodiką, valstybės narės teikia statistinius duomenis apie pirminę energiją, sutaupytą taikant kogeneraciją.

↓ 2012/27/ES (pritaikytas)

~~7. Komisija ne vėliau kaip 2014 m. birželio 30 d. Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia 3 straipsnio 2 dalyje nurodytą vertinimą prireikus kartu su pasiūlymais dėl tolesnių priemonių.~~

~~8. Komisija, atsižvelgdama į Direktyvoje 2004/18/EB išdėstytus reikalavimus, ne vėliau kaip 2015 m. gruodžio 5 d. įvertina, ar 6 straipsnis įgyvendinamas veiksmingai, ir pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai. Su ta ataskaita, jei tikslinga, pateikiami pasiūlymai dėl tolesnių priemonių.~~

~~9. Komisija ne vėliau kaip 2016 m. birželio 30 d. Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia 7 straipsnio įgyvendinimo ataskaitą. Prireikus kartu su šia ataskaita pateikiamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo siekiama vieno ar daugiau iš šių tikslų:~~

- ~~a) pakeisti 7 straipsnio 1 dalyje nustatytą galutinę datą;~~
- ~~b) peržiūrėti 7 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse išdėstytus reikalavimus;~~
- ~~c) nustatyti papildomus bendrus reikalavimus, visų pirma susijusius su 7 straipsnio 7 dalyje nurodytais klausimais.~~

~~10. Komisija ne vėliau kaip 2018 m. birželio 30 d. įvertina valstybių narių pažangą šalinant 19 straipsnio 1 dalyje nurodytas reguliavimo ir su reguliavimu nesusijusias kliūtis. Prireikus po šio įvertinimo pateikiami pasiūlymai dėl tolesnių priemonių.~~

↓ 2018/2002 1 straipsnio 15
punkto b papunktis (pritaikytas)

~~12. Komisija ne vėliau kaip 2019 m. gruodžio 31 d. įvertina mažų ir vidutinių įmonių apibrėžties įgyvendinimo veiksmingumą 8 straipsnio 4 dalies tikslais ir pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai. Kai tik ta ataskaita pateikiama, Komisija, jei tikslinga, priima pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų.~~

~~413.~~ Komisija ne vėliau kaip 2021 m. sausio 1 d. įvertina energijos vartojimo efektyvumo potencialą energijos keitimo, transformacijos, perdavimo, transportavimo ir saugojimo srityse bei pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai. Su ta ataskaita, jei tikslinga, pateikiami pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų.

~~514.~~ ☒ Jei bus padaryta Direktyvos 2009/73/EB nuostatų dėl mažmeninės rinkos pakeitimų, ☒ Komisija ne vėliau kaip 2021 m. gruodžio 31 d., ~~nebent iki to laiko pateikiamas pasiūlymas dėl Direktyvos 2009/73/EB dėl dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių nuostatų, susijusių su mažmenine rinka, pakeitimo,~~ atlieka įvertinimą ir Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą dėl nuostatų, susijusių su gamtinių dujų suvartojimo matavimo informacija, sąskaitose pateikiama informacija ir informacija apie suvartojimą, siekiant jas suderinti, kai tikslinga, su atitinkamomis Direktyvos (ES) 2019/944~~2009/72/EB~~ nuostatomis dėl elektros energijos, kad sustiprintų vartotojų apsaugą ir sudarytų sąlygas galutiniams vartotojams dažniau gauti aiškią ir naujausią informaciją apie jų suvartotą gamtinių dujų kiekį ir reguliuotų savo energijos suvartojimą. Kai tik ta ataskaita pateikiama, Komisija, ☒ kai ☒ ~~jei~~ tikslinga, priima pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų.

↓ 2018/2002 1 straipsnio 2
punktas (pritaikytas)

~~64.~~ Ne vėliau kaip 2022 m. spalio 31 d. Komisija įvertina, ar Sąjunga pasiekė savo 2020 m. pagrindinius tikslus dėl energijos vartojimo efektyvumo.

↓ 2018/2002 1 straipsnio 15
punkto b papunktis
⇒ naujas

~~715.~~ Komisija ne vėliau kaip ~~2024~~ ⇒ 2027 ⇐ m. vasario 28 d., o vėliau – kas penkerius metus, įvertina šią direktyvą ir pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai.

Tas vertinimas apima:

~~a) nagrinėjimą, ar reikia pritaikyti 5 straipsnyje nustatytus reikalavimus ir alternatyvų požiūrį po 2030 m.;~~

~~a^b) bendro šios direktyvos veiksmingumo ir būtinybės toliau koreguoti Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo politiką atsižvelgiant į 2015 m. Paryžiaus susitarimo dėl klimato kaitos po 21-osios Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos šalių konferencijos¹²⁶ tikslus, taip pat į ekonomikos ir inovacijų raidą, vertinimą;~~

¹²⁶ OL L 282, 2016 10 12, p. 4.

↓ naujas

- b) 4 straipsnio 1 dalyje nustatytus pagrindinius Sąjungos 2030 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslus, siekiant tuos tikslus peržiūrėti ir padidinti, jei dėl ekonominių ar technologinių pokyčių labai sumažėtų išlaidos arba jei to prireiktų 2040 arba 2050 m. Sąjungos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo tikslams pasiekti arba įvykdyti Sąjungos tarptautiniams įsipareigojimams mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro;
- c) vertinimą, ar valstybės narės dešimties metų laikotarpiu po 2030 m. ir toliau pagal 8 straipsnio pirmos pastraipos c punktą per metus sutaupo naują energijos kiekį;
- d) vertinimą, ar valstybės narės ir toliau užtikrina, kad pagal 6 straipsnio 1 dalį kasmet būtų renovuojama ne mažiau kaip 3 proc. bendro viešosioms įstaigoms priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų pastatų patalpų ploto, siekiant patikslinti tame straipsnyje nustatytą renovacijos normą;
- e) vertinimą, ar valstybės narės dešimties metų laikotarpiu po 2030 m. ir toliau pagal 8 straipsnio 3 dalį užtikrina, kad dalį energijos sutaupytų pažeidžiami vartotojai, energijos nepriteklių patiriantys žmonės ir, kai taikytina, socialiniuose būstuose gyvenantys žmonės;
- f) vertinimą, ar valstybės narės ir toliau mažina galutinės energijos suvartojimą pagal 5 straipsnio 1 dalį.

↓ 2018/2002 1 straipsnio 15
punkto b papunktis

Su ta ataskaita, jei tikslinga, pateikiami pasiūlymai dėl tolesnių priemonių.

↓ 2012/27/ES (pritaikytas)
⇒ naujas

~~25 straipsnis~~

~~Interneto platforma~~

~~Komisija sukuria interneto platformą, siekdama skatinti praktinį šios direktyvos įgyvendinimą nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis. Naudojant tą platformą remiamas keitimasis praktikos pavyzdžiais, lyginamosiomis analizėmis, bendradarbiavimo kuriant tinklus veikla, taip pat inovacinė praktika.~~

~~3426~~ straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.

~~3528~~ straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad ~~šios direktyvos~~ ☒ [...] straipsnių ir [...] priedų ☒ [straipsniai ir priedai, kurie, palyginti su panaikinama direktyva, buvo iš esmės pakeisti] būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo ☒ [...] ☒ 2014 m. birželio 5 d.

~~Nepaisant pirmos pastraipos, valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad 4 straipsnio, 1 dalies pirmos pastraipos, 5 straipsnio 5 dalies, 5 straipsnio 6 dalies, 7 straipsnio 9 dalies paskutinės pastraipos, 14 straipsnio 6 dalies, 19 straipsnio 2 dalies, 24 straipsnio 1 dalies bei 24 straipsnio 2 dalies ir V priedo 4 punkto būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo juose nurodytų datų.~~

Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų ~~nuostatų~~ ☒ priemonių ☒ tekstą.

Valstybės narės, priimdamos tas ☒ priemones ☒ ~~nuostatas~~, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. ☒ Jos taip pat turi įtraukti teiginį, kad galiojančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose pateiktos nuorodos į direktyvą, kurią panaikina ši direktyva, laikomos nuorodomis į šią direktyvą. ☒ Nuorodos darymo tvarką ☒ ir minėto teiginio formuluotę ☒ nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

3627 straipsnis

Pakeitimai ir panaikinimas

~~1. Direktyva 2006/32/EB ☒ 2012/27/ES, su pakeitimais, padarytais XV priedo A dalyje nurodytais aktais, ☒ panaikinama nuo ☒ [...] ☒ [kita diena po 35 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytos datos] 2014 m. birželio 5 d., išskyrus jos 4 straipsnio 1 4 dalis ir I, III ir IV priedus, nedarant poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su jos ☒ XV priedo B dalyje nustatytais direktyvų ☒ perkėlimo į nacionalinę teisę terminu ☒ terminais ☒. Direktyvos 2006/32/EB 4 straipsnio 1 4 dalys ir I, III ir IV priedai panaikinami nuo 2017 m. sausio 1 d.~~

~~Direktyva 2004/8/EB panaikinama nuo 2014 m. birželio 5 d., nedarant poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su jos perkėlimo į nacionalinę teisę terminu.~~

Nuorodos į ☒ panaikintą ☒ direktyvas ~~2006/32/EB ir 2004/8/EB~~ laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir aiškinamos pagal ~~XVIXV~~ priede pateiktą atitikties lentelę.

~~2. Direktyvos 2010/30/ES 9 straipsnio 1 ir 2 dalys išbraukiamos nuo 2014 m. birželio 5 d.~~

~~3. Direktyva 2009/125/EB iš dalies keičiama taip:~~

~~1) įterpiama ši konstatuojamoji dalis:~~

~~„(35a) 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo¹²⁷ reikalaujama, kad valstybės narės nustatytų energinio naudingumo reikalavimus pastatų dalims, kurios sudaro pastato atitvarų dalį, ir esamuose pastatuose įrengtų techninių pastato sistemų bendro energinio naudingumo, jų tinkamo įrengimo ir tinkamų jų parametrų bei nustatymų~~

¹²⁷ ~~OL L 153, 2010 6 18, p. 12.~~

~~parinkimo ir jų kontrolės sistemos reikalavimus. Tai, kad tam tikrais atvejais šie reikalavimai gali riboti su energija susijusių gaminių, kurie atitinka šios direktyvos ir jos įgyvendinimo priemonių reikalavimus, įrengimą, suderinama su šios direktyvos tikslais, jei dėl tokių reikalavimų nėra nepagrįstai sudaromos kliūtys rinkoje.~~

~~2) 6 straipsnio 1 dalies pabaigoje įrašomas šis sakinys:~~

~~„Tai nedaro poveikio pagal Direktyvos 2010/31/ES 4 straipsnio 1 dalį ir 8 straipsnį valstybių narių nustatytiems energinio naudingumo reikalavimams ir sistemų reikalavimams.“~~

~~3729~~ straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

☒ [...] straipsniai ir [...] priedai [straipsniai ir priedai, kurie nepakeisti, palyginti su panaikinta direktyva], taikomi nuo [...] [diena po 35 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytos datos]. ☒

~~3830~~ straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas